ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ

നീതികഥകൾ.

———:o:———

മൂന്നാം ഭാഗം.

———:o:———

ഗ്രന്ഥകർത്രി,

അമ്പാടിയിൽ ഇക്കാവമ്മ.

തൃപ്പൂണിത്തുറ.

PUBLISHED
BY

K. N. NAIR & Bros.,
K. V. Vyapara Sala,
KOTTAYAM.

—:o:—

ഒന്നാംപതിപ്പ് പ്രതികൾ 500.

Printed at
The "Sri Rama Vilas" Press,
QUILON.

1102.

Price As. 6.

ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ

നീതികഥകൾ.

---:o:---

മൂന്നാം ഭാഗം.

---:o:---

ഗ്രന്ഥകർത്രി,

പാമ്പാടിയിൽ ഇക്കാവമ്മ.

തൃപ്പൂണിത്തുറ.

പ്രകാശകർ,

കെ. എൻ. നായർ ബ്രോദർ.

കെ. വി. വ്യാപാരശാല,

കോട്ടയം.

—:o:—

ഒന്നാംപതിപ്പ് പ്രതികൾ 500.

Printed at
The "Sri Rama Vilas" Press,
QUILON.

1102.

Count Leo N. TOLSTOY.

To

The Boys and Girls

OF

MALABAR.

Dear Friend,

I have seen the list of Tolstoy's stories you have selected for translation. It is a good list.

On tour Yours sincly

12/10/25 M. K. Gandhi

Shrimati
Ambady Ikkavu Ammal
Thekke Ambady House
Tripunithurah
Cochin State
S. I.

വിഷയവിവരം.

പാഠം.		പുറം.
൧.	ഏതാണു സ്വപ്നം.	൧
൨.	ചായക്കടയിലെ ചങ്ങാതിമാർ.	൧൪
൩.	മൈക്കലിന്റെ മന്ദഹാസം.	൨൩
൪.	ഒരു ഐതിഹ്യം.	൫൧
൫.	ഉറച്ചുനിന്നോനേ പിടിച്ചുനിറുത്താവൂ.	൫൬
൬.	ഇതെത്ര എളുപ്പമാണ്!	൯൧
൭.	എലിഷയുടെ സ്വകാര്യം.	൯൯
൮.	ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ടിന്റെ ആലോചനസഭ.	൧൩൦

മുഖവുര.

റഷ്യയിലെ ശ്രുതിപ്പെട്ട ആഖ്യായികനായ ടോൾസ്റ്റോയി എഴുതിയ ചില കഥകളാണ് ഈ പുസ്തകത്തിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്. ആഖ്യായികന്റെ നിലയിലും, ഉപന്യാസകർത്താവിന്റെ നിലയിലും, തത്വജ്ഞാനിയുടെ നിലയിലും റഷ്യയിലെ എന്നുമാത്രമല്ല, ലോകത്തിലെ മഹാപുരുഷന്മാരിൽതന്നെ ഒരു പ്രധാനസ്ഥാനം ടോൾസ്റ്റോയി അർഹിക്കുന്നതാണെന്നുള്ളതിനു വാദമില്ല. റഷ്യാ ചക്രവർത്തി രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്നപ്പോൾ സ്വാഭിപ്രായം തുറന്നു പറയുകയൊ, സ്വരാജ്യസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായി പ്രയത്നിക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നവരുടെ അനുഭവം, തടവും തൂക്കുമരവുമായിരുന്നു. ആ കാലത്തു റഷ്യയിലെ അക്രമങ്ങളായ നിയമങ്ങൾ, തന്നെ ബാധിക്കുന്നതല്ലെന്നുള്ള നിലയിൽ രാജ്യത്തിലെ അനീതിയായ ഭരണത്തെപ്പററിയും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ അക്രമമായ പ്രവൃത്തികളെക്കുറിച്ചും നിർഭയമായി വിടാതെ ആക്ഷേപിച്ചിരുന്നതു്, ടോൾസ്റ്റോയി ആയിരുന്നു. നിർദ്ദയമായ മർദ്ദനത്താൽ സ്വാതന്ത്ര്യനാശവും, ഭീരുത്വവും, നിരാശയും വർദ്ധിച്ചുവന്നിരുന്ന ആ ദുർദ്ദശയിൽ ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ പുസ്തകങ്ങളായിരുന്നു ജനങ്ങൾക്ക് ആശ്വാസവും സമാധാനവും ഉത്സാഹവും കൊടുത്തിരുന്നതു്. എന്നാൽ, ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ മേൽത്തരമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കാൾ വിശേഷമായിട്ടുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശുദ്ധമായ ജീവിതമായിരുന്നു. ആഖ്യായികന്റെ മാഹാത്മ്യം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ആളുടെ യോഗ്യത അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാകകൊണ്ടു ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ജീവചരിത്രത്തിലെ ചില പ്രധാനഘട്ടങ്ങൾ ഇവിടെ എടുത്തുചേർക്കാം.

ടോൾസ്റ്റോയി റഷ്യയിലെ 'മസ്കോവി' സംസ്ഥാനത്തിൽ 'ടൌല' എന്ന സ്ഥലത്തു്, ൧൮൨൮-ൽ ജനിച്ചു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ, പ്രഭുവംശത്തിൽപെട്ട ഒരാളായിരുന്നു. വളരെ പരമ്പരയായി ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ പൂർവ്വികന്മാർ രാജസേവകന്മാരായിരുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യകക്ഷിയിൽചേർന്നു ചക്രവർത്തിക്കു വിരോധമായി പ്രവർത്തിച്ചചിലരും ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ പൂർവ്വികന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നില്ല. ഇവരുടെ ചരിത്രവും, ജാത്യാ, തനിക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യവാസനയും, റഷ്യയിൽ ആ കാലത്തു നടന്നിരുന്ന പല സംഭവങ്ങളും ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ വിശ്വാസത്തെ ഉറപ്പിക്കുന്നതിനും ധൈര്യത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായിച്ചിരുന്നു.

ടോൾസ്റ്റോയിക്കു വളരെ ചെറുപ്പമായിരുന്നപ്പോൾ, തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അച്ഛനമ്മമാർ അന്തരിച്ചുപോയി. അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന നാലുപുത്രന്മാരിൽ ടോൾസ്റ്റോയി, അവസാനത്തെ കുട്ടിയായിരുന്നു. മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ അകാലമരണത്താലും തക്കതായ രക്ഷിതാക്കൾ വേറെ ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ചെറുപ്പകാലം മുഴുവനും ശരിയായ വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാതെയും, ചീത്തയായ സഹവാസംകൊണ്ടും കഴിഞ്ഞു. റഷ്യയിലെ പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിൽ അന്നു സാധാരണ ചെയ്തുവന്നിരുന്നതുപോലെ സ്വന്തമായ ഒരു 'മാസ്റ്ററെ'വെച്ചു കുറേക്കാലം ടോൾസ്റ്റോയിയെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും രണ്ടുമൂന്നു ഭാഷകളിൽ സാമാന്യജ്ഞാനം ഉണ്ടായിരുന്നതല്ലാതെ പൂർത്തിയായ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. പഠിക്കുന്നതിൽ ടോൾസ്റ്റോയി ഒട്ടും വാസന പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. പ്രത്യേകിച്ചു ചരിത്രപഠനം തനിക്കു തീരെ വിരോധമായിരുന്നു. സ്കൂൾ പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധകാണിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും തന്റെ ഇഷ്ടപ്രകാരമുള്ള വേറെ ഓരോ പുസ്തകങ്ങൾ വായി

ക്കുന്നതിൽ തന്റെ പ്രായത്തിലുള്ള കുട്ടികളേക്കാൾ അധികം താല്പര്യം ടോൾസ്റ്റോയിക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടെ ആത്മപരിശോധന കഴിച്ച്, തന്നെ നന്നാക്കുവാനുള്ള ഓരോ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആലോചിച്ച് അവയെ ഡയറിയിൽ കുറിച്ചുവെക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഒരു ദിവസത്തെ ഡയറിയിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

1. ഞാൻ എന്റെ കാര്യം എന്തുപ്രതിബന്ധങ്ങൾ നേരിട്ടാലും നിവർത്തിക്കും.

2. ഒരു പ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടാൽ അതിൽ എന്റെ മനസ്സിന്റെ ശക്തി മുഴുവനും ഉപയോഗിക്കും.

3. സമയം വെറുതെ ഒരിക്കലും കളയാതെ വല്ലതും വായിക്കുകയോ വേറെ പ്രവൃത്തി എടുക്കുകയോ ചെയ്യും.

4. വെറുതെ സംസാരിക്കുവാനായി വരുന്നവരോട് എന്റെ സമയം അനാവശ്യമായി കളയരുതെന്നു പറയുവാൻ ഞാൻ മടിക്കുകയില്ല.

5. ഞാൻ വായിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളെപ്പററിയെല്ലാം പ്രബന്ധങ്ങൾ എഴുതും.

6. ചിത്രമെഴുത്തിലും സംഗീതത്തിലും കഴിയുന്നത്ര വിദഗ്ദ്ധത സമ്പാദിക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കും.

ടോൾസ്റ്റോയി കുറേക്കാലം ഒരു സ്ക്കൂളിൽ ചേർന്നു പഠിച്ചതിൽപിന്നെ, അവിടെ നിന്നുപോയി മൂന്നുകൊല്ലത്തോളം യാതൊരുപ്രവൃത്തിയുമില്ലാതെ വെറുതെ തഞ്ഞു നടന്നു. ദുർമ്മാർഗ്ഗനടപടിയെപ്പററി ഇടയ്ക്കിടെ പശ്ചാത്തപിച്ചു. സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്കുതന്നെ പിടിച്ചുവലിക്കുവാനുള്ള ശക്തി ടോൾസ്റ്റോയിക്കില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ തന്റെ സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ ഒരു വിടന്റെ

നിലയിൽ ടോൾസ്റ്റോയിക്കും ജീവകാലം കഴിക്കേണ്ടിവരുമായിരുന്നു.

ഈ കാലത്തായിരുന്നു 'കാക്കസെസ്സ്' എന്ന റഷ്യയിലെ ഒരുസംസ്ഥാനത്തിലേക്കുപോകുവാൻ ടോൾസ്റ്റോയിക്കു സംഗതിവന്നതു്. താൻ അതുവരെ പാർത്തിരുന്ന പ്രദേശത്തിൽ നിന്നു തീരെ വ്യത്യാസപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥലമായിരുന്നു 'കാക്കസെസ്സ്.' അവിടത്തെ പർവ്വതനിരകളും, പച്ചവയലുകളും, ശാന്തമനുഷ്യരും, സൌഖ്യപ്രദമായ കാലാവസ്ഥയും ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ മനഃസ്ഥിതിമാററി. യാതൊരു പ്രവൃത്തിയുമില്ലാതെ കടക്കാരുടെ ശല്യവും സഹിച്ചു നാട്ടിൽ പാർത്തിരുന്ന സമയത്തു് അവിടെനിന്നു് എവിടെപ്പോകുന്നതും ടോൾസ്റ്റോയിക്കു വലിയ ആശ്വാസമായിത്തോന്നി. കുറേക്കാലങ്ങൾക്കു മുമ്പു പട്ടാളത്തിൽ ചേരണമെന്നു വലിയൊരു മോഹം ടോൾസ്റ്റോയിക്കുണ്ടായിരുന്നു. കാക്കസെസ്സിൽ എത്തി അധികം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പായി പട്ടാളത്തിൽ ചേൎന്നു. ഒരു തോട്ടവും പുരയും വാങ്ങി. വിവാഹവും കഴിച്ചു് അവിടെത്തന്നെ പാർത്താലോ എന്നു പലപ്പോഴും ടോൾസ്റ്റോയി വിചാരിച്ചിരുന്നു. 'പക്ഷെ, ഈ മാതിരി ജീവകാലം കഴിക്കുവാനല്ലല്ലോ ഈശ്വരൻ എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നതു്? ത്യാഗത്തിലല്ലേ സൌഖ്യം ഇരിക്കുന്നതു്? സാധാരണ ആളുകളെപ്പോലെ ജീവകാലം കഴിക്കുവാനല്ല എന്റെ വിധി. മററുള്ളവൎക്കുവേണ്ടി ജീവിക്കുന്നതിലാണു സൌഖ്യം ഇരിക്കുന്നതു്. പണത്തിനായോ കീർത്തിക്കായോ സുഖത്തിനായോ ആഗ്രഹിക്കുമ്പോഴാണു് ഇച്ഛാഭംഗം ഉണ്ടാകുന്നതു്. സേവനത്തിലും സ്വാൎത്ഥത്യാഗത്തിലും നിന്നാണു സൌഖ്യം ഉണ്ടാകുന്നതു്. എന്തുകൊണ്ടു് എന്റെ ജീവകാലം ലോകസൌഖ്യത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി സമർപ്പണം ചെയ്തുകൂടാ!' എന്നിങ്ങനെ പലപ്പോഴും തനിയേ ഇരുന്നു വിചാരിക്കും. ഈ വിചാരത്തിനനുസരിച്ചു വലിയതായ മാററം തന്റെ ജീവിതത്തിനു വരുന്നുണ്ടെ

ന്നു ടോൾസ്റ്റോയി അറിഞ്ഞു. തന്റെ കടങ്ങളെല്ലാം രീത്ത്, യാതൊരു ഉപദ്രവവുംകൂടാതെ മനസ്സാക്ഷിക്കനുസരിച്ചു ലോകശുശ്രൂഷയും ചെയ്തു കാലം കഴിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലിയ മോഹം. പക്ഷെ, അതിനൊന്നും അപ്പോൾ നിവൃത്തി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പട്ടാളത്തിൽ ചേൎന്നു പതിനെട്ടുമാസം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പായി അതിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞു. ഈ കാലത്തിനിടയിൽ 'ക്രിമിയൻ യുദ്ധ'ത്തിൽ പൊരുതുന്നതിനും ടോൾസ്റ്റോയിക്കിടയായി. ഈ യുദ്ധകാലത്തു തനിക്കുണ്ടായ അനുഭവങ്ങൾ പിന്നീടു പലഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ടോൾസ്റ്റോയി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പട്ടാളത്തിൽ നിന്നു പിരിഞ്ഞതിനുശേഷം പണത്തിനുള്ള തിട്ടുക്കംകൊണ്ടു തന്റെ വീടുവിററു. കടക്കാരുടെ ശല്യംകൊണ്ടു നിവൃത്തിയില്ലാതെ ടോൾസ്റ്റോയി പിന്നെയും പണ്ടത്തെ മാതിരിതന്നെ നിരാശനായിത്തീൎന്നു. പട്ടാളത്തിൽ ചേൎന്നിരുന്ന കാലത്തു് ഒന്നു രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതിയിരുന്നു. ഈ പുസ്തകങ്ങളിലെ കഥകളെ വായിച്ചു് അന്നത്തെ റഷ്യാചക്രവൎത്തിനി പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി എന്നും, ആ കഥകൾ എഴുതിയ ചെറുപ്പക്കാരനായ യോദ്ധാവിനെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ അപകടമില്ലാത്ത സ്ഥലത്തു നിൎത്തണമെന്നു കല്പനകൊടുത്തു എന്നും കേൾവിയുണ്ടു്.

1855-ൽ പട്ടാളത്തിൽനിന്നു വിട്ടു് ടോൾസ്റ്റോയി റഷ്യയിലെ തലസ്ഥാനമായ 'സെൻറ്പീറേറർസ്ബർഗ്ഗി'ലേക്കു വന്നു. അന്നു പല കാരണങ്ങളാലും സുഖജീവിതം എന്തെന്നറിയാതെ നിരാശയിൽ അകപ്പെട്ടു കാലം കഴിച്ചിരുന്ന റഷ്യാക്കാരെ ഉദ്ധാരണംചെയ്യേണ്ടതിനുള്ള മഹത്തായ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യപ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചിരുന്ന കാലമായിരുന്നു. അപ്പോൾ തനിക്കു സഹജമായ ധൈൎയ്യത്തോടും, ഉത്സാഹത്തോടുംകൂടി ടോൾസ്റ്റോയി ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ചേൎന്നു. എന്നാൽ, തന്റെ സഹകാരികളൊന്നി

ച്ച് അധികകാലം പ്രവൃത്തിയെടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചില്ല. രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ മാത്രം വിശ്വാസമുള്ളവനായിരുന്നില്ല ടോൾസ്റ്റോയി. മതവിഷയമായും, ധനവിഷയമായും, ആത്മീയവിഷയമായും ആവശ്യമായ പരിഷ്കാരത്തിന് ആരംഭിക്കാതെ വെറും രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യംകൊണ്ടു്, യാതൊരു പ്രയോജനവും ഇല്ലെന്നായിരുന്നു ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ അഭിപ്രായം. ആ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ നേതാക്കന്മാരുടെ പേരിൽ അദ്ദേഹത്തിനു തൃപ്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. പരിഷ്കാരത്തിനായി മുന്നിട്ടുനിന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ നിഷ്കളങ്കമായ നടപടിക്കാരായിരിക്കണം. ആക്ഷേപകരമായ നടപടിയുള്ളവർക്കൊന്നിച്ചു താൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നതല്ലെന്നു പറഞ്ഞു, ടോൾസ്റ്റോയി അവരിൽ നിന്നുപിരിഞ്ഞു. ഈ കാര്യത്തിൽ ടോൾസ്റ്റോയി കേവലം നിരപരാധിയല്ലായിരുന്നു. ചീട്ടുകളിയിലും, മദ്യപാനത്തിലും, ചൂതുകളിയിലും വേശ്യാഗൃഹവാസത്തിലും സമയംകഴിച്ചിരുന്ന ഒരുവനു മററുള്ളവരുടെ നടപ്പിനെപ്പററി ആക്ഷേപിക്കുവാൻ അർഹതയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതായിരുന്നു എല്ലാ സംഘങ്ങളിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു ടോൾസ്റ്റോയി തന്റെ സാഹിത്യപരിശ്രമത്തെ പിന്തുടരുവാൻ തുടങ്ങി.

1861-ൽ ടോൾസ്റ്റോയി രാജ്യസഞ്ചാരത്തിനായിപ്പുറപ്പെട്ടു. റഷ്യയിലെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായത്തെ പരിഷ്കരിക്കുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി മററു ചില രാജ്യങ്ങളിലെ വിദ്യാഭ്യാസരീതി, കണ്ടുപഠിക്കുവാനായിരുന്നു ഈ യാത്ര. സ്വരാജ്യത്തേക്കു മടങ്ങിയെത്തിയതിനുശേഷം താൻ പാർത്തിരുന്ന ഗ്രാമത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു വിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു. സ്ലേററും പുസ്തകവും, പെൻസിലും, പേനയും കൂടാതെ കൈയുംവീശി കുട്ടികൾ സ്കൂളിലേക്കു പോയാൽ മതി. തലേദിവസം പറഞ്ഞുകൊടുത്തതു് ഓർമ്മയില്ലെങ്കിൽ കുട്ടികളെ ശകാരിക്കയില്ല. സ്കൂളിൽ അവക്കു പൂർണ്ണസ്വാ

തന്ത്ര്യം അനുവദിക്കും. നേരം വൈകിവന്നാലോ, സ്കൂളിലേക്ക വരാതിരുന്നാൽ കൂടിയോ കുട്ടികളെ ശിക്ഷിക്കയില്ല. വാദ്ധ്യാരു പറഞ്ഞുകൊടുത്തതു ശ്രദ്ധിച്ചില്ലെങ്കിലും ആക്ഷേപമില്ല. കുട്ടികൾ തമ്മിൽ ശണ്ഠപിടിച്ചാൽ അവരെ പിരിച്ചയയ്ക്കുകയും ഇല്ല. പൂൎണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിച്ചുകൊടുത്താൽ വൃക്ഷങ്ങൾ വളരുന്നതുപോലെ കുട്ടികളുടെ ബുദ്ധിയും മനസ്സും വളൎന്നുവരും എന്നായിരുന്ന ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ അഭിപ്രായം. വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ഈ പരീക്ഷകൾ നടത്തുവാൻ അധികകാലം അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചില്ല. അപ്പോഴേക്ക രോഗസ്ഥനായി.

1862-ൽ ടോൾസ്റ്റോയ, ജൎമ്മനിയിലെ ഒരുഡാക്ടരുടെ പുത്രിയായ മിസ്സ്. സോഫിയയെ വിവാഹംചെയ്തു. ഏകദേശം പതിനഞ്ചുകൊല്ലം സൌഖ്യമായ ദാമ്പത്യജീവിതം അനുഭവിച്ചു. ശ്രുതിപ്പെട്ട ചില പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതി ഉൾനാട്ടിലുള്ള തന്റെ വസതിയിൽതന്നെ അധികകാലം പാൎത്തുവന്നു. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ പത്നി ഒരു അസാധാരണസ്ത്രീയായിരുന്നു. ഭൎത്താവിനോടുള്ള നിഷ്ഠയിലും, ഗൃഹഭരണം നടത്തുന്നതിലും, സാഹിത്യപരിശ്രമത്തിൽ തന്റെ ഭൎത്താവിനെ സഹായിക്കുന്നതിലും, ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ പത്നി പ്രദൎശിപ്പിച്ചിരുന്ന ഗുണങ്ങൾ സ്തുത്യൎഹമായിരുന്നു. 'യുദ്ധവും സമാധാനവും' (War and Peace) എന്ന ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ശ്രുതിപ്പെട്ടനോവൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാൎയ്യ, ഏഴുപ്രാവശ്യം പകൎത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടത്രെ! വാസ്തവത്തിൽ ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ഭാൎയ്യ, പലകാൎയ്യത്തിലും തന്റെഭൎത്താവിന്റെ അഭിപ്രായത്തോട യോജിച്ചിരുന്നില്ല. 'തന്റെ ധൎമ്മം തന്റെ ഭൎത്താവിനെ സഹായിക്കുകയല്ലേ, എന്നനിശ്ചയത്തോടുകൂടി മാത്രമായിരുന്നു ഇതെല്ലാംചെയ്തിരുന്നതു്. കാലം കഴിയുന്തോറും ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും വിശ്വാസങ്ങൾക്കും മാററവും ശക്തിയും വന്നുതുടങ്ങി. ജീവിതത്തിന്റെ രഹസ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഗാഢമായി വിചി

ന്തനംചെയ്യുന്ന ഏതൊരുത്തനും തോന്നാവുന്ന പല ശല്യ ങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്വസ്ഥതയെ ഇളക്കിത്തീൎത്തു. എന്തിനു മനുഷ്യർ ജനിച്ചിരിക്കുന്നു! ഉണ്ണുന്നതും ഉറങ്ങുന്ന തും ധനം സമ്പാദിക്കുന്നതും കീൎത്തിക്ക് ആഗ്രഹിക്കുന്നതും എന്തിന്? മരണശേഷമുള്ള സ്ഥിതിയെന്ത്? എന്നിങ്ങനെ യുള്ള ആലോചനകൾകൊണ്ട്, താൻ പലപ്പോഴും ആത്മ ഹത്തിക്കുകൂടി ആരംഭിക്കയുണ്ടായി. ഈ ആലോചനകൾ കൊണ്ട്, ഒരു ഗൃഹസ്ഥൻ ചെയ്യേണ്ടുന്ന കടമകൾ ടോൾ സ്റ്റോയി നിസ്സാരമാക്കിയിരുന്നു. കടം ദിവസേന വൎദ്ധിച്ചു വന്നു. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ പത്നിക്ക്, വലിയ ഉത്കണ്ഠയ്ക്കും നിരാശയ്ക്കും കാരണമായിത്തീൎന്നു. താൻ വസിക്കുന്നതേ ഈ ലോകത്തിലല്ല എന്നായിരുന്നു ടോൾസ്റ്റോയിയുടെനില. കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തെപ്പറ്റിയോ, ഭവനത്തിലെകാൎയ്യ ങ്ങളെക്കുറിച്ചോ ടോൾസ്റ്റോയിക്കു യാതൊരന്വേഷണവുംഉ ണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ ഭാൎയ്യ പ്രസവവേദനയായിരുന്ന പ്പോൾ യാതൊന്നും മിണ്ടാതെ വീട്ടിൽനിന്നിറങ്ങിപ്പോയി. രണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമായിരുന്നു മടങ്ങി എത്തി യത്. ഈ സംഭവങ്ങളെല്ലാം ദമ്പതിമാരെ ക്രമേണ ഭിന്നി പ്പിക്കുന്നതിനു സഹായിച്ചു. ജീവിതോദ്ദേശ്യത്തെ നിറവേ റുന്നതിനു ദാമ്പത്യജീവിതം ഒരുപ്രതിബന്ധമായി ടോൾ സ്റ്റോയിക്കുതോന്നി. കുടുംബങ്ങളെവിട്ട് ഓടിപ്പോകുവാൻ പല പ്രാവശ്യവും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. തൻെറ അ ഭിപ്രായങ്ങളും വിശ്വാസങ്ങളും കുടുംബത്തിലുള്ള മററുള്ള വർ പങ്കുകൊള്ളാതിരുന്നതുകൊണ്ട് അവരുടെ ഇടയിൽജീ വിക്കുന്നത് അസഹ്യമായിത്തോന്നി. അവസാനം 1910-ൽ ഒക്ടോബർ 2-ാംതീയതി പുലച്ചെ അഞ്ചുമണിക്ക്, താൻ ഭവനത്തിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോകുമ്പോൾ ഭാൎയ്യക്ക് എഴുതി വച്ചിരുന്ന ഒരു കത്താണു താഴെ ചേൎക്കുന്നത്.

"എൻെറ വേർപാടു നിന്നെ വേദനപ്പെടുത്തുമെന്ന് എനിക്കറിയാം. അതിൽ എനിക്കും അതിയായ വ്യസന

മുണ്ട്. എന്നാൽ മററുവിധത്തിൽ പ്രവത്തിക്കുവാൻ എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ല. ഭവനത്തിൽ പാക്കുന്നതു് അസഹ്യമായി തോന്നിയിരിക്കുന്നു. ബഹളത്തിൽനിന്നും സുഖാനുഭവങ്ങളിൽനിന്നും വേർപെട്ടു് ബാക്കിയുള്ളകാലം സൈ്വരത്തോടുകൂടി ഒരു സ്ഥലത്തു കഴിക്കുവാനാണു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നതു്. ഞാൻ എവിടെയാണു പാക്കുന്നതു് എന്നു് അറിവുകിട്ടിയാൽകൂടി അവിടെ വരരുതെന്നു പ്രത്യേകം അപേക്ഷയുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു്, യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. എന്റെ നിശ്ചയത്തിനു് ഇളക്കം വരികയില്ല. ർവ്വ കൊല്ലം ഭത്തൃശുശ്രൂഷ ചെയ്തു് എനിക്കു വേണ്ടുന്ന സൌഖ്യത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തന്നതിനു ഞാൻ നിന്നോടു് എത്രയും കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിനക്കു വല്ല വേദനയും ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്കു മാപ്പുതരണം. എന്നെ വല്ലതും അറിയിക്കേണ്ടതുണ്ടെങ്കിൽ അതു നമ്മുടെ പുതിനാഷയെ, അറിയിച്ചാൽമതി. ഞാൻ എവിടെയാണെന്നു് അവൾക്കറിയാം'.

അന്നു വൈകുന്നേരം ടോൾസ്റ്റോയി ഒരു സന്യാസാശ്രമത്തിൽ എത്തി രണ്ടുദിവസം അവിടെ താമസിച്ചു. പിന്നെ കന്യകയായ തന്റെ സഹോദരി പാത്തിരുന്ന കന്യാസ്ത്രീമഠത്തിൽ പോയി അവിടെനിന്നു ദക്ഷിണരാജ്യത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ വഴിക്കൽവെച്ചു് 1910നവംബർ 20-ാംനു- കാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

പല സംഗതികൾ ആലോചിച്ചാലും ടോൾസ്റ്റോയി ഒരു അസാമാന്യപുരുഷനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു വാദമില്ല. തന്റെ വിശ്വാസത്തിന്നനുസരിച്ചു ജീവിതം നയിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചിരുന്നില്ല. എങ്കിലും അതിന്നായി ചെയ്തിരുന്ന പരിശ്രമം മറെറാരാൾക്കും സാധിക്കാത്ത തരത്തിലായിരുന്നു.

ആഖ്യായിക റ നിലയിൽ ടോൾസ്റ്റോയി സമ്പാദി

ച്ചിട്ടുള്ളകീൎത്തി അസാമാന്യമാണ്. ('Anna Karinina', 'The Cossacks', 'War and Peace', 'Family Happiness', 'Resurrection',) മുതലായ ആഖ്യായികകൾ ലോകത്തിലെ ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സ്ഥാനം പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ രഹസ്യവും മാഹാത്മ്യവുമാണു ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ മിക്കഗ്രന്ഥങ്ങളിലും അടിസ്ഥാനമായിനിൽക്കുന്നതു്. അതിരുകടന്ന അനുകമ്പ, അളവില്ലാത്ത മനോധൎമ്മം, സൂക്ഷ്മപരിശോധനയ്ക്കുള്ള വാസന, മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിലുള്ള പരിജ്ഞാനം ഇവയാണു ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു രസവും, വിലയും കൊടുക്കുന്നതു്. തിന്മയെ ത്യജിക്കണം, നന്മയെ സ്വീകരിക്കണം; ആകാശം ഇടിഞ്ഞുവീഴുന്നതായാലും മനുഷ്യർ തന്റെ ധൎമ്മത്തെ നിറവേററണം. ഈ തത്വങ്ങൾ ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ മിക്കഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ചിതറിക്കിടക്കുന്നുണ്ടു്. ചില സാഹിത്യരസികന്മാരുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം ടോൾസ്റ്റോയിയെപ്പോലെ ഒരു ആഖ്യായികൻ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അനേകം ഭാഷകളിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. വളരെ ആളുകളുടെ മനോഭാവം അദ്ദേഹം മാററിയിരിക്കുന്നു. വളരെ ആളുകൾക്കു മനസ്സമാധാനവും അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കി കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. ജീവിതരഹസ്യംമുഴുവനും വെളിപ്പെടുത്തുവാൻ ആരാലും സാധിക്കുന്നതല്ല. പക്ഷെ, അതിനുള്ള പരിശ്രമം ചെയ്തിട്ടുള്ളവരിൽ ടോൾസ്റ്റോയിയും ദ്വിതീയനെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ശ്രുതിപ്പെട്ട പല കഥകളും ഈ പുസ്തകത്തിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി ചേൎത്തിട്ടുണ്ടു്. ഗ്രന്ഥകൎത്ത്രിയുടെ ഈ ശ്ലാഘ്യമായ പരിശ്രമം ഇംഗ്ലീഷുപരിജ്ഞാനമില്ലാത്ത മലയാളികൾക്കു ഒരു വലിയ അനുഗ്രഹമായി തീരുമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

മതിരാശി, 1—9—1926. } കെ. പി. കേശവമേനോൻ.

പ്രസ്താവന.

ലോകോപകാരാർത്ഥം ജീവകാലത്തെ നയിച്ച്, യശശ്ശരീരന്മാരായി തീർന്നിട്ടുള്ള മഹാത്മാക്കളിൽ ഒരാളാണ 'കൌണ്ട ലിയോടോൾസ്റ്റോയി' റഷ്യയിൽഎന്നപോലെതന്നെ, യൂറോപ്പിൽ ഒട്ടുക്കം സാഹിത്യലോകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്ന സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മാന്യസ്ഥാനം അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളുടെ മാഹാത്മ്യത്തിന്ന മതിയായ ലക്ഷ്യമാണ്. പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട നോവലെഴുത്തുകാരനായ 'ടോർജനീഫും', കവിശിരോമണിയായ 'ഫെററും' പ്രസിദ്ധ നാടകക്കാരനായ 'ഒസ്ട്രോവ്സ്കിയും' ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ സ്നേഹിതന്മാരും സമകാലീനന്മാരും ആയിരുന്നു. സാഹിത്യലോകത്തിൽ എന്നപോലെതന്നെ സമുദായനഭോമണ്ഡലത്തിലും, ഏറെക്കുറെ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തിലും വിഹരിച്ച്, സമത്വം, ത്യാഗം, സമസൃഷ്ടി സ്നേഹം, അഹിംസ മുതലായ എന്നിങ്ങനെയുള്ള വിഷയങ്ങളെപ്പററി പ്രസംഗിച്ചും, തൻെറ ജീവിതരീതികൊണ്ടു ദൃഷ്ടാന്തീകരിച്ചും സമസൃഷ്ടികൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുത്തി കൊടുക്കുന്നതായിരുന്നു ഈ മഹാത്മാവിൻെറ ജീവിതത്തിൻെറ പ്രഥമോദ്ദേശ്യം. റഷ്യയിലെ അന്നത്തെ ഭരണസമ്പ്രദായത്തെയും സാമുദായിക ജിവിതരീതിയേയും പരിഷ്കരിച്ച്, സ്വദേശീയരുടെ ഇടയിൽ നിത്യമായ സമാധാനവും, സ്വാതന്ത്ര്യവും, സംതൃപ്തിയും, സാഹോദര്യവും ഉളവാക്കേണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആഗ്രഹം. ഈ ആഗ്രഹനിവൃത്തിക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം വാക്കുകൊണ്ടും, ശരീരംകൊണ്ടും, മനസ്സുകൊണ്ടും പല പ്രയത്നങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സാഹിത്യലോകത്തിന് അദ്ദേഹം സമ്മാനിച്ചിട്ടുള്ള വിശിഷ്ടകൃതികൾ ഈ ഉദ്ദേശ്യനിവൃത്തിക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ചെയ്ത പരിശ്രമങ്ങളുടെ ഫലങ്ങളിൽ ഒന്നാണെന്ന് അറിയുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ മാ-

ഹാത്മ്യം ഏറെക്കുറേ ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. റഷ്യാക്കാരെ പ്പോലെതന്നെ മററ് എല്ലാ രാജ്യക്കാരും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ യഥേഷ്ടം വായിച്ചു ഗ്രഹിക്കേണ്ടതിനും, അ ദ്ദേഹത്തിനു പ്രകൃത്യാതന്നെ 'ഞാൻ' 'എൻെറ' എന്നു തു ടങ്ങിയ സ്വാത്ഥശബ്ദങ്ങളിലുള്ള വിരക്തി സ്പഷ്ടമാക്കേണ്ട തിനും ആ മഹാമനസ്കൻ, അതിനുമുമ്പും അതിനുശേഷ വും ആരും ചെയ്തതായി കേട്ടുകേൾവിപോലുമില്ലാത്തവിധ ത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളുടെ പകപ്പവകാശം 'സ്വായത്തമുദ്ര' അടിക്കാതെ ജനസാമാന്യത്തിൻെറ പൊ തുസ്വത്താക്കിവച്ചിരിക്കുന്നു.

ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ കൃതികളിൽഅദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുള്ള ചെറുകഥകൾക്കാണ് അധികം വൈശിഷ്ട്യം കല്പിച്ചുകാ ണുന്നത്. ദ്രവ്യാഗ്രഹം, അധികാരമത്സരം, പരസ്പരനിന്ദ മുതലായവയുടെ ഫലമായി ലോകത്തിൽ ദിനംപ്രതി വദ്ധി ച്ചുകൊണ്ടുവരുന്ന ദുരിതങ്ങളെ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ അനു ഭവങ്ങൾകൊണ്ടു സ്പഷ്ടമാക്കി, സദാചാരം, സംതൃപ്തി, സമ സൃഷ്ടിസ്നേഹംമുതലായ സൽഗുണങ്ങളുടെ ഫലമായി ഉ ണ്ടാകുന്ന പരമമായ ആനന്ദത്തെ പ്രത്യക്ഷമാക്കുകയാണ് ഈ കഥകളുടെ ഉദ്ദേശ്യം. ഈഉദ്ദേശ്യം സാധിക്കുന്നതിന് ഇവഎത്രതന്നെ ഉപയുക്തങ്ങളാകുന്നുണ്ടെന്നു വായനക്കാർ അവരവരുടെ അനുഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി തീരു മാനിക്കേണ്ടതാണ്.

മലയാളസാഹിത്യലോകത്തിൽ 'കൌണ്ട് ലിയോ ടോൾസ്റ്റോയി' സുപരിചിതനാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂട. ലോക പ്രസിദ്ധനായ 'മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ' ആദ്ധ്യാത്മിക 'കൌ ണ്ട്ടോൾസ്റ്റോയി' ആണെന്ന് അറിയുമ്പോൾ നാം അദ്ദേ ഹത്തിനു കല്പിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടസ്ഥാനം ഏതാണെന്ന് എ ളുപ്പത്തിൽ തീച്ചപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

ടോൾസ്റ്റോയി നീതികഥകൾ ഒന്നും രണ്ടുംമൂന്നും ഭാഗ ങ്ങളായി ഞാൻ തജ്ജമചെയ്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിവരുന്ന ക

ഥകളെപ്പററി മഹാത്മാഗാന്ധി സദയം അയച്ചു തന്നിട്ടുള്ള അഭിപ്രായത്തെ ഇതിൽ ചേക്കുവാൻ സാധിച്ചതിൽ എനിക്ക പ്രത്യേകം കൃതാൎത്ഥതയുണ്ടു്. ടോൾസ്റ്റോയികഥകൾ ബാലന്മാക്കും വൃദ്ധന്മാക്കും, പണ്ഡിതന്മാക്കും പാമരന്മാക്കും ഒരുപോലെ ഉപകാരപ്രദമാകത്തക്കവണ്ണം അത്ര സരസങ്ങളും സാരഗർഭങ്ങളുമായിട്ടുള്ളവയാണു്. ബാലന്മാക്കു് അനുകരണത്തിനും, മററുള്ളവക്കു് ആലോചനയ്ക്കും യോജിക്കുന്നവയായ വിവിധവിഷയങ്ങൾകൊണ്ടു് ഇവ പരിപൂൎണ്ണങ്ങളാണെന്ന പറഞ്ഞേതീരു. കഥാശ്രവണത്തിൽ കുട്ടികൾക്ക പ്രകൃത്യാ ഉണ്ടാകുന്ന താല്പയ്യത്തെ സാധിപ്പിക്കേണ്ടതിനും, അതോടുകൂടിത്തന്നെ അവരെ സൽബുദ്ധികളും സദാചാരനിരതന്മാരും ആക്കിത്തീക്കേണ്ടതിനും ഈ കഥകൾ എത്രയും ഉപയുക്തങ്ങളാണെന്നു് അവ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ടു്.

ബാലമനസ്സിൽ എളുപ്പത്തിൽ പതിയേണമെന്നുള്ള കരുതലോടുകൂടി ഈകഥകളെ സാധാരണസംഭാഷണരീതിയിലാണു ഞാൻ ഭാഷാന്തരംചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ഇന്നത്തെബാലന്മാരാണല്ലോ നാളത്തെ യുവാക്കന്മാർ. ഈ തജ്ജമ മഹാനായടോൾസ്റ്റോയിയേയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിശിഷ്ടാദശങ്ങളെയും മലയാളവായനക്കാക്കു് അല്പമെങ്കിലും പരിചയപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതാണു് എൻെറ കൃതാൎത്ഥത.

എൻെറ അപേക്ഷയെ സദയം സ്വീകരിച്ചു്, 'ടോൾസ്റ്റോയികഥകൾ' രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങൾക്ക മുഖവുര എഴുതിത്തന്നതിനു് മിസ്റ്റർ കേ. പി. കേശവമേനവനോടു് എനിക്കുള്ള കൃതജ്ഞതയെ ഞാൻ ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

തൃപ്പൂണിത്തുറ,
1 3--1102. } ഗ്രന്ഥകർത്ത്രി.

ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ

നീതികഥകൾ.

മൂന്നാം ഭാഗം.

ഏതാണു സ്വപ്നം?

അസ്സർഹെഡൻ, മഹാ പരാക്രമിയായ ഒരു രാജാവായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശൌര്യപരാക്രമങ്ങൾക്ക് അക്കാലത്ത് എതിരുണ്ടായിരുന്നില്ല. സമകാലീനന്മാരായിരുന്ന മററു രാജാക്കന്മാരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർ കേട്ടാൽ വിറച്ചിരുന്നു.

ലായിലി എന്നു പേരായ ഒരു രാജാവായിരുന്നു അക്കാലത്ത് അയൽരാജ്യങ്ങളിൽ ഒന്നു വാണിരുന്നത്. ലായിലി ശക്തിമനായിരുന്നു, എങ്കിലും അസ്സർഹെഡനോടു കിടപിടിക്കത്തക്ക യോഗ്യത അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്റെ രാജ്യം കരസ്ഥമാക്കേണ്ടതിനു അസ്സർഹെഡൻ ലാക്കുനോക്കി ഇരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ലായിലിരാജാവിനു നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തോടു പൊരുതുജയിക്കുന്നതു എളുപ്പമല്ലെന്നും ലായിലിക്കു പൂർണ്ണബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും തന്റെ ശക്തിക്കൊത്തവിധത്തിൽ രാജധർമ്മം അനുഷ്ഠിച്ചു സ്വരാജ്യം സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്നു അദ്ദേഹം വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്നു.

ലായിലി പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന 'അന്ത്യസമ്മേളനദിവസം' വന്നു. അസ്സർഹെഡൻ അവസാനമില്ലാത്ത സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി കൊടുങ്കാററുപോലെ ലായിലിയുടെ ചെറിയ രാജ്യത്ത് അടിച്ചുകയറി. ആയുധംകൊണ്ടും അഗ്നികൊണ്ടും ചെയ്യാവുന്നിടത്തോളം അക്രമങ്ങളെല്ലാം അഹങ്കാരത്തോടെ നടത്തി. പട്ടണങ്ങളും ഗ്രാമങ്ങളും അഗ്നിഭഗവാനിരയാക്കി. നിവാസികളേയും കന്നുകാലികളേയും നിർദ്ദയം ഒരുപോലെ വെട്ടിക്കൊന്നു. പ്രമാണികളായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരേയും പ്രഭുക്കന്മാരേയുംമററും അംഗഭംഗം വരുത്തി അപമാനിച്ചും തൊലി ഉരിച്ചു മൃതപ്രായന്മാരാക്കിയും തെരുവീഥികളിൽ കിടന്നു വലയേണ്ടതിനു വിട്ടു. രാജാവായ ലായിലിയെ കാട്ടുമൃഗംപോലെ ഇരുമ്പുകൂട്ടിൽ ഇട്ടടച്ചു.

പൈശാചികമായ ഈ പ്രവൃത്തികളെല്ലാം ചെയ്ത് അഹങ്കാരമത്തനായ അസ്സർഹെഡൻ സ്വരാജ്യത്തേക്കു മടങ്ങി. സന്തുഷ്ടനായ ആ സംഹാരമൂർത്തി ലായിലിയെ ഏതുവിധത്തിലാണു ശിക്ഷിക്കേണ്ടതെന്നുള്ള ആലോചനയായി.

ലായിലിയുടെ ഭാവി ആലോചനയിൽ ഇരുന്നിരുന്ന കാലത്ത്, ഒരു ദിവസം രാത്രി അസ്സർഹെഡൻ സ്വന്തം രാജധാനിയിലെ ശയനമുറിയിൽ ചിന്താമഗ്നനായി കിടക്കുകയായിരുന്നു. രാജാവു പള്ളിക്കുറുപ്പിനെഴുന്നള്ളിയതനുസരിച്ചു രാജധാനിയെങ്ങും നിശ്ശബ്ദമായിരുന്നു. ലായിലിയുടെ ഭാവി, അയാൾക്ക് അസഹ്യമാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതെങ്ങനെയാണെന്നായിരുന്നു രാജാവിൻെറ ആലോചന.

ഇപ്രകാരം ചിന്താമഗ്നനായി കിടക്കുന്ന സമയത്ത് അദ്ദേഹത്തിൻെറ മഞ്ചത്തിനു സമീപം എന്തോ അനങ്ങുന്നതുപോലെ ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു പിടച്ചെഴുന്നേററു നോക്കു

യപ്പോൾ തേജസ്വിയായ ഒരു സന്ന്യാസി പ്രശാന്തമായ തന്റെ മുഖത്ത് ഒരു മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടി പ്രത്യക്ഷനായി.

സന്ന്യാസി:—ലായിലിയെ നിഗ്രഹിക്കേണമെന്നാണോ ആലോചന?

രാജാവ്:—അതെ, പക്ഷെ ഏതുവിധത്തിലാണ വേണ്ടതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു കഴിഞ്ഞില്ല.

സന്ന്യാസി:—നിങ്ങൾതന്നെയാണല്ലൊ ലായിലി?

രാജാവ്:—എന്ത്!—ഞാൻ ലായിലിയോ? ഞാൻ ലോകപ്രസിദ്ധനായ രാജാവാണ്—അസ്സർഹെഡൻ—കൂട്ടിൽ പിടിച്ചിട്ടിട്ടുള്ള ആ മനുഷ്യകീടം ലായിലിയും.

സന്ന്യാസി:—എന്നാൽ നിങ്ങളും ലായിലിയും ഒരാൾതന്നെ. നിങ്ങൾ ലായിലി അല്ലെന്നുള്ളതു് ഒരു വെറും തെററിദ്ധാരണയാണ്. നിങ്ങൾ തന്നെയാണ ലായിലി, ലായിലിതന്നെ നിങ്ങളും.

രാജാവ്:—അങ്ങനെ ഒരു തെററിദ്ധാരണയോ?—ഞാൻ ആ ഭാഗ്യഹീനൻ അല്ല എന്നുള്ളതിനു വേണ്ട ലക്ഷ്യങ്ങളല്ലെ ഈ നാലുപുറവും കാണുന്നത്. നവരത്നമയമായ ഈ ശയനമുറി—ഇതാ എന്റെ സുവർണ്ണമഞ്ചം—ഈ നില്ക്കുന്നവരെല്ലാം എന്റെ പരിവാരങ്ങൾ—ഇന്നുനടന്നതുപോലെതന്നെ പൊടിപൂരമായി ഞാൻ ഒരു വിരുന്നുസല്ക്കാരം നാളെയുംവേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ഘോഷങ്ങളെല്ലാം വേണമെങ്കിൽ കാണാം. ലായിലി എവിടെ? ഞാൻ പിടിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന കൂട്ടിൽ മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ

കണ്ണുംതുറിച്ചു വായുംപൊളിച്ചുകിടക്കുന്നു. നാളെ ഞാൻ അവന്റെ അംഗഭംഗം വരുത്തി നാവുവലിച്ചു പുറത്തിടുമ്പോഴല്ലേ പുളഞ്ഞു ചക്രശ്വാസം വലിക്കുന്നതു കാണേണ്ടതു്. അവന്റെ ശരീരം ഞാൻ നായ്ക്കളെക്കൊണ്ടു കടിച്ചുകീറിയ്ക്കും.

സന്ന്യാസി:—അയാളുടെ ജീവൻ കളയുവാൻ നിങ്ങൾക്കു സാധിയ്ക്കുന്നതല്ല.

രാജാവ്:—ഇരുപതിനാലായിരം പടയാളികളെ ഉണ്ണിപ്പിണ്ടിപോലെ നുറുക്കിക്കൂട്ടിയ എനിക്ക് ആ മനുഷ്യപ്പുഴുവിന്റെ ജീവൻ എടുക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നോ—ഞാൻ ജീവനോടുകൂടി ഇരുന്നെങ്കിൽ നമുക്കു കാണാം.

സന്ന്യാസി:—നിങ്ങൾ കൊന്നുകൂട്ടിയവർ ജീവശ്ശൂന്യന്മാരായി എന്നു നിങ്ങൾ എങ്ങനെഅറിഞ്ഞു?

രാജാവ്:—അവരെ ആരെയെങ്കിലും ഇവിടെ കാണുന്നുണ്ടോ?ഹാ—വെട്ടിനുറുക്കുന്നസമയത്തു് ഓരോരുത്തരും കാണിച്ചിരുന്ന മരണവികൃതികൾ!—

സന്ന്യാസി:—നിങ്ങൾക്കു് ഇങ്ങനെ തോന്നുന്നതു് ഒരുമറിമായമാണു്. നിങ്ങൾവെട്ടിയതും മുറിച്ചതും എല്ലാം നിങ്ങളെത്തന്നെയാണു്.

രാജാവ്:—ഇതെന്താണു കമ്പംപിടിച്ചതുപോലെ പറയുന്നതു്. എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

സന്ന്യാസി:—മനസ്സിലാക്കിയാൽ കൊള്ളാമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടോ?

രാജാവു:—ചിന്നെ, നിശ്ചയമായും.

സന്യാസി;—"എന്നാൽ വെള്ളംനിറച്ചിരിക്കുന്ന ഈ തൊട്ടിയുടെ സമീപം വന്നുനില്ക്കുകതന്നെ."

രാജാവു സന്യാസിപറഞ്ഞപ്രകാരം ചെയ്തു. അപ്പോൾ ഉടുപ്പുകളെല്ലാം അഴിച്ചു വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങേണ്ടതിനു സന്യാസി അസ്സൎഹെഡനോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു. രാജാവു സന്യാസി പറഞ്ഞപ്രകാരംതന്നെ ഉടുപ്പുകളെല്ലാം മാററി തൊട്ടിയിൽ ഇറങ്ങിനിന്നു. സന്യാസി ഒരുമൊന്ത വെള്ളം കൈയിലെടുത്തു രാജാവിനെനോക്കി ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞു:—"ഞാൻ ഈ മൊന്തയിലെവെള്ളം നിങ്ങളുടെ തലയിൽ ഒഴിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ ഉടനെ തൊട്ടിയിലെ വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിക്കൊള്ളണം." അതുപ്രകാരംതന്നെ സന്യാസി വെള്ളമൊഴിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയക്ഷണത്തിൽ രാജാവുതൊട്ടിയിൽ മുങ്ങിക്കിടന്നു.

തൊട്ടിയിൽ മുങ്ങിയതോടുകൂടി രാജാവിന്റെ പ്രകൃതമെല്ലാംമാറി. അദ്ദേഹത്തിനു താൻ വാസ്തവത്തിൽ അസ്സൎഹെഡനല്ലെന്നും, വേറെആരോആണെന്നും ക്രമേണ ബോധ്യംവന്നു. പുതിയപ്രകൃതിയിൽ താൻ ഒരുമഞ്ചത്തിന്മേൽ കിടക്കുന്നതായും സമീപം സുന്ദരിയായ ഒരുസ്ത്രീ ഇരിക്കുന്നതായും ആ സുന്ദരി കട്ടിലിൽ കിടന്നിരുന്ന തന്റെ ഭാൎയ്യയാണെന്നുംതോന്നി. അവൾ ഉറങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഭൎത്താവിനെ പതുക്കെവിളിച്ചിട്ടു "പ്രാണനാഥ! ലായിലി ഇന്നെന്താണു് ഇത്ര അധികംനേരം ഉറങ്ങുന്നതു്. ഇന്നലെ അധികം ജോലിചെയ്തതുകൊണ്ടുള്ള ക്ഷീണംകൊണ്ടായിരിക്കും —ഉണരട്ടെ എന്നുവിചാരിച്ചു ഞാൻ വളരെനേരമായി ഇവിടെഇരിക്കുന്നു. രാജാക്കന്മാരെല്ലാം 'ഡർബാറി'ന്നു് എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനി വൈകിക്കാതെപോവുകയല്ലെ" എന്നു പറഞ്ഞു.

റാണിയുടെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ അസ്സർഹെഡൻ താൻ ലായിലിതന്നെയാണെന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തി. താൻ ലായിലിയായിത്തീൎന്നതെങ്ങനെയെന്നു വിചാരിച്ചു വിസ്മയിക്കുന്നില്ല. ഇത്രനാളും ലായിലി ആയിരുന്നിട്ടും അസ്സർഹെഡനാണെന്നു തെററിദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു് എങ്ങനെയാണെന്നു വിചാരിച്ചാണു് അദ്ദേഹം അത്ഭുതപ്പെടുന്നതു്.

അദ്ദേഹം ഉടനെ എഴുന്നേററു് ഉടുപ്പുകളെല്ലാം ധരിച്ചു ബദ്ധപ്പെട്ടു ദർബാർസ്ഥലത്തു പ്രവേശിക്കുന്നു. ലായിലി രാജാവിനെ കണ്ട ഉടനെ, സാമന്തരാജാക്കന്മാരെല്ലാം ബഹുമാനപുരസ്സരം കുമ്പിട്ടു തൊഴുന്നു. കല്പന അനുസരിച്ചു് അവരവരുടെ സ്ഥാനത്തു ചെന്നിരിക്കുന്നു. സാമന്തരാജാക്കന്മാരിൽ പ്രമാണിയായിരുന്ന ഒരു രാജാവു് എഴുന്നേററു് ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "അല്ലയോ ലായിലിമഹാരാജാവേ! ദുഷ്ടനായ അസ്സർഹെഡൻ നിരന്തരമായി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അക്രമങ്ങളെ ഇപ്രകാരം കണ്ടു സഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് ഒരിക്കലും യുക്തമല്ല. ആ പരമദുഷ്ടനെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കേണ്ടതു് എത്രയും അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. നാം എല്ലാവരും ഒത്തൊരുമിച്ചു് അയാളോടു യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങുന്നതായാൽ നിശ്ചയമായും അയാളുടെ വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അഹങ്കാരവും ദുഷ്ടതയും അമൎത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണു്. അയാൾ കാണിക്കുന്നതെല്ലാം കണ്ടുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു നമുക്കു് അപമാനകരമാണു്. അയൽരാജ്യങ്ങളിൽ തന്നെപ്പോലെയുള്ള ശക്തികൾ ഉണ്ടെന്നുള്ള ഓൎമ്മപോലും അയാൾക്കില്ലാതായിരിക്കുന്നു. ആ ധിക്കാരിയെ ഒന്നുണൎത്തേണ്ടതിനുള്ള കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു":—ഇതുകേട്ടു് അസ്സർഹെഡൻ ലായിലി * പെട്ടെന്നു യുദ്ധത്തിനു് അങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടു ചെല്ലുന്നതു ബുദ്ധിപൂൎവ്വ

* അസ്സർഹെഡൻ ലായിലി എന്നു പറയുന്നതു് പ്രകൃതം മാറിയ അസ്സർഹെഡനെയാണു്.

മാകയില്ലെന്നും, ദൂതന്മാരെ അയച്ച് അസ്സർഹെഡനു സമാധാനമാകേണ്ടതിനു മനസ്സുണ്ടോ എന്ന് അറിഞ്ഞതിനുശേഷം വേണ്ടതു ചെയ്യാമെന്നും പറയുന്നു. ബുദ്ധിമാന്മാരും രാജകാൎയ്യങ്ങളിൽ ചിരപരിചിതന്മാരും ആയ ചിലരെ ദൂതന്മാരായി നിയമിക്കുന്നു. ഇതിനുശേഷം അന്നത്തെ സഭ പിരിയുന്നു.

സഭ പിരിഞ്ഞതിനുശേഷം അസ്സർഹെഡൻലായിലി നായാട്ടിനു പോകുന്നു. നായാട്ടു രസമായി നടക്കുന്നു. കടുവകളേയും മററനവധി മൃഗങ്ങളേയും കൊന്നുകൂട്ടുന്നു. നായാട്ടുകഴിഞ്ഞു തിരിച്ചുവന്നു പതിവുപോലെ പാട്ടും ആട്ടവും കണ്ടു രസിച്ചു ഭക്ഷണത്തിനുശേഷം സുന്ദരിയായ ഭാൎയ്യയൊന്നിച്ചു ശയനഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം ന്യായമായ ഭരണംകൊണ്ടും രസകരമായ വിനോദംകൊണ്ടും ദിവസം കഴിക്കുന്നു. വളരെ ദിവസം ദൂതന്മാരെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു മാസത്തിനു ശേഷം അവർ അംഗഭംഗത്തോടുകൂടെ വന്നുചേരുന്നു. ലായിലി ഉടനെ കപ്പംകൊടുത്തയയ്ക്കാത്തപക്ഷം ദൂതന്മാരെ ചെയ്തതുപോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തേയും കൎണ്ണനാസാച്ഛേദം ചെയ്തു വിടുന്നതാണെന്നുള്ള അസ്സർഹെഡന്റെ ക്രൂരകല്പന ദൂതന്മാർ പറഞ്ഞറിയുന്നു.

അസ്സർഹെഡൻലായിലി സഭ വിളിച്ചുകൂട്ടി പിന്നീടു ചെയ്യേണ്ട കാൎയ്യങ്ങളെ ആലോചിക്കുന്നു. യുദ്ധത്തിന് ഒരുങ്ങേണ്ടതാണു രാജധൎമ്മം എന്ന് എല്ലാവരും ഐകകണ്ഠ്യേന അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അസ്സർഹെഡൻലായിലി അതിനുസമ്മതിക്കുന്നു. താൻതന്നെ സേനാനായകത്വം വഹിച്ചു സൈന്യങ്ങളെനടത്തി അസ്സർഹെഡനോടുയുദ്ധംതുടങ്ങുന്നു. യുദ്ധംഏഴുദിവസത്തോളംനീണ്ടുനില്ക്കുന്നു. സൈന്യാധി

പനായ അസ്സർഹെഡൻലായിലി പലതും പറഞ്ഞു സൈന്യങ്ങളെ ധൈൎയ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അസ്സർഹേഡൻെറ സൈന്യങ്ങൾ തിരമാലപോലെ അടിച്ചുകയറുന്നു. അസ്സർഹെഡൻലായിലിയുടെ സൈന്യം കൊടുങ്കാററിൽ പറക്കുന്ന കരിയിലപോലെ പതറുന്നു. അസ്സർഹെഡൻലായിലി തേരിൽകയറി ധൈൎയ്യത്തോടെ ശത്രുക്കളുടെ മദ്ധ്യേചെന്നു് ഇടവും വലവുംനോക്കാതെ വെട്ടിയും കുത്തിയും ശത്രുസംഹാരംചെയ്യുന്നു. ശത്രുസൈന്യം ആയിരവും പതിനായിരവും ഉള്ളെടത്തു തൻെറ സൈന്യം പത്തും നൂറുംമാത്രമേഉള്ളു എന്നു് അസ്സർഹെഡൻലായ്‌ലി കണ്ടു പരിഭ്രമിച്ചു വിറക്കുന്നു. ഒടുവിൽ ശത്രുക്കൾ, അസ്സർഹെഡൻലായിലിയെ മുറിവേല്പിച്ചു തടവുകാരനായി പിടിക്കുന്നു. അസ്സർഹെഡൻ പിടിച്ചിരുന്ന മററു തടവുകാരുടെകൂട്ടത്തിൽ അസ്സർഹെഡൻലായിലിയേയും കൈയും കാലും കെട്ടി മുറുക്കിക്കൊണ്ടിടുന്നു. തടവിൽപിടിച്ചിട്ടതിൻെറ പത്താംദിവസം പ്രധാനപട്ടണത്തിലേക്കു അസ്സർഹെഡൻലായിലിയെ കൈയ്യാമംവെച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നു. അവിടെ ചെന്നതിൻെറശേഷം മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ കൂട്ടിൽ ഇട്ടടയ്ക്കുന്നു. ലജ്ജാകോപങ്ങൾ പൈദാഹത്തെക്കാൾ അധികം അസ്സർഹെഡൻലായിലിയെ വലയ്ക്കുന്നു. പ്രതിക്രിയ ചെയ്യാനുള്ള അത്യാൎത്തി ഉള്ളിൽകിടന്നു തിളയ്ക്കുന്നു. ശത്രുക്കൾ കൂട്ടിലിട്ടു കാഴ്ചയ്ക്കുവെച്ചിരിക്കുന്ന തന്നെ നോക്കി പരിഹസിച്ചു ചിരിക്കുന്നു. വരുന്നതെല്ലാം യാതൊരുകുലുക്കവുംകൂടാതെ ധൈൎയ്യത്തോടുകൂടി അനുഭവിക്കുവാൻ മനസ്സുകൊണ്ടു തീൎച്ചയാക്കുന്നു. ഇരുപതുദിവസം ഇപ്രകാരം പരിഹാസപാത്രമായി കാട്ടുമൃഗങ്ങളെപ്പോലെ കൂട്ടിൽകിടന്നു കഴിക്കുന്നു. തൻെറ ബന്ധുക്കളെയും സ്നേഹിതന്മാരെയും അസ്സർഹെഡൻെറ കല്പനപ്രകാരം തൂക്കിക്കൊല്ലുന്നതുകാണുന്നു. സ്വന്തം ആളുകളെ തൻെറ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്നു് അപമാനിക്കുന്നതും അംഗഭംഗം വരുത്തു

ന്നതും തോൽ ഉരിച്ചുകളഞ്ഞു് ഉപദ്രവിക്കുന്നതും കാണുന്നു. ഭയവും കോപവും വ്യസനവും പുറത്തുകാണിക്കാതെ (അസ്സർഹെഡ്ഡൻ ലായിലി) എല്ലാം കണ്ടും കേട്ടും സഹിക്കുന്നു.

തന്റെ ഭാര്യയെ രണ്ടു നപുംസകന്മാർ കയറിട്ടു കെട്ടിവലിച്ചു് അസ്സർഹെഡ്ഡന്റെ മുമ്പിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നു. അവളെ അസ്സർഹെഡ്ഡന്റെ അടിമവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർക്കുന്നു. ഇതു കണ്ടിട്ടും അസ്സർഹെഡ്ഡൻലായിലി ശബ്ദിക്കുന്നില്ല. കൂട്ടിനു സമീപം നിന്നിരുന്ന കാവൽക്കാരിൽ ഒരുവൻ "ലായിലി' താൻ ഒരു രാജാവായിരുന്നില്ലേ. ഇപ്പോൾ താൻ ആരാണു്?" എന്നു പുച്ഛരസത്തോടെ ചോദിക്കുന്നു. ഇതു കേൾക്കുമ്പോൾ കഴിഞ്ഞ കഥകളെല്ലാം വ്യക്തമായി ഓർമ്മവരുന്നു. തനിക്കു സംഭവിച്ച അപമാനത്തേയും നഷ്ടങ്ങളേയും ഓർത്തു ശരീരം മുഴുവൻ കിടുകിട വിറയ്ക്കുന്നു. കൂടിന്റെ അഴികളിന്മേൽ ബലമായി കടന്നുപിടിച്ചു തലതല്ലി ചാകുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ശക്തിക്ഷയംകൊണ്ടു് ഒരു ദീനസ്വരത്തോടുകൂടി കൂട്ടിലേക്കുതന്നെ മറിഞ്ഞുവീഴുന്നു.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ രണ്ടു കൊലയാളികൾവന്നു കൂടു തുറന്നു് (അസ്സർഹെഡ്ഡൻലായിലിയെ) പുറത്തുവലിച്ചിട്ടു തൂക്കുമരത്തിനുസമീപം കൊണ്ടുപോകുന്നു. അവിടെ മുഴുവൻ രക്തം പ്രവഹിക്കുന്നു. സ്നേഹിതന്മാരുടേയും ബന്ധുക്കളുടേയും ചോര ഒഴുകുന്നതല അവിടവിടെ കുത്തിനിറുത്തിയിരിക്കുന്നു. പലരേയും തൂക്കിക്കൊല്ലേണ്ടതിനു നഗരസ്വാതന്ത്ര്യപ്പികളാക്കി നിരത്തിയിരിക്കുന്നു. "അയ്യോ! ഭയങ്കരം! ഭയങ്കരം!" എന്നു് (അസ്സർഹെഡ്ഡൻലായിലി) തന്റെ നിശ്ചയത്തിനു വിരോധമായി പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കണ്ണടച്ചു തേങ്ങിക്കരയുന്നു. മാപ്പുചോദിക്കുന്നു. കുമ്പിട്ടു തൊഴുന്നു.

രക്ഷിക്കേണമെന്നപേക്ഷിച്ചു നിലവിളിക്കുന്നു. നാലുപുറവും നോക്കുന്നു. കണ്ടുനിന്നിരുന്നവർ പരിഹസിച്ചു ചിരിക്കുന്നു.

"ഇതെന്താണ്! ഞാൻ ഉറക്കമാണോ? എല്ലാം ഒരു സ്വപ്നംപോലെതോന്നുന്നു എന്നു വിചാരിച്ച് ഉണരേണ്ടതിന്നു ശ്രമിക്കുന്നു. താൻ ലായ്‌ലിയുമല്ല, അസ്സർഹെഡനുമല്ല. രണ്ടുമല്ലാത്ത ഒരു മൃഗമാണെന്നു ബോദ്ധ്യം വരുന്നു.

താൻ മൃഗമാണെന്നറിഞ്ഞു പരിഭ്രമിക്കുന്നു. ഇതിനു മുമ്പു താൻ എന്തുകൊണ്ട് ഇതറിഞ്ഞില്ല എന്നു വിചാരിച്ച് അത്ഭുതപ്പെടുന്നു.

അസ്സർഹെഡൻമൃഗം ഒരു മൈതാനത്തിൽനിന്നു മേയുന്നു. വാലിട്ടടിച്ച് ഈച്ചകളേയും പ്രാണികളേയും അകററുന്നു. മററനേകം മൃഗങ്ങൾ ആ സ്ഥലത്തുതന്നെ നിന്നു പുല്ലു തിന്നുന്നതു കാണുന്നു. കഴുത്തിൽ വെള്ളവരയുള്ള ഒരു പെൺകഴുത അസ്സർഹെഡൻകഴുതയുടെ സമീപം വരുന്നു. ഒരിടത്തു കിടന്നു കണ്ണുചിമ്മിക്കൊണ്ടു സാവധാനത്തിൽ അയവിറക്കുന്നു. താൻ ഒരു പെൺകഴുതയാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നു. അടുത്തു വന്ന് അകിടു നക്കുന്നതു തന്റെ കഴുതക്കുട്ടിയാണെന്ന് അറിയുന്നു. ഇതുകൊണ്ട് അത്ഭുതവും വ്യസനവും ലജ്ജയും തോന്നുന്നില്ല. കഴുതക്കുട്ടിയെ നക്കി രസിക്കുന്നു.

തന്റെ സ്വന്തം രക്തമാംസങ്ങൾതന്നെയാണു കുട്ടിയുടെ ശരീരത്തിലും എന്നറിഞ്ഞു് അധികമായ പുത്രസ്പർശസുഖം അനുഭവിക്കുന്നു. പെട്ടെന്ന് ഒരു സാധനം ശരവേഗത്തിൽ പാഞ്ഞുവന്നു ശരീരത്തെ ഭേദിച്ചു താഴെ വീഴുന്നു. പാലുകുടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കുട്ടിയെ തട്ടിനീക്കി വേദനസഹിക്കവഹിയാതെ പുളഞ്ഞു് അങ്ങുമിങ്ങും ഓടുന്നു. കഴുത

കുട്ടിയും പിന്നാലെ പായുന്നു. ബാക്കിയുള്ള കഴുതകൾനി ന്നു മേയുന്ന സ്ഥലത്തെത്തുന്നതിനു ശ്രമിക്കുന്നു. ഉടനെ വേറൊരു ശരം കുട്ടിയുടെ ശരീരത്തിൽവന്നു തറയ്ക്കുന്നു. കുട്ടി താഴേ വീണു വേദന സഹിക്കവഹിയാതെ കിടന്നു പിടയുന്നു. കുട്ടിയെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോകുവാൻ സാധിക്കാതെ അതിൻെറ സമീപം നിൽക്കുന്നു. കുട്ടി എഴുന്നേൽക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ കാൽഇടറി താഴെ വീഴുന്നു.

രണ്ടുകാലുള്ള ഭയങ്കരമായ ഒരു ദുഷ്ടജന്തു—ഒരു മനുഷ്യൻ—പാഞ്ഞെത്തി കുട്ടിയുടെ കഴുത്തുകണ്ടിച്ചു താഴെ ഇടുന്നു!

"ഇങ്ങനെ വരാൻ തരമില്ല. ഇതെന്തൊരു കഷ്ടമാണ്! നിശ്ചയമായും ഞാൻ സ്വപ്നം കാണുകയാണ്" എന്ന് അസ്സർഹെഡൻ വിചാരിക്കുന്നു.

അസ്സർഹെഡൻ ദയനീയമായ ഒരു നിലവിളിയോടുകൂടി തൊട്ടിയിൽനിന്നു തലപൊന്തിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ ശാന്തസ്വരൂപിയായ ആ സന്യാസി കൈയിലുള്ള മൊന്തയിലെ വെള്ളം രാജാവിൻെറ തലയിൽ ഒഴിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"അയ്യോ ദൈവമെ! ഞാൻ എന്തെല്ലാമാണ് അനുഭവിച്ചതു്. അതെത്രനേരം" എന്ന് അസ്സർഹെഡൻ രാജാവു് അത്ഭുതത്തോടെ പറഞ്ഞു.

വൃദ്ധൻ—"അതങ്ങനെയാണ്! വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങലും പൊങ്ങലും ഒരുമിച്ചുതന്നെ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ഇതാ നോക്കു. ഈ ചെറിയ മൊന്തയിലെ വെള്ളം ഇനിയും അവസാനിച്ചിട്ടില്ല. ആട്ടെ. ഇപ്പോൾ കാര്യമെല്ലാം മനസ്സിലായോ?" എന്നു് ഒരു മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

അസ്സർഹെഡൻ യാതൊന്നും മറുപടിപറയാതെ വൃദ്ധനെത്തന്നെ ഭയവിഹ്വലനായി തുറിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. "എന്താ ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായോ, ലായിലിയും നിങ്ങൾ കൊന്നു ഒടുക്കിയ സൈന്യങ്ങളും നിങ്ങളും എല്ലാം ഒന്നുതന്നെയാണെന്ന്? നായാട്ടിൽ ശരമെയ്തുകൊന്ന ജന്തുക്കളും നിങ്ങൾതന്നെയാണെന്നു ബോദ്ധ്യമായോ? നിങ്ങളുടെ ജീവൻ മാത്രമെ നിങ്ങളുടേതായിട്ടുള്ളു എന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു വാസ്തവമല്ലെന്നു തീച്ചപ്പെട്ടില്ലേ? മററുള്ളവരെ ഉപദ്രവിക്കുമ്പോൾ അതു് ഏല്ക്കുന്നതു് തനിക്കുതന്നെയാണെന്ന് അനുഭവപ്പെട്ടില്ലെ? എന്നു സഗൌരവം ചോദിച്ചു.

"ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാ ജീവികളും മൂലശക്തിയിൽനിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ചൈതന്യലേശത്തിന്റെ രൂപഭേദങ്ങൾ മാത്രമാണ്. എല്ലാ ജീവനും അവസാനത്തിൽ ഈ ഏക ശക്തിയിൽ ലയിക്കുന്നതുമാണ്. അവനവന് കിട്ടുന്ന ചൈതന്യലേശം അവനവന്റെ വിചാരങ്ങളും തൽഫലമായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളും അനുസരിച്ചു മുക്തിമാർഗ്ഗത്തിൽ ഉയരുകയോ, അധഃപതിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതാണ്."

"നമ്മളിൽ ഉള്ള ചൈതന്യലേശത്തെ സംസ്കരിച്ച് ഉയൎത്തേണ്ടതിന് ഒന്നാമതായി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതു് ജീവജാലങ്ങളുടെ ജീവൈക്യമാണ്. മുത്തുമണികളിൽക്കൂടി കോൎത്തിരിക്കുന്ന ചരടിന്റെ ഓരോ ചെറിയ ഭാഗം എല്ലാ മുത്തുകളുടേയും ദ്വാരങ്ങളിൽ പ്രത്യേകമായി കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും, എല്ലാ മുത്തുകളുടേയും ദ്വാരങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതു് ഒരേ ചരടുതന്നെയാണെന്നും, അതുപോലെതന്നെ എല്ലാ മുത്തുകളേയും ബലമായി ചേൎത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്, ദീർഘമായ ആ ഒരേ ഒരു ചരടുതന്നെയാണെന്നും നമുക്ക് എങ്ങനെ പ്രത്യക്ഷമായി അറിയുവാൻ കഴിയു

ന്നുവോ അതുപോലെതന്നെ എല്ലാ ജന്തുക്കളുടേയും ജീവൻ ഒരേ ജീവസൂത്രത്തിൻെറതന്നെ ഭാഗമാണെന്നും, എല്ലാ ജീവങ്ങളും ഒരേഒരു മൂലജീവശക്തിയെത്തന്നെയാണു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണു്. അതുകൊണ്ടു സ്വജീവക്ലേശത്തെ സംസ്കരിക്കുവാൻ താല്പൎയ്യപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു പരജീവാപേക്ഷകൂടാതെ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നും, അന്യ ജീവങ്ങളെ സ്വജീവഭാഗങ്ങളെപ്പോലെ കരുതി പ്രവൎത്തിച്ചാൽ മാത്രമെ സ്വജീവസംസ്കാരം സഫലമാകയുള്ളൂ എന്നും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. അതിനാൽ ബാക്കിയുള്ള ജീവങ്ങളെ എല്ലാം സ്വജീവൻപോലെ കരുതി സ്നേഹിക്കുന്നതാണു്, ആത്മസംസ്കാരത്തിൻെറ മൎമ്മം."

"മററുള്ളവരുടെ ജീവൻ നശിപ്പിക്കുന്നതു സ്വജീവനുതന്നെ നാശകരമായിത്തീരുന്നു നാം നശിപ്പിച്ചു എന്നു വിചാരിക്കുന്ന ജീവങ്ങൾ നമ്മുടെ മാംസദൃഷ്ടിക്കു ഗോചരമല്ലാതെ വരുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഒരിക്കലും ലോകത്തിൽ നിന്നു ഭ്രംശിക്കപ്പെടുന്നതല്ല. ജീവനു് ഉല്പത്തിയും അവസാനവും, സമയവും സ്ഥലവും ഇല്ല. ലോകാരംഭംമുതൽ ഇതേവരെ സ്ഥിരപ്പെട്ടുകാണുന്ന ജീവശക്തി ഒന്നു മാത്രമാണു്. ഇതൊഴിച്ചു ബാക്കി കാണുന്നവയെല്ലാം വാസ്തവത്തിൽ അസ്ഥിരങ്ങളുമാണു്." ഇപ്രകാരം ഒരു ചെറിയ പ്രസംഗത്തിനുശേഷം ആ തേജോമൂൎത്തി അപ്രത്യക്ഷനാകയും ചെയ്തു.

പിറേറന്നു രാവിലെ അസ്സർഹെഡൻലായിലിടയയും മററെല്ലാ തടവുകാരേയും വിട്ടയയ്ക്കേണ്ടതിനു കല്പന കൊടുത്തു.

മൂന്നാം ദിവസം, തൻെറ പുത്രനെ വിളിച്ചു വരുത്തി രാജ്യഭാരം ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു. വൃദ്ധനിൽനിന്നു താൻ ഗ്ര

ഹിച്ച തത്വങ്ങളെപ്പററി ആലോചിക്കേണ്ടതിന രാജ്യം വിട്ടുപോയി വനവാസം സ്വീകരിച്ചു. കുറെ കൊല്ലങ്ങൾക്കു ശേഷം അവിടങ്ങളിലെ പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും തത്വജ്ഞനായ ഒരു വൃദ്ധസന്ന്യാസി ജനങ്ങളിൽ സമസൃഷ്ടിസ്നേഹവും സ്വാത്മ പരിത്യാഗവും വർദ്ധിക്കേണ്ടതിന്നു, ജീവന്റെ ഐക്യഭാവത്തെപ്പററി പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടു് നടക്കുന്നതു കാണാമായിരുന്നു.

---

൨ ചായക്കടയിലെ ചങ്ങാതിമാർ.

പണ്ടു സൂറത്തു് എന്നപട്ടണത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട ഒരു ചായക്കടയുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ അനവധി വഴിയാത്രക്കാർ വന്നുകൂടുക പതിവായിരുന്നു.

ഒരുദിവസം പേർസ്യക്കാരനായ ഒരുതത്വജ്ഞാനി ഈ ചായക്കടയിൽ വന്നുകയറി. ജീവകാലം മുഴുവനും ഈശ്വരധ്യാനത്തിലും, വേദപാരായണത്തിലും കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്ന് ഈശ്വരൻ ഉണ്ടോ, ഇല്ലയോ എന്നുള്ളകാൎയ്യം തീച്ചപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ ഒരുശിഷ്യൻ എല്ലായ്പോഴും നടന്നിരുന്നു. യജമാനൻ ഷാപ്പിലേക്കു കടന്നുപോയപ്പോൾ ശിഷ്യൻ പുറത്തുവാതുക്കൽ മാറിനിന്നു.

സന്ന്യാസി ഒരുകോപ്പ ചായകഴിച്ചു, ശിഷ്യനോടു് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു. "ഈശ്വരനുണ്ടെന്നു് നിനക്കുവിശ്വാസം ഉണ്ടോ? ഇതുകേട്ടപ്പോൾ ശിഷ്യൻ, ഈശ്വരനുണ്ടെന്നുള്ളതിന്ന് എന്താണുസംശയം! ഇതാ ഇതുനോക്കു. ഇതില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ എങ്ങനെ ജീവിച്ചിരിക്കും. ഞങ്ങ

ളെ എല്ലാവരെയും കാത്തുരക്ഷിക്കുന്നതു് ഈശ്വരനല്ലേ! എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു കുപ്പായത്തിന്നടിയിൽനിന്നു മരംകൊണ്ടുള്ളഒരുചെറിയ പ്രതിമയെടുത്തു സന്ന്യാസിയെക്കാണിച്ചു. ശിഷ്യന്റെ ഈ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ ഹോട്ടലിൽകൂടിയിരുന്നവരുടെകൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഇപ്രകാരം പറയുവാൻതുടങ്ങി.

"എടാ, പയലേ! ഈശ്വരനെ നിന്റെ കുപ്പായത്തിന്നടിയിൽ വച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നുവിചാരിക്കുന്ന നീ പരമവിഡ്ഢിതന്നെ. ഈ ലോകംമുഴുവൻ സൃഷ്ടിച്ച അദ്ദേഹത്തെ കീശയിലാക്കിക്കൊണ്ടു നടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണോ? എല്ലാംകൂടി ഒരു ഈശ്വരനേയുള്ളു. അതു സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണു്. ഗംഗാതീരത്തു പണിചെയ്തിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെയാണു പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തെ വേണ്ടതുപോലെ ഭജിക്കുന്നവർ ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ബ്രാഹ്മണരാണു്. സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണു് എല്ലാവരേയും കാത്തുരക്ഷിക്കുന്നതു്."

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരുജൂതൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരുന്നതു് ഈ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തേ അല്ല. ബ്രാഹ്മണർഭജിക്കുന്നതും ശരിയായ ദൈവത്തെയല്ല. ഈ ബ്രാഹ്മണക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതുമല്ല. വാസ്തവത്തിൽ ദൈവപ്രീതിക്കു് അർഹന്മാർ ഞങ്ങളാണു്. അദ്ദേഹം ജറുസലത്തിൽ പണിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിശേഷപ്പെട്ടക്ഷേത്രത്തിലാണു് ഇരിക്കുന്നതു്. ഒരുകാലത്തു് ഈലോകത്തിന്നുമുഴുവനും അധികാരികൾ ഞങ്ങളാകുമെന്നാണു് അദ്ദേഹം പറയുന്നതു്. ഭക്തനായ നമ്മുടെ ജൂതൻ പറഞ്ഞവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരുറോമാക്കാരൻപാതിരി പ്രസംഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. "നീ

ങ്ങൾ ആരുംപറയുന്നതു ശരിയല്ല. ദൈവത്തിനു നിങ്ങളുടെപേരിൽ അധികം പ്രീതിയുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം നിങ്ങൾക്കു യാതൊരുവിശേഷഗുണവുമില്ല. പണ്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽതന്നെ ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപ്രീതിക്കു പാത്രങ്ങളായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ട്. ദൈവത്തിന് ആരുടെ പേരിലും പക്ഷഭേദമില്ല. എന്നാൽ റോമാക്കാരുടെകൂട്ടത്തിൽ ചേരാതിരിക്കുന്നവൎക്കു മുക്തിനേടുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല, എന്നേ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുള്ളൂ.

ഇതു കേട്ടഉടനെ പ്രോട്ടസ്റ്റന്റ് പള്ളിയിൽചേൎന്ന ഒരുപാതിരി ദേഷ്യം സഹിക്കവെഹിയാതെ, മുഖം ചുവപ്പിച്ചുകൊണ്ട് എഴുനേററു, നമ്മുടെ റോമക്കാരനെ നോക്കിവളരെ നൈരാശ്യത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു. "വിശേഷംതന്നെ. മോക്ഷംകിട്ടേണമെങ്കിൽ റോമാക്കാരനാകേണമെന്ന് ഏതു ശാസ്ത്രത്തിലാണ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്? ക്രിസ്തു പ്രസംഗിച്ചിരുന്നതെല്ലാം വിശ്വാസസ്ഥതയോടുകൂടി അനുസരിക്കുന്നതു പുതിയകൂട്ടരാണ്. ആൎക്കെങ്കിലും ഈശ്വരപ്രീതി കിട്ടുമെങ്കിൽ അതു് അവൎക്കാണ്. സംശയമില്ല."

ഇതെല്ലാം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു തുൎക്കി, ഉടനെഎഴുനേററു മററുള്ളവരുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നുനിന്ന് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.—"വാസ്തവത്തിൽ ഒരുമതമേ ഈ ലോകത്തിൽ സ്ഥായിയായിനില്ക്കുന്നുള്ളൂ. അതു, മുഹമ്മദുമതമാണ്. മുഹമ്മദീയരെപ്പോലെ മതനിഷ്ഠയോടുകൂടിയവർ വേറെ ആരെങ്കിലുംതന്നെഉണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. അവരെ ധാരാളമായി കാണാതെ ഇപ്പോൾ ഒരൊററ രാജ്യമെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മുഹമ്മദുമതം സ്വീകരിക്കാതെ ആൎക്കും മേൽഗതികിട്ടുമെന്നാശിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ല."

ഇപ്രകാരം അവിടെ കൂടിയിരുന്നവർ ഓരോരുത്തരും അവനവന്റെ മതമാണ് ഏററവും വിശിഷ്ടമായിട്ടുള്ളതെ

ന്നു ബലമായി തർക്കിച്ചുതുടങ്ങി. ലഹള നിമിഷംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ ഈ തർക്കത്തിൽ പെടാതെ ഒരാൾ മാത്രം ഒരു ഭാഗത്തു് മാറി ഇരുന്നിരുന്നു. അയാൾ ചീനത്തുകാരനായ ഒരു ദേശസഞ്ചാരിയായിരുന്നു. കൺഫ്യൂഷിയസ്സിന്റെ അനുയായി ആയിരുന്ന ഇയ്യാൾ മററുള്ളവർ ഓരോരുത്തരും പറഞ്ഞിരുന്നതിനെ മനസ്സിരുത്തി കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

തങ്ങൾക്കുതന്നെ തർക്കിച്ചു് ഏതുമതമാണ് ഏററവും ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ളതെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു് ആ മതഭ്രാന്തന്മാർക്കു തോന്നുകയാൽ, അവർ നമ്മുടെ ചീനത്തുകാരന്റെ അടുക്കൽചെന്നു്, അവരുടെ സംശയനിവൃത്തിവരുത്തിക്കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നപേക്ഷിച്ചു. അയാൾ അവരോടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"സ്വാർത്ഥവും ബുദ്ധിശൂന്യതയും ആണു് ഇപ്രകാരം 'അണ്ടിയോ മൂത്തതു് മാവോ മൂത്തതു്' എന്നു പറഞ്ഞു തർക്കിക്കുവാൻ നിങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു്. ഇതിനുദാഹരണമായി ഞാൻ ഒരു ചെറിയകഥ പറയാം കേട്ടുകൊള്ളുക എന്നുപറഞ്ഞു് അയാൾ ഇപ്രകാരം കഥ ആരംഭിച്ചു.

"ഞാൻ ചീനത്തുനിന്നു് ഇവിടെ വന്നതു് ഒരു ബ്രിട്ടീഷുകപ്പലിലാണു്. ഞങ്ങൾ കയറിയിരുന്ന കപ്പലിൽ ഒരു കുരുടൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാൾക്കു കാണ്മാൻ വഹിയാതായതു സൂര്യന്റെ നേരെ ഇടവിടാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനാലാണെന്നു ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായി. സൂര്യൻ എന്തൊരുവസ്തുവാണെന്നറിഞ്ഞതിന്നുശേഷം, വെളിച്ചം പിടിച്ചുനിർത്താൻ വേണ്ടശ്രമങ്ങൾ ചെയ്യേണമെന്നായിരുന്നു അയാളുടെ ഉദ്ദേശ്യം. ഇതിനുവേണ്ടി സൂര്യനെ നേരെ കണ്ണിമയ്ക്കാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ടാണു് ആ മനുഷ്യൻ ഒരു കുരുടനായതു്. അയാൾ തനിയെ ഇപ്രകാ

രം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. "സൂൎയ്യൻ ദ്രവദ്രവ്യമല്ല. എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ, നമുക്ക് അതിനെ പാത്രത്തിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. സൂൎയ്യൻ അഗ്നിയല്ല. അങ്ങനെയായിരുന്നുവെങ്കിൽ വെള്ളമൊഴിച്ചു കെടുത്താമായിരുന്നു. കണ്ണു കൊണ്ടു കാണ്മാൻ സാധിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അത് ആവി പോലെ ഒരുവസ്തുവല്ലെന്നുള്ളത് തീൎച്ചതന്നെ. അതിനെ ഒരിടത്തുനിന്നു മറെറാരിടത്തേക്കു മാററുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ അതു ഘനപദാൎത്ഥമല്ലെന്നും സ്പഷ്ടമാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് ഒരു ശൂന്യവസ്തുവാണെന്നാണ് ഊഹിക്കേണ്ടത്."

"ഈ കുരുടന്റെകൂടെ അയാളുടെ ഒരു ശിഷ്യൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ഒരു ദിവസം യജമാനനെ ഒരിടത്ത് ഇരുത്തി, ഒരു തേങ്ങാമുറിയിൽ ഒരു തിരികൊളുത്തി വെച്ച്, അതിന്നരികെ ഇരുന്നു. കുരുടനും ശിഷ്യനുംകൂടി ഇപ്രകാരം സംഭാഷണം തുടങ്ങി."

കുരുടൻ:—"ഞാൻ സൂൎയ്യൻ ഒരു ശൂന്യവസ്തുവാണെന്നു പറയാറുള്ളതു് ഇപ്പോൾ വാസ്തവമാണെന്നു ബോദ്ധ്യമായില്ലേ? ഇപ്പോൾ സൂൎയ്യൻ എവിടെ? സദാസമയവും കൂരിരുട്ടല്ലാതെ എന്തെങ്കിലും കാണുന്നുണ്ടോ? ഇതറിഞ്ഞിട്ടു ജനങ്ങൾ ഒരു സൂൎയ്യനുണ്ടെന്നു പറയുന്നതാണു കഷ്ടം!"

ശിഷ്യൻ:— സൂൎയ്യൻ എന്തൊരു വസ്തുവാണെന്നുംമററും എനിക്കുവിവരമില്ല. എനിക്ക് അതന്വേഷിച്ചിട്ടാവശ്യവുമില്ല. വെളിച്ചമുണ്ടെന്ന് എനിക്കറിയാം. ഈ കത്തുന്ന വിളക്കുതന്നെ അതിനു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ഇതാണ് എന്റെ സൂൎയ്യൻ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയാൾ നാളികേരമുറി കൈയിൽ എടുത്തുപിടിച്ചു."

"യജമാനനും ശിഷ്യനും തമ്മിൽ നടന്ന സംഭാഷണം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു മൂടന്തൻ ഉറക്കെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "നാരായണ! ഇത്രനാളായിട്ടു സൂര്യൻ എന്തൊരുവസ്തുവാണെന്നറിഞ്ഞുകൂടെന്നു പറയുന്നതു കഷ്ടംതന്നെ. സൂര്യൻ ഒരു അഗ്നിഗോളമാണു്. പുലരുമ്പോൾ കിഴക്കുഭാഗത്തുനിന്നു പൊന്തിവരും. വൈകുന്നേരമാകുമ്പോഴേക്കു പടിഞ്ഞാറു ചില ദ്വീപുകളിൽ ചെന്നെത്തുകയുംചെയ്യും. കണ്ണുള്ളവർക്കെല്ലാം ഇതു സ്പഷ്ടമായി കാണാം"

ഇതുകേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ദാശൻ മൂടന്തൻ പറഞ്ഞതിന്നു സമാധാനമായി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"നിങ്ങളുടെ ആ ചെറിയദ്വീപിൽനിന്നു് അപ്പുറം നിങ്ങൾ പോയിട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. നിങ്ങൾക്കു നടക്കാമായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ ഒരു ദിവസം എന്റെകൂടെ കൊണ്ടുപോകുമായിരുന്നു. സൂര്യൻ വൈകുന്നേരം ആണ്ടുപോകുന്നതു്, സമുദ്രത്തിലേക്കാണു്. കിഴക്കു് ഉദിച്ചുവരുന്നതും സമുദ്രത്തിൽനിന്നാണു്. ഇതു ഞാൻ ഒരു ദിവസമെങ്കിലും മുട്ടാതെ കാണുന്നകാര്യമാണു്. ഇതാണു സൂര്യനെപ്പററിയുള്ള വാസ്തവം."

"ഇതുകേട്ടപ്പോൾ അവിടെ ഇരുന്നിരുന്ന ഒരു ഇന്ത്യാക്കാരൻ ഇപ്രകാരം പറയുവാൻതുടങ്ങി: "നിങ്ങൾ എന്തു വിഡ്ഢിത്തമാണിപ്പറയുന്നതു്. തീക്കട്ട വെള്ളത്തിൽ ആണ്ടുപോയിട്ടു കെടാതെ തിരിച്ചുവരുന്നകഥ ആരെയാണു നിങ്ങൾ പറഞ്ഞുവിശ്വസിപ്പിക്കുന്നതു്? സൂര്യൻ തീയുമല്ല, വെള്ളവുമല്ല. സൂര്യൻ ഒരുദേവനാണു്. അദ്ദേഹം മേരുപർവ്വതത്തിനുചുററും രഥത്തിൽ സവാരിചെയ്കയാണു്. ചിലപ്പോൾ ദുഷ്ടസർപ്പങ്ങളായ രാഹുവും കേതുവും അദ്ദേഹത്തെ വിഴുങ്ങുവാൻ ശ്രമിക്കും. എന്നാൽ പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നതു് അദ്ദേഹം അതിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുമെന്നാണു്."

ഈജിപ്തുകാരനായ ഒരുവൻ ഇതു കേട്ടു നിന്നിരുന്നു. സൂൎയ്യനെപ്പററി അയാൾ പറയുവാൻ ആരംഭിച്ചു. "സൂൎയ്യനെപ്പററി നിങ്ങളാരും പറഞ്ഞതു ശരിയല്ല. സൂൎയ്യൻ ഭൂതവുമല്ല, ദേവതയുമല്ല. മേരുവിനുചുററും സഞ്ചരിക്കയാണെന്നു പറഞ്ഞതും വിഡ്ഢിത്തംതന്നെ. ഞാൻ പല രാജ്യങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സൂൎയ്യൻ ഇല്ലാത്ത സ്ഥലമേ ഈ ലോകത്തിൽ കാണുകയില്ല. സൂൎയ്യൻ എല്ലായിടത്തുമുണ്ടു്. ഏകദേശം ജപ്പാൻ ദ്വീപുകളുടെ അപ്പുറത്തായിട്ടാണു സൂൎയ്യൻ ഉദിക്കുന്നതു്. അതാണു് ആ രാജ്യത്തെ 'നിപ്പൺ' എന്നു വിളിക്കുന്നതു്. "നിപ്പൺ" എന്നുവെച്ചാൽ സൂൎയ്യന്റെ ജനനസ്ഥലം എന്നൎത്ഥമാണു്. ഞാൻ പലദിക്കിലും സഞ്ചരിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണു് എനിക്കിത്ര നിശ്ചയം. എന്റെ മുത്തച്ഛനു് ഇതിനെപ്പററി വളരെ അറിയാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സഞ്ചരിക്കാത്ത സ്ഥലമില്ല..." എന്നിങ്ങനെ അയാൾ പറഞ്ഞവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനുമുമ്പു് ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ചാടി എഴുന്നേററു പ്രസംഗം തുടങ്ങി. "എന്റെ രാജ്യത്തുള്ളവരെപ്പോലെ സൂൎയ്യനെപ്പററി അറിയുന്നവർ ലോകത്തിൽ ഒരിടത്തുമില്ല. അതു തൎക്കമില്ലാത്ത സംഗതിയാണു്. സൂൎയ്യൻ ഒരിടത്തും ഉദിക്കുന്നില്ലെന്നും, ഒരിടത്തും അസ്തമിക്കുന്നില്ലെന്നും എന്റെ രാജ്യത്തുള്ള ചെറിയ കുട്ടികൾക്കുപോലും അറിയാം. സൂൎയ്യൻ എല്ലായ്പോഴും ഭൂമിയെ പ്രദക്ഷിണംചെയ്കയാണു്. ഭൂമി മുഴുവൻ സഞ്ചരിക്കുന്നതായാൽകൂടി സൂൎയ്യനെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതു പ്രയാസം. എല്ലാദിക്കിലും ഒരുപോലെതന്നെ പ്രഭാതത്തിൽ കാണുകയും, വൈകുന്നേരമാകുമ്പോൾ കാണാതാകയും ചെയ്യും. ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അയാൾ ഒരു വടി എടുത്തു നിലത്തു വൃത്തങ്ങൾ വരച്ചു കാണിച്ചുതുടങ്ങി. ഇതെല്ലാം കേട്ടുകൊണ്ടു് ഒരു കപ്പിത്താൻ അവിടെ ഇരുന്നിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ചിത്രം വരച്ചു വിസ്തരിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ അയാൾ പറയുവാനാരംഭിച്ചു.

"നിങ്ങൾ എല്ലാവരും തമ്മിൽതമ്മിൽ തെററിദ്ധരിപ്പിക്കുകയാണ്. നിങ്ങളാരും വിശ്വസിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. സൂര്യൻ ഭൂമിക്കു ചുററും തിരിയുകയാണെന്നു ഇയ്യാൾ പറഞ്ഞതു തീരെ തെററാണ്. ഭൂമിയാണു സൂര്യനുചുററും തിരിയുന്നതു്. ഇരുപത്തിനാലു മണിക്കൂർകൊണ്ടു ഭൂമി ഒരുപ്രാവശ്യം സൂര്യനെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യും. സൂര്യൻ ഭൂമിക്കെന്നപോലെതന്നെ മററനവധി ഗ്രഹങ്ങൾക്കും വെളിച്ചം കൊടുക്കുന്നുണ്ടു്. തനിക്കെല്ലാം അറിയാമെന്നു നടിച്ചു സംസാരിക്കുന്നതിനു പകരം, വിശാലമായ ആകാശത്തിൽ കാണുന്ന ഓരോന്നും മനസ്സിരുത്തി നോക്കി ആലോചിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഈവക തെററിദ്ധാരണകൾക്കൊന്നും ഇടവരുന്നതല്ലായിരുന്നു. സൂര്യൻ ഒരു പ്രത്യേകരാജ്യക്കാർക്കുമാത്രമേ പ്രകാശിക്കുന്നുള്ളു എന്നു വിചാരിക്കുന്നതു വലിയ തെററാണ്."

ഭൂഭ്രമണങ്ങളെയും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെയും നക്ഷത്രങ്ങളേയും പററി ശാസ്ത്രങ്ങളിൽനിന്നും അനുഭവംകൊണ്ടും പലതും ഗ്രഹിച്ചിരുന്ന കപ്പിത്താൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞവസാനിപ്പിച്ചു.

ചീനത്തുകാരൻ കഥനിർത്തി വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—"ഇതേസംഗതികൾ തന്നെയാണു മതസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളെപ്പററിയും പറയുവാനുള്ളതു്. മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ രഞ്ജിപ്പിനു കുറവും സ്പർദ്ധാലുതപവും വരുത്തുന്നതു ദുരഭിമാനവും സ്വാത്മതല്പരതയുമാണ്. ഈ കഥയിൽ സൂര്യനെപ്പററി പറഞ്ഞതുതന്നെയാണു ദൈവത്തെ സംബന്ധിച്ചും പറയുവാനുള്ളതു്. എല്ലാ രാജ്യക്കാർക്കും പ്രത്യേകം ഓരോ ദൈവം ഉണ്ടായാലേ മതിയാവൂ. തന്റെ മതമാണ് എല്ലാററിലും ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ളതെന്നു വിശ്വസിച്ചാലെ സമാധാനമുള്ളു ഈ വിചാരം തനിക്കുള്ളതുപോലെതന്നെ

എല്ലാ കൂട്ടക്കാൎക്കും ഉണ്ടാകുന്നതാണെന്നും, അതുകൊണ്ടു മററുള്ളവരോടു് അനാവശ്യമായി ശഠിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ലെന്നും ഓൎക്കുകയില്ല. സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനെ ഒരു തരത്തിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലും പൂട്ടി സൂക്ഷിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതല്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഇത്രവലിയ പ്രയാസമുണ്ടോ? അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ച ഈ ലോകത്തെക്കാൾ വിശേഷമായ ഒരു ക്ഷേത്രമുണ്ടാക്കുവാൻ ആൎക്കെങ്കിലും സാധിക്കുന്നതാണോ? പരസ്പരം സൌഹാൎദ്ദത്തോടുകൂടി മനുഷ്യർ ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടതിനു വേണ്ട സകല സൌകൎയ്യങ്ങളും ഇവിടെ കാണുന്നില്ലേ? സൎവ്വവ്യാപിയായ അദ്ദേഹത്തെ ഓരോരുത്തൎക്കും പ്രത്യേകം പ്രതിഷ്ഠചെയ്വാൻ കഴിയുന്ന ഒരു സ്ഥലം അവരവരുടെ നിൎമ്മലമായ ഹൃദയം മാത്രമാണു്. ഭക്തിദയ, സമഭാവന, ആത്മശുദ്ധി മുതലായ വിശേഷഗുണങ്ങൾക്കു സ്ഥാനമായ ഏതു മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിലും അദ്ദേഹം സ്ഥലംപിടിക്കുന്നതാണു്. ദൈവികമായ ഗുണങ്ങളെ പോഷിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതാണു് ഓരോരുത്തരുടേയും ചുമതല. അതല്ലാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർ പറഞ്ഞു കലഹിക്കുന്നോർ മൃഗപ്രായന്മാരാണു്. അതുകൊണ്ടു സൂൎയ്യന്റെ വെളിച്ചം ഭൂമിമുഴവനും വ്യാപിക്കുന്നുണ്ടെന്നറിയുന്നതുപോലെ, ദൈവം സൎവ്വലോകവ്യാപിയാണെന്നു ധരിക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാസ്തവസ്ഥിതിയെപ്പററി അറിയാവുന്നവർ മററുള്ളവരെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതും ശരിയല്ല. ഒരാൾക്കു സൂൎയ്യന്റെ വെളിച്ചം മുഴവനും കാണാമായിരിക്കും. ഒരുവനു് ഒരു രശ്മിമാത്രമെ ദൃഷ്ടിഗോചരമായിരിക്കയുള്ളു. കുരുടനു് അതും നഷ്ടംതന്നെ. ഓരോരുത്തനും അവനവന്റെ ഭാവനാശക്തിപോലെ വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. മതത്തിൽ പരനിന്ദയ്ക്കു സ്ഥലമില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു അയാളുടെ പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിച്ചു.

ചീനത്തുകാരൻ പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിച്ചപ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്നവർ ഓരോരുത്തരും നിശ്ശബ്ദമായി ഇ

രുന്നു. അവരിൽ ആരുംതന്നെ ഒരൊററവാക്കുപോലും പറയുന്നതിന്നു ശക്തരായില്ല. അവർ അതിന്നുശേഷം ഒരിക്കലും കലഹിച്ചതുമില്ല.

---

൯. മൈക്കലിൻെറ മന്ദഹാസം.

പണ്ടൊരിക്കൽ ഒരു രാജ്യത്തു് ഒരു ചെരുപ്പുകുത്തി ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാൾക്കു ഭാൎയ്യയും മക്കളും ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്വന്തമായി ഒരു വീടില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അയാൾ കുടുംബസഹിതം താമസിച്ചിരുന്നതു് ഒരു കൃഷിക്കാരൻെറ വീട്ടിൽ ഒരു മുറി വാടകയ്ക്കെടുത്തിട്ടാണു്. പാരമ്പൎയ്യമായി ചെയ്തുവന്നിരുന്നതൊഴിൽ, അതായതു്, ചെരുപ്പുണ്ടാക്കലായിരുന്നു, ഇവരുടെ മുഖ്യമായ ഉപജീവനമാൎഗ്ഗം.

ക്ഷാമകാലമായിരുന്നതുകൊണ്ടു ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങൾക്കെല്ലാം വലിയ വിലയായിരുന്നു. അന്നന്നു ജോലിയെടുത്തു ദിവസവൃത്തി കഴിച്ചിരുന്ന സാധുക്കളുടെ കഥ, വളരെ കഷ്ടമായിരുന്നു! കൂലിപ്പണിക്കാരെക്കൊണ്ടു വലിയ ആവശ്യമില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവരെല്ലാം ഒരുമാതിരി 'പട്ടിണിയും പാട്ടു'മായിട്ടാണു കഴിച്ചിരുന്നതു്. സൈമനും മേൽപറഞ്ഞവരുടെ കൂട്ടത്തിൽപെട്ട ഒരാളായിരുന്നു. വിശേഷവിധിയായി കുടുംബഭാരവുംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ സാധുവിന്നു് ഒരിക്കലും, മനസ്സിന്നും ശരീരത്തിന്നും സ്വസ്ഥത ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

വൎഷകാലത്തു സാധാരണയായി ജോലി കുറവായതുകൊണ്ടു്, നല്ലകാലത്തുതന്നെ 'കഷ്ടിച്ചു കൃത്യം' കഴിച്ചിരുന്ന ഇവൎക്കു ദിവസവൃത്തി കഴിക്കുന്ന കാൎയ്യം കുറെ പ്രയാ

സമായിരുന്നു. സ്വകുടുംബത്തിലുള്ളവൎക്ക് അത്യാവശ്യം വേണ്ടിവരുന്ന വസ്ത്രങ്ങളെങ്കിലും വാങ്ങി ശേഖരിക്കാതിരിക്കുന്നതു ബുദ്ധിപൂൎവ്വമല്ലെന്നു കരുതി 'ഉമിതിന്നു തവിടുനേടി' സമ്പാദിച്ചിരുന്ന കുറച്ചു ചില്ലറയുംകൊണ്ടു നമ്മുടെ ചെരിപ്പുപണിക്കാരൻ ഒരു ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ പട്ടണത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. കൈയിൽ തൽക്കാലമുണ്ടായിരുന്ന കാശിനു പുറമെ, പട്ടണത്തിൽ ചില സ്നേഹിതന്മാരുടെ കൈയിൽനിന്നു കിട്ടുവാനുണ്ടായിരുന്നതുംകൂടി വാങ്ങി അത്യാവശ്യം വേണ്ട സാമാനങ്ങൾ ശേഖരിക്കാമെന്നായിരുന്നു സൈമൺറെറ ഉദ്ദേശ്യം. അതുകൊണ്ടു പട്ടണത്തിൽ എത്തിയ ഉടനെ തനിക്കു കിട്ടുവാനുള്ള പണം മേടിക്കേണ്ടതിന്നു സ്നേഹിതന്മാരെ തേടിപ്പിടിക്കുവാനായിരുന്നു അയാളുടെ ആദ്യത്തെശ്രമം. വളരെ പണിപ്പെട്ടു പല ദിക്കിലും നടന്നു് ഈ കൂട്ടരെ ഒരുവിധത്തിൽ പിടികൂടുമ്പോൾ "തല്ക്കാലം കൈയിൽ ഒരുകാശുപോലും ഇല്ല. നാലുദിവസം കഴിയട്ടെ, ഇങ്ങനെ നടന്നു ബുദ്ധിമുട്ടേണമെന്നില്ല. അവിടേക്കു് എത്തിച്ചുതരാം. ഇപ്പോൾ കുറച്ചു മുട്ടുള്ള കാലമാണു്. എനിക്കു കിട്ടുവാനുള്ളതു രണ്ടുദിവസത്തിനകം കിട്ടും. അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ കടം വീട്ടിട്ടെ പിന്നെ ഒരു കാൎയ്യമുള്ളു. എന്നും മററും ഓരോന്നു പറഞ്ഞു സൈമനെ തൽക്കാലത്തേക്കു് ഒഴിച്ചുവിടുവാൻ നോക്കിയതല്ലാതെഉദ്ദേശ്യസാദ്ധ്യത്തോടുകൂടി തിരികെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകേണ്ടതിനു വേണ്ട സഹായം അവരിൽ ആരുംതന്നെ ചെയ്തുകൊടുത്തില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, വഴി നടന്നു ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന സൈമൺ ഒരു ഗ്ലാസ്സ് ചായ വാങ്ങിക്കൊടുത്തു സൽക്കരിക്കുന്നതിനുകൂടി ഈ നഗരനിവാസികൾക്കു തോന്നിയില്ലെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളു.

വഴിനടന്നും, കടക്കാരോടു പേശിയും ഒരു വിധം ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന സൈമൺ, തിരികെഗൃഹത്തിലേക്കു് എത്തേണ്ടതിനുള്ള ജീവൻകിട്ടേണ്ടതിന്നു കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന ചി

ല്ലറ ഏതാണ്ട മുഴുവനും പട്ടണത്തിലെ "പണംപിടുങ്ങി" ഹോട്ടലുകളിൽ ഒന്നിൽ ചിലവുചെയ്യേണ്ടിവന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ. ഉദ്ദേശ്യം സാധിക്കാതെ മടങ്ങേണ്ടി വന്നതിൽ ആ സാധുവിനു്, വലിയ ഇച്ഛാഭംഗമുണ്ടായിരുന്നു. "എന്തൊന്നു ഞാനിങ്ങനെയങ്ങുചെന്നിട്ടന്തർജ്ജനത്തോടുരചെയ്കവേണ്ടു" എന്നറിയാതെ ആ സാധുവിന്നു സാമാന്യത്തിലധികം കുഴപ്പവുമുണ്ടായി. ജീവിതസമരത്തിനുവേണ്ടി സ്വാനുഭവങ്ങളാകുന്ന ചാണക്കല്ലിൽ മുടങ്ങാതെ തേച്ചുശരിയാക്കിയിരുന്ന സ്വഭാൎയ്യയുടെ ജിഹ്വാഗ്രത്തെ സൈമണ് സാമാന്യം ഭയമായിരുന്നു. ഭാൎയ്യയേയും മക്കളേയും സമാധാനപ്പെടുത്തേണ്ടതിന്നു് ഓരോ ഒഴികഴിവുകൾ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു് അയാൾ ദ്രുതഗതിയായി നടന്നു.

നേരം ഇരുട്ടിത്തുടങ്ങിയിരുന്നതുകൊണ്ടു വഴിയിൽജനസഞ്ചാരം ഒരു മാതിരി ഒതുങ്ങിയിരുന്നു. മനോരാജ്യത്തിൻെറ ശക്തികൊണ്ടു സൈമൺ അപ്പുറവുംഇപ്പുറവുംനോക്കാതെയാണു് നടന്നിരുന്നതു്. പട്ടണത്തിൽനിന്നു പുറത്തു കടന്നാൽ ഉടനെ, വിജനമായ ഒരു വെളിമ്പറമ്പു കടക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രാമത്തിലെ കുട്ടികൾക്കു ചരിത്രസംബന്ധമായി ദീർഘങ്ങളായ "ചുരുങ്ങിയ വിവരണങ്ങൾ" പ്രയാസംകൂടാതെ എഴുതുവാൻ സാധിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ അത്ര അധികം ഭയങ്കരങ്ങളായ ഐതിഹ്യങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതായിരുന്നു മേൽ പറഞ്ഞ വെളിയും, അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ജീൎണ്ണിച്ച കെട്ടിടവും "കഷ്ടമെന്നെ പാൎത്തങ്ങിരിക്കുന്നു കുടുംബമെല്ലാം" ഇത്യാദി ചിന്തിച്ചു നടന്നിരുന്ന സൈമൺ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ വെളിമ്പറമ്പിൽ കടന്ന കഥ അറിഞ്ഞില്ല. ഏകദേശം പകുതിയോളം എത്തിയപ്പോൾ പെട്ടെന്നു് എന്തോ ശബ്ദംകേട്ടു് ഒന്നു ഞെട്ടിത്തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ജീൎണ്ണിച്ച കെട്ടിടത്തിൻെറ മതിലിനു സമീപം എന്തോ

ഒരു സ്വരൂപം നില്ക്കുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു തോന്നി. സൈമൺ ഭൂതപ്രേതാദികളെ ഭയന്നു ഭ്രമിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ഒരാളായിരുന്നില്ല. ദൈവവിശ്വാസത്തിൻെറ അഭാവം വരുമ്പോഴാണു് അന്യവസ്തുക്കൾക്കു വാസ്തവമായിട്ടുള്ളവയാകട്ടെ, അവാസ്തവമായിട്ടുള്ളവയാകട്ടെ, വന്നു കയറുവാൻ മനസ്സിൽ സ്ഥലം കിട്ടുന്നതെന്നും, വാസ്തവമായ ദൈവവിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ ഇളക്കി മനസ്സിനെ ഭ്രമിപ്പിക്കുവാൻ മറ്റൊന്നിനുംതന്നെ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നും സൈമണു് നല്ല വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു്, താൻ കണ്ട വസ്തു എന്താണെന്നറിയാതെ മുമ്പോട്ടു നടക്കുന്നതിനു് അയാൾക്കു കാൽ്ത്തടിയില്ല. ആദ്യത്തെ നോട്ടത്തിൽ താൻ കണ്ടതു് ഒരു കല്ലോ, കുററിയോ ആണെന്നു സൈമണു തോന്നി. അനാവശ്യമായി വഴിക്കു് അവിടവിടെനിന്നു സമയം കളഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു്, സൈമൺ ഒന്നുരണ്ടടി മുമ്പോട്ടു നടന്നു. വാസ്തവം അറിയാതെ പോകുന്നതു്, തൻെറ പൌരുഷത്തിനു പോരായ്മയാണെന്നു തോന്നിയതിനാൽ, അയാൾ വീണ്ടും തിരികെ നടന്നു്, ആ സത്വത്തിൻെറ സമീപം ചെന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അതു് ഒരു മനുഷ്യസ്വരൂപമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ അയാൾക്കു വളരെ താമസം വേണ്ടിവന്നില്ല. നിശ്ചേഷ്ടമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അതു്, മൃതശരീരമായിരിക്കുമൊ എന്നായിരുന്നു സൈമൺെറ പിന്നത്തെ സംശയം. വല്ലവരും തല്ലിക്കൊന്നിട്ടിരിക്കുന്ന സാധനമാണെങ്കിൽ, അതിനെ അനാവശ്യമായി 'തുരപ്പിടിക്കു'ന്നതുകൊണ്ടു് തനിക്കു വേണ്ടാത്ത അനത്ഥമുണ്ടാകുമെന്നു കരുതി ഒരിക്കൽക്കൂടി തിരിഞ്ഞു നടക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു. മുമ്പോട്ടു നടക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വഴിയിൽനിന്നു് ആലോചനയായി. "എന്തു്! സൈമൺ, നിനക്കു് അപകടത്തിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സഹജീവിയെ സഹായിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ആർദ്രതയും നെഞ്ചുറപ്പും ഇല്ലെന്നോ! ഈ

തരം ഭീരുത്വം നിൻെറ പ്രകൃതിക്ക ചേൎന്നതല്ലല്ലോ. തിരികെച്ചെന്നു് ആ മനുഷ്യൻെറ വാസ്തവസ്ഥിതി എന്താണെന്നറിഞ്ഞു വേണ്ടതു പ്രവൎത്തിക്കാതിരിക്കുന്നതു്, പുരുഷത്വത്തിൻെറ ലക്ഷണമല്ല. എന്താ സംശയിക്കുന്നതു്?" എന്നിങ്ങനെ തൻെറ മനസ്സാക്ഷിതന്നെ ശാസിക്കുന്നതുപോലെ അയാൾക്ക തോന്നി. അതിനാൽ അയാൾ ഉടനേതന്നെ തിരിച്ചു് ആ സ്വരൂപം കിടന്നിരുന്നസ്ഥലത്തു ചെന്നു സൂക്ഷ്മമായി ഒരു പരിശോധന നടത്തി. അവിടെ നിശ്ചേഷ്ടനായി കിടക്കുന്നതു ആരോഗ്യദൃഢഗാത്രനായ ഒരു യുവാവാണെന്നു അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. സൈമൺ സമീപത്തു ചെന്നു യുവാവിൻെറ തോളിൽ പിടിച്ചു ബലമായി ഒന്നു കുലുക്കിയപ്പോൾ, ആ മനുഷ്യൻ അവിടെനിന്നു പിടച്ചെഴുന്നേററു. നഗ്നരൂപനായിരുന്ന അയാൾ തണുപ്പുകൊണ്ടു വിറങ്ങലിച്ചിരുന്നു. "ഇതെന്തൊരു കഷ്ടമാണു. ക്ഷാമം വന്നാൽ ഇത്ര വരാമോ! ഉടുക്കുന്നതിനു് ഒരു തുണിക്കുടി ഇല്ലാതെ എന്നു പറഞ്ഞു് സൈമൺ തൻെറ വസ്ത്രങ്ങളിൽ ചിലതു് അഴിച്ചു് ആ മനുഷ്യനെ ധരിപ്പിച്ചു. സൈമൺ ഇത്രയും ചെയ്തിട്ടും ആ മനുഷ്യൻ യാതൊന്നും സംസാരിക്കാതെ നിന്നതേയുള്ളു. "ഇതെന്തൊരത്ഭുതമാണു്! ഞാൻ പാവയെ അല്ലല്ലോ ഉടുപ്പിച്ചതു്. തൻെറ വായിലെ നാവെവിടെ? വല്ലതും ഒന്നു പറയരുതേ. ഇപ്പോൾ ആകാശം പിളൎന്നു ഭൂമിയിലേക്ക വീണതുപോലെ തോന്നുന്നുവല്ലൊ തൻെറ നോട്ടവും നില്പും കണ്ടാൽ! ഈ തണുപ്പിൽനിന്നു വിറച്ചു ചാകാൻ ഞാനില്ല: വേണമെങ്കിൽ എൻെറ കൂടെ വന്നുകൊള്ളു. ഞാൻ ഇതാ പോകുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു സൈമൺ നടക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ആ മനുഷ്യനും അയാളെ പിന്തുടൎന്നു സാവധാനത്തിൽ നടന്നു. അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ തമ്മിൽ ഇപ്രകാരം ഒരു സംഭാഷണം ആരംഭിച്ചു.

സൈമൺ:—താൻ എവിടത്തുകാരനാണ്? എങ്ങിനെയാണ് ഈസ്ഥിതിയിൽ ഇവിടെ വന്നുപെട്ടതു്?

മനുഷ്യൻ:—അതു് എനിക്കുതന്നെ നിശ്ചയമില്ല.

സൈമൺ:—തന്നെ ആരെങ്കിലും ഉപദ്രവിച്ചുവോ?

മനുഷ്യൻ:—ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നതു ദൈവശിക്ഷയാണ്.

സൈമൺ: അതു സംശയമില്ല. എല്ലാവരും അനുഭവിക്കുന്നതു ദൈവകല്പിതംതന്നെയാണ്. പക്ഷെ, ശിക്ഷയായാലും രക്ഷയായാലും, ജീവിച്ചിരിക്കാതെ തരമില്ലല്ലോ. താൻ ഇപ്പോൾ എങ്ങോട്ടുപോകണമെന്നാണു വിചാരിക്കുന്നതു്?

മനുഷ്യൻ: എനിക്ക് എല്ലാം ശരിയാണ്. എവിടേയ്ക്കു പോകാനും വിരോധമില്ല.

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ സൈമൺ വല്ലാത്ത അത്ഭുതമായി. ആ മനുഷ്യൻെറ അസാധാരണസ്വഭാവംകണ്ടിട്ടു കുറച്ചൊരു പരിഭ്രമമുണ്ടായില്ലെന്നില്ല. "അയാളെക്കണ്ടാൽ ഒരു ദുർമ്മാർഗ്ഗിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അയാളുടെ സംസാരവും സമ്പ്രദായവുംകണ്ടാൽ അയാൾ തനിക്ക് അർഹതയില്ലാത്ത എന്തോ ഒരുശിക്ഷ അനുഭവിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ആർക്കറിയാം മററുള്ളവരുടെ അന്തർഗ്ഗതം. ഏതായാലും ഇത്രയും ചെയ്തസ്ഥിതിക്ക് അയാളെ ഇവിടെ ഇട്ടേച്ചുപോകുന്നതു ശരിയല്ല, എന്നുനിശ്ചയിച്ചു സൈമൺ ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞു. "അതെ, തനിക്കു വിരോധമില്ലെങ്കിൽ എൻെറകൂടെ പോരു. ഇന്നത്തെ എങ്ങനെയെങ്കിലും നമുക്കു കഴിച്ചുകൂട്ടാം" ആ അപരിചിതൻ യാതൊ

ന്നും സമാധാനംപറയാതെ സൈമൺന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു. ഗൃഹത്തോടടുക്കുംതോറും സൈമൺന്റെ ഉള്ളിൽ "കൊയ്ത്തും പറക്കും" അധികമായിത്തുടങ്ങി. കൈയിലെ കാശ്ശുകളഞ്ഞു കടിക്കുന്നപട്ടിയേവാങ്ങുന്നകഥ കേട്ടു പരിചയംമാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നതു തനിക്കു അനുഭവപ്പെട്ടതിനു തന്റെ ഗൃഹണി"തേച്ചാലും കുളിച്ചാലും"പോകാത്ത വിധത്തിലുള്ള ശകാരക്കുഴമ്പിൽ തന്നെമുക്കുന്നതാണെന്നു സൈമണു രണ്ടു പക്ഷമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വസ്ത്രംവാങ്ങുവാൻ പോയിരുന്നആൾ സ്വശരീരത്തിലുണ്ടായിരുന്നവയെക്കൂടി കൊടുത്തു ന്നു്അറിയാത്ത ഒരുവനു ധർമ്മംചെയ്തുകഥഭീരുവായ തന്റെ സഹധർമ്മചാരിണി ഒരിക്കലും ക്ഷമിക്കുന്നതല്ലെന്നു് അയാൾക്കു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിനെല്ലാം പുറമേ, അവരവരുടെ അഷ്ടിക്കുതന്നെ അരിഷ്ടിക്കുന്നവർ അതിഥിസൽക്കാരം തുടങ്ങുന്നതിനു യാതൊരു അർത്ഥവുമില്ലെന്നു് അയാൾക്കു ബലമായിത്തോന്നി. ഇതെല്ലാം ഓർത്തപ്പോൾ അയാളുടെ ഉള്ളിലെ 'കിടിലം' ഒന്നുവർദ്ധിച്ചു. സാധുവായ അപരിചിതന്റെ മുഖത്തുനോക്കുന്തോറും സൈമണു് അയാളുടെനേരെയുള്ള അനുകമ്പയും സ്നേഹവും വർദ്ധിച്ചു. എന്തൊക്കെ ആയാലും അയാളെ നിസ്സഹായനായി ഇട്ടേച്ചുപോകുന്നതല്ലെന്നു് അയാൾ ഉറച്ചു.

സൈമൺ പടിക്കൽ എത്തിയപ്പോഴേക്കു് അയാളുടെ വരവുപ്രതീക്ഷിച്ചു ചെവി ഓർത്തുകൊണ്ടിരുന്ന അയാളുടെഭാര്യ പടിക്കലേക്കുവന്നു വാതിൽ തുറന്നു. സൈമൺ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു ഗുണദോഷം പറയുവാൻ അക്ഷമയായി കാത്തിരുന്ന മാർത്ത അയാളുടെ കൂടെ അപരിചിതനായ ഒരു അസാധാരണ മനുഷ്യനെക്കണ്ടപ്പോൾ സ്വല്പനേരത്തേക്കു മതിമറന്നുനിന്നുപോയി. ഈനേരംകൊണ്ടു സൈമണും യുവാവും അകത്തേക്കു കടന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സമീപത്തുകൂടി കടന്നുപോയ തന്റെ

ഭർത്താവിൻെറ നിശ്വാസഗന്ധം, അയാൾ പട്ടണത്തിലെ പാനാലയങ്ങളെ സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രയെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി. കൈയിലുണ്ടായിരുന്നകാശെല്ലാം കുടിച്ചുകളഞ്ഞു, കൈയുംവീശി കൂടെ വേറൊരു കുടിയനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്ന തൻെറ ഭർത്താവിൻെറനേരെ മാത്രയ്ക്കുകണക്കിലധികം ദേഷ്യംതോന്നി. ഭർത്താവും ചങ്ങാതിയും അകത്തുകടന്നപ്പോൾ കൂടെ മാത്രയും പിന്നാലെ കടന്നു. മാത്ര ആ അപരിചിതനെ ഒരു ആപാദചൂഡവീക്ഷണംകഴിച്ചു. ഇയാളുടെ പരുങ്ങലും സമ്പ്രദായവുംകണ്ടിട്ട് എനിക്ക നല്ലപന്തിതോന്നുന്നില്ല. ഏതാണ്ടൊരു കള്ളദൃഷ്ടിയൊക്കെ കാണുന്നുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ എന്തിനാണിങ്ങനെ പരുങ്ങുന്നതു്. എന്നൊക്കെ ഓരോന്നു വിചാരിച്ചു്, അവർ പിന്നെ എന്തുചെയ്യാനാണുഭാവം എന്നറിയേണ്ടതിനു മുഖവും ചുളിച്ചു് അവൾ ഒരുഭാഗത്തു മിണ്ടാതെനിന്നു. സൈമൺ തലക്കെട്ടഴിച്ചു താഴെ വച്ചു് ഒന്നും അറിയാത്തഭാവത്തിൽ 'ആവൂ! എൻെറപ്പാ!' എന്നുപറഞ്ഞു് ഒരു ദീർഘനിശ്വാസത്തോടുകൂടി ഒരുബഞ്ചിന്മേൽ ഇരിക്കയല്ല, വീഴുകയാണുചെയ്തതു്. പിന്നെ മാത്രയെനോക്കി "ഞങ്ങൾക്ക വല്ലാത്തവിശപ്പുണ്ട്. വല്ലതും ഇരിപ്പുണ്ടോ? എന്തായാലും വിരോധമില്ല" എന്ന് അപേക്ഷയുമല്ല, ശാസനയുമല്ലാത്ത വിധത്തിൽപറഞ്ഞു. മാത്ര ഇതുകേട്ടു പല്ലിറുമ്മിക്കൊണ്ട് ഏതാണ്ടു പിറുപിറുക്കവാൻതുടങ്ങി. ഇതും, കണ്ടനാട്ട്യം ഭാവിക്കാതെ സൈമൺ ആ യുവാവിനെ കൈക്കുപിടിച്ചുബഞ്ചിന്മേൽ ഇരുത്തി. ഇവിടെ ഇരിക്കൂ, നമുക്ക വല്ലതും കഴിക്കണ്ടേ? എന്നുപറഞ്ഞു് വീണ്ടും ദീർഘശ്വാസംചെയ്തു.

സൈമൺെറ കൂസലില്ലായ്മ കണ്ടപ്പോൾ മാത്രയ്ക്കുസഹിച്ചില്ല. "കണ്ണിൽകണ്ടകുടിയന്മാൎക്കെല്ലാം ഇവിടെ വച്ചുവെച്ചിരിക്കയല്ലേ! കുടിയുടെ ഊറ്റംകൊണ്ടു തല തിരിഞ്ഞിരിക്കും. പട്ടി ചന്തയ്ക്കുപോയപോലെ ഏററത്തിന

ങ്ങോട്ടും ഇറക്കത്തിനിങ്ങോട്ടും പോന്നതിൻെറ കാരണം ഒ ന്നറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു. വിശക്കുന്നുപോലും!" എന്നിങ്ങനെ ഓരോന്നു പുലമ്പുവാൻ തുടങ്ങി. "പ്രസം ഗിച്ചതെല്ലാം മതിപെണ്ണേ. വായിലെ നാവു വായിൽ കിടക്കട്ടെ; കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കാതെ വല്ലതും കിടന്നു പറ യണ്ട. ഈ വിദ്വാനെ നീ അറിയുമോ?" എന്നു സൈമൺ സാവധാനത്തിൽ ചോദിച്ചു.

"ഇവിടെനിന്നു കൊണ്ടുപോയപണം എവിടെ? അ തു തിരികെക്കിട്ടാതെ പെണ്ണു വിടുന്നതല്ല" എന്നു മാത്ത പറഞ്ഞതുകേട്ടു സൈമൺ തൻെറ കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന പണസ്സഞ്ചി അവളുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു് ഇട്ടുകൊടുത്തു. മാ ത്തയുടെദേഷ്യം പതിന്മടങ്ങു വൎദ്ധിച്ചു. കൈയിലുണ്ടാ യിരുന്നകാശെല്ലാം പൊടിപൊടിച്ചു, വഴിയിൽകണ്ടതെ ണ്ടികളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളതിനു തൻെറ ഭൎത്താവി നെ എന്തുതന്നെ ചെയ്താലും അവളുടെദേഷ്യം ശമിക്കു ന്നതല്ലെന്നു് അവൾക്കുതോന്നി. "ഇവിടെ ചോറുമില്ല, ക ഞ്ഞിയുമില്ല. കണ്ണിൽകണ്ടവരെ പുലൎത്തുവാൻ ഇവിടെ ആരും നേടിത്തന്നിട്ടില്ല. അറിയാമോ?" എന്നു് അവൾ ദേഷ്യപ്പെട്ടു വിറച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു.

"മിണ്ടാതിരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞാൽ മനസ്സിലാകില്ലെ ന്നുണ്ടോ? അങ്ങോട്ടുപറയുന്നതുകേൾക്കാതെ കിടന്നുപുല മ്പുന്നതു പെണ്ണുങ്ങളുടെ പതിവാണല്ലൊ, അല്ലേ" എന്നു സൈമൺ കുറച്ചൊരു ഗൌരവസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. ഇ തുകേട്ടപ്പോൾ മാത്ത, "അങ്ങോട്ടുപറയുന്നതുംകേൾക്കണം. ആരാണു പുലമ്പുന്നതെന്നാണു സംശയം! കുടിച്ചുമറിഞ്ഞു ചാഞ്ചാടിവരുന്നവരൊ, അതൊ, സ്വയബുദ്ധിയോടുകൂടി വീട്ടിൽ പാടുനോക്കി ഇരിക്കുന്നവരൊ! ഒന്നു പറഞ്ഞുത ന്നാൽ വേണ്ടില്ല" എന്നുപിന്നെയും പണ്ടത്തെ സ്വര ത്തിൽതന്നെ പറഞ്ഞു.

സൈമൺ ഭാൎയ്യയെ കാൎയ്യംപറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി യാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ മാത്ത ഇട വിടാതെ ഓരോന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ട് അതി ന്നു സാധിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ അവിടെനിന്നു വല്ലവഴിക്കും പോകുന്നതാണു നല്ലതെന്നുപറഞ്ഞു മാത്ത പടിക്കലേയ്ക്കു നടന്നു. എന്നാൽ സൈമൺെറ കൂടെഉണ്ടായിരുന്ന അ പരിചിതൻ ആരാണെന്നും, സൈമൺ പറയുവാനുണ്ടായി രുന്ന ചരിത്രം എന്താണെന്നും അറിയുവാൻ അവൾക്കു സ്ത്രീപ്രകൃതിക്കു സഹജമായ അന്വേഷണവാസന ഉണ്ടാ യിരുന്നതുകൊണ്ട് അവൾ തിരികെവന്നു മുഖവും വീൎപ്പി ച്ച് ഒരു മൂലയ്ക്കൽ ചെന്നിരിപ്പായി.

മാത്ത തിരികെ ചെല്ലുന്നതുകണ്ടു സൈമൺ അത്താ ഴത്തിനുവല്ലതും കരുതീട്ടുണ്ടോ എന്നു പിന്നെയും ചോദിച്ചു. ഇതിനു മാത്തയുടെ സമാധാനം ഇങ്ങനെ ആയിരുന്നു. "നല്ലകാൎയ്യം അയാൾ ഒരുമൎയ്യാദക്കാരനാണെങ്കിൽ ഉടുത്ത തുണികൂടിയില്ലാതെ വഴിയിൽവന്നു നില്ക്കുമോ. ഈ സുന്ദ രക്കുട്ടനെ എവിടെനിന്നു സമ്പാദിച്ചു എന്നറിഞ്ഞാൽകൊ ള്ളായിരുന്നു."

സൈമൺ, നീ ഭ്രാന്തിയെപ്പോലെ കിടന്നുപുലമ്പി യാൽ എങ്ങനെയാണു ശേഷംപേർ കാൎയ്യംപറഞ്ഞു മന സ്സിലാക്കുന്നതു്? ഞാൻ ആ വെളിയിൽകൂടി വല്ലവിധത്തി ലും ഇങ്ങോട്ടുകടന്നു വീഴേണമെന്നു വിചാരിച്ചു നടക്കു മ്പോൾ ഈയാൾ തണുത്തുവെറുങ്ങലിച്ചു ചാകാറായിക്കിട ക്കുന്നതു കണ്ടു. അതുകണ്ടിട്ട് ഒന്നുംമിണ്ടാതെ പോരുന്ന തിനു എൻെറ മനസ്സു സമ്മതിച്ചില്ല. നമ്മൾസാധുക്കൾ ആണു്. കാൎയ്യമെല്ലാംശരിതന്നെ. പക്ഷെ, ഒരുമനുഷ്യൻ കിടന്നു ചാകുന്നതുകണ്ടിട്ട് ഒന്നും ചെയ്യാതെപോരേണമെ ങ്കിൽ വല്ല കാട്ടുമൃഗത്തിൻെറയും ബുദ്ധിയായിരിക്കണം. എ

ൻെറകൈയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു ഞങ്ങൾരണ്ടുപേരും കഴിച്ചുകൂട്ടി ഒരുവിധത്തിൽ ഇവിടെഎത്തി. നിനക്ക് ഇയ്യാളുടെപേരിൽ ദയതോന്നാത്തതാണ് അത്ഭുതം, നാം എല്ലാവരും ഒരുദിവസം മരിക്കും. അതു് ഓമ്മവേണം. അറിഞ്ഞോ?" ഇതുകേട്ടു ഒന്നുംമിണ്ടാതെ മാത്ത, ആ യുവാവിനെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾ കൈയും കെട്ടി തല ഒരുവശത്തേയ്ക്കു ചരിച്ചു മേൽപോട്ടുനോക്കി അനങ്ങാതെ നിന്നിരുന്നു.

"മാത്താ, നിൻെറഹൃദയം കരിങ്കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതാണോ? ആ സാധുവിനെക്കണ്ടിട്ടു നിനക്ക് ഇനിയും ദയതോന്നുന്നില്ലേ?" എന്നുസൈമൺ വീണ്ടുംചോദിച്ചു. ഇതുകേട്ടു മാത്ത ആ യുവാവിനെ ഒരിക്കൽകൂടിനോക്കി. അവൾക്കു വാസ്തവത്തിൽ അയാളുടെപേരിൽ ദയതോന്നിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അവൾഉടനെ ചിലഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങൾകൊണ്ടുവന്നു മേശപ്പുറത്തുവെച്ചു. "ദെ, ഇരിക്കണം, വേണ്ടതെടുത്തു കഴിച്ചുകൊള്ളൂ" എന്നു് ഒരു പരിഭവസ്വരത്തിൽപറഞ്ഞു.

സൈമൺ ആ യുവാവിനെ വിളിച്ചു ഭക്ഷണം കഴിക്കേണ്ടതിന് ഇരുത്തി താനും ഇരുന്നു. മാത്ത അവരുടെ അടുക്കൽതന്നെ താടിക്കുകൈയുംകൊടുത്തു വിചാരമഗ്നയായി യുവാവിനെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

മാത്തയ്ക്കു യുവാവിൻെറപേരിൽ വലിയ അനുകമ്പ തോന്നി. അയാൾ അവളുടെനേരെ വളരെ സാധുത്വത്തോടുകൂടിനോക്കി ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചു. അവരുടെ ഭക്ഷണംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാത്ത ബാക്കിയുള്ളതെല്ലാം എടുത്തുവെച്ചു് ആ അപരിചിതനോടു സംഭാഷണംചെയ്വാൻ തുടങ്ങി.

മാത്ത:—നിങ്ങൾ എവിടത്തുകാരനാണ്?

യുവാവു:—ഞാൻ ഇവിടങ്ങളിൽഉള്ളവനല്ല.

മാത്ത:—നിങ്ങൾ ഇവിടെ എങ്ങനെവന്നുവശായി?

യുവാവു:—അതെനിക്കുതന്നെ നിശ്ചയമില്ല.

മാത്ത:—വഴിയിൽവെച്ചു നിങ്ങളെ വല്ലവരും ഉപദ്രവിച്ചുവോ?

യുവാവ്—ഇല്ല. ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നതു ദൈവശിക്ഷയാണ്. നിങ്ങൾ അവിടെ വസ്ത്രരഹിതനായിട്ടാണു കിടന്നിരുന്നതു്, അല്ലേ?

യുവാവ്—അതേ. എന്റെ ശരീരം മറയ്ക്കുവാൻ ഒരൊററ വസ്ത്രംപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഞാൻ തണുത്തു വിറച്ചു ചാകാറായിരുന്നു. നിങ്ങളുടെ ഭർത്താവ് എന്നെ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ അവിടെ കിടന്നു ചാകുമായിരുന്നു. ഈ വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം എനിക്കു തന്നതു് അദ്ദേഹമാണ്. നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ എനിക്കു ഭക്ഷണവും തന്നു. ഇതിനു നിങ്ങളെ ജഗദീശ്വരൻ കടാക്ഷിക്കും.

മാത്ത ഇതുകേട്ട് അവിടെനിന്നെഴുനേററു് ഒരു കീറിയ കുപ്പായവും തുന്നിക്കുത്തിയ കാലുറയും കൊണ്ടുവന്ന് അയാൾക്കു കൊടുത്തു. അയാൾക്കു കിടന്നുറങ്ങുന്നതിനുള്ള സ്ഥലവും കാണിച്ചുകൊടുത്തിട്ട് അവൾ ഉറങ്ങുവാൻ പോയി.

അന്നുരാത്രി മാത്തയ്ക്കു് ഒരുപോളക്കണ്ണടഞ്ഞില്ല. ആ സാധുവിന്റെ മുഖവും, അയാളുടെ ഇരിപ്പും എല്ലാററിനും മീതെ അയാളുടെ മന്ദഹാസവും അവൾക്കു മറക്കുവാൻ

കഴിഞ്ഞില്ല. കുറേനേരം മനോരാജ്യത്തിൽ കഴിച്ചതിനു ശേഷം, അവൾ സൈമണെ വിളിച്ചുണൎത്തി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. 'സൈമൺ, നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടി ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഭക്ഷണപദാൎത്ഥമെല്ലാം ഒരുമാതിരി അവസാനിപ്പിച്ചു. ഇനി നാളേക്കു വേണമെങ്കിൽ ഒന്നുംതന്നെയില്ല. വല്ല ദിക്കിൽനിന്നും കടംവാങ്ങിയാലോ.'

സൈമൺ—നാളത്തെക്കാൎയ്യം നാളെ ആലോചിക്കാം. എന്തെങ്കിലും വഴിയുണ്ടാകും. വായ് ഉണ്ടെങ്കിൽ ദൈവം ഇരകല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാത്ത—സൈമൺ, അയാൾ നല്ലവനാണെന്നു തോന്നുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ, അയാൾ എന്തുകൊണ്ടാണ് അയാളെപ്പററി ഒന്നും പറയാത്തത്.

സൈമൺ—അയാൾക്ക് അതു സാധിക്കില്ലായിരിക്കും.

മാത്ത - സൈമൺ,

സൈമൺ—എന്താ?

മാത്ത—നാം എല്ലാവൎക്കും നമുക്കു കഴിയുന്ന ഉപകാരം ചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ എന്താ ആരും നമുക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാത്തതു്?

സൈമൺ—എനിക്കറിഞ്ഞുകൂട. മിണ്ടാതെ കിടക്ക്. എനിക്ക് ഉറക്കം വരുന്നു എന്നുപറഞ്ഞു്, മിണ്ടാതെ കിടന്നു.

പിറേറന്നു രാവിലെ സൈമൺ വളരെനേരത്തെ എഴുന്നേററു. മാത്ത, ഓരോ സാധനങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചു. പുറത്തേക്കു പോയിരുന്നു. കുട്ടികൾ ആരും ഉറക്കം കഴിഞ്ഞു് എഴുനേററിരുന്നില്ല. നമ്മുടെ യുവാവ് എഴുനേററു ചിന്താ

മഗ്നനായിരിക്കുന്നതുകണ്ടിട്ടു സൈമൺ ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു:—"ഉപജീവനത്തിനുള്ളവഴി വല്ലതും നോക്കണം. ഇങ്ങനെ ഇരുന്നാൽപോരാ. ജോലിവല്ലതും എടുക്കുവാൻ അറിയാമോ?

യുവാവ്—എനിക്കു യാതൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂട.

സൈമൺ—അതിനെന്താ! ഏതുതൊഴിലും വേണമെങ്കിൽ പഠിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല.

യുവാവ്—എല്ലാവരും ജോലിചെയ്തല്ലേ കാലക്ഷേപം കഴിക്കുന്നതു്. ഞാനും എന്തെങ്കിലും ജോലി ചെയ്യാം.

സൈമൺ—തന്റെ പേർ എന്താണു?

യുവാവ്—മൈക്കൽ.

സൈമൺ—മൈക്കൽ, തനിക്കു തന്റെ സ്വന്തംകാൎയ്യങ്ങളെപ്പററി ഞങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതു് ഇഷ്ടമല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളോടു പറയണമെന്നില്ല. പക്ഷെ, ദിവസവൃത്തി കഴിക്കേണ്ടതിന്നു് എന്തെങ്കിലും എടുക്കാതെ തരമില്ല. ജോലിഎടുക്കുവാൻ സമ്മതമുണ്ടെങ്കിൽ ഇവിടെ താമസിക്കുവാൻ വിരോധമില്ല.

യുവാവ്—നിങ്ങളെ ഈശ്വരൻ കടാക്ഷിക്കട്ടെ. എന്തു ജോലിചെയ്വാനും ഞാൻ തയ്യാറാണു്. എനിക്കു് ഒരിക്കൽ കാണിച്ചുതന്നാൽമതി.

സൈമൺ ചെരുപ്പുണ്ടാക്കുന്നപണി ഓരോന്നായി അയാളെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. രണ്ടുമൂന്നുദിവസംകൊണ്ടു്, മൈക്കൽ ഒന്നാന്തരം ചെരുപ്പുകുത്തിയായി. മൈക്കലിന്റെ അദ്ധ്വാനശീലം വിസ്മയിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. അ

യാൾ ഒരുസമയത്തെങ്കിലും വെറുതേ ഇരിക്കുന്നതു കാണുവാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. നിശ്ശബ്ദമായിരുന്നു ജോലിചെയ്യുന്നതു് അയാൾക്ക ബഹുരസമായിരുന്നു. ആവശ്യത്തിലധികം ഒരു വാക്കുപോലും അയാൾ സംസാരിച്ചിരുന്നില്ല. ചിരിയും കളിയും നേരമ്പോക്കുപറയലും അയാൾക്കു് അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ആ വീട്ടിൽ വന്നതിനുശേഷം അയാൾ ഒരുപ്രാവശ്യം ചിരിച്ചതു്, മാത്ത അയാൾക്കു് ആദ്യമായി ഭക്ഷണംകൊടുത്തപ്പോൾമാത്രമാണു്.

ഇങ്ങനെ ഏകദേശം രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. സൈമൺെറ പണിക്കാരൻെറ സാമൎത്ഥ്യം അവിടങ്ങളിലെല്ലാം പ്രസിദ്ധമായി.

മൈക്കൽ ഉണ്ടാക്കുന്നമാതിരി ഭംഗിയും ഉറപ്പുമുള്ള ചെരുപ്പുകൾ ഒരുദിക്കിലും കാണുന്നതല്ലെന്നു് എല്ലാവരും ഐകകണ്ഠ്യേന അഭിപ്രായംപറഞ്ഞിരുന്നു. ഇതുനിമിത്തം സൈമണു, ജോലി ക്രമേണവൎദ്ധിക്കുകയും അയാൾക്കു് ഒരുമാതിരി സമ്പാദ്യം ഉണ്ടാകയുംചെയ്തു.

വൎഷകാലത്തു് ഒരു ദിവസം സൈമനും മൈക്കലും ഒന്നിച്ചിരുന്നു ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു കുതിരവണ്ടി വന്നു പടിക്കൽനിന്നു. അതിൽ നിന്നു് ഒരാൾ ചാടിയിറങ്ങി പടിക്കൽ വന്നു മുട്ടി. മാത്ത ബദ്ധപ്പെട്ടു ചെന്നു പടിതുറന്നു. അതിൽനിന്നു് ഇറങ്ങിവന്ന മാന്യൻ സാമാന്യം ദീൎഘകായനായിരുന്നു. സൈമൺെറ മുറിയുടെ വാതിൽ കടക്കേണ്ടതിനു് ആയാൾക്ക നല്ലവണ്ണം കുനിയേണ്ടിയിരുന്നു. ആ ചെറിയ മുറിയിൽ ആ മനുഷ്യനു നില്ക്കുവാനുള്ള സ്ഥലംതന്നെ ഇല്ലെന്നു മാത്തയ്ക്കുതോന്നി.

ദീൎഘകായനായ ആ മാന്യനെ കണ്ടപ്പോൾ സൈമൺ സംഭ്രമമാനം എഴുന്നേററു വളരെ വണക്കത്തോടുകൂ

ടി വന്ദനം പറഞ്ഞു. ഇത്ര യോഗ്യനായ ഒരാളെ ആ ചെരുപ്പുകുത്തി അതേവരെ കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു. അയാൾ ഇരിമ്പുകൊണ്ടോ മറ്റോ ഉണ്ടാക്കി വച്ചിട്ടുള്ള ഉടയാത്ത ഒരു വിഗ്രഹംപോലെ സൈമണു തോന്നി.

അയാൾ ആരും ക്ഷണിക്കാതെതന്നെ ഒരു ബഞ്ചിന്മേൽ ഇരുന്ന് "ഇവിടത്തെ പ്രധാന പണിക്കാരൻ എവിടെ" എന്ന് ഇടിമുഴക്കംപോലെയുള്ള ശബ്ദത്തിൽ ഗർജ്ജിച്ചു. സൈമൺ വിറച്ചുകൊണ്ടു മുമ്പോട്ടുവന്ന് "ഞാൻ തന്നെയാണ്" എന്നു കൈകെട്ടി വായ് പൊത്തിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

ആ ദീർഘകായൻ അയാളുടെ ശിഷ്യനെവിളിച്ചു വണ്ടിയിൽവച്ചിട്ടുള്ള തോൽ എടുത്തുകൊണ്ടുവരുവാൻ കല്പിച്ചു. ശിഷ്യൻ തോലുംകൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ സൈമനോട് അത് എന്തുതരം തോലാണെന്നു നോക്കിപ്പറയുവാൻ കല്പിച്ചു. "ഇതുവളരെ നല്ലതോലാണെ"ന്നു മാത്രമെ സാധുവായ സൈമണു പറയുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളു.

"നല്ലതോലോ, കഴുതെ. അതു പറയുവാൻ നീ വേണോ? നല്ല തോലാണുപോലും! അതു ജർമ്മൻ തോലാണ്. നല്ലവണ്ണം നോക്ക്" എന്നു ദേഷ്യത്തോടുകൂടി ഗർജ്ജിച്ചു.

"ഞാൻ ഇതേവരെ ഇത്ര നല്ല തോൽ കണ്ടിട്ടില്ല" എന്നു സൈമൺ താഴ്മയോടുകൂടി വീണ്ടുംപറഞ്ഞു. "അതിരിക്കട്ടെ, ഇതുകൊണ്ട് എനിക്കു ചെരുപ്പുണ്ടാക്കുവാൻ നിനക്കു കഴിയുമോ? പറ, വേഗംപറ" എന്ന് ആ ഭീമാകാരൻ പിന്നെയും പറഞ്ഞു.

"ഉണ്ടാക്കാം" എന്നു സൈമൺ വായ് പൊത്തിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. "ആക്കാൺ ചെരുപ്പുണ്ടാക്കുന്നതെന്നു

നല്ല ഓർമ്മയിരിക്കട്ടെ. ഒരു കൊല്ലത്തേയ്ക്കു് അതിൻെറ തുന്നൽ വിടുകയൊ, കേടു വരികയൊ ചെയ്താൽ, തന്നെ ഞാൻ കുനിച്ചുനിർത്തി ഇടിച്ചു പഞ്ഞിയാക്കും, കേട്ടൊ. കഴിയുമെങ്കിൽതന്നെ തോൽ എടുത്തുവെച്ചാൽ മതി. അല്ലെങ്കിൽ അതിപ്പോൾതന്നെ പറയണം. തോൽ കേടുവരുത്തിയാൽ തൻെറ തല ഞാൻ—" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു സൈമൺൻെറ നേരേ തുറിച്ചുനോക്കി.

ഈ മൂർഖനോടു് എന്തു സമാധാനമാണു പറയേണ്ടതെന്നറിയാതെ സൈമൺ വിഷമിച്ചു്, കുറച്ചുനരം ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിന്നു.

പിന്നെ എന്താണു മറുപടി പറയേണ്ടതു് എന്നറിയേണ്ടതിനു മൈക്കലിനെ നോക്കി ഒന്നു കണ്ണിളക്കി. മൈക്കൽ മറുപടിയായി "സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളു" എന്നുള്ള നാട്യത്തിൽ തല ഒന്നു കുലുക്കി. ഒരു കൊല്ലത്തേക്കു യാതൊരുകേടും വരാത്ത വിധത്തിൽ ഒരുജോടു ചെരുപ്പുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാമെന്നു സൈമൺഏല്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതുകേട്ടപ്പോൾ തൻെറ ഒരു കാലിന്മേലെ ചെരുപ്പു് ശിഷ്യനെക്കൊണ്ടു് ഊരിച്ചു സൈമനോടു പറഞ്ഞു കാലിൻെറ അളവു് എടുപ്പിച്ചതിനുശേഷം, തോൽ കേടുവരുത്താതിരിക്കേണ്ടതിനു് ഒരിക്കൽകൂടി തൻെറ കല്പന ശഠിച്ചു പുറത്തേക്കു പോകാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ മൈക്കൽ ഒരു ഭാഗത്തു് ഞെങ്ങിനില്ക്കുന്നതു് ആ ഭീമാകാരൻകണ്ടു. "താൻആരാണു്?" എന്നു് ആ മനുഷ്യരാക്ഷസൻ മൈക്കലിനെനോക്കി അട്ടഹസിച്ചു. "അയാൾ എൻെറ സഹായിയാണു്" എന്നു സൈമൺ മറുപടി പറഞ്ഞു.

"സഹായിയായാലും കൊള്ളാം, യജമാനനായാലും കൊള്ളാം, എൻെറ ചെരുപ്പു് ഒരു കൊല്ലം കഴിയുന്നതിനുമു

ന്നു കേട്ടുവന്നാൽ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ നല്ല ഓൎമ്മയിരിക്കട്ടെ." എന്നു മൈക്കലിൻെറ നേരേനോക്കി നിലവിളിച്ചു. മൈക്കൽ ഇതുകേട്ടു യാതൊന്നും മറുപടിപറയാതെ മുറിയുടെ അററത്തേക്കുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു സ്വല്പനേരം നിന്നു. പെട്ടെന്നു് അയാളുടെ മുഖം ഒരു പുഞ്ചിരികൊണ്ടു പ്രസന്നമായി. ഇതുകണ്ടപ്പോൾ ആ രാക്ഷസാകാരൻ പിന്നെയും ഗൎജ്ജിച്ചു. "താൻ എന്തെടോ, നിലാവുകണ്ട കുറുക്കനെപ്പോലെ പല്ലിളിച്ചു കാണിക്കുന്നതു്? എൻെറ ചെരുപ്പു കേട്ടുവരുത്തിയാൽ ഈ ഇളിയെല്ലാം മാറും. ഇളിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കാതെ തൻെറ ജോലിനോക്കു്. എൻെറ ചെരുപ്പു ഞാൻ ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ തന്നിട്ടില്ലെങ്കിലല്ലേ."

"ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ കൊടുത്തയച്ചുകൊള്ളാം" എന്നു മൈക്കൽ സാവധാനത്തിൽ മറുപടിപറഞ്ഞു.

"ഉം. അങ്ങനെ ആവട്ടെ" എന്നു് അട്ടഹാസിച്ചുകൊണ്ടു് ആ മൂർഖൻ വന്നതുപോലെതന്നെ ചാടി വണ്ടിയിൽ കയറി പോകയും ചെയ്തു.

അയാൾ പടികടന്നപ്പോഴേ സാധുവായ സൈമണു ശ്വാസം നേരേ വീണുള്ളു. "ഈ തടിയന്മാർ എന്തുതിന്നു ജീവിക്കുന്നു, ഇത്ര ശക്തിയുണ്ടാകാൻ" എന്നു മാത്ര വിസ്മയിച്ചു. "ഈ തരക്കാർ മരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു" എന്നു സൈമണും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

തോൽ എടുത്തു മുറിച്ചു ചെരുപ്പുണ്ടാക്കുവാൻ സൈമൺ മൈക്കലിനെ ഏല്പിച്ചു. മൈക്കൽ യാതൊരു പരിഭ്രമവും കൂടാതെ, അയാൾക്കു സഹജമായ ശാന്തതയോടുകൂടി തോൽ എടുത്തു നിവൎത്തി മുറിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മൈക്കൽ മുറിച്ചതു ചെരുപ്പുണ്ടാക്കേണ്ട പാകത്തിലല്ല. മൃത

ശരീരത്തിന്റെ കാലടിയിന്മേൽ സാധാരണയായി ഇടുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരുമാതിരി "സ്‌ലിപ്പറി"നാണ് അയാഠം തോൽ മുറിച്ചെടുത്തത്. മാത്തയ്ക്കും സൈമണും മൈക്കലിന്റെ പ്രവൃത്തിയുടെ അത്ഥം മനസ്സിലക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും, അവർ അയാളോടു യാതൊന്നും ചോദിച്ചില്ല. മൈക്കൽ അസാധാരണയായി യാതൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വിധത്തിൽ 'സ്‌ലിപ്പർ' ഉണ്ടാക്കുവാനും തുടങ്ങി. 'സ്‌ലിപ്പർ' തുന്നി അവസാനിക്കാറായപ്പോഠം, അതേവരെ അക്ഷമനായി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന സൈമൺ മൈക്കലിനോടു് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു. "അല്ല, മൈക്കൽ താൻ എന്താണ് ഈ ചെയ്യുന്നത്? ചെരുപ്പിനു പകരം 'സ്‌ലിപ്പർ' ഉണ്ടാക്കിയതു് ആരു പറഞ്ഞിട്ടാണ്? ആ മനുഷ്യൻ നിശ്ചയമായും നമ്മളെ—" എന്നു പറഞ്ഞവസാനിക്കുന്നതിനു മുമ്പു് ആരോ വാതിൽക്കൽ മുട്ടി വിളിക്കുന്നതുകേട്ടു. "ആരാണതു്" എന്നു മാത്ത വിളിച്ചു ചോദിച്ചു."

"ഞാൻ തന്നെ. യജമാനൻ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഏല്പിച്ച ചെരുപ്പിന്റെ കാര്യം ഒന്നു പറയുവാൻ വന്നതാണ്" എന്നു വന്ന ആഠം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. "ചെരുപ്പിന്റെ കാര്യം എന്താണ്" എന്നു സൈമൺ വളരെ പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു. "അതോ, അമ്മ (യജമാനന്റെ ഭാര്യ) പറഞ്ഞു ചെരുപ്പിനുപകരം 'സ്‌ലിപ്പർ' ഉണ്ടാക്കിയാൽ മതിയെന്നു. യജമാനൻ ഇവിടന്നു പോകുന്നവഴിക്കു വണ്ടിയിൽവെച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യമെല്ലാം കലാശിച്ചു. അതുകൊണ്ടു് ഇനി ചെരുപ്പാവശ്യമില്ല" എന്നു ശിഷ്യൻ മറുപടിപറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടു മൈക്കൽ യാതൊരു ഭാവവ്യത്യാസവും കൂടാതെ 'സ്‌ലിപ്പറും' ബാക്കിയുള്ള തോല്ക്കഷണങ്ങളും, പൊതിഞ്ഞുകെട്ടി ശിഷ്യന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. ശിഷ്യൻ പൊതിവാങ്ങി വന്ദനം പറഞ്ഞു

പോകയും ചെയ്തു. സൈമനും മാത്യും അത്ഭുതപരവശരായി മുഖത്തോടുമുഖം നോക്കി നിന്നുപോയി.

മേൽ പറഞ്ഞ സംഭവം നടന്നിട്ട് ഏകദേശം ഒന്നര ണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. മൈക്കലിന്റെ ജീവിതരീതിക്ക യാതൊരു വ്യത്യാസവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വീട്ടിൽനിന്നു പുറത്തിറങ്ങുന്ന സമ്പ്രദായം അയാൾക്ക് ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അനാവശ്യമായി അയാളുടെ ശബ്ദം ഒരിക്കലും പുറത്തു കേട്ടിരുന്നില്ല. സൈമൺന്റെ വീട്ടിൽവന്നതിനുശേഷം, അയാൾ രണ്ടുപ്രാവശ്യമെ അയാളുടെ മുഖം മന്ദഹാസംകൊണ്ടു പ്രസന്നമാക്കീട്ടുള്ളു എന്നു മാത്ര അവിടങ്ങളിലെല്ലാം പ്രസിദ്ധമാക്കിയിരുന്നു. മൈക്കലിന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം അറിയേണ്ടതിന്ന് ആൎക്കുംതന്നെ ഉൽക്കണ്ഠ തോന്നിയിരുന്നില്ല.

ഒരുദിവസം സൈമണും കൂട്ടരുംകൂടി ഓരോ നേരമ്പോക്കുപറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ സൈമൺന്റെ കുട്ടികളിൽ ഒരാൾ അതാ ഒരമ്മ, രണ്ടുചെറിയകുട്ടികളേയുംകൊണ്ടുവരുന്നു എന്ന് ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടക്ഷണത്തിൽ, മൈക്കൽ താൻ തുന്നിക്കൊണ്ടിരുന്ന സാധനം താഴെ ഇട്ടു, ജനലക്കലേയ്ക്കു് ഓടിച്ചെന്ന്, അടുത്തുവന്നിരുന്ന സ്ത്രീയേയും കുട്ടികളേയും വളരെ ഉൽകണ്ഠയോടുകൂടി നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു.

സൈമനും മാത്യുക്കും ഇതുകണ്ടപ്പോൾ വലിയ അത്ഭുതമായി. എന്തുതന്നെകണ്ടാലും യാതൊരിളക്കവും കൂടാതെ ഇരിക്കാറുള്ള മൈക്കൽ ആ സ്ത്രീയേയും കുട്ടികളേയും തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നതിന്റെ അൎത്ഥം അവൎക്ക് ഊഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

സ്ത്രീയും കുട്ടികളും മുറിയുടെ വാതിൽപതുക്കെത്തുറന്നു അകത്തേക്കുകടന്നു. കുട്ടികൾ രണ്ടുപേരും ഒരേപ്രായവും ഒരേ ഛായയുമായിരുന്നു. സ്ത്രീ അകത്തേക്കുകടന്നുടനെ "ഈ രണ്ടുകുട്ടികൾക്കും തോൽച്ചെരുപ്പുണ്ടാക്കേണ്ടതിനാണു ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നതു്" എന്നു സൈമനോടു പറഞ്ഞു.

"ഞങ്ങൾ ഇത്രചെറിയ ചെരുപ്പു് ഇതുവരെഉണ്ടാക്കീട്ടില്ല. ഏതുതരമാണു നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടതു്? അതാനില്ക്കുന്നമൈക്കൽ. അയാൾ എന്റെ സഹായിയാണു്. ഏതുതരം വേണമെങ്കിലും ബഹുഭംഗിയായി അയാൾ ഉണ്ടാക്കിത്തരും" എന്നു സൈമൺ മറുപടിപറഞ്ഞു.

മൈക്കൽ, സ്ത്രീയേയും കുട്ടികളേയുംതന്നെ തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു. സൈമണു് ഇതുകണ്ടിട്ടു വലിയ അതിശയമായി. കുട്ടികളുടെ സൌന്ദര്യം കണ്ടുഭ്രമിച്ചുനില്ക്കുകയായിരിക്കുമൊ എന്നു് അയാൾ സംശയിച്ചു. മൈക്കലിന്റെ നോട്ടംകണ്ടാൽ അയാൾക്കു് ആ കുട്ടികളെ പണ്ടുതന്നെ പരിചയമുള്ളതുപോലെ തോന്നിയിരുന്നു

സൈമണും സ്ത്രീയുംകൂടി ചെരുപ്പിന്റെ വില പറഞ്ഞു തീച്ചയാക്കി. അപ്പോൾ ആ സ്ത്രീ കുട്ടികളിൽ ഒന്നിനെ എടുത്തു മടിയിൽ ഇരുത്തി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "നോക്കു്, ഇവളുടെ ഈ കാൽ കുറച്ചു വളഞ്ഞിട്ടാണു്. നടക്കുമ്പോൾ മുടന്തുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് ഈ കാലിന്മേലയ്ക്കുള്ള ചെരുപ്പിനു പ്രത്യേകം അളവെടുക്കണം."

സൈമൺ—അതെങ്ങനെപററി? നല്ലോരു കുട്ടി. അതു ജനനാൽതന്നെ ഉള്ളതായിരിക്കും. അല്ലേ?

സ്ത്രീ—"അല്ല, ഇതു് അവളുടെ അമ്മകൊടുത്ത സമ്പാദ്യമാണു്."

സൈമൺ—നിങ്ങളല്ലേ ഈ കുട്ടികളുടെ അമ്മ?

സ്ത്രീ—"അല്ല. എനിക്കും ഈ കുട്ടികൾക്കുംകൂടി യാതൊരു ബന്ധുത്വവുമില്ല. പക്ഷെ ഞാനാണു് ഇവരെ എടുത്തു വളർത്തിയതു്."

സൈമൺ—"ആഹാ! അങ്ങനെയാണോ? ഞങ്ങൾ വിചാരിച്ചതു് ഈ കുട്ടികൾ നിങ്ങളുടെ മക്കളാണെന്നാണു്. എങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു് ഇവരെ മക്കളെപ്പോലെ സ്നേഹം കാണുന്നുണ്ടല്ലോ"

സ്ത്രീ—"അയ്യോ ഈശ്വരാ! ഞാൻ എങ്ങനെ ഈ പൊന്നുകുട്ടികളെ സ്നേഹിക്കാതിരിക്കും? എന്റെ സ്വന്തം മുലപ്പാൽ കൊടുത്താണു ഞാൻ ഇവരെ വളർത്തി ഇത്രയാക്കിയതു്. എനിക്കു് ഒരു കുട്ടിയുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അതിനെ ദൈവം എനിക്കു തന്നില്ല. ആ കുട്ടിയെ ഞാൻ ഇവരോളം സ്നേഹിച്ചിരുന്നുവോ എന്നു സംശയമാണു്."

സൈമൺ—ഇവരുടെ അമ്മ ആരാണു്?

സ്ത്രീ—ഈ കുട്ടികളെ പ്രസവിച്ചു ഉടനേതന്നെ അവരുടെ അമ്മ മരിച്ചു. അതു് ഒരു വെള്ളിയാഴ്ചയാണു്. അതിനു മുമ്പിലത്തെ ചൊവ്വാഴ്ചയാണു് ഇവരുടെ അച്ഛൻ മരിച്ചതു്. ആ കാലത്തു ഞങ്ങൾ ഇവരുടെ അയൽവക്കത്താണു താമസിച്ചിരുന്നതു്. ഞങ്ങളുടെ വീടുരണ്ടും ഒരു വേലിയായിരുന്നു. ഇവരുടെ അച്ഛൻ ഒരു കൃഷിക്കാരനായിരുന്നു. അയാൾ ഒരു വൃക്ഷം വെട്ടിമുറിക്കുമ്പോൾ ഒരു വലിയകൊമ്പു പുറത്തുവന്നടിച്ചുവീണു. പിന്നെ മിണ്ടീട്ടില്ല. ആ ആഴ്ച തന്നെ ഭാൎയ്യ ഇരട്ടപ്രസവിച്ചു. കുട്ടികളെ അനാഥകളായി ഇട്ടേച്ചു് അവരും ഭൎത്താവിന്റെ പിന്നാ

ലെ പോയി. ഈ കുട്ടികളെ എന്തുചെയ്യേണമെന്നു ഞങ്ങൾക്കാക്കും നിശ്ചയമില്ലാതായി. എല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചു കുട്ടികളെ നോക്കേണ്ടഭാരം എന്നെ ഏല്പിച്ചു. അന്ന് എൻെറ കുട്ടി ഇവരുടെ പ്രായം തന്നെയായിരുന്നു. അവനും മുല കുടിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ മൂന്നുകുട്ടികളേയും യാതൊരു വ്യത്യാസവുംകൂടാതെ നോക്കിയിരുന്നു. രണ്ടുവയസ്സു തികയുന്നതിനു മുമ്പു എൻെറ കുട്ടികഴിഞ്ഞു. അതിൽപിന്നെ ഞാൻ പ്രസവിച്ചിട്ടില്ല. ഈ കുട്ടികൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ എൻെറ കഥയും ഒരുമാതിരി അവസാനിച്ചേനേ. ഈ കുട്ടികളാണ് എൻെറ ജീവൻ. എൻെറ പൊന്നുകുട്ടികൾ" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ സ്ത്രീ കുട്ടികളെ രണ്ടുപേരേയും മാറോടുചേർത്തു മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു.

ഇതുകണ്ടപ്പോൾ മാത്ത ഒരു ദീർഘശ്വാസത്തോടുകൂടിപ്പറഞ്ഞു. "പണ്ടുള്ളവർ പറയുന്നതു ശരിയാണ്. അപ്പനും അമ്മയും ഉപേക്ഷിച്ചാലും കഴിയും. ദൈവമുപേക്ഷിച്ചാലത്തെ കഥയാണു കഷ്ടം!"

അവർ ഇങ്ങനെ ഓരോന്നു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആ മുറി മുഴുവനും അസാധാരണയായ ഒരു വെളിച്ചംകൊണ്ടു പ്രകാശമാനമായിത്തീൎന്നു. എല്ലാവരും അത്ഭുതത്തോടുകൂടി നാലുപുറവുംനോക്കി. മുറിയുടെ ഒരുമൂലയ്ക്കൽ, മൈക്കൽ മനുഷ്യസാധാരണമല്ലാത്ത ഒരു മന്ദഹാസത്തോടുകൂടി മേല്പോട്ടുനോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അവർ കണ്ടു.

കുറച്ചുനേരംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ സ്ത്രീ യാത്രപറഞ്ഞു കുട്ടികളേയും കൊണ്ടുപോയി. ഈ തരംനോക്കി മൈക്കൽ ഇരുന്നിടത്തുനിന്ന് എഴുന്നേററു മാത്തയേയും സൈമണേ

യും താണു തൊഴുതു താനും പോകുന്നു എന്നു സവിന യം പറഞ്ഞു.

മൈക്കൽ ഒരു മനുഷ്യനല്ലെന്നും, എന്തോ അസാധാരണയായ ഒരു തേജോമൂർത്തിയാണെന്നും ചെരുപ്പുകുത്തിക്കും ഭാര്യയ്ക്കും തോന്നി. സൈമൺ ഉടനേതന്നെ എഴുന്നേററു മൈക്കലിന്റെ കാൽക്കൽവീണു ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞു:—"മൈക്കൽ, നിങ്ങൾ ഒരു സാധാരണമനുഷ്യനല്ലെന്നു ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വചരിത്രത്തെപ്പററി ഞാൻ ഒന്നും ചോദിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും ഒന്നുരണ്ടുകാര്യങ്ങൾ എനിക്കറിഞ്ഞാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. വ്യസനപരവശനായിരുന്ന നിങ്ങൾ ആദ്യമായിഎന്റെ ഭാര്യ ഭക്ഷണംതയ്യാറാക്കിത്തന്നപ്പോൾ ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചു. രണ്ടാമതു് ആ മന്ദഹാസം നിങ്ങളുടെ മുഖത്തു കണ്ടതു്, ആ ദീർഘകായൻ ചെരുപ്പുണ്ടാക്കുവാൻ കല്പനതന്നപ്പോഴാണു്. ഇന്നു് ആ സ്ത്രീ അവളുടെ കുട്ടികളുടെ ചരിത്രം പറയുമ്പോൾ നിങ്ങൾ മൂന്നാമതൊരിക്കൽ മന്ദഹസിച്ചു. നിങ്ങളുടെ മുഖം മുമ്പൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവിധത്തിൽ പ്രസന്നമായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ശരീരത്തിൽനിന്നു തേജോരശ്മികൾ പുറപ്പെടുന്നതുപോലെതോന്നുന്നു. നിങ്ങളുടെ അപൂർവ്വമായ മന്ദഹാസങ്ങൾ സന്ദർഭോചിതങ്ങളാകാതിരിക്കുവാൻ തരമില്ല. അവയുടെ അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കുവാൻതക്ക ബുദ്ധിവൈഭവം ഞങ്ങൾക്കില്ലതാനും. അതുകൊണ്ടു് അവയുടെ അർത്ഥം ഒന്നുപറഞ്ഞുതന്നാൽകൊള്ളാം."

മൈക്കൽ—"ഞാൻ ദൈവശിക്ഷ അനുഭവിക്കയാണെന്നു പണ്ടു പറഞ്ഞതു നിങ്ങൾക്കു് ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കാം. ഞാൻ ചെയ്ത കുററത്തിനു ദൈവം എനിക്കിപ്പോൾ മാപ്പുതന്നിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു് എന്റെ തേജ

സ്വരൂപം എനിക്കു തിരിയെ കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. ലോകത്തിൽപോയി ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽകിടന്നു മൂന്നു സാരവത്തായ കാര്യങ്ങൾ അറിയേണ്ടതിനാണു ദൈവം എന്നെ ഏല്പിച്ചയച്ചതു്. അതു മൂന്നും ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതു് ഓരോന്നും മനസ്സിലായ സന്ദർഭങ്ങളിലാണു ഞാൻ മന്ദഹസിച്ചതു്."

സൈമൺ—"മൈക്കൽ, നിങ്ങളെ എന്തിനാണു ദൈവം ശിക്ഷിച്ചതു്? നിങ്ങൾ പഠിച്ച മൂന്നുകാര്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണു്?"

മൈക്കൽ—അദ്ദേഹത്തിൻെറ കല്പനകളെ തെററിനടന്നതുകൊണ്ടാണു ദൈവം എന്നെ ശിക്ഷിച്ചതു്. ഞാൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ദേവകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരാളായിരുന്നു. അങ്ങനെഇരിക്കുന്നകാലത്തു ലോകത്തിൽ വന്നു് ഒരു സ്ത്രീയുടെ ആത്മാവിനെ എടുത്തുകൊണ്ടുചെല്ലേണ്ടതിനു ദൈവം എന്നെ ഏല്പിച്ചയച്ചു. രണ്ടു കുട്ടികളെ ഒരേസമയത്തു പ്രസവിച്ചു് ഏകദേശം മൃതപ്രായയായിക്കിടന്നിരുന്ന ആ സാധുസ്ത്രീ എന്നെ കണ്ടിട്ടു് ആരെന്നറിഞ്ഞു്, അവളെരക്ഷിക്കേണമെന്നപേക്ഷിച്ചു. സ്ത്രീയുടെ ആത്മാവെടുത്തു് ആ സാധുകുട്ടികളെ അനാഥകളാക്കുന്നതിനു് എനിക്കു മനസ്സുവന്നില്ല. ഞാൻ തിരികെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽചെന്നു അദ്ദേഹത്തോടു കാര്യമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടു് അദ്ദേഹം ഒരു മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടി എന്നോടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. 'തിരികെപോയി ആസ്ത്രീയുടെ ആത്മാവു എടുത്തുകൊണ്ടുവരിക. അതോടുകൂടിത്തന്നെ എല്ലാമനുഷ്യരിലും ഉള്ളതെന്താണെന്നും, മനുഷ്യനു മനസ്സിലാകുവാൻ സാധിക്കാത്തതെന്താണെന്നും, മനുഷ്യജീവിതത്തിൻെറ മർമ്മമെന്താണെന്നും ഗ്രഹിച്ചു

കൊണ്ടുവരിക'! ഇതുകേട്ടു, ഞാൻ ഉടനേതന്നെ തിരി കെവന്നു് സ്ത്രീയുടെആത്മാവിനെ കൈവശപ്പെടുത്തി തിരികെ പോകാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ കാൽകുഴഞ്ഞു താഴെവീണുപോയി. ഇതാണു് എന്റെ ചരിത്രത്തി ന്റെ ചുരുക്കം. ഞാൻ അങ്ങനെ നിരാശ്രയനായി കിടക്കുന്നസമയത്താണു സൈമൺ എന്നെക്കണ്ടതു്. അതിനുശേഷം സംഭവിച്ചതെല്ലാം നിങ്ങൾക്കു് അറി യാമല്ലൊ. ഞാൻ ഇവിടെവന്നു കയറിയപ്പോൾആ ദ്യമായി മാത്ത എന്നെ ആട്ടിപ്പായിക്കുവാനാണു് ആ ലോചിച്ചതു്. ഈശ്വരൻ സൃഷ്ടിച്ചമനുഷ്യൻ തന്നെ ത്താൻ മതിമറന്നു് ഓരോ ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ ചെയ്വാൻ ഉദ്യമിക്കുമ്പോഴാണു് അവർ അധഃപതനത്തിനും, മ രണത്തിനുംതന്നെ വശഗരാകുന്നതു്. എന്നേയും സൈമണേയും ശകാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സമയത്തു ഞാൻ മാത്തയുടെ മുഖത്തു മരണം മൂർത്തീകരിച്ചിരി ക്കുന്നതുകണ്ടു. അപ്പോൾ എനിക്കു വലിയവ്യസനം തോന്നി. എന്നാൽ കോപംശമിച്ചു് മനുഷ്യപ്രകൃതി ക്കു യോജിച്ച വിധത്തിൽ ദയവോടുകൂടി എന്റെ മുഖത്തുനോക്കിയപ്പോൾ ഞാൻ മാത്തയുടെ മുഖത്തു തേജോമൂർത്തിയായ ജഗദീശ്വരനെത്തന്നെ കണ്ടു. അ പ്പോൾ എനിക്കു് ഈശ്വരൻ എന്നോടുകല്പിച്ചയച്ച ആദ്യത്തെ കാൎയ്യം, അതായതു എല്ലാമനുഷ്യരിലും ഉ ള്ളതെന്താണെന്നു മനസ്സിലായി. എല്ലാസൃഷ്ടികളി ലും സമസൃഷ്ടിസ്നേഹം മങ്ങിക്കിടപ്പുണ്ടെന്നു എനി ക്കുതീച്ചപ്പെട്ടു. ആദ്യത്തെ ചോദ്യത്തിന്റെ ശരി യായ സമാധാനം കിട്ടിയ സന്തോഷംകൊണ്ടാണു് ഞാൻ അപ്പോൾ മന്ദഹസിച്ചതു്. പിന്നെ എനി ക്കറിയേണ്ടിയിരുന്നതു മനുഷ്യൎക്കു ദൈവം കൊടുക്കാ ത്തതു എന്താണെന്നും, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ മ ൎമ്മം എന്താണെന്നുമാണു്.

"ഇവിടെ താമസിച്ച രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണല്ലോ ആ ദീർഘകായൻ ചെരുപ്പിനു തോൽകൊണ്ടുവന്നതു്. ഒരുകൊല്ലത്തേക്കു യാതൊരുകേടും വരാത്ത വിധത്തിൽ ചെരുപ്പുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കേണമെന്ന് അയാൾ കല്പിക്കുന്നതുകേട്ടപ്പോൾ എനിക്ക് അളവററവിസ്മയംതോന്നി. അയാളുടെ അടുത്തു പിന്നിൽതന്നെ നിന്നിരുന്ന മരണദൂതനെ ഞാൻ ഒഴികെ ആരുംതന്നെ കണ്ടിരുന്നില്ല. ആ ദീർഘകായന്റെ ആത്മാവു് അന്നസ്തമിക്കുതിനകത്തു പരലോകം പ്രാപിക്കുമെന്നു എനിക്കറിയാമായിരുന്നു. രണ്ടുമൂന്നുമണിക്കൂറിനകം മരിക്കുവാൻപോകുന്ന ഇയ്യാൾ ഒരു കൊല്ലത്തേക്കു വേണ്ടഏർപ്പാടുചെയ്യുന്നതു എന്തൊരുമറിമായമാണെന്നു ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. എനിക്കപ്പോൾ ദൈവത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ ആജ്ഞ ഓർമ്മവന്നു. മനുഷ്യന് അറിയുവാൻ സാധിക്കാത്തതു് അവരുടെ മരണസമയമാണെന്നു് എനിക്കു മനസ്സിലായി. രണ്ടാമത്തെ ചോദ്യത്തിനു ശരിയായ സമാധാനം കിട്ടിയപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ സന്തോഷംകൊണ്ടു് അപ്പോഴും ചിരിവന്നുപോയി."

"പിന്നീടു് എന്റെശ്രമം മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ മർമ്മം എന്താണെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുവാനായിരുന്നു. വളരെനാൾ കാത്തിരുന്നതിനുശേഷമാണു് ഈ ചോദ്യത്തിനു ശരിയായ സമാധാനം എനിക്കുകിട്ടിയതു്. ഇന്നു് ഇവിടെ വന്ന ആ ചെറിയകുട്ടികളെ കണ്ടമാത്രയിൽതന്നെ ഞാൻ അവരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ആ കുട്ടികൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു അറിഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്കു വലിയ അത്ഭുതംതോന്നി. അച്ഛനമ്മമാർ ഇല്ലാതെ ചെറുകുട്ടികൾക്കുവളരുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നായിരുന്നു എന്റെ വിശ്വാസം. സ്വന്തംകുട്ടികളെക്കാൾ അധികമായ വാത്സല്യത്തോടുകൂടി ആ സ്ത്രീ ആകുട്ടികളെ പരിപാലിക്കുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ അവിടെ ദൈവമുണ്ടെന്നു എനിക്കുതോന്നി. അതിൽനിന്നു മനുഷ്യ

ജീവിതത്തിൻെറ മമ്മമെന്താണെന്നു ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചു. ഇതുകൊണ്ടുണ്ടായ സന്തോഷംകൊണ്ടാണ് ഞാൻ മൂന്നാമതൊരിക്കൽ മന്ദഹസിച്ചതു്. മനുഷ്യജീവിതത്തിൻെറ മമ്മം, സമസൃഷ്ടിസ്നേഹമാണെന്നും ദൈവം എന്നെ മനസ്സിലാക്കിത്തന്നു" ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു മൈക്കൽ തേജസ്സ്വരൂപിയായി മേല്പോട്ടുയൎന്നു്, അവിടെ നിന്നുകൊണ്ടു വളരെ മൃദുവായസ്വരത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "സ്വശരീരത്തെ മാത്രംപോററി രക്ഷിക്കേണ്ട ആവശ്യത്തിലേക്കല്ല മനുഷ്യജന്മം. സമസൃഷ്ടിസ്നേഹത്തിൻെറ അഭാവം മനുഷ്യൻെറ അധഃപതനത്തിനു കാരണമാകുന്നു. ഈശ്വരവിശ്വാസത്തിൻെറ കാതൽ സ്നേഹംഒന്നുമാത്രമാണ്. മനുഷ്യരുടെ ജീവിതദശയെ ഈശ്വരൻ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താതിരിക്കുന്നതിനുള്ളകാരണം മനുഷ്യൎക്കുജീവിതസമരംചെയ്യേണ്ടതിനുവേണ്ടുന്ന ഒരുക്കങ്ങൾ അറിഞ്ഞുസ്ഥിരപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയരുതെന്നുവെച്ചുമാത്രമാണ്. മനുഷ്യൎക്കു ഓരോരുത്തൎക്കും,അതുപോലെതന്നെമനുഷ്യവൎഗ്ഗംഒട്ടുക്കും വേണ്ടിവരുന്ന ആവശ്യങ്ങളിന്നിന്നവയാണെന്നു അറിയാമെങ്കിലും, കാലനിൎണ്ണയം ചെയ്യാത്തതിനാൽ സുഖദുഃഖങ്ങൾ പരമ്പരാവകാശമായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു. ഇതു മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള ഐകമത്യത്തിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമായിട്ടുള്ളതാണ്. സ്നേഹമുള്ളേടത്തു ദൈവമുണ്ടു്" ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു് ആതേജോമൂൎത്തി മേല്പോട്ടുയൎന്നു് അപ്രത്യക്ഷമായി.

സൈമണും മാത്രയും കുട്ടികളും പരമാനന്ദത്തിൽ ലയിച്ചു മതിമറന്നിരുന്നുപോയി. ഏകാഗ്രതയിൽനിന്നുണൎന്നു നാലുപുറവും നോക്കിയപ്പോൾ, അവിടെ താനും ഭാൎയ്യയും കുട്ടികളും മാത്രമെയുള്ളുവെന്നറിഞ്ഞു സൈമൺ വിസ്മയിച്ചു!

---

൪ ഒരു ഐതിഹ്യം.

തെക്കെ അമേരിക്കയിൽ ഇന്ത്യാക്കാർ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു കൂട്ടം ആളുകളുടെ ഇടയിൽ മനുഷ്യൻെറ സ്ഥിതി ഇപ്പോൾ നാം കാണുന്ന വിധത്തിലായിത്തീൎന്നതിനെപ്പറ്റി ഒരു ഐതിഹ്യമുണ്ടു്.

ഈശ്വരൻ ആദ്യമായി മനുഷ്യരെ സൃഷ്ടിച്ചപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉദ്ദേശ്യം അവൎക്കു ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടതിനു സ്വയമേവ യാതൊരു പ്രവൃത്തിയും ചെയ്യാനുണ്ടാകരുതെന്നായിരുന്നുവത്രെ. അതുകൊണ്ടു്, അദ്ദേഹം അവൎക്കു താമസിക്കുന്നതിനു വീടുകളോ, ധരിക്കുന്നതിനു വസ്ത്രങ്ങളോ, ശരീരപോഷണത്തിനു ഭക്ഷണസാധനങ്ങളോ ആവശ്യമായി വരാത്ത വിധത്തിൽ അവരെ സൃഷ്ടിച്ചു. അതിനു പുറമെ അവർ യാതൊരു രോഗങ്ങൾക്കും വശംവദരാകാതെ നൂറിൽപരം കൊല്ലങ്ങളോളം ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടതിനും വേണ്ട ഏൎപ്പാടു് അദ്ദേഹം ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, മനുഷ്യർ താൻ കൊടുത്ത ജീവിതാനുഗ്രഹത്തെ ഏതു വിധത്തിലാണു് അനുഭവിക്കുന്നതെന്നറിയേണ്ടതിനു് അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽകൂടി ലോകത്തിൽ വന്നു. മനുഷ്യരിൽ ഓരോരുത്തരും ഐകമത്യശൂന്യന്മാരും, സ്വാൎത്ഥതല്പരന്മാരും ആയിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നതായും, പരസ്പരം ഉണ്ടായിരുന്ന കലഹങ്ങൾ നിമിത്തം അവരുടെ ജീവിതം ദുഖഭൂയിഷ്ഠമായിരിക്കുന്നതായും, ഒരു അനുഗ്രഹമായിരിക്കേണ്ടതിനു പകരം ജീവിതം അവൎക്കു് ഒരു ശാപമായി തോന്നിയതിനാൽ തീരെ അസഹ്യമായിത്തീൎന്നിട്ടുള്ളതായും അദ്ദേഹം കണ്ടു.

ഈശ്വരൻ ഇതുകണ്ടു വിസ്മിതനായി. പരസ്പരസഹായാപേക്ഷകൂടാതെ ജീവിക്കേണ്ടിവരുന്നതുകൊണ്ടാണു ജീവിതം ഒരനുഗ്രഹമായിത്തീരേണ്ടതിനു പകരം മനുഷ്യൎക്കു ഒരു ഭാരമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നതു് എന്നു് അദ്ദേഹം കണ്ടു. അതുകൊണ്ടു് മനുഷ്യന്റെ ജീവിതസമ്പ്രദായത്തെ ഒന്നു് മാറേറണ്ടതിനു അദ്ദേഹം മനുഷ്യനെ പ്രവൃത്തിഎടുക്കാതെ ജീവിച്ചിരിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്ത വിധത്തിൽ ആക്കിത്തീൎക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. തന്മൂലം മനുഷ്യനു താമസിക്കേണ്ടതിനു വീടുകളും, ധരിക്കേണ്ടതിനു വസ്ത്രങ്ങളും പൈദാഹശമനത്തിനു ഭക്ഷ്യപാനാദികളും സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു തന്നെ കണ്ടുപിടിക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ലാതായി. ശരീരപ്രയത്നം മനുഷ്യനിൽ ഐകമത്യം ഉണ്ടാക്കിത്തീൎക്കുന്നതാണെന്നു് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. ഓരോരുത്തനും ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടതിനു ആവശ്യമായി വരുന്ന സാധനങ്ങളെ അവനവനുതന്നെ ശേഖരിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ പരാപേക്ഷ വേണ്ടിവരുന്നതുകൊണ്ടു് അവർ പരസ്പരസൌഹാൎദ്ദത്തോടുകൂടി ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹവും സഹൃദയത്വവും കൂടുംതോറും അവൎക്കു ജീവിതത്തിൽ ആസക്തിയും കൂടുന്നതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് അദ്ദേഹം അവരെ പ്രവൃത്തിശീലന്മാരാക്കിത്തീൎത്തു.

ഇങ്ങനെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഈശ്വരൻ പിന്നെയും മനുഷ്യന്റെ സ്ഥിതി അറിയേണ്ടതിനു വന്നു. മനുഷ്യരെ മുമ്പിലത്തേക്കാൾ അധികം കഷ്ടസ്ഥിതിയിൽ കണ്ടു് അദ്ദേഹം അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ജോലി ചെയ്യുന്ന കാൎയ്യത്തിൽ ഐകമത്യം കൂടാതെ നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ കാൎയ്യത്തിൽ മാത്രം വലിയ ഭിന്നിപ്പുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ലാതെ, മറെറല്ലാ കാൎയ്യങ്ങളിലും മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള സ്പൎദ്ധ വൎദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു. മനു

ഷ്യർ പ്രത്യേകം ഓരോ സംഘങ്ങളായി തിരിഞ്ഞിരുന്നു. ഓരോ സംഘക്കാരും മററുള്ള സംഘക്കാരോട് കലഹിക്കുകയും, അവരുടെ ഉയച്ചയ്ക്കു തടസ്സമായി നില്ക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതുകൊണ്ടും മനുഷ്യർ നേരെയാകുന്നതല്ലെന്നുകണ്ടു് ഈശ്വരൻ, മനുഷ്യന് ഇത്രആയുസ്സുണ്ടെന്നോ, ഇന്നപ്പോഠം മരിക്കുമെന്നോ, ഇത്രകാലം ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നോ സ്ഥിരതയില്ലാതാക്കിത്തീത്തു. മനുഷ്യർ എല്ലായ്പോഴും മരണത്തിനധീനന്മാരാണെന്ന് അവരെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുത്തു. അസ്ഥിരവും ക്ഷണഭംഗുരവുമായ ഒരു ജീവിതത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചു കലഹിക്കുന്നതു ബുദ്ധിപൂർവ്വമല്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കീട്ടെങ്കിലും മനുഷ്യർ ദുർവ്യാപാരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടാതിരിക്കട്ടെ എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉദ്ദേശ്യം.

എന്നാൽ ഈ സൂത്രവും അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചതുപോലെ ഫലിച്ചില്ല. മനുഷ്യൻെറ സ്ഥിതി അറിയേണ്ടതിനു, വീണ്ടും തിരിച്ചുവന്നപ്പോഠം അവർ പണ്ടത്തേതിൽനിന്നും സ്വല്പമെങ്കിലും വ്യത്യാസപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നുകണ്ടു അദ്ദേഹത്തിനു വലിയഅതിശയമായി. മനുഷ്യനു മരണം ഏതുനിമിഷമെങ്കിലും സാദ്ധ്യമാകയാൽ ജീവൻ നശിപ്പിക്കുന്നതു എളുപ്പമായിത്തീന്നു. 'കൈയ്യൂക്കുള്ളവർ കാര്യക്കാരൻ' എന്നനിലയിൽ ശക്തിയുള്ളവർ ഇല്ലാത്തവരെ നിർദ്ദയം ഹിംസിക്കുവാനും ആരംഭിച്ചു. ശക്തിമാന്മാരുടെ പ്രധാനജോലി, അശക്തന്മാരെ തങ്ങളുടെ കല്പനകളെ ബലാൽക്കാരമായി അനുസരിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. അതിനാൽ ശക്തിമാന്മാർ മടിയന്മാരും പരോപദ്രവികളും അശക്തന്മാർ ഭീരുക്കളും ആശാരഹിതന്മാരും ആയിത്തീന്നു. രണ്ടുക്കൂട്ടരും തമ്മിൽ തമ്മിൽ വെറുക്കുകയും ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മനുഷ്യരുടെ ജീവിതം പൂർവ്വാധികം ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠമായി പരിണമിച്ചു.

ഇതുകണ്ടു വിസ്മയസ്തബ്ധനായ ഈശ്വരൻ കാൎയ്യമെല്ലാം ഒരുവിധത്തിൽ അവസാനിപ്പിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു്, അവസാനക്കൈ ആയിട്ടു് ഒരു ഠ'ണിപററിക്കുവാൻ തീൎച്ചപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം മനുഷ്യനിൽ പലവിധമായ രോഗങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചു. എല്ലാമനുഷ്യരും രോഗങ്ങൾക്കധീനന്മാരാണെന്നു തീൎച്ചപ്പെട്ടപ്പോൾ രോഗാതുരന്മാരായവരോടു മററുള്ളവൎക്കു് അനുകമ്പയുണ്ടാകുമെന്നും, തൽഫലമായിട്ടു ശക്തന്മാരും അശക്തന്മാരും തമ്മിൽ അന്യോന്യം സ്നേഹദാക്ഷിണ്യങ്ങളോടുകൂടി പെരുമാറുന്നതാണെന്നും അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു. അതുകൊണ്ടു മനുഷ്യരെ, രോഗങ്ങൾക്കധീനന്മാരാക്കിത്തീൎത്തിട്ടു പിന്നെയും അദ്ദേഹം അവിടംവിട്ടുപോയി.

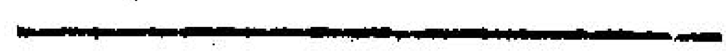

ഇതുകൊണ്ടും മനുഷ്യനു യാതൊരു വ്യത്യാസവും ഉണ്ടായില്ല. അവരിൽ ആദ്യമേതന്നെകണ്ട സ്വാൎത്ഥതല്പരതയും, പരദ്വേഷകാംക്ഷയും അനൈകമത്യവും വൎദ്ധിച്ചു അവർ കണക്കിലധികം ദുൎമ്മാൎഗ്ഗികളായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹംകണ്ടു. മനുഷ്യർ തമ്മിൽ ഐകമത്യമുണ്ടാകേണ്ടതിനു് അദ്ദേഹം എടുത്ത ഉപായങ്ങളെല്ലാം തീരെ വിപരീതമായ അനുഭവത്തിനു കാരണമായി. ശക്തന്മാരും സുഖഭോഗികളും ആയിട്ടുള്ളവർ, മററുള്ളവരെ അവരുടെ സുഖവൎദ്ധനയ്ക്കുള്ള ഉപകരണങ്ങളാക്കിത്തീൎത്തു. സാധുക്കളായ ശക്തിഹീനന്മാരുടെ അലച്ചിൽ, ഈ സുഖഭോഗികൾക്കു് ഒരിക്കലും പശ്ചാത്താപത്തിനോ അനുകമ്പയ്ക്കോ കാരണമായില്ല. മനുഷ്യർ പരസ്പരമുള്ള സമസൃഷ്ടിസ്നേഹത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടു് അനുഭവിക്കേണ്ടിയിരുന്നസുഖങ്ങൾ ക്രയവിക്രയവസ്തുക്കളായിത്തീൎന്നു. തന്നിമിത്തം, പരദുഃഖത്തിൽ ആൎക്കുംതന്നെ അനുകമ്പയില്ലാതായി.

"വാസ്തവമായ സുഖം ഇന്നതാണെന്നറിയേണ്ടതിനു,

ഞാൻ മനുഷ്യൎക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്ത ഓരോ പരീക്ഷകളും വിഫലമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ഇനി അവർ തങ്ങളുടെ സ്വന്തം അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നുതന്നെ നിത്യമായിട്ടുള്ള സുഖം എന്താണെന്നു മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളട്ടെ" എന്നു ഈശ്വരൻ വളരെ സിദ്ധാന്തമായി പറഞ്ഞു മനുഷ്യരെ അനാഥന്മാരായി വിട്ടിട്ടു പോകയും ചെയ്തു. അവരവരുടെ സുഖദുഃഖങ്ങൾക്കു അവരവർതന്നെ ഭാരവാഹികളായിത്തീൎന്നു. ഈശ്വരസഹായം കൂടാതെ ജീവിതം നയിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ മനുഷ്യൎക്കു, ലോകത്തിൽ പരമമായ സുഖം സാധിക്കാവുന്നതാണെന്നും, ആവശ്യമാണെന്നും മനസ്സിലാക്കുവാൻ വളരെ കാലത്തേക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ ഒടുവിൽ മനുഷ്യർ ശരീരപ്രയത്നത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം ക്രമേണ മനസ്സിലാക്കുവാൻ തുടങ്ങി. തൽഫലമായിട്ടു സുഖഭോഗികൾക്കു ശരീരപ്രയത്നത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അനിച്ഛയും, വെറുപ്പും അതുപോലെതന്നെ അശക്തന്മാരായ സാധുക്കൾക്കു അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഭയവും നിരുത്സാഹം നശിക്കുകയും, ശരീരപ്രയത്നം ലോകത്തിൽ എല്ലാവൎക്കും വ്യത്യാസംകൂടാതെ സ്വീകാരയോഗ്യമാണെന്നു ബോദ്ധ്യം വരികയും ചെയ്തു.

മരണം നിശ്ചയമായിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു മനുഷ്യർ അസ്ഥിരമായ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ സമസൃഷ്ടിസ്നേഹംകൊണ്ടും ഐകമത്യംകൊണ്ടും സംസ്കരിച്ചു പരിശുദ്ധമാക്കി പരമമായ സുഖത്തിന്നർഹന്മാരായിത്തീരേണ്ടതാണെന്നു അവർ എന്നെന്നേക്കും മനസ്സിലാക്കി.

൭. ഉറച്ചുനിന്നോനേ പിടിച്ചു നിറുത്താവൂ.

ഒരിക്കൽ ഒരു ദരിദ്രനായ കൃഷിക്കാരന്നു് ഒരു പുത്രനുണ്ടായി. പുത്രലബ്ധിയിൽ സാധാരണ എല്ലാവർക്കും ഉണ്ടാകുന്നതുപോലെ അളവററ സന്തോഷം ആ സാധുകൃഷിക്കാരനും തോന്നി. പുത്രന്റെ നാമകരണദിവസം അടുത്തു. പേരിടുന്ന സമയത്തു തലതൊട്ടു മാതൃസ്ഥാനവും പിതൃസ്ഥാനവും *സ്വീകരിക്കേണ്ടതിന്നു് ആരെയും കിട്ടാതെ, കൃഷിക്കാരൻ വല്ലാതെ കുഴങ്ങി. ഒരു ദരിദ്രക്കുട്ടിയുടെ പിതൃസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കുന്നതിന്നു് ആർക്കുംതന്നെ മനസ്സുണ്ടായിരുന്നില്ല. കുട്ടിയുടെ ശിരസ്സിൽ തൊട്ടു മാതൃപിതൃസ്ഥാനങ്ങളെ ആരെങ്കിലും സ്വീകരിക്കാതെ നാമകരണം ചെയ്യുന്നതു് ആചാരവിരുദ്ധമായതുകൊണ്ടു്, ആ സാധുകൃഷിക്കാരൻ അതിന്നന്വേഷിച്ചു് അവിടെയെല്ലാം നടന്നു. വളരെ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി വഴിയിൽ അങ്ങുമിങ്ങും അലഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ, അയാൾ അവിടങ്ങളിൽ അതിന്നുമുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരാളെ കാണുവാനിടയായി. വിഷണ്ണനായി നടക്കുന്ന കൃഷിക്കാരനെ കണ്ടഉടനെ ആ അപരിചിതൻ "അല്ലയോസ്നേഹിതാ! നിങ്ങൾ എവിടേക്കാണു പോകുന്നതു്?" എന്നു ചോദിച്ചു. അതിന്നു കൃഷിക്കാരൻ തനിക്കു ദൈവാനുഗ്രഹംകൊണ്ടു് ഒരു ചെറിയ കുട്ടിയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നും, അതിനെ നാമകരണം ചെയ്യുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ശിരസ്പർശം ചെയ്തു പിതൃസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കേണ്ടതിന്നു് ആരെയും കിട്ടാഞ്ഞിട്ടു് അന്വേഷിച്ചു നടക്കുകയാണെന്നും വ്യസനസമേതം പറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ആ അപരി

---

* (തലതൊട്ടമ്മയും തലതൊട്ടപ്പനും)

ചിതൻ, കുട്ടിയുടെ പിതൃസ്ഥാനം താൻ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു യാതൊരു സംശയവും കൂടാതെ സമ്മതിച്ചു. താൻ അസാദ്ധ്യമെന്നുവിചാരിച്ച കാൎയ്യം ഇത്രവേഗം സാധിച്ചതുകൊണ്ടു കൃഷിക്കാരന് അളവററ സന്തോഷമുണ്ടായി. അയാൾ ആ അപരിചിതനു ഹൃദയപൂൎവ്വം നന്ദിപറഞ്ഞു. "ഇനി എന്റെ പ്രിയപുത്രന് ഒരു മാതാവിനെക്കൂടി കിട്ടിയാൽ എന്റെ ഒരു വലിയ ഭാരംതീൎന്നു" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അയാൾ പോകുവാൻ ഭാവിച്ചു. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ആ പുതിയമനുഷ്യൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു. "അതിനു തരക്കേടില്ല. മാതൃസ്ഥാനത്തേക്കു ഞാൻ ഒരാളെപറഞ്ഞുതരാം. പട്ടണത്തിലെ കാൎയ്യസ്ഥലത്തിനു സമീപം ഒരു വലിയ കെട്ടിടം ഉണ്ട്. അവിടെ താമസിക്കുന്നതു ധനികനായ ഒരു കച്ചവടക്കാരനാണ്. അയാളുടെ പുത്രിയോടു കാൎയ്യം പറഞ്ഞാൽ അവൾ നിശ്ചയമായും നിങ്ങളുടെ കുട്ടിയുടെ മാതൃസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കും".

കൃഷിക്കാരന് ഇതത്ര ബോദ്ധ്യമായില്ല. പട്ടണത്തിൽ 'കുബേരൻ' എന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടിരുന്ന കച്ചവടക്കാരന്റെ പുത്രി, ഒരു ദരിദ്രക്കുട്ടിയുടെ 'തലതൊട്ടമ്മ'യാവാൻ ഒരിക്കലും സമ്മതിക്കുന്നതല്ലെന്ന് അയാൾ പൂൎണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചു. അവിടെച്ചെന്ന് അവളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതിനു സമ്മാനം മേടിക്കാതെ തിരിച്ചുപോരുവാൻ തരമായാൽ അതുതന്നെ വലിയ ഭാഗ്യമായി എന്ന് ആ സാധു വിചാരിച്ചു. എങ്കിലും മാന്യനായ ആ മനുഷ്യന്റെ വാക്കു വകവെയ്ക്കാതെ പോകുന്നതു ഭംഗിയാകുന്നതല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു മാത്രം അയാൾ സധൈൎയ്യം കച്ചവടക്കാരന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു നടന്നു. അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ ആദ്യമായി കണ്ടതു നമ്മുടെ കുബേരനെത്തന്നെയാണ്. "ഉം, എന്താണിങ്ങനെ പുറപ്പെട്ടത്"എന്ന് ആ വണിഗ്വിശരൻ സവിനയം ചോദിച്ചതിന്, തന്റെ ജീവകാലം സുഖമായി കഴിക്കേണ്ട

തിനും മരണാനന്തരം മോക്ഷം ലഭിക്കേണ്ടതിനും ആയി ദൈവം തനിക്ക് ഒരു പുത്രസന്താനം തന്നനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, ആ കുട്ടിയുടെ തലതൊട്ടമ്മസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കേണ്ടതിനു പുത്രിയെ ഒന്നയച്ചുകിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നും താഴ്മയോടെ അപേക്ഷിച്ചു. കൃഷിക്കാരൻ വിചാരിച്ചിരുന്നതുപോലെ യാതൊരു തടസ്സവും ആ വണിഗ്വീശ്വരൻ പുറപ്പെടുവിച്ചില്ല. നാമകരണസമയം പ്രത്യേകമായി അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു, തന്റെ പുത്രിയെ കൃത്യസമയത്തു് അവിടേക്കയച്ചുകൊള്ളാമെന്നു വാഗ്ദാനംചെയ്തു കൃഷിക്കാരനെ ആശീർവ്വദിച്ചയയ്ക്കുകയാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തതു്.

വണിക്പുത്രിയും, അപരിചിതനായ ആ മനുഷ്യനും നാമകരണസമയത്തു കൃത്യമായി എത്തുകയും തങ്ങൾ ഏററിരുന്ന കാര്യം സഫലമാകുംവണ്ണം നിർവ്വഹിച്ചതിനു ശേഷം, കൃഷിക്കാരനോടു യാത്രപറഞ്ഞു പോകയും ചെയ്തു. തന്റെ പുത്രന്റെ പിതൃസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ച ആ അസാധാരണ മനുഷ്യനെ അയാൾ പിന്നീടു കണ്ടതുമില്ല.

മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ അഭിമാനത്തിനും സന്തോഷത്തിനും ആസ്പദമായിരുന്ന ആ ചെറുബാലനു് ഏകദേശം പത്തുവയസ്സുതികഞ്ഞു. ശരീരശക്തികൊണ്ടും ബുദ്ധിചാതുര്യംകൊണ്ടും കൃഷിക്കാരന്റെ ദരിദ്രപ്പെതൽ മററുകുട്ടികൾക്കു് ഒരു മാതൃകതന്നെയായിരുന്നു. മററുള്ളകുട്ടികൾ വളരെ ക്ലേശിച്ചുപഠിച്ചിരുന്നതെല്ലാം നമ്മുടെബാലനു നിഷ്പ്രയാസം ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാധിച്ചു.

ഡിസംബർമാസത്തിലുള്ള വിശേഷങ്ങൾ പ്രമാണിച്ചു, തന്റെ ദത്തമാതാവിനെക്കണ്ടു് അനുമോദനം ചെയ്യണമെന്നു കുട്ടി തീർച്ചയാക്കി വണിക്പുത്രിയെ കാണ്മാൻ പോയിരുന്നു. തിരികെ സ്വഗൃഹത്തിൽവന്നു തന്റെ ദ

ത്തപിതാവിനെ കാണണമെന്നു കുട്ടി സിദ്ധാന്തിക്കുവാൻതുടങ്ങി. അപരിചിതനായ ആ മനുഷ്യനെപ്പററി കൃഷിക്കാരനും ഭാൎയ്യക്കും യാതൊരു വിവരവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. "പ്രിയകുട്ടി, നിന്റെ നാമകരണത്തിനുശേഷം ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം എവിടെയാണു താമസിക്കുന്നതെന്നോ, അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടോ എന്നോ ഞങ്ങൾക്കു നിശ്ചയമില്ല. ഞങ്ങൾക്കു് അതു വിചാരിക്കുമ്പോൾ വളരെ വ്യസനമുണ്ടു്. എന്തുചെയ്യാം" എന്നു കൃഷിക്കാരനും ഭാൎയ്യയും വ്യസനത്തോടുകൂടിപ്പറഞ്ഞു. കുട്ടി തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെ കുമ്പിട്ടുതൊഴുതു, 'എന്റെ ദത്തപിതാവിനെക്കണ്ടു് അനുമോദിക്കേണ്ടതു് എന്റെ ചുമതലയാണു്. അദ്ദേഹത്തെ അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടതിനു ഞാൻ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ദയചെയ്തു് എന്നെ പോകുവാൻ അനുവദിക്കണം" എന്നപേക്ഷിച്ചു. കൃഷിക്കാരനും ഭാൎയ്യയും കുട്ടിയുടെ ഇഷ്ടപ്രകാരം ചെയ്യേണ്ടതിനു സമ്മതിച്ചു. ആ ചെറുബാലൻ തന്റെ ദത്തപിതാവിനെ അന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

സ്ഥിരനിശ്ചയനായ സാമുവൽ എവിടേയ്ക്കെന്നറിയാതെ മുറുകിനടന്നു. എതിർഭാഗത്തുനിന്നു വന്നിരുന്ന ഒരു അപരിചിതൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു നടന്നുവന്നിരുന്ന കുട്ടിയെക്കണ്ടു്, എവിടേയ്ക്കാണു തനിയേപോകുന്നതെന്നു സ്നേഹഭാവത്തോടെ ചോദിച്ചു. നാമകരണത്തിനുശേഷം പിന്നീടു് ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത തന്റെ ദത്തപിതാവിനെ അന്വേഷിച്ചുപോകയാണെന്നു കുട്ടി ഉത്തരംപറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ടു വിസ്മിതനായ മനുഷ്യൻ, കുട്ടി അന്വേഷിച്ചിരുന്ന ആൾ താൻതന്നെയാണെന്നുപറഞ്ഞു. ആകസ്മികമായ ഈ സംഭവം കുട്ടിക്കു് ആദ്യം കുറച്ചുപരിഭ്രമത്തിനു കാരണമായെങ്കിലും, കുട്ടി തന്റെദത്തപിതാവിനെ തൊഴുതു് അനുമോദനംചെയ്തു് ആശീൎവ്വാദംവാങ്ങി. "പ്രിയപ്പെട്ടപി

താവെ! അങ്ങ് എവിടേയ്ക്കാണ പോകുന്നതെന്നറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാം. ഈ വഴിക്കാണുപോകുന്നതെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ കയറീട്ടുപോകാം. അങ്ങെയുടെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കാണെങ്കിൽ എനിക്കുകൂടെ വന്നാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ട്" എന്ന കുട്ടി സവിനയംപറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ട് ആ മനുഷ്യൻ "എനിക്കിപ്പോൾ നിൻെറക്ഷണം സ്വീകരിക്കുവാൻ സൌകര്യമില്ല. ഗ്രാമത്തിൽപോയി ചിലപ്രത്യേകകാര്യങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഞാൻ നാളെ എൻെറവീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടു നീ നാളെ അങ്ങോട്ടുവന്നാൽ മതി" എന്ന കുട്ടിയോടുപറഞ്ഞു. "അങ്ങെയുടെ വീട്ടിലേയ്ക്കുള്ളവഴി ഏതാണെന്നറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാം" എന്നുകുട്ടി താഴ്മയോടുകൂടിപറയുന്നതുകേട്ട് ആമനുഷ്യൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "സൂര്യോദയംനോക്കി നേരേ നടന്നാൽ നീ ഒരുകാട്ടിൽഎത്തും. അവിടെ വൃക്ഷങ്ങൾവെട്ടിത്തെളിച്ചിട്ടുള്ള ഒരുസ്ഥലംകാണും. അവിടെ വിശേഷവിധിയായി വല്ലതും സംഭവിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും മനസ്സിരുത്തണം. കാട്ടിൽനിന്ന പുറത്തുകടന്നാൽ ഒരു ഒന്നാംതരം തോട്ടത്തിൽഎത്തും. ആ തോട്ടത്തിലുള്ള വിശേഷമായ കെട്ടിടമാണ് എൻെറഗൃഹം. പടിക്കൽവന്നു മുട്ടിയാൽമതി. ഞാൻതന്നെവന്നു പടിതുറന്നുതരാം." ഇത്രയുംപറഞ്ഞിട്ട് ആ അസാധാരണമനുഷ്യൻ അവിടെനിന്ന പോകയുംചെയ്തു:

ധർമ്മപിതാവിൻെറ ഉപദേശപ്രകാരം കുട്ടി പിറേറന്നു സൂര്യോദയം നോക്കി നടന്ന് ഒടുവിൽ വലിയതായ ഒരുകാട്ടിൽ എത്തി. വൃക്ഷങ്ങൾ വെട്ടിത്തെളിച്ച സ്ഥലം കണ്ടുപിടിക്കുവാനും കുട്ടിക്കു പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. പിതാവിൻെറ ഉപദേശപ്രകാരം കുട്ടിഅവിടെ ഇരുന്നു വിശ്രമിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു വലിയ വൃക്ഷത്തിന്മേൽ ഒരു തടി കെട്ടിത്തൂക്കിയിട്ടിരിക്കുന്നതും, ആ തടി

യുടെ നേരേചുവട്ടിലായി ഒരു വലിയ ചെമ്പുനിറച്ച തേൻ വെച്ചിരിക്കുന്നതും കുട്ടി കണ്ടു. ഇപ്രകാരം വെച്ചിരിക്കുന്ന തിൻെറ ആവശ്യം കുട്ടിക്കു തീരെ മനസ്സിലായില്ല.

കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കുട്ടി ഒരു വലിയ ശബ്ദംകേട്ടു. സമീപത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ഗുഹയിൽനിന്നു രണ്ടു വലിയ കരടികളും കുറെ കുട്ടികളും ഗജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു പുറത്തുചാടി. പെൺകരടി സാവധാനത്തിൽ തല താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചു മണത്തുമണത്തു തേൻപാത്രത്തിൻെറ സമീപം വന്നുനിന്നു. ആൺകരടിയും കുഞ്ഞുങ്ങളും അതിനെ അനുകരിച്ചു. തേൻ കുടിക്കുന്ന തിരക്കിൽ തടിമരം അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ആടി കരടിക്കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ മേൽ അടിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇതുകണ്ടു കോപാന്ധയായ പെൺകരടി തടിമരം പിടിച്ചു ബലമായി പുറകോട്ടുതള്ളി. കെട്ടിത്തൂക്കിയിരുന്ന തടിമരം ആദ്യത്തേക്കാൾ അധികം ഊക്കോടുകൂടി വന്നടിച്ചു. കരടിക്കുട്ടികളിൽ ചിലവ അടികൊണ്ടു താഴത്തുവീണു. ഇതുകണ്ടപ്പോൾ പെൺകരടിയുടെ ദ്വേഷ്യം ഒന്നുകൂടി ഇരട്ടിച്ചു. അതു് ആദ്യത്തേക്കാൾ ശക്തിയോടുകൂടി തടിമരം പിടിച്ചു വലിച്ചു പുറകോട്ടു് ആഞ്ഞു തള്ളിവിട്ടു. ഈ തവണ തടിമരത്തിൻെറ ശക്തി തടുക്കുവാൻ വലിയ കരടികൾക്കും സാധിച്ചില്ല. തടിമരം വന്നു ബലമായി വീണ്ടുംവീണ്ടും അടിച്ചു. ഒന്നുരണ്ടു ചെറിയ കുഞ്ഞുങ്ങൾ ഒഴികെ ബാക്കിയുള്ളവയെല്ലാം അടികൊണ്ടു് അവസാനത്തെ ഗജ്ജനത്തോടുകൂടി ചത്തുവീണു. രക്ഷപ്പെട്ട കരടിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ അവിടംവിട്ടോടുകയും ചെയ്തു.

കുട്ടി ഇതുകണ്ടു വിസ്മയിച്ചു കുറേനേരം അവിടെത്തന്നെ നിന്നുപോയി. ഒടുവിൽ ദത്തപിതാവിൻെറ ഉപദേശം ഓമ്മവന്നപ്പോൾ വീണ്ടും ദ്രുതഗതിയായി നടന്നു, കാട്ടിൻെറ പുറത്തുണ്ടായിരുന്ന തോട്ടത്തിൽ ചെന്നു. ദത്ത

പിതാവു പറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ കുട്ടി അവിടെ കണ്ട വിശേഷപ്പെട്ട കെട്ടിടത്തിന്റെ ഉമ്മറത്തു ചെന്നുമുട്ടി. വാഗ്ദത്തപ്രകാരം ആ അസാധാരണമനുഷ്യൻ തന്നെ വന്നു ബാലനെ സ്വീകരിച്ച് അകത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു.

ഇത്ര വിശേഷമായ ഒരു കെട്ടിടം കുട്ടി ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. താൻ കാണുന്നതെല്ലാം വാസ്തവമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻതന്നെ ആ ചെറുബാലനു പ്രയാസമായി. അവിടത്തെ വിശേഷപ്പെട്ട കാഴ്ചകൾ ഓരോന്നായി ആ മനുഷ്യൻ കുട്ടിയെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. വിസ്മയപരവശനായ ബാലനു താൻ ഏതോ ഒരു പുതിയ ലോകത്തിൽ ചെന്നതുപോലെ തോന്നി.

മനോഹരമായ ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ സകല ഭാഗങ്ങളും കുട്ടി ധർമ്മപിതാവിനോടൊന്നിച്ചു നടന്നുകണ്ടു. ഒടുവിൽ അവർ ചെന്നെത്തിയതു് അടച്ചു മുദ്ര വെച്ചിരുന്ന ഒരു മുറിയുടെ മുൻഭാഗത്താണു്. മുറിയുടെ വാതിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട് "പ്രിയകുട്ടി! ഈ വാതിൽ നോക്കു, ഇതു തള്ളിത്തുറക്കുവാൻ വലിയ പ്രയാസമില്ല. പക്ഷെ, എന്തു തന്നെ വന്നാലും നീ ഇതു തുറന്നുപോകരുതു്. ഈ ഗൃഹത്തിലുള്ള ബാക്കി എല്ലാ സ്ഥലത്തും നിനക്കു യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിക്കുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ഞാൻ തന്നിരിക്കുന്നു. ഇവിടത്തെ സകല സുഖങ്ങളും അനുഭവിച്ച് എത്രനാൾ വേണമെങ്കിലും ഇവിടെ താമസിച്ചുകൊൾക. ഈ മുറിക്കകത്തു കടക്കേണമെന്നുമാത്രം ഒരിക്കലും ആഗ്രഹിച്ചുപോകരുതു്. കാട്ടിൽവെച്ചു കരടികൾക്കു സംഭവിച്ചതു നല്ല ഓർമ്മയിരിക്കട്ടെ" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നുപോകയുംചെയ്തു.

തന്റെ പുതിയ ജീവിതത്തിൽ സാമുവലിനു പ്രത്യേകമായ സുഖവും സംതൃപ്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. പരമാനന്ദ

ത്തിൽ മുഴുകി മതിമറന്നിരുന്ന ആ ബാലൻ കാലഗതിയെ പ്പററി അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. സ്വർഗ്ഗസമാനമായ ആ ഗൃഹത്തിലെ മുപ്പതുകൊല്ലത്തെ വാസം അയാൾക്കു മൂന്നുമണിക്കൂറുപോലെ തോന്നി.

മുപ്പതുകൊല്ലം മുഴുവൻ പിതാവിൻെറ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു മുദ്രവെച്ചിരുന്ന വാതില്ക്കലേയ്ക്കു സാമുവൽ തിരിഞ്ഞുനോക്കുകപോലും ചെയ്തിരുന്നില്ല. പിതൃഗൃഹത്തിലെ സകല സുഖങ്ങളും അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് ഒരുദിവസം മുദ്രവെച്ചിരുന്ന വാതിലിൻെറ കഥ അയാൾക്കു പെട്ടെന്നു് ഓൎമ്മവന്നു. "എന്തുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം എന്നോടു് ആ ഒരു മുറിയിലേക്കുമാത്രം കടക്കരുതെന്നു് ഇത്ര നിർബന്ധമായി പറഞ്ഞതു്? എനിക്കനുഭവിച്ചുകൂടാത്ത എന്തൊരു വസ്തുവാണു് അതിനകത്തു നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നതു്? ഞാൻ ഒന്നു നോക്കട്ടെ" എന്നു നിശ്ചയിച്ചു സാമുവൽ ഇരുന്നിടത്തുനിന്നു ചാടി എഴുന്നേററു. താൻ ചെയ്യാൻപോകുന്ന പ്രവൃത്തിയുടെ വൈഷമ്യത്തെപ്പററി യാതൊരാലോചനയും കൂടാതെ അയാൾ വാതിൽതള്ളിത്തുറന്നു് അകത്തു കടന്നു. ആ മുറി ആ കെട്ടിടത്തിലുള്ള മറെറല്ലാമുറികളേക്കാളും അധികം വിശേഷമായി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അതിൻെറ ഒത്ത നടുവിലായി അതിവിശേഷമായ ഒരു സ്വൎണ്ണസിംഹാസനം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. അയാൾ മുറിയിൽ അങ്ങുമിങ്ങും നടന്നു നോക്കിയതിനുശേഷം സിംഹാസനത്തിനു സമീപം ചെന്നു് അതിന്മേൽ കയറിയിരുന്നു. അനന്തരം അതിന്മേൽ ചാരിവെച്ചിരുന്ന ഒരു മന്ത്രദണ്ഡം (ചെങ്കോൽ) എടുത്തു കൈയിൽപിടിച്ചു. ഉടനെ മുറിയുടെ നാലുചുമരുകളും മറിഞ്ഞുവീണു. അയാൾ നാലുപുറവും അമ്പരന്നു മിഴിച്ചുനോക്കി. ലോകത്തിൽ നടക്കുന്ന സകല കാൎയ്യങ്ങളും അയാൾക്കു പ്രത്യക്ഷമായി കാണാമായിരുന്നു. ലോകത്തിലുള്ള ഓരോ ജീവജാലങ്ങളുടേയും വ്യാ

പാരങ്ങൾ അയാൾ വിശദമായിക്കണ്ടു. അപ്പോൾ തന്റെ സ്വന്തം ഗൃഹത്തിലുള്ളവർ ഏതു സ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നു എന്നറിയുവാൻ അയാൾക്കു് അതിയായ ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടായി.

സ്വഗൃഹത്തിന്റെ ഉമ്മറത്തു കററക്കെട്ടുകൾ അടുക്കിവച്ചിരിക്കുന്നതാണു സാമുവലിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ആദ്യം പെട്ടതു്. അയാൾ അവിടെ ഏകദേശം എത്രകെട്ടുകളുണ്ടെന്നു് എണ്ണുവാൻ തുടങ്ങി. ആ സമയത്തു് ആരോ ഒരാൾ ഒരു കാളവണ്ടിയുമായി അവിടെവന്നു്, കെട്ടുകളെ ഓരോന്നായി എടുത്തു വണ്ടിയിൽ ഇടുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു. അതു്,തന്റെ അച്ഛനായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചു് അയാൾ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. കററക്കെട്ടുകളെ വലിച്ചെടുത്തിരുന്നതു് അന്നത്തെ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട കള്ളന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന 'ബാസിൽ' ആണെന്നു് അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. ഉടനേതന്നെ ഈ വർത്തമാനം തന്റെ അച്ഛനെ അറിയിക്കേണ്ടതിനു സാമുവൽ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ഗാഢനിദ്രയിൽ കിടന്നിരുന്ന അച്ഛൻ, എന്തോ സ്വപ്നംകണ്ടു ഞെട്ടി ഉണർന്നതുപോലെ എഴുന്നേററു, കളത്തിലേക്കു് ഓടിച്ചെന്നു, ബാസിലിനെ പിടികൂടി, നല്ലവണ്ണം പ്രഹരിച്ചു് അയാളെ പോലീസുകാർവശം ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കയും ചെയ്തു.

പിന്നീടു് അയാളുടെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞതു തന്റെ തലതൊട്ടമ്മയുടെ ഗൃഹത്തിലാണു്. വണിക്പുത്രി, ധനികനായ ഒരു കച്ചവടക്കാരനെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നു. സാമുവൽ നോക്കിയിരുന്ന സമയത്തു് ആ സ്ത്രീ തനിയെ കിടന്നുറങ്ങുന്നതും, ധൂർത്തനായ അവളുടെ ഭർത്താവു് അടുത്ത ഗൃഹത്തിൽ വേറെ ഒരു സ്ത്രീ ഒന്നിച്ചിരുന്നു സല്ലപിക്കുന്നതും കണ്ടു. സഹിക്കവഹിയാത്ത കോപത്തോടുകൂടി സാമുവൽ ദത്തമാതാവിനെ വിളിച്ചു് അവളുടെ ഭർത്താവിന്റെ ദുർന്നട

പടിയെപ്പററി അവളോട്ട പറഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീ ഉടനെ പിടച്ചെഴുന്നേററു് അയൽഗൃഹത്തിൽചെന്നു വേണ്ട ബഹളമുണ്ടാക്കി. ഭർത്താവിനെ വായിൽ തോന്നിയതെല്ലാം വിളിച്ചു പറഞ്ഞു ശകാരിക്കുകയും, അയാളുടെ സ്നേഹപാത്രമായിരുന്ന അയൽവക്കക്കാരിക്കു നല്ല പ്രഹരംകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരിക്കൽകൂടി സ്വഗൃഹത്തിലെ സ്ഥിതി അറിയേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് അയാാം വീണ്ടും തൻെറ ദൃഷ്ടിയെ അവിടേക്കു തിരിച്ചു. അപ്പോാം അയാളുടെഅമ്മ അവളുടെമുറിയിൽകിടന്നുറങ്ങുന്നതും, ഒരു കള്ളൻ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്ന പെട്ടിതുറന്നു പണം അപഹരിക്കുവാൻശ്രമിക്കുന്നതുംകണ്ടു. പെട്ടി തുറക്കുന്ന ശബ്ദംകേട്ടു സ്ത്രീ ഞെട്ടിഉണൎന്നു. താൻ കുടുക്കിലായതറിഞ്ഞു കള്ളൻ സമീപത്തു കിടന്നിരുന്ന ഒരു കത്തിയെടുത്തു സ്ത്രീയെ കുത്തുന്നതിനു് ഓങ്ങി.

ഇതെല്ലാംകണ്ടു സഹിച്ചുനില്ക്കുവാൻ സാമുവലിനു സാധിച്ചില്ല. അയാാം, തൻെറ കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന ദണ്ഡംകൊണ്ടു കള്ളനെ അടിച്ചുവീഴ്ത്തി. വിചാരിക്കാതെ കിട്ടിയ പ്രഹരംകൊണ്ടു കള്ളൻ അവിടെ കിടന്നുരുണ്ടുപിരണ്ടു് ഓരോ മരണഗോഷ്ടികാം കാണിച്ചു് ഒടുവിൽ ലോകാന്തരം പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു.

കള്ളനെ കൊന്നുവീഴ്ത്തിയ ക്ഷണത്തിൽ മുറിയുടെ ചുമരുകാം പണ്ടത്തെപ്പോലെ നാലുപുറവും വന്നടഞ്ഞു. അതേ സമയത്തുതന്നെ വാതിൽ തള്ളിത്തുറന്നു ദത്തപിതാവു് അകത്തു പ്രവേശിച്ചു. അദ്ദേഹം സിംഹാസനത്തിനു സമീപം ചെന്നു സാമുവലിനെ പിടിച്ചു താഴത്തിറക്കി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:— "നീ എൻെറ കല്പന തെററി നടന്നു. എന്തുതന്നെയായാലും തുറന്നുപോകരുതെന്നു ഞാൻ ശട്ടം ചെയ്തിട്ടും, നീ യാതൊരാലോചനയും കൂടാതെ

ഈ മുറി തുറന്നു. ഇതിനെല്ലാം പുറമെ, നീ എന്റെ സിംഹാസനത്തിന്മേൽ കയറി ഇരുന്ന് എന്റെ മന്ത്രദണ്ഡം ധരിച്ചു. നീ ചെയ്ത പാപകർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം ലോകത്തിലുള്ളവർ അനുഭവിക്കുന്നതു നിനക്കു കാണേണ്ടിവരും. നീ ഒരു മണിക്കൂർനേരം കൂടി അതിന്മേൽ ഇരുന്നിരുന്നെങ്കിൽ ലോകം മുഴുവനും നശിച്ചുപോകുമായിരുന്നു." ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ട് അദ്ദേഹം സാമുവലിനെ വീണ്ടും സിംഹാസനത്തിന്റെ സമീപം കൊണ്ടുപോയി അതിന്മേൽ ഇരുന്നു മന്ത്രദണ്ഡം ധരിക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. ദത്തപിതാവിന്റെ കല്പന അയാൾ അനുസരിച്ചതോടുകൂടി മുറിയുടെ ചുമരുകൾ മറിഞ്ഞു വീഴുകയും ലോകം മുഴുവൻ ഒരിക്കൽകൂടി ദൃഷ്ടിഗോചരമാകയും ചെയ്തു. തന്റെ അച്ഛൻ ഏതു സ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നുഎന്നു നോക്കുവാൻ പിതാവു സാമുവലിനോടു പറഞ്ഞു. "കററക്കെട്ടു മോഷ്ടിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ച കള്ളൻ ഒരു കൊല്ലം മുഴുവൻ തടവിൽ കിടന്നതിന്റെ ഫലമായിട്ടു ദുഷ്ടത വർദ്ധിച്ച്, കാട്ടുമൃഗങ്ങളെപ്പോലെ ആയിത്തീന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതാ നിന്റെ അച്ഛന്റെ രണ്ടു കുതിരകളെ അവൻ മോഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. നിന്റെ വീടിനു തീവെയ്ക്കുവാനാണ് അവൻ ഇപ്പോൾ ഭാവിക്കുന്നതു്. ഈ അനത്ഥങ്ങളെല്ലാം നിന്റെ അനുസരണക്കേടിന്റെ ഫലമായിട്ടു വന്നുകൂടിയതാണ്" എന്ന് അദ്ദേഹം വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

സ്വഗൃഹത്തിനു തീവെയ്ക്കുന്ന ഭയങ്കരകാഴ്ച അധികനേരം കണ്ടുകൊണ്ടു നില്ക്കുവാൻ അദ്ദേഹം സാമുവലിനെ അനുവദിച്ചില്ല. അതിനു മുമ്പുതന്നെ ദത്തമാതാവിന്റെ സ്ഥിതി അറിയേണ്ടതിന്,വണിക്ഗൃഹത്തിലേക്ക് അയാളുടെ ദൃഷ്ടിയെ തിരിച്ചു. "നോക്ക്! നിന്റെ ദത്തമാതാവിന്റെ ഭർത്താവ് അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ ധൂർത്തൻ പല വിധത്തിലുള്ള ദുർവ്വാസനകൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പാതിവ്രത്യഹീനയായ അയൽവക്കത്തെ കുല

ട നശിച്ചു നാണംകെട്ടു പെരുവഴി ആധാരമായി തെണ്ടി അലയുന്നു. നിരാശാമൂത്തിയായിത്തീന്നിരിക്കുന്ന നിൻെറ ഭത്തമാതാവു ഭത്താവുമൂലം വന്ന സങ്കടങ്ങളെ മറക്കേണ്ടതിനു മദ്യപാനം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇതും നിൻെറ അനുസരണക്കേടിൻെറ ഫലം തന്നെ" എന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

പിന്നീടു് ആ അസാധാരണ മനുഷ്യൻ സാമുവലിൻെറ ദൃഷ്ടിയെ അയാളുടെ മാതൃസന്നിധിയിലേക്കു തിരിച്ചു. ആ സ്ത്രീപശ്ചാത്താപത്തോടുകൂടി തേങ്ങിക്കരഞ്ഞുംകൊണ്ടു് ഓരോന്നു പറയുന്നതു് അയാൾ കേട്ടു. "കഷ്ടം! ഞാൻ ചെയ്ത മഹാപാപത്തിൻെറ ഫലം ഞാൻതന്നെ അനുഭവിച്ചാലേ തീരു. എൻെറ സകല ആശകളും നശിച്ചു ജീവച്ഛവംപോലെ ഞാൻ ഇനി ഇരുന്നിട്ടു യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല. ആ കള്ളൻ എന്നെ അന്നു കൊന്നിരുന്നെങ്കിൽ എനിക്കു് ഈ മഹാപാതകങ്ങൾ ഒന്നും ചെയ്യേണ്ടി വരികില്ലായിരുന്നു. അയാൾക്കു പകരം മരിച്ചതു ഞാനായിരുന്നെങ്കിൽ!" എന്നിങ്ങനെ ഓരോ സങ്കടങ്ങൾ പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന തൻെറ മാതാവിനെ കണ്ടപ്പോൾ, ഇതെല്ലാം തൻെറ അനുസരണക്കേടിൻെറയും ആലോചനക്കുറവിൻെറയും ഫലമാണെന്നു് ഓത്തു് അയാൾ ഒന്നു നടുങ്ങി.

പിന്നത്തെ രംഗം തടവുമുറിയായിരുന്നു. അയാൾ അടിച്ചുവീഴ്ത്തിയ കള്ളനെ രണ്ടുഭീമാകാരന്മാരായ പൊലീസുകാർ വലിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതുകണ്ടു. "ഈ ദുഷ്ടൻ നിൻെറ മാതാവിനെ കൊല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചതിനുമുമ്പു് ഒമ്പതു കൊലപാതകം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരുദുഷ്ടനെ നിഗ്രഹിച്ചതുകൊണ്ടു് അവൻ അനുഭവിക്കേണ്ടിയിരുന്ന സകല പാപങ്ങൾക്കും അവകാശി നീയായിത്തീന്നിട്ടുണ്ടു്. നിൻെറ അനുസരണക്കേടിൻെറഫലമായിട്ടു നിൻെറബന്ധ

കളിൽ ഓരോരുത്തരും അളവററ കഷ്ടത്തിൽപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതി നപുറമെ, നീ നിനക്കും വേണ്ടതു വരുത്തിക്കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. കാട്ടിൽവെച്ചു കരടികൾക്കു സംഭവിച്ചകഥ നിനക്കു ഓർമ്മ യുണ്ടായിരുന്നിട്ടും നീ ഇപ്രകാരം അവിവേകമായി പ്രവ ൎത്തിച്ചതു് അതിശയംതന്നെ. പെൺകരടി, കരടിക്കുട്ടി കൾക്കും അതിനുതന്നെയും ആപത്തുവരുത്തിയതുപോലെ നീ നിൻെറ ബന്ധുക്കളേയും നിന്നെത്തന്നെയും നരകത്തി ലേക്കു യാത്രയാക്കിയിരിക്കുന്നു. നീ ചെയ്തിരിക്കുന്ന പാപ ങ്ങൾക്കു പരിഹാരംചെയ്യേണ്ടതിനു ഞാൻ നിനക്കു മുപ്പതു കൊല്ലത്തെ ഇടതന്നിരിക്കുന്നു. ഈ സമയത്തിനുള്ളിൽ നീ ലോകത്തിൽ യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിച്ചു വേണ്ടപ്രായശ്ചിത്ത ങ്ങൾചെയ്തു മനഃശ്ശുദ്ധിവരുത്തി വരുന്നതായാൽ നിൻെറ പാപങ്ങൾക്കു മോചനം വരുന്നതാണു്. അല്ലാത്തപക്ഷം നീ കൊന്നുവീഴ്ത്തിയ കള്ളൻെറസ്ഥാനം, നിനക്കു സ്വീകരി ക്കേണ്ടിവരുന്നതാണു്" എന്നു് അദ്ദേഹംപറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ട വ്യസനാക്രാന്തനായ സാമുവൽ ഇപ്രകാരം ചോദി ച്ചു: — "കള്ളൻചെയ്ത പാപങ്ങളെ ഞാൻ എങ്ങനെയാണു പരിഹരിക്കേണ്ടതു്?"

അതിനു് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം മറുപടിപറഞ്ഞു. "തിന്മക്കുപകരം തിന്മതന്നെ ചെയ്യാനുള്ള ഒരുവാസന നി ൻെറ പ്രവൃത്തികളുടെ ഫലമായി ലോകൎക്കെല്ലാം സഹജ മായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ടു്. ആ ദുൎവ്വാസനയെ നീ നിശ്ശേഷം നശിപ്പിച്ചാൽ നിൻെറ പാപകൎമ്മങ്ങൾക്കുവേണ്ട പ്രായശ്ചി ത്തമാകുന്നതാണു്."

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ, സാമുവൽ ലോകത്തിലുള്ളവൎക്കു സ ഹജമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്ന ദുഷ്ടതയെ ഞാൻ എങ്ങനെയാ ണു പരിഹരിക്കുന്നതു്? അതിനുള്ളമാൎഗ്ഗം എനിക്കു പറ ഞ്ഞുതന്നാൽ കൊള്ളാം, എന്നു സവിനയംഅപേക്ഷിച്ചു.

ഇതിനു സമാധാനമായി അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:- "അതിനു തരക്കേടില്ല, നീ ഒരു കാൎയ്യംചെയ്താൽമതി. സൂൎയ്യോദയംനോക്കി ശരിയായി നടന്നുകൊൾക! കുറേദൂരംപോയാൽ ഒരുവയലിൽ എത്തും. അവിടെ അനവധി ആളുകൾ ഓരോന്നുചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കാണാം. നിനക്കു കഴിയുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ അവൎക്കുകൊടുത്ത് അവരെസഹായിക്കണം. വയലുകടന്നാൽ പിന്നെയും നേരെ നടന്നുകൊൾക. വഴിക്കുകാണുന്നതെല്ലാം മനസ്സിരുത്തണം. നാലുദിവസം ഇങ്ങനെ നടന്നാൽ നീ ഒരു കാട്ടിലെത്തും. ആ കാട്ടിൽ ഒരുവലിയ ഗുഹയുണ്ട്. ഗുഹയിൽ താമസിക്കുന്നതു് ഒരു വൃദ്ധനായ ഋഷിയാണ്. നിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ എല്ലാംഅദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചാൽ അദ്ദേഹം നിനക്കു വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾ തരും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശം അനുസരിച്ചു വേണ്ടതുപ്രവൎത്തിച്ചാൽ നീചെയ്തപാപങ്ങൾക്കെല്ലാം പരിഹാരമായിരിക്കുന്നതാണ്." ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ട് അദ്ദേഹം അപ്രത്യക്ഷനാകയുംചെയ്തു.

ധൎമ്മപിതാവിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം പ്രവൎത്തിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു, സാമുവൽ സൂൎയ്യോദയംനോക്കി സധൈൎയ്യം നടന്നു. "ലോകത്തിലുള്ള തിന്മകളെല്ലാം ഞാൻ എങ്ങനെയാണു നശിപ്പിക്കുന്നതു്? പകരത്തിനുപകരം ചെയ്യുന്നതു കാലധൎമ്മമായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ട്. കുററംചെയ്തവനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതാണല്ലോ ഇപ്പോഴത്തെ നാട്ടുനടപ്പ്. കൊലപാതകത്തിനു കൊലപാതകംതന്നെയാണു തക്കതായപ്രതിവിധിഎന്നു മനുഷ്യരെല്ലാം പൂൎണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈകാലത്തു തിന്മയ്ക്കു പകരം നന്മചെയ്യേണ്ടതാണെന്നുപറഞ്ഞാൽ ആരാണു വിശ്വസിക്കുന്നതു്? മററുള്ളവരുടെ പാപങ്ങളെ എന്റെ തലയിൽതന്നെ വലിച്ചുവെയ്ക്കാതെ, ഞാൻ എങ്ങനെയാണു ലോകത്തിലുള്ളവരുടെ ദുൎവ്വാസനകളേയും ദുൎബോധനകളേയും നശിപ്പിച്ചു സന്മാ

ഗ്ഗം ഉപദേശിക്കുന്നതു്? എന്റെ സ്വന്തം അനുഭവങ്ങളെ തന്നെ എടുത്തു് ഉദാഹരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ഒരുസമയം എന്തെങ്കിലും കുറച്ചൊരു ഗുണമുണ്ടായേക്കാം. ദൈവാനുഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ഒരുവഴിയുണ്ടാകും" എന്നിങ്ങനെ ഓരോ മനോരാജ്യങ്ങളോടുകൂടിയാണ് അയാൾ വയലിനുസമീപം എത്തിയതു്. സാമുവലിന്റെ ദൃഷ്ടി എത്തുന്നിടത്തോളംസ്ഥലം മുഴുവനും ധാന്യം നല്ലപോലെ വിളഞ്ഞു കൊയ്യാറായിനില്ക്കുന്നതു കാണാമായിരുന്നു. വയലിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാർ അവിടവിടെ കൂട്ടംകൂട്ടമായിനിന്നു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും സാമുവൽ കണ്ടു. അനവധി കുട്ടികൾ വരമ്പുകളിന്മേൽ ഓടിക്കളിച്ചിരുന്നു. ഇതിനിടയ്ക്കു് എവിടെനിന്നെന്നറിയാതെ ഒരു ചെറിയ കാളക്കുട്ടി കണ്ടത്തിൽഇറങ്ങി കുറേശ്ശ നെല്ലുതിന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. കുട്ടികളിൽ ചിലർ നെല്ലിന്റെഇടയിൽ മറഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന കാളക്കുട്ടിയെ കല്ലെടുത്തു് എറിയുന്നതുകണ്ടു, മററുള്ളവർ കാര്യം അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു്, അവിടെയെത്തി കാളക്കുട്ടിയെ പിടിക്കേണ്ടതിനു് അതിനെ അങ്ങുമിങ്ങുംഇട്ടു് ഓടിച്ചുതുടങ്ങി. നാലുപുറത്തുനിന്നും ആളുകൾ ആർത്തുവിളിച്ചു് എത്തിയതിനാൽ കാളക്കുട്ടി അമ്പരന്നു് അന്തമറിയാതെ പാഞ്ഞു്, നെൽക്കണ്ടത്തിൽനിന്നു പുറത്തുകടക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ കുഴങ്ങി. ഈസമയം അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഗൃഹത്തിൽനിന്നു് ഒരു സ്ത്രീ കാളക്കുട്ടിയെ അന്വേഷിച്ചു് അതിന്റെ പേർവിളിച്ചുകൊണ്ടു് അവിടെയെത്തി. വിളികേട്ടസ്ഥലത്തേക്കു കാളക്കുട്ടി കുതിച്ചുപാഞ്ഞുവെങ്കിലും വികൃതികളായ കുട്ടികൾ ഒന്നുകൂടി കളിക്കാമെന്നുകരുതി അതിനെ നാലുപുറവും വന്നുവളഞ്ഞു്, കല്ലേറും പ്രഹരവും കൊണ്ടുപിടിച്ചു. ഒരു മിണ്ടാപ്രാണിയെ ഇപ്രകാരം കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാതെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതുകണ്ടിട്ടു് അതിന്റെ ഉടമസ്ഥ, വ്യസനത്തോടുകൂടി ഇപ്രകാരം ആവലാതിപ്പെട്ടു. "അയ്യോ! എന്റെ മൂരിക്കുട്ടിയെ ഈ ദുഷ്ടന്മാർ എന്തിനാണി

ങ്ങനെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതു്? അതു് ഒരു മിണ്ടാപ്രാണിയല്ലേ? ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മഹാപാപം ഇവർ എവിടെ കൊണ്ടുപോയിവെയ്ക്കും. എന്റെശബ്ദംകേട്ടാൽ അതു് ഇങ്ങോട്ടു് ഓടിവരും. സംശയമില്ല. കയറുപൊട്ടിച്ചു് ഓടിപ്പോന്നിട്ടു് അഞ്ചുനിമിഷം ആയിട്ടില്ല. എന്തിനാണിങ്ങനെകഷ്ടംചെയ്യുന്നതു്?" സ്ത്രീ ഓരോന്നു പറഞ്ഞു സങ്കടപ്പെടുന്നതുകണ്ടു സാമുവൽ ഇപ്രകാരം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. "കുട്ടരെ, നിങ്ങൾ എന്തിനാണിങ്ങനെചെയ്യുന്നതു്? അവിടെനിന്നു മാറിക്കൊടുത്താൽ ഈ സ്ത്രീ കാളക്കുട്ടിയെ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൊള്ളും. അനാവശ്യമായി മററുള്ളവരെ ഉപദ്രവിക്കരുതു്."

നേരംപോക്കായി കാളക്കുട്ടിയെഇട്ടോടിച്ചിരുന്നകുട്ടർക്കു സാമുവലിന്റെ വാക്കുകേട്ടപ്പോൾമാത്രമെ തങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്ന പ്രവൃത്തിയുടെ ഗൌരവം ഓർമ്മവന്നുള്ളൂ. കരഞ്ഞുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന സ്ത്രീയെ കണ്ടപ്പോൾ, അവർക്കു തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തി കുറച്ചു സാഹസമായിപ്പോയെന്നുതോന്നിയതിനാൽ കുറച്ചൊരു സങ്കോചവുംകൂടി ഉണ്ടായി. അതിനാൽ, അവരെല്ലാവരും ഒരേമനസ്സാലെ മാറിക്കൊടുക്കുകയും, സ്ത്രീ കാളക്കുട്ടിയെ തന്റെ സ്വന്തംകുട്ടിയെന്നപോലെ എടുത്തുകൊണ്ടു പോകയുംചെയ്തു.

കാര്യമെല്ലാം സമാധാനത്തോടുകൂടി കലാശിച്ചതിന്റെ കാരണം എന്താണെന്നറിവാൻ സാമുവലിനു വലിയ ആലോചനയൊന്നും വേണ്ടിവന്നില്ല. ദുഷ്ടതയ്ക്കു പകരം ദുഷ്ടതതന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്, അതു വർദ്ധിക്കമാത്രമേ ചെയ്കയുള്ളൂ എന്നും, തിന്മയെ, നന്മയ്ക്കധീനമാക്കി എവിടെയും എന്നും നിശ്ശേഷം നശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണെന്നും. മനുഷ്യരിൽ എല്ലാവരിലും ഒരുപോലെ ലയിച്ചുകിടക്കുന്ന സദാചാരങ്ങളെ ഉണർത്തി വളർത്തേണ്ടതിനു് അതുപോലെയുള്ള സദാചാരങ്ങൾകൊണ്ടു മാത്രമേ

സാധിക്കയുള്ളു എന്നും സാമുവലിനു പൂർണ്ണബോദ്ധ്യമായി. 'നന്മ വിതച്ചാൽ നന്മതന്നെ വിളയു'മെന്നു് അവിതർക്കിതമായതുകൊണ്ട്, ദത്തപിതാവിൻെറ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു ലോകത്തിൽ സദ്വിചാരങ്ങളെ വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിനു താൻ തന്നെ ഏതാദൃശമായ വികാരങ്ങളെ പരിശീലിച്ചു പരത്തേണ്ടതാണു് എന്നും അയാൾക്കു മനസ്സിലായി.

ഇപ്രകാരം ഓരോ മനോരാജ്യങ്ങളോടുകൂടി സാമുവൽ നടന്നുതുടങ്ങി. അസ്തമനത്തോടുകൂടി അയാൾ ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ എത്തി. ഗ്രാമത്തിലെ ഒരു ചെറിയ ഗൃഹത്തിൽ സാമുവൽ ചെന്നുകയറി. അയാൾ അന്നത്തെ രാത്രി അവിടെ കഴിക്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചു. വീട്ടുടമസ്ഥ, യാതൊരു വിസമ്മതവും കാണിക്കാതെ അയാളെ അവിടെ താമസിച്ചുകൊള്ളുന്നതിന്നു് അനുവദിച്ചു. ആ ഗൃഹത്തിൽ ആ സ്ത്രീ ഒഴികെ വേറേ ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ അടിച്ചുതുടച്ചു വീടു വൃത്തിയാക്കുകയായിരുന്നു.

സാമുവൽ,അവർ ചെയ്തിരുന്ന ഓരോ പ്രവൃത്തികളും മനസ്സിരുത്തി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മുറി മുഴുവനും അടിച്ചു തുടച്ചതിനുശേഷം, ആ സ്ത്രീ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ഓരോ സാമാനങ്ങളും പൊടിതുടച്ചു വൃത്തിയാക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ തുടച്ചിരുന്ന തുണി ചെളികൊണ്ടു കുഴഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ അതു തൊട്ടസ്ഥലത്തെല്ലാം ചെളി വരിവരിയായി പററിയിരുന്നു. സ്ത്രീ പലപ്രാവശ്യവും തുടച്ചു വൃത്തിയാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും, ചെളി, സ്ഥലംമാറി പുരണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നതല്ലാതെ അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യം സാധിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ സാധനങ്ങൾ ഒന്നും വൃത്തിയായില്ല. ഇതു കണ്ടു് ഒന്നും മിണ്ടാതിരിക്കുവാൻ സാമുവലിനുസാധിച്ചില്ല. "നിങ്ങൾ എന്താണീച്ചെയ്യുന്നതു്? പൊടിതുടച്ചു ചെളിയാക്കുന്നുവല്ലോ" എന്നു സാമുവൽ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

സ്ത്രീ:—ഞാൻ ഇവിടെയെല്ലാം തുടച്ചു വൃത്തിയാക്കുകയാണ്. പക്ഷെ, എത്ര തുടച്ചിട്ടും പൊടിപോകുന്നില്ല. തുടയ്ക്കുന്നിടത്തെല്ലാം പിന്നെയും ചെളിതന്നെ. "ഒരുപുറെ ഉപ്പു കയററുമ്പോൾ ഒരുപുറെ വെള്ളം കയററുന്ന കഥയാണിതു്. തുടച്ചും പിടിച്ചും ശേഷംപോക്ക് എഴുന്നേററുനില്പാൻ വഹിയാതായിതാനും."

സാമുവൽ:—"അതിനു നിങ്ങൾ ഒരു കാര്യം ചെയ്താൽ മതി. ഓരോപ്രാവശ്യം തുടച്ചുകഴിയുമ്പോഴും ആ തുണി ധാരാളം വെള്ളത്തിൽ നല്ലവണ്ണം അലമ്പി ചെളികളയണം. എന്നിട്ടേ രണ്ടാമതു തുടയ്ക്കാവു. ആ വിദ്യ ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കെ."

ഇതുകേട്ടു സ്ത്രീ അപ്രകാരം ചെയ്കയും അവരുടെ ജോലി വേഗത്തിൽ അവസാനിക്കുകയും ചെയ്തു. സന്തുഷ്ടയായ ആ ഗൃഹനായിക, സാമുവലിനു ഹൃദയപൂർവ്വം വന്ദനം പറയുകയും ചെയ്തു.

പിറേറന്നുരാവിലെ ആസ്ത്രീയോടു യാത്രപറഞ്ഞുസാമുവൽ പിന്നെയും നടന്നുതുടങ്ങി. അസ്തമനത്തോടുകൂടി ഒരുകാട്ടിൽചെന്നുകയറി. അവിടെ ഒരുക്കൂട്ടം കൃഷിക്കാർ ചക്രമുണ്ടാക്കേണ്ടതിന് ഇരുമ്പു വളയ്ക്കുവാൻശ്രമിക്കുന്നതു് അയാൾകണ്ടു. കൃഷിക്കാർ വളരെശ്രമപ്പെട്ടു പ്രയത്നിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, ഇരുമ്പുവാർ വേണ്ടവിധത്തിൽ വളയ്ക്കുന്നതിന് അവൎക്കു സാധിച്ചില്ല. ഇതിനുള്ളകാരണം മനസ്സിലാക്കേണ്ടതിനു സാമുവൽ അവരുടെ സമീപം ചെന്നുനിന്നു. വാറിന്റെ ഒരററം അവർ ഒരുവലിയ കല്ലിനോടുചേൎത്തു് ഉറപ്പിച്ചു് മറെറഅററംകൊണ്ടു വളയ്ക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ കല്ലുപൊങ്ങുകയും താഴുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാണു വാർവളഞ്ഞുകിട്ടാത്തതെന്നു സാമുവലിന് ഒരുനോട്ടത്തിൽ മനസ്സി

ലായി. കല്ലിളകാതെ ഭൂമിയിൽ ഉറച്ചിരുന്നാൽപിന്നെ വാർ വളയ്ക്കുന്നതു് എളുപ്പമാകുന്നതാണെന്നു് അയാൾ അവക്കു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുത്തു. സാമുവൽ പറഞ്ഞമാതിരി അവർ പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുകയും കാൎയ്യം എളുപ്പത്തിൽ സാധിക്കുകയുംചെയ്തു.

അന്നത്തെരാത്രി അവരൊന്നിച്ചുകഴിച്ചു പിറേറന്നരാവിലെവീണ്ടും ഭാണ്ഡംകെട്ടി പുറപ്പെട്ടു. ആ ദിവസംമുഴുവൻ അയാൾ ഒരുദിക്കിലും താമസിക്കാതെ യാത്രചെയ്തു. പ്രഭാതത്തോടുകൂടി ഒരു മൈതാനത്തിൽചെന്നു. അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ഇടയന്മാർ കുറെചുള്ളികൾ ഒടിച്ചുകൂട്ടി തീപിടിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചുള്ളികൾക്കുതീ നല്ലവണ്ണം പിടിക്കുന്നതിനു മുമ്പു മീതേയ്ക്കുമീതേ വലിയ കൊള്ളികൾ എടുത്തുവെച്ചതിനാൽ തീ മേല്പോട്ടു് ആളിക്കത്താതെചുള്ളികൾ കരിഞ്ഞതോടുകൂടി തീകെട്ടുപുകഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇടയന്മാർ എല്ലാവരും കൂടി വളരെനേരം ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അവക്കു വിറകിനു തീപിടിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇതുകണ്ടു സാമുവൽ അവരോടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു ചുള്ളികൾ ധാരാളമായിവെച്ചു് അവ കത്തിക്കനല്ലുണ്ടായതിനുശേഷം കൊള്ളി എടുത്തുവെച്ചാൽ അവയ്ക്കു തീപിടിക്കുന്നതാണു്. കൊള്ളികളിൽകടന്നുപിടിക്കത്തക്കശക്തി തീയിയ്ക്കില്ലാതെ വരുമ്പോഴാണു തീകെടുന്നതു്. സാമുവൽ പറഞ്ഞപ്രകാരം അവർ പ്രവൎത്തിക്കുകയും അല്പസമയത്തിനുള്ളിൽ ഒരുവലിയതീക്കുണ്ഡം ഉണ്ടാക്കുവാൻ അവക്കു സാധിക്കുകയുംചെയ്തു.

മൂരിക്കുട്ടിയുടേയും, ഗൃഹിണിയുടേയും, ഇടയന്മാരുടേയും അനുഭവത്തിൽനിന്നു താൻഎന്താണുമനസ്സിലാക്കേണ്ടതെന്നു സാമുവൽ വളരെനേരം ആലോചിച്ചുനോക്കി. എങ്കിലും അയാൾക്കു് അതിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കേണ്ട വിലയേറിയ സാരാംശം ഇന്നതാണെന്നു പിടിത്തം കിട്ടിയില്ല.

ഇടയന്മാരെ വിട്ടുപോയദിവസം വൈകുന്നേരംതന്നെ അയാൾ ദത്തപിതാവു പറഞ്ഞിരുന്നകാട്ടിൽഎത്തി. താമസിയാതെ ഗുഹകണ്ടുപിടിച്ച് അതിന്റെ ദ്വാരത്തിനുസമീപം ചെന്നുനിന്നു. അപ്പോൾ അകത്തുനിന്ന് ഒരാൾ "ആരാണതു്?" എന്നു ഘനശബ്ദത്തിൽ ഉറക്കെച്ചോദിച്ചു. സാമുവൽ—"ഒരു വലിയപാപി—അന്യഥാ ഒരാൾചെയ്ത പാപത്തിനു പരിഹാരം ചെയ്യേണ്ടതിനു വന്നിരിക്കയാണു്" ഇതുകേട്ടപ്പോൾ ഗുഹയിൽനിന്ന് ഒരുസന്യാസിപുറത്തുവന്ന് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു.—"വേറൊരുവനുവേണ്ടി നിങ്ങൾ എന്തുപാപമാണു വഹിക്കുന്നതു്?" ഇതിനുസമാധാനമായി സാമുവൽഅയാളുടെകഥ ആദ്യവസാനം—ദത്തപിതാവിനെക്കണ്ടതും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കുപോയതും, കരടികൾക്കു പററിയതും, മുദ്രവെച്ചു മുറിതുറന്നു സിംഹാസനത്തിന്മേൽ ഇരുന്നപ്പോൾ സംഭവിച്ചതും, അതിനു ശേഷം ദത്തപിതാവു സന്യാസിയെക്കണ്ടു പാപമോചനം വരുത്തുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചതും, മൂരികുട്ടി, സ്ത്രീയുടെവിളികേട്ട് ഓടിച്ചെന്നതും ഒരുമാതിരിവിസ്തരിച്ചു വഴിക്കുവഴിയായി പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. "അധമ്മം അധമ്മംകൊണ്ടു നശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു ഞാൻ ഈഅനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ പിന്നെ അധർമ്മം എങ്ങനെയാണു് ഇല്ലായ്മചെയ്യേണ്ടതെന്ന് എനിക്കുമനസ്സിലാകുന്നില്ല. അതു് എനിക്കുപറഞ്ഞുതന്നാൽകൊള്ളാം," എന്നു സാമുവൽ ഒടുവിൽപറഞ്ഞു.

"ഇവിടേയ്ക്കു വരുന്നവഴിക്ക് ഇനിയും എന്തെല്ലാമാണു സംഭവിച്ചതെന്നു കേൾക്കട്ടെ" എന്നു സന്യാസി കുറച്ചൊരു ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടി പറഞ്ഞു. വീട്ടു വെടിപ്പാക്കുന്നതിനു ശ്രമിച്ചിരുന്ന ഗൃഹിണിയുടെയും ഇരുമ്പുവാറു വളച്ചിരുന്ന കൃഷിക്കാരുടെയും അഗ്നികുണ്ഡം ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു

ഇടയന്മാരുടെയും കഥ, സാമുവൽ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. സാമുവൽ പറഞ്ഞവസാനിപ്പിച്ചു ഉടനെ സന്യാസി ഗുഹയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു മൂർച്ചയില്ലാത്ത ഒരു കോടാലിയും കൊണ്ടു പുറത്തുവന്നു. അദ്ദേഹം സാമുവലിനെ തന്റെ കൂടെക്കൊണ്ടുപോയി. അവർ കാട്ടിൽ വൃക്ഷംവെട്ടിത്തെളിച്ചിരുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തുചെന്നു. കോടാലി സാമുവലിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു സമീപം ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു ചെറിയ വൃക്ഷം വെട്ടിവീഴ്ത്തുവാൻ സന്യാസി ആജ്ഞാപിച്ചു. സാമുവൽ തടി മുറിച്ചിട്ടപ്പോൾ സന്യാസി അതിനെ മൂന്നുകഷണങ്ങളാക്കുവാൻ കല്പിച്ചു. ആ പച്ചത്തടിക്കഷണങ്ങൾ തീയിലിട്ടു കരിച്ചു പകുതിവരെ മണ്ണിൽ താഴ്ത്തി കുഴിച്ചിടുവാനായിരുന്നു സന്യാസിയുടെ പിന്നത്തെ കല്പന.

സന്യാസി ആജ്ഞാപിച്ചപ്രകാരം എല്ലാം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അദ്ദേഹം സാമുവലിനെ സമീപമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു നദീതീരത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. കുഴിച്ചിട്ടിരുന്ന തടികളെല്ലാം ദിവസംപ്രതി നനയ്ക്കുന്നതു് ആ നദിയിലെ വെള്ളം അയാളുടെ വായിൽ നിറച്ചുകൊണ്ടുപോയിട്ടു വേണമെന്നു് അദ്ദേഹം സാമുവലിനോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു. ഓരോ തടിയും നനയ്ക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ഓരോ സമ്പ്രദായവും പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. ആദ്യത്തെ തടി വീടു വെടിപ്പാക്കുവാൻ സ്ത്രീയെ പഠിപ്പിച്ച സമ്പ്രദായത്തിലും, രണ്ടാമത്തേതു് ഇരുമ്പുവാറു വളയ്ക്കുവാൻ കാണിച്ചുകൊടുത്ത രീതിയിലും, ഒടുവിലത്തേതു തീക്കണ്ഡം കൂട്ടുവാൻ ശീലിപ്പിച്ച മാതിരിയിലും നനയ്ക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പന. ഈ ഓരോ തടികളും കിളിർത്തു തളിർത്തുവളർന്നു പൂവും കായുമാകുമ്പോൾ ലോകത്തിലുള്ള അധർമ്മം നശിപ്പിക്കേണ്ടതിനുള്ള വഴി മനസ്സിലാകുന്നതാണെന്നും, അതോടുകൂടി സാമുവലിന്റെ പാപമോചനം വരുന്നതാണെന്നും പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം തന്റെ ഗു

ഗുഹയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി. സന്യാസി കൊടുത്ത കല്പനകളുടെ സാരമെന്താണെന്നു സാമുവലിന് ഊഹിക്കുവാൻ പോലും കഴിഞ്ഞില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആജ്ഞയെ അണുപോലും തെററാതെ അയാൾ അന്നുമുതൽതന്നെ അനുസരിക്കുവാൻ തീച്ച്പ്പെടുത്തി.

സന്യാസി പറഞ്ഞപ്രകാരം വായിൽ വെള്ളം നിറച്ചുകൊണ്ടുവന്ന സാമുവൽ നനന്തുടങ്ങി. വളരെപ്രാവശ്യം അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും നടക്കേണ്ടിവന്നതുകൊണ്ട് അയാൾക്കു കലശലായ ക്ഷീണംതോന്നി. ഭക്ഷണത്തിനു വല്ലതും അന്വേഷിക്കേണ്ടതിന് അയാൾ ഗുഹയിലേക്കുചെന്നു. ഗുഹയുടെ ദ്വാരം തുറന്ന് അതിനകത്തു പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ ആ വൃദ്ധസന്യാസി നിശ്ചേഷ്ടനായി അവിടെ കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. സന്യാസി മഹാസമാധി അടഞ്ഞുവെന്നു സാമുവലിനു മനസ്സിലായി. ഗുഹയുടെ ഉള്ളിൽ അങ്ങുമിങ്ങും പരിശോധിച്ചപ്പോൾ അയാൾക്കു കുറച്ചുഭക്ഷണങ്ങൾ കിട്ടിയതെടുത്തു ഭക്ഷിച്ചു തൽക്കാലത്തെ വിശപ്പുശമിപ്പിച്ചു.

സാമുവലിൻെറ പിന്നത്തെ ചുമതല, സന്യാസിയുടെ ശവസംസ്കാരമായിരുന്നു. ഗുഹയ്ക്കുള്ളിൽ കണ്ട ഒരു തുമ്പയെടുത്ത് അയാൾ കുഴികുഴിക്കുവാനാരംഭിച്ചു. പകൽ മുഴുവനും കുഴികുഴിച്ചും, രാത്രി മുഴുവൻ തടികൾ നനച്ചും അയാൾ ആ ദിവസംകഴിച്ചു. കുഴി കുത്തിത്തീത്തു സന്യാസിയുടെ മൃതശരീരം സംസ്കരിക്കുവാൻ അയാൾ ഭാവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമയത്ത്, സമീപത്തുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു ചിലർ സന്യാസിക്കു പതിവായി കൊണ്ടുവരാറുള്ള ഭക്ഷണപദാത്ഥങ്ങളുംകൊണ്ട് അവിടെ എത്തി.

സന്യാസിയുടെ മരണവൃത്താന്തം അവക്ക് സാമാന്യത്തിലധികം വ്യസനത്തിനും ഇച്ഛാഭംഗത്തിനും കാരണമാ

യി. സന്ന്യാസിയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനും അവസാനോപദേശത്തിനും പാത്രമായിത്തീൎന്ന സാമുവലിനോട്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു ഗുഹയിൽ താമസിക്കേണമെന്ന് അവർ അപേക്ഷിച്ചു. സന്ന്യാസിക്കു പതിവായി കൊടുക്കാറുള്ളതുപോലെ വേണ്ട ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങൾ അയാൾക്കും കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്ന് അവർ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. ശവസംസ്കാരത്തിനുശേഷം സാമുവലിനോടു യാത്രപറഞ്ഞ് അവർ അവിടെനിന്നു പോകയുംചെയ്തു.

സന്ന്യാസിയുടെ സ്ഥാനത്തു സാമുവൽ ഗുഹയിൽ താമസംതുടങ്ങി. ഗ്രാമക്കാർ കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്ത ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങളും സ്വീകരിച്ചു, സന്ന്യാസിയുടെ കല്പനയും അനുസരിച്ച് ഏകദേശം ഒരുകൊല്ലത്തോളം അവിടെ താമസിച്ചു. സാമുവലിനെ കാണേണ്ടതിനു പല ദിക്കിൽനിന്നും ആളുകൾ വന്നിരുന്നു. വിശിഷ്ടനായ ഒരു സന്ന്യാസി ഗുഹയിൽ താമസിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അദ്ദേഹം വായിൽ വെള്ളം നിറച്ചെടുത്തു കരിഞ്ഞ തടികളുടെ ചുവട്ടിൽ ഒഴിച്ചാണ് ആത്മശുദ്ധീകരണം ചെയ്യുന്നതെന്നും നാടൊക്കെ പ്രസിദ്ധമായി. ദാനങ്ങളും സമ്മാനങ്ങളും ധാരാളമായി കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിലും, സാമുവൽ തനിക്കാവശ്യമില്ലാത്തതു യാതൊന്നും സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ല. ദിവസത്തിൽ പകുതിസമയം തടികൾ നനയ്ക്കേണ്ടതിനും ബാക്കിയുള്ള സമയം അതിഥികളെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതിനും അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചു.

കൊല്ലം രണ്ടു കഴിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസമെങ്കിലും മുട്ടാതെ അയാൾ തടികളെ നനച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും അവ കിളിൎക്കുവാനുള്ള ഭാവമേ കണ്ടില്ല.

ഒരുദിവസം അയാൾ ഗുഹയ്ക്കുള്ളിൽ ഇരിക്കുന്ന സമയത്ത് ആരോ ഒരാൾ ഉച്ചത്തിൽ പാട്ടുപാടിക്കൊണ്ട് അ

ത്തിലെ വരുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. ആരെന്ന് അറിയേണ്ടതിനു സാമുവൽ ഗുഹയിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നു. പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ വസ്ത്രംധരിച്ചു ദൃഢകായനായ ഒരു യുവാവ് ഒരൊന്നാന്തരം കുതിരയുമായി നിൽക്കുന്നത് അയാൾകണ്ടു. സാമുവൽ അയാളോട് എവിടേയ്ക്കാണു പോകുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. താൻ ഒരു കൊള്ളക്കാരനാണെന്നും, ആ വഴിക്കെല്ലാം നടന്നു മോഷണം നടത്തി മനുഷ്യരെ വെട്ടിക്കൊല്ലുകയാണു തൻെറ പ്രധാന തൊഴിൽ എന്നും, കൊല്ലും കൊലയും കൂടുന്തോറും പാട്ടും ചിരിയും അധികമാകുന്നതാണു തൻെറ സ്വഭാവമെന്നും അയാൾ യാതൊരു ചാഞ്ചല്യവും കൂടാതെ സാമുവലിനെ ധരിപ്പിച്ചു.

ആ മനുഷ്യരാക്ഷസൻെറ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ സാമുവലിൻെറ ഉള്ളിൽ ഒരു ഇടിവാൾ പാഞ്ഞു. "ഈ തരത്തിലുള്ള ഒരു പരമദുഷ്ടനെ സന്മാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു നയിക്കുന്നത് അസാദ്ധ്യംതന്നെ. കുററങ്ങൾ സമ്മതിക്കുവാൻ തയ്യാറുള്ളവരെ സദുപദേശങ്ങൾകൊണ്ടു സദ്വൃത്തി പഠിപ്പിക്കാം. എന്നാൽ താൻ ചെയ്യുന്ന ദുഷ്കർമ്മത്തിൽ അഹങ്കരിക്കുന്ന മനുഷ്യപ്പിശാചുക്കളെ ഉപദേശംകൊണ്ടോ, ഉദാഹരണംകൊണ്ടോ സംസ്കരിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതു പ്രമാണവശാൽതന്നെ പ്രയാസമായിട്ടുള്ളതാണ്" എന്നു തോന്നിയതിനാൽ കൊള്ളക്കാരനോട് ഒരു വാക്കുപോലും പറയാതെ അയാൾ ചിന്താമഗ്നനായി പോകുവാൻ ഭാവിച്ചു. പെട്ടെന്ന് എന്തോ ഓർമ്മ വന്നതുപോലെ അയാൾ പിന്നെയും തിരിഞ്ഞുനിന്നു. "ഈ ദുഷ്ടൻ ഇവിടങ്ങളിൽസഞ്ചാരം തുടങ്ങിയാൽപിന്നെ മനുഷ്യരാരും ഈ പ്രദേശത്തേയ്ക്കു കടക്കുന്നതല്ല. അതു് അവർക്കും എനിക്കും ഒരുപോലെ ആപൽകരമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഗ്രാമവാസികൾ ഇവിടെവരാതായാൽപിന്നെ എനിക്ക് ഉപജീവനത്തിന് പ്രയാസമായിത്തീരുന്നതാണ്. എന്നിങ്ങനെ ഓരോ വിചാരത്തോ

ട്ടക്കുടി സാമുവൽ വീണ്ടും ആ ഘാതകനോട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "സാധാരണയായി ഇവിടെ പലതരത്തിൽ പെട്ടവരുംവരാറുണ്ട്. അവരെല്ലാവരും അവനവൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള പാപകർമ്മങ്ങളെപ്പററി പശ്ചാത്തപിച്ച്, പാപമോചനത്തിനവേണ്ട പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യേണ്ടതിന്നാണ വരാറ്. അവർ ആരുംതന്നെ തങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള ദുഷ്കർമ്മങ്ങളെപ്പററി പ്രസംഗിച്ച് അഹംകരിച്ചതായി എനിക്ക് ഓർമ്മയില്ല. എല്ലാററിനും സാക്ഷിയായി ഒരു ഈശ്വരനുണ്ടെന്ന വിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾ ചെയ്ത ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെ ഓർത്തു പശ്ചാത്തപിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതേവരെ ചെയ്ത ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക ലേശംപോലും വ്യസനത്തിന കാരണമാകുന്നില്ലെങ്കിൽ, അനാവശ്യമായി ഇവിടങ്ങളിൽവന്ന് എന്നേയും എന്നെ കാണ്മാൻ ആഗ്രഹിച്ചു വരുന്ന ജനങ്ങളേയും ഉപദ്രവിക്കാതിരിക്കാൻ അപേക്ഷ. ഞാൻ ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാത്ത പക്ഷം നിങ്ങൾ നിശ്ചയമായും കഠിനമായ ദൈവശിക്ഷയ്ക്കു പാത്രമാകേണ്ടി വരുന്നതാണ്. അതിന്നരണ്ടുപക്ഷമില്ല."

ഇതുകേട്ട് ആ ഘാതകൻ ആ പ്രദേശം മുഴവൻ മുഴങ്ങത്തക്കവിധത്തിൽ "ഹാ! ഹാ!ഹാ!" എന്ന് ഉറക്കെ ചിരിച്ചു. "എന്തീശ്വരൻ, ഏതീശ്വരൻ.അങ്ങനെ ഒന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഒന്നിവിടെ വരുത്തുക, കാണട്ടെ. ഈശ്വരനുണ്ടത്രെ! എനിക്ക് ഈശ്വരനേയും പേടിയില്ല, പിശാചിനേയും പേടിയില്ല·തന്റെ ഉപദേശം ഒട്ടു കേൾക്കാനും ഭാവമില്ല. താൻ താടിയും തലയും വളർത്തി തട്ടിപ്പുകൊണ്ടു കാലം കഴിക്കുന്നു. അതു തന്റെ തൊഴിൽ—ഞാൻ എന്റെ കൈയ്യുകൊണ്ടിച്ചു കൊന്നും തിന്നും കഴിക്കുന്നു. അതു് എന്റെ തൊഴിൽ. ഈ പ്രസംഗം കേട്ടതുകൊണ്ടൊന്നും പിഴപ്പു കഴിയില്ല. വല്ല കിഴവികളും വന്നാൽ അവരോടുപറഞ്ഞുകൊള്ളൂ പ്രമാണമൊക്കെ. എന്നെപ്പോലുള്ളവരോടു പറ

ഞ്ഞാൽ പല്ലു വായിൽ കാണില്ല. നല്ല ഓൎമ്മയിരിക്കട്ടെ! പഠിപ്പിക്കാൻ വരുന്ന പച്ചസന്ന്യാസി!! ഇന്ന് ഈ പറഞ്ഞതിന്ന ഞാൻ നാളെ ജീവനോടിരുന്നുവെങ്കിൽ രണ്ടുതല അധികംകൊയ്യും. എന്റെഅരക്കെട്ടിൽ തിരുകിയിരിക്കുന്ന ഈ സാധനം കണ്ടുവോ? സന്ന്യാസിച്ചോരയ്ക്കു സ്വാദു കൂടും. ഇന്നേതായാലും വേണ്ട. ഇനി എപ്പോഴെങ്കിലും എന്റെ നേരേകണ്ടുപോയാൽ അന്നു ഞാൻ ഇതു പ്രയോഗിക്കും" എന്നുപറഞ്ഞു മൂർച്ചയുള്ള ഒരുകത്തി സാമുവലിന്റെ നേരെ പിടിച്ച് ഇളക്കി വിറപ്പിച്ചു. ഒടുവിൽ സാമുവലിനെ ഞെട്ടിക്കത്തക്ക ഒരു നോട്ടത്തോടുകൂടി അവിടെനിന്നു പോകയുംചെയ്തു.

പറയത്തക്ക സംഭവങ്ങളൊന്നും കൂടാതെ ഏകദേശം എട്ടുകൊല്ലങ്ങളോളം സാമുവൽ അതേരീതിയിൽ അവിടെത്താമസിച്ചു.

ഒരു ദിവസം അയാൾ ഗുഹാദ്വാരത്തിന്നസമീപം അതിഥികളെ കാത്തു വളരെനേരം ഇരുന്നു. അന്ന് അയാളെ കാണേണ്ടതിന്ന് ആരുംതന്നെ വന്നില്ല. വളരെനേരം തനിയെ ഇരിക്കുമ്പോൾ സാധാരണയായി എല്ലാവൎക്കും ഉണ്ടാകാറുള്ളമൌഢ്യം അയാളേയും പിടികൂടി. പലകാൎയ്യങ്ങളേയും പററി ഓരോന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനിടയിൽ, അയാളുടെ വിചാരം തന്റെസ്വന്തം അനുഭവങ്ങളിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. താടിയുംതലയും നീട്ടിതട്ടിപ്പുകൊണ്ടു കാൎയ്യംകഴിക്കയാണെന്നുള്ള ഘാതകന്റെ ആക്ഷേപത്തിൽ ഏതാണ്ടുവാസ്തവമുള്ളതായി അയാൾക്കുതോന്നി. വൃദ്ധസന്ന്യാസി ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്ന മാതിരിയാണോ താൻ ജീവിക്കുന്നതെന്നും അയാൾക്കു സംശയമായി. പരന്മാൎക്ക് അവരുടെ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലമായികിട്ടിയിരുന്ന വസ്തുക്കളിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും, പോരെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രശംസയ്ക്കുകൂടി താൻ പാത്രമാണെന്ന് അവരെ ധരിപ്പിക്കുകയുമാണു

താൻ ഇതേവരെ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്ന് ഓൎമ്മവന്നപ്പോൾ അയാൾക്ക സഹിക്കവഹിയാത്ത പശ്ചാത്താപമുണ്ടായി. ഇങ്ങനെയുള്ള ജീവിതം ഫലശൂന്യമായി പരിണമിക്കുന്നതാണെന്ന് അയാൾ വിശ്വസിച്ചു. പ്രശംസയ്ക്കും പ്രസിദ്ധിക്കുമുള്ള ആഗ്രഹം, തന്നെ സന്മാൎഗ്ഗത്തിൽ നിന്നുതെററിക്കുന്നതാണെന്ന് അയാൾ അറിഞ്ഞു. പണ്ടുചെയ്ത പാപങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യുന്നതിനുപകരം, പുതിയ പാപങ്ങളെ പുലൎത്തുകയാണു താൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്ന് അയാൾക്കുബോധപ്പെട്ടു. അതുകൊണ്ട് ഉടനേതന്നെ ആ സ്ഥലം വിട്ടുവാനും. ജനസഞ്ചാരമില്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിച്ചു പശ്ചാത്താപംകൊണ്ട് ആത്മശുദ്ധിവരുത്തുവാനും അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു.

ഈ നിശ്ചയത്തോടുകൂടി സാമുവൽ നദിതീരത്തുവിജനമായ ഒരു പ്രദേശത്ത് ഒരു ചെറിയ ഗുഹയുണ്ടാക്കി തൻെറ വാസം അവിടേയ്ക്കുമാററി. ഒരുദിവസം പുതിയ വാസസ്ഥലത്തിനുപുറത്തു ചിന്താമഗ്നനായി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ ഘാതകൻ ആ വഴിക്കു വരുന്നതുകണ്ടു സാമുവലിന്ന് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഭയം തോന്നിയതിനാൽ അയാൾ പിൻതിരിഞ്ഞു പായുവാൻ ഭാവിച്ചു. എങ്കിലും ആ ഘാതകൻ അയാളെ ബലാല്ക്കാരമായി പിടിച്ചുനിറുത്തി എവിടേയ്ക്കാണു പോകുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. മനുഷ്യസഞ്ചാരമില്ലാത്തവല്ല മരുഭൂമിയിലും പോയിത്താമസിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നാഗ്രഹിച്ചു സ്ഥലം അന്വേഷിച്ചു നടക്കുകയാണെന്നു സാമുവൽ മറുപടിപറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടപ്പോൾ നമ്മുടെ ഘാതകനു വലിയ അത്ഭുതമായി.

മനുഷ്യസംസൎഗ്ഗംകൂടാതെ എങ്ങനെയാണു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് ആ ഘാതകൻ വീണ്ടും സാമുവലിനോടു ചോദിച്ചു. ഈ വൈഷമ്യം അയാൾ ആലോചിച്ചിരുന്നി

ല്ല. അതുകൊണ്ടു ഘാതകനോടു ശരിയായ സമാധാനം പറയുവാൻ സാധിക്കാതെ അയാൾ അന്ധനായിനിന്നു പോയി. ഘാതകനും സമാധാനത്തിനു പിശകാതെ ചിന്താവശനായിട്ടെന്നപോലെ സാവധാനത്തിൽ കുതിരപ്പുറത്തുകയറിപ്പോകയും ചെയ്തു. "ഇയ്യാൾ ഈ തവണ എന്നെ കൊല്ലുമെന്നു ഭീഷണിപ്പെടുത്താതെപോയതു് അത്ഭുതമാണ്. അഹംകാരിയായ ദുഷ്ടൻ ചിന്താകുലനായിത്തീന്നതും അതിശയംതന്നെ. കഴിഞ്ഞപ്രാവശ്യം ഞാൻ അയാൾക്കുചെയ്ത 'ഉപദേശങ്ങൾ കുടം കമഴ്ത്തി വെള്ളമൊഴിച്ച'തുപോലെയായിരിക്കുമെന്നാണു ഞാൻ വിചാരിച്ചതു്. അയാളുടെ ഇന്നത്തെ ശാന്തത, എൻെറ ഊഹം, അടിസ്ഥാനരഹിതമാണെന്നു വെളിവാക്കുന്നുണ്ടു്. എല്ലാമനുഷ്യരിലും ലയിച്ചുകിടക്കുന്ന സത്ഗുണത്തെ ഉണത്തി വളത്തുവാൻ എനിക്കു സാധിച്ചാൽ ഞാൻ കൃതാത്ഥനായി." ഇങ്ങനെയുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി ഘാതകൻ കാഴ്ചയിൽനിന്നു മറയുന്നതിനുമുമ്പു സാമുവൽ ഇപ്രകാരം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. "എങ്ങനെയായാലും ഇതേവരെച്ചെയ്തിട്ടുള്ള ദുഷ്കമ്മങ്ങളെ ഓത്തു പശ്ചാത്തപിക്കാതിരിക്കുന്നതുബുദ്ധിപൂർവ്വമല്ല. ദൈവത്തെ വഞ്ചിക്കാമെന്നു് ആരും വിചാരിച്ചുപോകേണ്ട."

ഇതുകേട്ടു് ആ ഘാതകൻ തിരിഞ്ഞുനിന്നു തൻെറ കത്തിഎടുത്തു സാമുവലിൻെറനേരെ കാണിച്ചു. സാമുവൽ കാട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇടയിലേക്കുമറഞ്ഞു. "ഇനി ഒരു പ്രാവശ്യം എൻെറനേരെ കണ്ടാൽ അന്നാണു് ഈ കത്തിചേലവാകുന്നതു്" എന്നുവിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അയാൾ സാമുവലിനെ പിന്തുടരാതെ കുതിരയോടിച്ചുപോകയും ചെയ്തു.

അന്നുവൈകുന്നേരം സാമുവൽ തടികൾ നനയ്ക്കുന്നതിനുചെന്നപ്പോൾ കണ്ടകാഴ്ച അയാളെ അത്ഭുതപരവശ

നാക്കി. ആ കരിഞ്ഞതടികളിൽ ഒന്നു കിളിർത്തിരിക്കുന്നതായി അയാൾകണ്ടു!.

സാമുവൽ ജനസഞ്ചാരമില്ലാത്ത ആ പ്രദേശത്തു സ്ഥിരമായി താമസമുറപ്പിച്ചു. ഒരുദിവസം ഭക്ഷണത്തിനു ഫലമൂലങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചു കാട്ടിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നസമയത്തു് ഒരു വൃക്ഷത്തിൻെറകൊമ്പിൽ ഒരുസഞ്ചി തൂക്കിയിരിക്കുന്നതുകണ്ടു. സഞ്ചിയിൽ എന്തായിരിക്കുമെന്നറിയേണ്ടതിന് അയാൾ അതിനെ കൊമ്പിൽനിന്നഴിച്ചു. അതിൽ നിറയെ ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങളാണെന്നു് അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. 'തേടിയവള്ളിതന്നെ കാലിൽ ചുററി'യതുകൊണ്ടു സാമുവൽ സന്തുഷ്ടനാകയുംചെയ്തു.

അന്നുമുതൽ സാമുവലിനു ഭക്ഷണംതേടേണ്ട ഭാരം കുറഞ്ഞു. ദിവസംതോറും അതേമരക്കൊമ്പിൽ ഒരുസഞ്ചി നിറയെ ഭക്ഷണപദാൎത്ഥം തയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾക്കു് ഒരുകാൎയ്യം മാത്രമേ അസഹ്യമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഘാതകൻെറ ശബ്ദം ഇടയ്ക്കു് എവിടെയെങ്കിലും കേട്ടാൽ അയാൾ ഓടിഒളിച്ചിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, പാപമോചനംവരുന്നതിനു മുമ്പു മരിക്കുന്ന കാൎയ്യം അയാൾക്കു വിചാരിക്കവയ്യായിരുന്നു

ഇപ്രകാരം ഏകദേശം പത്തുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. തടികളിൽ ഒന്നുതളിൎത്തു വലിയവൃക്ഷമായിത്തീൎന്നിരുന്നു.

ഒരുദിവസം സാമുവൽ പ്രഭാതമായപ്പോൾതന്നെഎഴുന്നേററു തടികളെ നനയ്ക്കേണ്ടതിനു പുറപ്പെട്ടു. ജോലി അവസാനിച്ചശേഷം അയാൾ ഒരിടത്തു വിശ്രമിക്കാനിരുന്നു. "ഞാൻ ഒരു പാപിയാണു സംശയമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ എനിക്കു മരണത്തിൽ ഭയംതോന്നുവാൻ കാരണമി

ല്ല. ഈശ്വരേച്ശയുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്ക മരണംകൊണ്ടുത ന്നെ പാപമോചനംവരും. അല്ലെങ്കിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന് അ നുഭവിച്ചിട്ടും ആകാം". ഇങ്ങനെ ഓരോന്ന വിചാരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഘാതകൻ ഉച്ചത്തിൽ ശപി ച്ചുകൊണ്ട് ഓരോന്ന പുലമ്പുന്ന ശബ്ദംകേട്ടു. "ദൈവ ത്തിനല്ലാതെ ആൎക്കും എന്നെ രക്ഷിക്കുന്നതിനോ, ശിക്ഷി ക്കുന്നതിനോ സാധിക്കുന്നതല്ല" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു ശാമുവൽ ഘാതകന്റെ ഘോരസ്വരംകേട്ട സ്ഥലത്തേക്കു ചെന്നു. അവിടെ ആ മനുഷ്യരാക്ഷസൻ വേറെരാരാളെ കൈകാലുകൾകെട്ടി അനങ്ങുവാൻ സാധിക്കാതെ ഇട്ടിരിക്കു ന്നതുകണ്ടു. "ഈ മനുഷ്യനെ നിങ്ങൾ എവിടേക്കാണു കൊണ്ടുപോകുന്നതെ"ന്നു സാമുവൽ ഘാതകനോടു സ ധൈൎയ്യം ചോദിച്ചു.

ഘാതകൻ:—ഇവൻ ഒരുധനികനായ കച്ചവടക്കാര ന്റെ പുത്രനാണ്. പണം സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നതു് എവി ടെയാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ ഈകഴു മിണ്ടുന്നില്ല. ഇവനെ ഞാൻ അതിനു വെറുതെവിടുന്നതല്ല.ഞാൻ ഇവനെ ഇഞ്ച പോലെ ചതച്ചു നായ്ക്കൾക്ക് ഇട്ടുകൊടുക്കും. കുരുട്ടുകള്ളൻ! കാണട്ടെ ഇവന്റെ ചങ്കുറപ്പ്! എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ ഘാതകൻ മുമ്പോട്ടുനടക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു. സാമുവൽ അ യാളെ തടഞ്ഞിട്ട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "പോകാനാണോ ഭാവം. അതുപററില്ല. ഈ സാധുവിനെ അഴിച്ചുവിട്ട തിനുശേഷംപോകാം."

ഇതുകേട്ട നമ്മുടെ ഘാതകൻ കോപാന്ധനായിട്ട് ഇ ങ്ങനെ ഗൎജ്ജിച്ചു. "അനാവശ്യം പറഞ്ഞാൽ തനിക്കും അവന്റെ അനുഭവംതന്നെ. തന്നെ ഈ കത്തിക്കിരയാ ക്കുമെന്നു ഞാൻ ഒന്നുരണ്ടുപ്രാവശ്യമായില്ലെ പറയുന്നു? അ തിപ്പോൾ വേണമെങ്കിൽ കാണിച്ചുതരാം. എന്നെ കട

നപിടിക്കുവാൻ തനിക്കെന്തധികാരമാണു്? വിടുവാനല്ലേ പറഞ്ഞതു്".

സാമുവൽ യാതൊരുഭയവുംകൂടാതെ ഇതിനുസമാധാനമായി "നിങ്ങളെ ഞാൻ ഒരിക്കലും വിടുന്നതല്ല. എനിക്കു നിങ്ങളെ ലേശം ഭയമില്ല. എനിക്കു് ഈശ്വരനെമാത്രമെ ഭയപ്പെടേണ്ടതുള്ളു. നിങ്ങളെ വിടരുതെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞ. ആ മനുഷ്യനെ കെട്ടഴിച്ചു വിട്ടു, അപ്പോൾ ഞാൻ നിങ്ങളെ വിടാം" എന്നു പറഞ്ഞു.

ഇതുകേട്ടു് ആ ഘാതകൻ..."കഴു, തുലഞ്ഞുപോട്ടെ. ഇനി എന്റെ നേരെ കണ്ടാൽ—" എന്നു പല്ലുകടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടു് ആ സാധുമനുഷ്യനെ കെട്ടഴിച്ചു വിടുകയും ചെയ്തു.

കൈകാലുകൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം കിട്ടിയ നിമിഷത്തിൽ ആ സാധു, കാടിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു കുതിച്ചുപാഞ്ഞു. തന്റെ വഴിക്കു പോകേണ്ടതിനു ഘാതകനും ഒരുങ്ങുന്നതു കണ്ടു. ദുർമ്മാർഗ്ഗങ്ങൾ വെടിയേണ്ടതിനു സാമുവൽ അയാളെ കഠിനമായി ശാസിച്ചു. സാമുവൽ പറയുന്ന ഓരോ വാക്കുകളും സശ്രദ്ധം കേട്ടുകൊണ്ടു് അയാൾ അവിടെ ഒരു സ്തംഭംപോലെ നിന്നു. പ്രസംഗം അവസാനംവരെ കേട്ടതിനുശേഷം ചിന്താമഗ്നനായി യാതൊന്നും പറയാതെ കുതിരപ്പുറത്തുകയറി പോകയുംചെയ്തു. പിറേറന്നു രാവിലെ സാമുവൽ തടികൾ നനയ്ക്കുവാൻ ചെന്നപ്പോൾ അവയിൽ ഒന്നുകൂടി കിളിൎത്തു നില്ക്കുന്നതായി കണ്ടു.

സാമുവലിന്റെ ജീവിതരീതിക്കു പറയത്തക്ക മാററം സംഭവിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും അയാളുടെ മനഃസ്ഥിതി വളരെ ഭേദപ്പെട്ടിരുന്നു. അയാൾക്കു യാതൊന്നിലും ആഗ്രഹം തോന്നിയിരുന്നില്ല. യാതൊന്നിനേയും ഭയവും തോ

ന്നിയില്ല. ജീവിതദശയിൽ അതുവരെ ഒരിക്കലും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു പരമാനന്ദം അയാൾ സർവ്വദാ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സകലത്തും വിസ്മരിച്ച്, പരമമായ ഒരു സുഖം അനുഭവിക്കുവാനുള്ള കെല്പ് അയാളുടെ ശരീരത്തിനും ആത്മാവിനും സ്വതസ്സിദ്ധമായിട്ടുള്ളതുപോലെ തോന്നി. എല്ലാ മനുഷ്യരിലും ഈ ശക്തിഉണ്ടായിട്ടും, അവർ അതിനെ വേണ്ടവിധത്തിൽ സംസ്കരിച്ചു പോഷിപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നതിൽ അയാൾക്ക് അത്യധികം അതിശയം തോന്നി. ദൈവദത്തമായിട്ടുള്ള ആത്മശക്തിയെ വേണ്ടവിധത്തിൽ വിനിയോഗിക്കാതിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മനുഷ്യർ സദാ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കഷ്ടത അയാളെ അസഹ്യപ്പെടുത്തി. സുസ്ഥിരമായ ആനന്ദം ഏവർക്കും സുസാദ്ധ്യമായിരിക്കെ, മനുഷ്യർ അസ്ഥിരങ്ങളായ വസ്തുക്കൾക്കു വേണ്ടി ഭ്രാന്തു പിടിച്ചു അലഞ്ഞു്, ആശിച്ച വസ്തു അനുഭവിക്കുവാൻ കഴിയാതെ കേവലം നിരാശയോടുകൂടി കാലം കഴിച്ചു ജന്മം പാഴാക്കുന്ന കഥ അയാൾക്കു വിചാരിക്കുകപോലും വഹിയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു്, സ്വയം പരിഷ്കരണത്താലും ആത്മശുദ്ധിയാലും തനിക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതിനെ മനുഷ്യർക്കു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കേണ്ടതു തന്റെ കർത്തവ്യകർമ്മമാണെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി.

ഇങ്ങനെ ഓരോന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു നമ്മുടെ ഘാതകൻ ആ വഴിക്കു കടന്നു പോകുന്നതു സാമുവൽ കണ്ടു. 'പോത്തിന്റെ ചെവിയിൽ കിന്നരം വായിക്കു'ന്നതുപോലെ അയാളോടു് ഉപദേശം ചെയ്തിട്ടു യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നുകരുതി സാമുവൽ ആദ്യം അയാളെ വിളിക്കുവാൻ മടിച്ചു.

കഴിയുന്ന സഹായം ചെയ്തുകൊടുക്കാതെ അയാളെ അങ്ങനെ വിട്ടയയ്ക്കുവാൻ സാമുവലിനു മനസ്സുവന്നില്ല.

എന്നു തന്നെയല്ല, ആ ഘാതകനു സഹജമായി കണ്ടിരുന്ന ഉത്സാഹവും സന്തോഷവും അയാളെ വിട്ടിരുന്നതായി സാമുവലിനു തോന്നുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു്, കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ അയാളുടെ സമീപം എത്തി അയാളെ പിടിച്ചുനിൎത്തി ഇപ്രകാരം പറയുവാൻ ആരംഭിച്ചു. "അല്ലയോ സഹോദരാ! നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഗുണത്തിനായിട്ടെങ്കിലും ഈ വക ദുഷ്പ്രവൃത്തികളെല്ലാം വിട്ടുകളയുക. മറ്റുള്ളവരെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്, നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം ആത്മാവിനെത്തന്നെയാണു ദുഷിപ്പിക്കുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കിയാൽ, നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തി എത്രതന്നെ ദോഷകരമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു മനസ്സിലാകും. ഈശ്വരൻ നിങ്ങളെ സദാ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു് ഓൎമ്മവേണം. നിങ്ങൾ പരമാനന്ദമനുഭവിക്കുന്നതു കാണേണമെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം. ഹെ, സഹോദരാ! നിങ്ങൾ ഒരിക്കലും ആത്മനാശം ചെയ്യരുതു്. സന്മാൎഗ്ഗനിരതനായി ഇനിയെങ്കിലും ജീവിതം നയിക്കുക.

ഇതുകേട്ടു ഘാതകൻ മുഖമൊന്നു ചുളിച്ചു സാമുവലിനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. "എന്നെ ഉപദ്രവിക്കേണ്ട" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പോകാൻ ഭാവിച്ചു. സാമുവൽ അയാളെ വിടാതെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു. ആ ദുഷ്ടാത്മാവിന്റെ കഷ്ടാവസ്ഥയോൎത്തു സാമുവലിന്റെ കണ്ണുകളിൽ വെള്ളംനിറഞ്ഞു. അധോമുഖനായി നിന്നിരുന്ന ഘാതകൻ തല പതുക്കെപ്പൊക്കി സാമുവലിനെത്തന്നെ വളരെനേരം നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ അയാൾ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നിറങ്ങി സന്യാസിയുടെ കാല്ക്കൽ വീണിട്ടു് ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞു. "അങ്ങു വിജയിയായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ അങ്ങേയ്ക്കു് അധീനനുമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. നാം തമ്മിൽ മല്ലടിച്ചുതുടങ്ങിട്ടു് ഇപ്പോൾ ഇരുപതുകൊല്ലത്തോളമായിട്ടുണ്ടു്. അധൎമ്മം ധൎമ്മത്തിനു് അധീനമാണെന്നു് അങ്ങയു

ടെ ഈ വിജയം ദൃഷ്ടാന്തീകരിക്കുന്നു. ഇനിമുതൽ എന്റെ മേൽ എനിക്കുതന്നെ യാതൊരധികാരവുമില്ല. എന്നെ എന്തുവേണമെങ്കിലും ചെയ്തുകൊള്ളുക. അങ്ങയുടെ എന്തുശിക്ഷയും അനുഭവിക്കുവാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്. ആദ്യമായി അങ്ങ് എന്നോടു സംസാരിച്ചപ്പോൾ എന്റെ ദുഷ്ടത വർദ്ധിക്കുകയാണുണ്ടായത്. പിന്നീട് അങ്ങയുടെ സദുപദേശങ്ങൾ എന്റെ ഗാഢമായ ആലോചനയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചു. അങ്ങയുടെ വിജനവാസം അങ്ങു ജനങ്ങളിൽനിന്നു യാതൊന്നും ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെന്ന് എന്നെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി. അങ്ങയ്ക്കു വേണ്ട ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നു തോന്നിയതിനാലാണ്, ഞാൻ സഞ്ചിയിൽഭക്ഷണംനിറച്ച് അവിടെ തൂക്കിയിരുന്നതു്."

ഇതെല്ലാം കേട്ടപ്പോൾ ഗൃഹശുദ്ധിചെയ്തിരുന്ന സ്ത്രീയുടെ കഥ സാമുവലിന് ഓർമ്മവന്നു. നിലം തുടച്ചു വെടിപ്പാക്കേണ്ടതിനു തുണിതന്നെ കഴുകി വൃത്തിയാക്കേണ്ടിവന്നതുപോലെ, സ്വാത്മശുദ്ധികൊണ്ടുമാത്രമേ പരന്മാരെ പരിശുദ്ധാത്മാക്കളാക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളു എന്ന സംഗതി അയാൾക്കു സ്പഷ്ടമായി. ഘാതകൻ പിന്നെയും പറയുവാൻ തുടങ്ങി. "നിങ്ങൾക്കു മരണത്തിൽപോലും ഭയമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ എന്റെ മനസ്സിനു വല്ലാത്ത ചാഞ്ചല്യം ഉണ്ടായി."

ഘാതകന്റെ ഈ വാക്കുകേട്ടപ്പോൾ സന്യാസിക്ക് ഇരുമ്പുവാറു വളച്ചിരുന്ന കൃഷിക്കാരെ ഓർമ്മവന്നു. അടിക്കല്ലുറപ്പിച്ചു വാറു വളച്ചപ്പോൾ പണി എളുപ്പത്തിൽ സാധിച്ചതുപോലെ, സകല വിചാരങ്ങളും ഏകശക്തിയായ ദൈവത്തിൽ ഊന്നി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ മരണത്തിനുപോലും മനസ്സ് ഇളക്കുവാൻ ശക്തിയില്ലാതായി.

ഘാതകൻ പിന്നെയും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. "അങ്ങ് എന്റെ മുമ്പിൽ അശ്രുപൂർണ്ണങ്ങളായ നയനങ്ങളോടുകൂടി നിൽക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ കല്ലുപോലെ കഠിനമായ എന്റെ ഹൃദയംകൂടി അലിഞ്ഞുപോയി."

ഘാതകന്റെ പശ്ചാത്താപംകണ്ടു സന്തോഷപരവശനായ സന്ന്യാസി, അയാളെ തടികൾ കഴിച്ചിട്ടിരുന്നിടത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. സമീപത്തു വന്നപ്പോൾ ഒടുവിലത്തെ തടിയും കിളിർത്തിരിക്കുന്നതായി അവർ കണ്ടു. ഇതു സാമുവലിന്റെ യാത്രയിലെ ഒടുവിലത്തെ സംഭവത്തെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. ചുള്ളികൾ ബലമായി കത്തിക്കാളിയതിനുശേഷം മാത്രമേ കൊള്ളികൾക്കു തീ പിടിച്ചുള്ളു. സമസൃഷ്ടിക്കുവേണ്ടി തന്റെ ഹൃദയം പൊരിഞ്ഞപ്പോൾ മാത്രമേ വേറെ ഒരുവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തൽസമാനമായ വികാരങ്ങളെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുവാൻ തനിക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളു. ഇതെല്ലാം സാമുവലിനെ പരമാനന്ദമഗ്നനാക്കിത്തീർത്തു. അയാളുടെ പാപങ്ങളിൽനിന്ന് അയാൾക്കു മോചനം സിദ്ധിച്ചതായി അയാൾക്കു ബോദ്ധ്യംവരികയും ചെയ്തു.

തന്റെ അനുഭവങ്ങളെല്ലാം ഘാതകനോടു പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചതിനുശേഷം സാമുവൽ മഹാസമാധി അടയുകയും ചെയ്തു. ശ്രേഷ്ഠനായ തന്റെ ഗുരുവിന്റെ സംസ്കാരകർമ്മം വേണ്ടവിധം കഴിച്ചതിൽപിന്നെ ആ ഘാതകൻ സാമുവലിന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ സ്മരിച്ച്, സന്മാർഗ്ഗനിരതനായി സമസൃഷ്ടികളെ സദുപദേശങ്ങൾകൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചു കാലം കഴിച്ചു.

---

൩. ഇതെത്ര എളുപ്പമാണ്!

പണ്ട് ഒരു രാജ്യത്ത് ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു പ്രധാനമായി മൂന്നു കാൎയ്യങ്ങൾ അറിയേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നാമതു തന്റെ ഉദ്യമങ്ങൾ സഫലമാകുംവണ്ണം നിറവേററേണ്ടതിന്നു ശുഭമായ സമയം ഏതാണെന്നും, രണ്ടാമത് ഉദ്യമങ്ങളിൽ തന്നെ സഹായിക്കേണ്ടത് ഏതു തരക്കാരാണെന്നും, മൂന്നാമതു തന്റെ ഉദ്യമങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം അനുസരിച്ച് അവയെ ശരിയായ സമയത്തു സാധിക്കേണ്ടതെങ്ങനെയാണെന്നും ആയിരുന്നു. ഈ സംഗതികൾക്കു ശരിയായ സമാധാനം കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ താൻ കൃതാൎത്ഥനാകുന്നതാണെന്നു രാജാവു വിചാരിച്ചു.

ഇവയെപ്പററി രാജാവു പലരോടും അഭിപ്രായം ചോദിക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ മനോധൎമ്മംപോലെ ഓരോ മറുപടിയും പറഞ്ഞിരുന്നു. ആദ്യത്തെ സംശയത്തെ സംബന്ധിച്ചു സാധാരണയായി അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടിയിരുന്ന മറുപടി, ഓരോ കൊല്ലത്തിലും, ഓരോ മാസത്തിലും, ഓരോ ദിവസത്തിലും താൻ അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്ന ദിനചൎയ്യയെ ക്രമപ്പെടുത്തി അതിൽനിന്ന് അണുപോലും തെററാതെ പ്രവൎത്തിക്കുന്നതായാൽ, ആകസ്മികമായ യാതൊരു അനൎത്ഥത്തിനും വിധേയനാകാതെ കഴിക്കുവാൻ നിഷ്പ്രയാസം സാധിക്കുമെന്നായിരുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതായാൽ ഓരോ പ്രവൃത്തിയും അതാതിന്നു നിയമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സമയത്തു നടക്കുന്നതാണെന്നായിരുന്നു അവരുടെ യുക്തി.

ഓരോ പ്രവൃത്തികൾക്കും പ്രത്യേകസമയം കല്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടു വലിയ വൈഷമ്യമുണ്ടാകാനിടയുണ്ടെന്നും,

അതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനുപകരം അനാവശ്യമായ വിനോദങ്ങളിലും മററും ഏപ്പെട്ടു സമയം ഒരിക്കലും വൃഥാകളയാതെ, തല്ക്കാലം വേണ്ടതായ ഗൌരവമേറിയ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് എല്ലായ്പോഴും ഓർമ്മയോടുകൂടിയിരുന്ന്, അതാതുകൃത്യങ്ങളെ തക്കസമയത്തു ജാഗ്രതയോടെ ചെയ്യുന്നതാണു യുക്തം എന്നു വേറെ ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മൂന്നാമതൊരുകൂട്ടർ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും ബുദ്ധിമാന്മാരായിട്ടുള്ളവരോട് ആലോചിച്ചു ചെയ്യുന്നതായാൽ കൃത്യസമയത്തു സഫലമായി ചെയ്വാൻ സാധിക്കുന്നതാണെന്നും പറഞ്ഞു. വരുവാൻപോകുന്നതിനെപ്പററി അറിയുവാൻ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കുമാത്രം സാധിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, അവരിൽനിന്നു ഭാവിയെപ്പററി മുൻകൂട്ടി മനസ്സിലാക്കി വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണെന്നു വേറെ ചിലരും അഭിപ്രായം പറഞ്ഞു.

രണ്ടാമത്തെ സംശയം തീർക്കേണ്ടതിനും പലരും പലയുക്തികളും പറയുകയുണ്ടായി. രാജാവിൻെറ സഹായികളായിരിക്കേണ്ടതു മററു രാജാക്കന്മാരാണെന്നും ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ജ്യോതിഷക്കാരും, മന്ത്രവാദികളും, വൈദ്യന്മാരും സദാ രാജാവിൻെറ കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണെന്നായിരുന്നു വേറെ ചിലരുടെ അഭിപ്രായം. പരാക്രമികളായ യോദ്ധാക്കന്മാരുടെ സഹായം കൂടാതെ ഒരു രാജാവിന് ഒരിക്കലും ജീവിച്ചിരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു വേറൊരുകൂട്ടർ ശഠിച്ചു.

മൂന്നാമത്തെ സംശയത്തെ സംബന്ധിച്ച്, അതായതു്, ഏററവും പ്രാധാന്യമേറിയ കാര്യം ഏതാണെന്നുള്ളതിനെപ്പററി ചിലർ ശാസ്ത്രജ്ഞാനമാണെന്നും, മററുചിലർ യുദ്ധതന്ത്രമാണെന്നും, വേറെചിലർ മതമാണെന്നും ബലമായി പറഞ്ഞു.

ഓരോ സംശയത്തിനും അനവധി സമാധാനങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു് രാജാവിനു് ഒന്നുംതന്നെ സ്വീകാരയോഗ്യമായി തോന്നിയില്ല. സംശയങ്ങൾക്കു ശരിയായ നിവൃത്തി കിട്ടേണ്ടതിനു് അവിടെനിന്നു ദൂരെ ഒരു വനത്തിൽ തപസ്സുചെയ്തിരുന്ന ഒരു മഹർഷിയോടു് ആലോചിക്കുന്നതായിരിക്കും ഉത്തമം എന്നു നിശ്ചയിച്ചു്, അദ്ദേഹം രാജചിഹ്നങ്ങൾ കൂടാതെ ഒരു സാധാരണക്കാരനെപ്പോലെ വസ്ത്രം ധരിച്ചു പരിവാരരഹിതനായി വനത്തിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു.

രാജാവു്, മഹർഷിയുടെ ആശ്രമത്തിനു സമീപം എത്തിയപ്പോൾ ആ ഋഷീശ്വരൻ തോട്ടത്തിൽ കിളയ്ക്കുകയായിരുന്നു. മഹർഷി അശക്തനായിരുന്നതുകൊണ്ടും, കായികാദ്ധ്വാനത്തിലുള്ള പരിചയക്കുറവുകൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരുതുമ്പ മണ്ണു് എടുക്കുന്നതിനുപോലും വലിയ ശ്രമം വേണ്ടിവന്നിരുന്നു. വിയർത്തൊലിച്ചു കിതച്ചുകൊണ്ടു ജോലി എടുത്തിരുന്ന ആ മഹാനെക്കണ്ടിട്ടു്, രാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപംചെന്നു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

"അല്ലയോ, ഋഷീശ്വരാ! ഒന്നു രണ്ടു സംശയങ്ങൾ തീർക്കേണ്ടതിന്നാണു ഞാൻ ഈ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു് ഇപ്പോൾ വന്നിരിക്കുന്നതു്. പിന്നീടു പശ്ചാത്താപത്തിനിടയാകാത്ത വിധത്തിൽ മുൻകരുതലോടുകൂടി എല്ലാപ്രവൃത്തികളും ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നതെങ്ങനെയാണെന്നും, ഏതെല്ലാം പ്രവൃത്തികളാണു് ആദ്യമാദ്യം ചെയ്തുതീർക്കേണ്ടതെന്നും അറിവാൻ സാധിക്കുന്നതായാൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. അങ്ങയെപ്പോലെയുള്ള ഋഷീശ്വരന്മാൎക്കു എന്റെ ഈ സംശയങ്ങൾക്കു ശരിയായ സമാധാനം പറയുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നറിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണു് ഞാൻ ഇവിടേക്കു പുറപ്പെട്ടതു്. അതുകൊണ്ടു ദയവുചെയ്തു എന്റെ സംശയനിവൃത്തി വരുത്തി എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചാൽകൊള്ളാം."

മഹർഷി ഇതിന്ന യാതൊരു സമാധാനവും പറയാതെ ആദ്യത്തെക്കാൾ അധികം ശ്രമത്തോടുകൂടി കിള തുടങ്ങി. ശക്തിമാനായ രാജാവിന്ന് മഹർഷിയുടെ ഈ അദ്ധ്വാനംകണ്ടു നിൽക്കുവാൻ സാധിക്കാഞ്ഞതിനാൽ അദ്ദേഹം "അങ്ങു വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നുവല്ലോ ആ തുമ്പ ഇങ്ങോട്ടുതന്നാൽ ഞാൻ ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കാം" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു്, ഋഷിയുടെ കൈയിൽനിന്നു തുമ്പവാങ്ങി കിളയ്ക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മഹർഷി രാജാവിന്നു ഹൃദയപൂർവ്വമായി വന്ദനംപറഞ്ഞു്, ശക്തിമാനായ അദ്ദേഹം നിഷ്പ്രയാസം കിളച്ചു മറിക്കുന്നതു് ശ്രദ്ധയോടെ നോക്കികൊണ്ടു സമീപത്തു് ഇരിപ്പായി.

ഒന്നുരണ്ടു വലിയ കുഴികൾ കുഴിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാജാവു തുമ്പ താഴെവെച്ചു്, താൻമുമ്പുചോദിച്ച മൂന്നുചോദ്യങ്ങളും വീണ്ടും ചോദിച്ചു. ഈ പ്രാവശ്യവും ഋഷി യാതൊന്നും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. "നിങ്ങൾ വിശ്രമിച്ചുകൊള്ളു; ഇനി ഞാൻ കിളയ്ക്കാം" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം രാജാവിൻെറ കൈയിൽനിന്നു തുമ്പവാങ്ങിക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു. രാജാവു് അതിനെ മഹർഷിക്കു കൊടുക്കാതെവീണ്ടും കിള തുടങ്ങി. നേരം അസ്തമിക്കുന്നതുവരെ കിളച്ചതിന്നുശേഷം അദ്ദേഹം തുമ്പ താഴെവെച്ചു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"ഹേ ഋഷീശ്വരാ! എൻെറ സംശയനിവൃത്തി വരുത്തേണ്ടതിന്നാണു ഞാൻ ഇവിടെ വന്നതു്. എൻെറ ചോദ്യങ്ങൾക്കു ശരിയായ സമാധാനം പറയുവാൻ അങ്ങേയ്ക്കു സാധിക്കുന്നതല്ലെങ്കിൽ അതു് എന്നോടു വ്യക്തമായി പറയണം. ഞാൻ എൻെറ വാസസ്ഥലത്തു താമസിയാതെ എത്തേണ്ടതു് എത്രയും അത്യാവശ്യമാണു്."

"അതാ ആരൊ ഈ വഴിക്കു് ഓടിവരുന്നു. അതാരായിരിക്കും" എന്നു ഋഷി കുറച്ചൊരു മനോരാജ്യത്തോടുകൂടിപ്പറഞ്ഞു.

മഹർഷി ഇതു പറഞ്ഞു കഴിയുമ്പോഴേക്കു തന്റെ വയറു് രണ്ടുകൈകൊണ്ടു് അമർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു, നീണ്ട താടിയോടുകൂടിയ ഒരാൾ അവിടെ എത്തി. സാധുവായ താടിക്കാരന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു രക്തം ധാരാളമായി പ്രവഹിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ രാജാവും ഋഷിയുംകൂടി നിൽക്കുന്ന സ്ഥലത്തുചെന്നു ദീനസ്വരത്തിലുള്ള ഒരു നിലവിളിയോടുകൂടി മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുവീണു. രാജാവും ഋഷിയുംകൂടി ഉടനേതന്നെ താടിക്കാരന്റെ സമീപംചെന്നു് അയാളുടെവസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം അഴിച്ചു മാററിയപ്പോൾ ആസാധുവിനു്, വല്ലാതെ മുറിവുപററീട്ടുള്ളതായിക്കണ്ടു. രാജാവു് ഉടനേതന്നെ മുറിവു നല്ലവണ്ണം തേച്ചുകഴുകി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈലേസുകൊണ്ടു കഴിയുന്നവിധത്തിൽ വെച്ചുകെട്ടി. അതിനുശേഷം അവർ രണ്ടുപേരുംകൂടി ആ സാധുവിനെ എടുത്തു സന്യാസിയുടെ ആശ്രമത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പർണ്ണശയ്യയിൽ കിടത്തി. രക്തപ്രവാഹം ഒട്ടുശമിച്ചപ്പോൾ താടിക്കാരൻപതുക്കെക്കണ്ണുതുറന്നു. എങ്കിലും ഉടനേതന്നെ അയാൾ നിദ്രാവശഗനായതുപോലെ കണ്ണുമടച്ചു് അനങ്ങാതെ കിടക്കുകയും ചെയ്തു.

വഴിനടന്നും പകൽമുഴുവൻ ജോലിചെയ്തും ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന രാജാവു വിശ്രമിക്കേണ്ടതിന്നായി ആശ്രമവാതുക്കൽ ഇരുന്നു. എന്നാൽ അല്പസമയത്തിനുള്ളിൽ അദ്ദേഹം താനറിയാതെതന്നെ ഗാഢനിദ്രപ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹം ഉണർന്നതു സൂര്യോദയത്തിനു് അല്പം മുമ്പു മാത്രമാണു്. ഉണർന്നു നാലുഭാഗത്തേക്കും നോക്കിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു വല്ലാത്ത ദിഗ്ഭ്രമം വന്നതുപോലെ തോന്നി. പർണ്ണശയ്യയിൽ കിടന്നിരുന്ന താടിക്കാരൻ, രാജാവിനെത്തന്നെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ച സ്വരത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"അല്ലയോ മഹാരാജാവേ, അവിടുന്നു എനിക്കു മാപ്പുതരണം." ഇതുകേട്ടു വിസ്മിതനായരാജാവു, താ

ടിക്കാരനെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു:—"നിങ്ങൾ ആരാണു്? നിങ്ങൾ എനിക്കു തീരെ അപരിചിതനായിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു് എന്തിനു മാപ്പു തരണം?" ഇതുകേട്ടു താടിക്കാരൻ മറുപടി പറഞ്ഞു:—"ഇവിടേക്കു ഞാൻ അപരിചിതനാണെങ്കിലും ഇവിടുത്തെ ഞാൻ നല്ലവണ്ണം അറിയും. ഇവിടുന്നു് എന്റെ സഹോദരനെ നിഗ്രഹിച്ചു്, ഞങ്ങളുടെ സ്വത്തുക്കളെല്ലാം സർക്കാരിലേക്കു കണ്ടെടുത്തഅവസരത്തിൽ ഞാൻ ജീവനോടിരുന്നാൽ അതിനുപകരം ചോദിക്കാതിരിക്കുന്നതല്ലെന്നു പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിരുന്നു. അതിനു തക്കവും തരവും നോക്കി ഞാൻ വളരെക്കാലം ക്ഷമിച്ചിരുന്നു. ഇന്നലെ ഇവിടുന്നു് ഏകാകിയായി വനത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കഥ എനിക്കു മനസ്സിലായി. ഇതുതന്നെ തരം എന്നുകരുതി ദുഷ്ടബുദ്ധിയായ ഈ ഞാൻ അങ്ങയെ മടക്കത്തിൽ വധിക്കേണ്ടതിനു വേണ്ടഒരുക്കങ്ങളോടുകൂടി വഴിമദ്ധ്യത്തിൽ അങ്ങയുടെ വരവുംകാത്തു നിലകൊണ്ടു. പകൽ മുഴുവനും ഞാൻ ക്ഷമയോടുകൂടി അവിടെത്തന്നെ അങ്ങയുടെ വരവും പ്രതീക്ഷിച്ചുനിന്നു. അസ്തമിച്ചതിനുശേഷവും ഇവിടത്തെ കാണാഞ്ഞതിനാൽ ഇവിടുന്നു വാസ്തവത്തിൽ എവിടെയാണെന്നറിയേണ്ടതിനു ഞാൻ വനത്തിൽ പലഭാഗത്തും നടന്നു. ഇങ്ങനെ നടക്കുമ്പോൾ അങ്ങയുടെ കായരക്ഷിവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട ഒരു ഭടൻ എന്നെ കാണുകയും, ഞാൻ ആരെന്നും, എന്റെ ഉദ്ദേശം ഇന്നതെന്നും മനസ്സിലാക്കി എന്നെ മുറിവേല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ ഒരുവിധത്തിൽചാകാതെ അവിടെനിന്നു് ഓടുന്നവഴിക്കാണു് ഈ ആശ്രമത്തിൽ എത്തിയതും ഇവിടുത്തെ കണ്ടതും. ഇവിടുത്തെ വധിക്കുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടിരുന്ന എന്നെ ഇവിടുന്നു രക്ഷിച്ചു. അതിനാൽ ഇവിടുത്തെ ദയവുണ്ടായിട്ടു എന്നെ ജീവിച്ചിരിക്കുവാൻ അനുവദിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ ഞാനും എന്റെ സന്തതികളും ഇവിടു

ത്തെ ഏററവും വിശ്വസ്തന്മാരായ ഭൃത്യന്മാരാകുന്നതാണു്. ഇവിടുന്നു ദയവുചെയ്തു് എനിക്കു മാപ്പുതരണം."

ആജീവനാന്തം തൻെറ ബദ്ധവൈരിയായിരിക്കുമെന്നായിരുന്ന ഒരാളെ ഇത്ര എളുപ്പത്തിൽ സ്വാധീനമാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞതിൽ രാജാവിനു സാമാന്യം സന്തോഷവും കൃതാൎത്ഥതയും തോന്നി. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം അയാൾക്കു് അപ്പോൾത്തന്നെ സദയം മാപ്പുകൊടുക്കുകയും അയാളുടെ സ്വത്തുക്കളെല്ലാം താമസിയാതെ മടക്കി കൊടുക്കാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്കയും ചെയ്തു. മൃതപ്രായനായി കിടന്നിരുന്ന ആ സാധുവിനെ ചികിത്സിക്കേണ്ടതിനു വേണ്ട ഏൎപ്പാടുകളും ചെയ്തു്, രാജാവു മഹൎഷിയെ അന്വേഷിച്ചു് ആശ്രമത്തിൽനിന്നു പുറത്തു തോട്ടത്തിൽ വന്നു. രാജാവു് അവിടെ ചെന്ന സമയത്തു് മഹൎഷി തലേദിവസം കുഴിച്ച കുഴികളിൽ ചില വിത്തുകൾ പാകുകയായിരുന്നു. രാജാവു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ അടുക്കൽ ചെന്നു്, തലേദിവസം ചോദിച്ചിരുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്കു ശരിയായ സമാധാനം കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു് അപേക്ഷിച്ചു്.

മഹൎഷി ക്രമപ്രകാരമായി കൂട്ടിയിരുന്ന മണലിൽ മേല്പോട്ടു നോക്കി ചിന്താമഗ്നനായി കുറച്ചു നേരം ഇരുന്നതിനു ശേഷം ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു:—"ആ ചോദ്യങ്ങളുടെ ശരിയായ സമാധാനം ഇനിയും കിട്ടിയില്ലേ?"

"എങ്ങനെയാണു കിട്ടുന്നതു്. അങ്ങു് പറഞ്ഞുതരികയുണ്ടായില്ലല്ലോ" എന്നു രാജാവു കുറച്ചൊരു പരിഭവസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഋഷീശ്വരൻ ഇപ്രകാരം മറുപടി പറഞ്ഞു. "ആഹാ! അങ്ങനെയൊ, കൊള്ളാം. ഇവിടെ വന്നതിനുശേഷമുണ്ടായ ചില അനുഭവങ്ങൾകൊണ്ടു സംശയനിവൃത്തി വന്നിരിക്കുമെന്നാണു

ഞാൻ വിചാരിച്ചതു്. തനിയെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധി ച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം. കേട്ടുകൊള്ളു. ഇന്നലെ എന്റെ അതിയായ ക്ഷീണംകണ്ടു് അനുകമ്പ തോന്നിയതുകൊണ്ടു് നിങ്ങൾ എനിക്കുവേണ്ടി ഈ കുഴികൾ കുഴിച്ചുതന്നു് എന്നെ സഹായിക്കുന്നതിനു പകരം തിരിച്ചു പോയിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങൾ നിശ്ചയമായും ആ താടിക്കാരന്റെ വാളിനിരയാകുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾ വേണ്ട സമയത്തു വേണ്ട ആളെ സഹായിച്ചു പ്രവൃത്തി ചെയ്തതിന്റെ ഫലം അനുഭവിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ, ആ മനുഷ്യൻ മൃതപ്രായനായി ഇവിടെ വന്നുവീണപ്പോൾ നിങ്ങൾ വേണ്ടതു ചെയ്തു് അയാളുടെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചു. നിങ്ങൾ അപ്പോൾ അതു ചെയ്തിരുന്നില്ലെങ്കിൽ അയാൾ ഇപ്പോൾ ജീവനോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു. അപ്പോഴും ചെയ്യേണ്ട പ്രവൃത്തിയും സ്വീകരിക്കേണ്ട ആളും സ്ഥാനത്തിൽതന്നെയായി. അതുകൊണ്ടു നാം എല്ലാവരും സദാ ഓർമ്മിക്കേണ്ടതെന്തെന്നാൽ—നാം ചെയ്യേണ്ടതെല്ലാം അപ്പപ്പോൾതന്നെ ചെയ്യണം. സമയത്തിനു മുമ്പും സമയം കഴിഞ്ഞിട്ടും ചെയ്തിട്ടു ഫലമില്ല. അതുപോലെതന്നെ, നാം ഓരോ സമയത്തും ആരുടെ സന്നിധിയിലാണോ അവരെ നമ്മുടെ ബന്ധുക്കളായി വിചാരിക്കണം. ഇന്നവർ ശത്രുക്കളെന്നും, ഇന്നവർ ബന്ധുക്കളെന്നും ഒരിക്കലും മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കരുതു്. മൂന്നാമതു് എല്ലാററിലും പ്രാധാന്യമേറിയ പ്രവൃത്തി നമുക്കു് ഓരോ സമയത്തും ഇടപെടേണ്ടിവരുന്നവൎക്കു നമ്മെക്കൊണ്ടുകഴിയുന്ന ഉപകാരം ചെയ്യുന്നതും ആകുന്നു." സന്യാസിയുടെ പ്രസംഗം അവസാനംവരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കേട്ടതിനുശേഷം രാജാവു് "അല്ലയോ മഹാത്മാവെ! അങ്ങയുടെ ഉപദേശം അനുസരിക്കുന്നതു് എത്ര എളുപ്പമാണു്! അസാദ്ധ്യമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നതു് അവിടുന്നു് എനിക്കു് സുസാദ്ധ്യമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. മഹാനായ അങ്ങയുടെ സാര

ഗർഭമായ ഉപദേശം ഞാൻ സദാ സ്മരിക്കുന്നതാണു്" എന്നു പറഞ്ഞു സന്ന്യാസിയെ സവിനയം നമസ്കരിച്ചു തൃപ്തനായി പോകയും ചെയ്തു.

---

൭. എലിഷയുടെ സ്വകാര്യം.

പണ്ടൊരിക്കൽ രണ്ടു വൃദ്ധന്മാർ പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. അവരിൽ ഒരാൾ സാമാന്യം ധനികനായിരുന്നു. കൂട്ടുകാരന്റെ സ്ഥിതി, വളരെ പരുങ്ങലിലുമായിരുന്നു.

ധനികനായ എഫിം, വലിയ അഭിമാനിയായിരുന്നു. ലൌകികമായ കാര്യങ്ങളെ വളരെ ഗുരുതരങ്ങളായി കരുതിയിരുന്നതുകൊണ്ടു്, കണക്കും കണിശവും, ചിട്ടയും നിഷ്ഠയും മററും ബഹു കലശലായിരുന്നു. വളരെ സദ്വൃത്തനായിരുന്നതുകൊണ്ടു, ചുരുട്ടു്, വീടി, പൊടി മുതലായവ ഒന്നും തന്നെ എഫിം കൈകൊണ്ടു തൊടുകപോലും ചെയ്തിരുന്നില്ല. ആ പ്രദേശത്തുള്ളവരെല്ലാം എഫിമിനെ ഒരുനാട്ടുകാര്യസ്ഥനായിട്ടാണു ഗണിച്ചിരുന്നതു്. അയാളുടെ കുടുംബം സാമാന്യം വലിയതായിരുന്നു. കുടുംബികളായ രണ്ടു പുത്രന്മാരും, സഭാര്യനായ ഒരു പൌത്രനും എന്നും അയാളൊന്നിച്ചാണു താമസിച്ചിരുന്നതു്. എഫിമിനു വയസ്സ് എഴുപതോടടുത്തിരുന്നെങ്കിലും അയാൾ അരോഗദൃഢഗാത്രനായിരുന്നു.

കൂട്ടുകാരനായ എലിഷ, എഫിമിന്റെ സമവയസ്കനായിരുന്നു. എലിഷ ചെറുപ്പകാലത്തു് ആശാരിപ്പണിയെടുത്താണു് ഉപജീവനം കഴിച്ചിരുന്നതു്. എന്നാൽ വാ

ദ്ധക്യമായപ്പോൾ ഈ തൊഴിൽ ഉപേക്ഷിച്ച് സ്വഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ താമസമാക്കി. തേനീച്ചകളെ വളർത്തുന്നതു എലിഷയുടെ ഒരു പ്രധാന വിനോദമായിരുന്നു. എലിഷയുടെ മുഖപ്രസാദവും, സമയവ്യത്യാസവും കൂടാതെയുള്ള മന്ദഹാസവും, മൂളിപ്പാട്ടും, അയാൾ ലോകരംഗത്തിലുള്ള നടന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കിടന്നുഴലാതെ, നാട്യവിദ്യകണ്ടു രസിക്കുന്ന കാണികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരാളാണെന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞിരുന്നു. മുറുക്കും പൊടിവലിയും മററും അയാൾ തീരെ ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. കൂട്ടുകാരനൊന്നിച്ചിരുന്ന് ഓരോ നേരമ്പോക്കുകൾ പറഞ്ഞു രസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് ഒന്നോ രണ്ടോ ‘ഗ്ലാസ്സ്’ കുടിക്കുന്നതും അയാൾക്കു രസമായിരുന്നു. ആകപ്പാടെ, എലിഷ അവിടെയുള്ള അയൽവക്കക്കാരുടെ ഇടയിൽ “ഇല്ലത്തെ പൂച്ചയായിരുന്നു.” എലിഷയ്ക്കു രണ്ടു പുത്രന്മാരുണ്ടായിരുന്നതിൽ ഒരാൾ പുറംരാജ്യങ്ങളിൽ എവിടെയോ ആയിരുന്നു. മററെ ആൾ കുടുംബകാര്യങ്ങളും അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു വീട്ടിൽത്തന്നെയാണു താമസിച്ചിരുന്നതു്.

വൃദ്ധന്മാർ രണ്ടുപേരും തീർത്ഥയാത്ര നിശ്ചയിച്ചിട്ടു കുറച്ചധികം കാലമായിരുന്നു. എങ്കിലും, വെള്ളത്തേടന് അലക്കൊഴിഞ്ഞു കാശിയാത്രയ്ക്കു സമയമില്ലെന്നു് പറഞ്ഞപോലെ എഫിമിന് ഇടവിടാതെ ഉണ്ടായിരുന്ന ജോലിത്തിരക്കുകൊണ്ട് അതേവരെ സൌകര്യപ്പെടാതെ യാത്ര നീട്ടേണ്ടിവന്നു. കൃഷി പിടിക്കലും പുരപണിയിലും മററും നിറുത്തിവെച്ചു ദേശാടനത്തിനു പോകുന്നതു ബുദ്ധിപൂർവ്വമല്ലെന്നു് എഫിമിന്നു് ഒരു ധാരണയും ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഒരു ദിവസം വൃദ്ധന്മാർ രണ്ടുപേരും തമ്മിൽ കാണുവാൻ ഇടയായി. എഫിമിനെ കണ്ട ഉടനെ എലിഷയുടെ ഒന്നാമത്തെ ചോദ്യം

തീൎത്ഥയാത്ര ചെയ്യേണ്ട കാൎയ്യത്തെപ്പററിയായിരുന്നു. "നമുക്കു വയസ്സുകാലമല്ലേ? അതുകൊണ്ടു് ഇനിയും ഇട്ടുനീട്ടാതെ കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ പുറപ്പെടുന്നതു നല്ലതെന്നാണു് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്," എന്നു് എലിഷ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞു. അതിനു് എഫിം, "ഒരു കാൎയ്യമാണു്, ഈയാണ്ടിൽ ഇവിടെനിന്നു തിരിയുവാൻതന്നെ തരമാകുമോ" എന്നു സംശയമാണു്. വല്ലതും പത്തോ നൂറോ കൊണ്ടു് ഒപ്പിക്കാമെന്നു കരുതിയാണു് പുരപണി തുടങ്ങിയതു്. ആകപ്പാടെ "ഇല്ലത്തുനിന്നു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു, അമ്മാത്തു് ഒട്ടെത്തിയതുമില്ല" എന്നുള്ള തരത്തിലാണു് ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. വല്ല വിധത്തിലും അതു് അവസാനിപ്പിച്ചാൽ മതി എന്നായിട്ടുണ്ടു്. ഈ വൎഷത്തിനുമുമ്പു് എങ്ങനെയായാലും കഴിയും. അതുകൊണ്ടു ദൈവാനുക്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ നമുക്കു്, വരുന്ന വേനലിൽക്കു പോകാം. എന്താ. അങ്ങനെയല്ലേ? എന്നു പറഞ്ഞു.

എലിഷ:—"ശുഭസ്യശീഘ്രം" എന്നാണു പ്രമാണം. "കാൎയ്യമെല്ലാം ഒതുക്കി കാശിക്കു പോകാമെന്നു വെച്ചാൽ അതു നടക്കാത്ത കാൎയ്യമാണു്. അതുകൊണ്ടു് ഇവിടത്തെ കാൎയ്യമെല്ലാം അങ്ങനെ നടക്കട്ടെ. പുരുഷപ്രാപ്തിവന്ന മക്കളുള്ളപ്പോൾ നാം എന്തിനുവെറുതെ ക്ലേശിക്കണം? ഇനി പുലരാനുള്ളതു് അവരല്ലേ? രണ്ടും കല്പിച്ചു് ഇപ്പോൾതന്നെ പുറപ്പെടുന്നതാണു് ഉത്തമം എന്നാണു് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്."

എഫിം:—"മക്കളുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ മതിയൊ. 'കാശിനും ചുക്കിനും' കൊള്ളാത്തവരെ എങ്ങനെ വിശ്വസിക്കും!"

എലിഷ:—"നമ്മുടെ കാലം കഴിഞ്ഞാലും അവൎക്കു കഴിയണ്ടേ? നമ്മുടെ നോട്ടവും മേലന്വേഷണവുമെല്ലാം

ഇനി എത്ര കാലത്തേയ്ക്കുണ്ട്? അതുകൊണ്ട് അവർ ഇപ്പോൾതന്നെ കുറേശ്ശെ പഠിക്കട്ടെ."

എഫിം.—"അതു വാസ്തവംതന്നെ. പക്ഷെ, എന്റെ കണ്ണ് എല്ലാ ദിക്കിലും എത്തിയാലെ എനിക്കു സമാധാനമുള്ളൂ" എന്നു പറഞ്ഞു്, കുറച്ചുനേരം ചിന്താമഗ്നനായി ഇരുന്നതിനുശേഷം വീണ്ടും പറയുവാൻ തുടങ്ങി. "എന്നു തന്നെയല്ല, തല്ക്കാലം കൈയിൽ യാത്രയ്ക്കാവശ്യമുള്ള പണം ഉണ്ടാകുമോ എന്നും സംശയമാണ്. കൈയിൽ കാശില്ലാതെ പുറപ്പെട്ടാൽ കഷ്ടപ്പെട്ടുപോകും. ഒരു നൂറുറപ്പികയെങ്കിലും എടുക്കാതെ എങ്ങനെയാണു പുറപ്പെടുന്നതു്." എലിഷ ഒരു മന്ദഹാസത്തോടുകൂടി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "ഇങ്ങനെ പറയുന്നതു കുറെ കഷ്ടമാണ്. എന്നെപ്പോലെ ഉള്ളവരാണ് ഇങ്ങനെ സംസാരിച്ചതെങ്കിൽ അതിൽ കുറച്ചു ന്യായമുണ്ട്. ആട്ടെ, എങ്ങനെയാ ാലും ഇന്നുതന്നെ പുറപ്പെടുന്ന കാര്യം തീർച്ച പറഞ്ഞാൽ ആവശ്യമുള്ള പണം ഞാൻ എവിടെ നിന്നെങ്കിലും ഉണ്ടാക്കാം."

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ എഫിമിനു്, വല്ലാതെ ചിരിവന്നു. "എന്റെ ചങ്ങാതി പണക്കാരനായ കഥ എനിക്കിപ്പോൾ ചെവിക്കു പുത്തരിയാണ്. ആട്ടെ, എവിടെനിന്നാണു യാത്രയ്ക്കു വേണ്ട പണം സമ്പാദിക്കുവാൻ ഭാവം? വല്ല നിധിയും കണ്ടു വെച്ചിട്ടുണ്ടോ;" എന്ന് എലിഷയുടെ ഉത്സാഹം കുറച്ചു തണിക്കും പകന്നതുപോലെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

ഇതു കേട്ട് എലിഷ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "വല്ലതും പത്തോ പതിനഞ്ചോ എന്റെകൈയിൽതന്നെ ഉണ്ടാകും.

പോരാതെ വരുന്നതു് എന്റെ തേനീച്ചക്കൂട്ടുകൾ കുറെ വിററാൽ കിട്ടുകയും ചെയ്യും. നമ്മുടെ വടക്കേതിലെ കാരണവർ തേനീച്ചക്കൂട്ടിന്നു നല്ല വില തരാമെന്നു വളരെനാളായി പറഞ്ഞുതുടങ്ങീട്ടു്. അതുകൊണ്ടു തല്ക്കാലത്തെ ആവശ്യം നിവൃത്തിക്കാം."

എഫിം:—"കൂട്ടുകൾ ഇപ്പോൾതന്നെ കരാർ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു നഷ്ടമാണു വരുവാൻ പോകുന്നതെങ്കിൽ ഒടുവിൽ പശ്ചാത്തപിക്കേണ്ടി വരും."

എലിഷ:—"പശ്ചാത്താപമോ!—ഇത്ര തുച്ഛമായ ഒരു കാര്യം ആക്കാണു പശ്ചാത്താപത്തിന്നിടയാക്കുന്നതു്! നല്ല കൂത്തായി! ഞാൻ ഈ വയസ്സിന്നിടയ്ക്കു വല്ലപ്പോഴും പശ്ചാത്തപിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതു ദൈവവിരോധമായ വല്ല പ്രവൃത്തികളും ചെയ്തിട്ടുള്ളതിന്നാണു്. ആത്മാവിന്നു് എന്തെങ്കിലും ദോഷം വരുന്നതു വ്യസനകരംതന്നെ. അതു കൂടാതെ ഈ വക അസ്ഥിരങ്ങളായ വസ്തുക്കൾ എനിക്കു വലിയ ആലോചനയ്ക്കുകൂടി വിഷയീഭവിക്കാറില്ല."

എഫിം:—"അതെല്ലാം വാസ്തവംതന്നെ. എങ്കിലും, അവനവന്റെ തറവാട്ടിൽ അവനവന്റെ ഇഷ്ടത്തിന്നു വിരോധമായി എന്തെങ്കിലും സംഭവിക്കുമ്പോൾ കുറച്ചൊരു സുഖമില്ലായ്മ ഉണ്ടാകുന്നതു സാധാരണയാണു്."

എലിഷ:—"ആത്മസംസ്കാരത്തിന്നു വിരോധമായി എന്തെങ്കിലും സംഭവിക്കുന്നതു വ്യസനകരംതന്നെ. ബാക്കിയുള്ളവയെല്ലാം വിസ്മരണീയങ്ങളാണു്. അതെന്തെങ്കിലുമാവട്ടെ. യാത്രയുടെ കാര്യം ഇനി എങ്ങനെയായാലും നീട്ടുന്നതു ശരിയല്ല."

ഇപ്രകാരം ഓരോന്ന പറഞ്ഞു വളരെനേരം കഴിയുന്നതിന മുമ്പ് എഫിം എലിഷയുടെ പ്രേരണയ്ക്കു വശംവദനായി, ഒരാഴ്ചക്കുള്ളിൽ യാത്ര പുറപ്പെടേണ്ടതിന നിശ്ചയിച്ചു.

എഫിം ഏകദേശം ഒരുനൂറുറുപ്പികയോളംകൈയിൽ എടുത്തു. ബാക്കി തന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഇരുനൂറുറുപ്പിക ഭാൎയ്യയെ ഏല്പിച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

സാധുവായ എലിഷ സ്വഗൃഹത്തിൽ ചെന്ന് "തുത്തുപെറുക്കി" ഏകദേശം മുപ്പതുറുപ്പികയോളം ശേഖരിച്ചു. ഏകദേശം അത്രയുംതന്നെ തേനീച്ചക്കൂട്ടുകൾ വിററവകയും കിട്ടി.

എഫിം, താൻ മടങ്ങിവരുന്നതുവരെ ചെയ്യേണ്ട സകല കാൎയ്യങ്ങളും വളരെ നിഷ്കൎഷയോടെ മകനെ ഭരമേല്പിച്ചു. നിസ്സാരമായ കാൎയ്യങ്ങളിൽപോലും അയാളുടെ ബുദ്ധിയും ആലോചനയും എത്തിയിരുന്നു. എന്നാൽ എലിഷയ്ക്കു യാതൊന്നും ഏല്പിക്കേണ്ടതായി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അയൽവക്കക്കാരന കൊടുക്കാമെന്നേററിരുന്ന തേനീച്ചക്കൂട്ടുകൾ ഭദ്രമായി സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നമാത്രം അയാൾ ഭാൎയ്യയെ ഏല്പിച്ചു.

വൃദ്ധന്മാർ രണ്ടുപേരും അത്യാവശ്യം വേണ്ട സാമാനങ്ങളും കൈയിലെടുത്തു കാൽനടയായി പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. എലിഷയ്ക്കു വീടുവിടുന്നതിന യാതൊരു ക്ലേശവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല ഗൃഹസംബന്ധമായ ഒരു കാൎയ്യവും അയാൾക്കു മനോരാജ്യത്തിന കാരണമായില്ല. ഗ്രാമത്തിൽനിന്ന പുറത്തു കടന്നതോടുകൂടി സ്വജനങ്ങളെപ്പററി അയാൾക്കു യാതൊരു ചിന്തയും ഇല്ലാതായി. തന്റെ കൂട്ടുകാരനെ എങ്ങനെയാണ് ഉത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതെന്നായിരുന്ന അയാളുടെ മുഖ്യമായ ആലോചന. വഴിനടക്കുന്ന ക്ഷീണം അറിയാതിരിക്കേണ്ടതിന്ന്, എലിഷ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു പാ

ട്ടം കഥയുംമററും പൊടിപൈാടിച്ചിരുന്നു. രാത്രിസമയം വിശ്രമിക്കേണ്ടതിന്നു ചെന്നുകൂടുന്നേടത്തെല്ലാം കണ്ടവരോടു നേരമ്പോക്കു പറഞ്ഞു തന്നാൽ കഴിയുന്ന സഹായം സസന്തോഷം ചെയ്തുകൊടുത്തിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവൎക്കു കഷണ്ടിക്കാരനായ കാരണവരെ മറക്കുവാൻ വഹിയാത്തവിധത്തിൽ സ്നേഹമായി. ആകപ്പാടെ എലിഷയ്ക്കു് ഒരു കാൎയ്യത്തിൽ മാത്രമെ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പൊടിവലിയും മററും തീരെ ഉപേക്ഷിക്കേണമെന്നായിരുന്നു പുറപ്പെടുമ്പോഴത്തെ നിശ്ചയം. അതുകൊണ്ടു് അയാൾ പൊടിഡെപ്പിതന്നെ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അയാൾക്കു ചില സമയങ്ങളിൽ കുറച്ചൊരു അസ്വാസ്ഥ്യവും ഉത്സാഹക്കുറവും ഉണ്ടായിരുന്നു. വഴിയിൽവെച്ചു പരിചയമായ ഒരാൾ എലിഷയ്ക്കു കുറച്ചു പൊടി സമ്മാനിച്ചതു് അയാൾക്കു സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുവാൻ മനസ്സു വന്നില്ല. എഫിമിനു് ഈവകയെല്ലാം വിരോധമാണെന്നറിഞ്ഞതിനാൽ എഫിം കാണാതെ അതു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കുറേശ്ശെ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു.

എഫിമിന്നും യാത്ര ഒരുമാതിരി സുഖമായിരുന്നു. അയാൾക്കു വഴി നടക്കുന്നതിൽ ലേശം ക്ലേശം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാൾ അധികം സമയവും മനോരാജ്യത്തിൽ തന്നെയാണു കഴിച്ചിരുന്നതു്. വളരെ അധികം സംസാരിക്കുന്ന സ്വഭാവം അയാൾക്കു പണ്ടുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷെ, അയാളുടെ മനോരാജ്യം അയാൾക്കു ചിലപ്പോൾ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിനു കാരണമായിരുന്നു എന്നു് അയാളുടെ മുഖഭാവത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാമായിരുന്നു. അയാളുടെ ശരീരം സ്വഗൃഹത്തിൽനിന്നു വളരെ ദൂരെ ആയിരുന്നു എങ്കിലും, മനസ്സു് ഒരിക്കലും ആ സ്ഥലം വിട്ടിരുന്നുവോ എന്നു സംശയമാണു്. അവിടെ താൻ ഏല്പിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ള കാൎയ്യങ്ങളെല്ലാം ശരിയായി നടക്കുന്നുണ്ടോ

എന്നായിരുന്നു അയാളുടെ സംശയം. താൻ കടന്നുപോന്നിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ കൃഷിക്കാർ ഉഴുന്നതുംവിതയ്ക്കുന്നതും മററും കാണുമ്പോൾ, തിരിച്ചുപോയി വേണ്ടതു ചെയ്തിട്ടു വരുന്നതായിരിക്കും നല്ലതെന്നുകൂടി അയാൾക്കു ചിലപ്പോൾ തോന്നിയിരുന്നു.

ഏകദേശം അഞ്ചാഴ്ചയോളം ഇങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. ഇതേവരെ വൃദ്ധന്മാർക്കു രണ്ടുപേർക്കും തങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ള ഭക്ഷണസാധനങ്ങളും മററും വില കൊടുത്തുതന്നെ വാങ്ങിക്കേണ്ടിവന്നിരുന്നു. അഞ്ചാഴ്ചയോളം ഇടവിടാതെ നടന്നതിനുശേഷം അവർ ഒരു ചെറുഗ്രാമത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. വൃദ്ധന്മാരായ വഴിയാത്രക്കാരെ ആ ഗ്രാമത്തിലുള്ളവർക്കെല്ലാം വലിയ ബഹുമാനമായി. അതിനാൽ അവർ ഓരോരുത്തരും അവരെ രണ്ടുപേരെയും സല്ക്കരിക്കേണ്ടതിന്ന് അവരവരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. സല്ക്കാരത്തിനു പ്രതിഫലമായി ആരുംതന്നെ ഒന്നും വാങ്ങിയതുമില്ല. സൽബുദ്ധികളായ ഗ്രാമവാസികളുടെ ഹൃദയപൂർവ്വമായ ഉപചാരങ്ങൾകൊണ്ടു സന്തൃപ്തന്മാരായ തീർത്ഥയാത്രക്കാർക്കു പിന്നീടു പോകേണ്ടവഴി ഭയങ്കരമായ ക്ഷാമബാധകൊണ്ട് ഏതാണ്ടു ജനശൂന്യമായ ഒരു പ്രദേശത്തുകൂടിയായിരുന്നു. സാധുക്കളായ തദ്ദേശവാസികൾക്കു വൃദ്ധന്മാരെ സ്വീകരിച്ചു സല്ക്കരിക്കേണ്ടതിനു യാതൊരുവഴിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും തങ്ങളുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടതിന്ന് അവർ തീർത്ഥയാത്രക്കാരെക്ഷണിക്കാതിരുന്നില്ല. പണം കൊടുത്താൽകൂടി ഭക്ഷണംകിട്ടുന്നതിനു പ്രയാസമായിരുന്ന ആ സ്ഥലത്തു സൌജന്യമായി കിട്ടുന്നകാര്യം സാമാന്യം പരുങ്ങലിലായിരുന്നുവെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഒന്നുരണ്ടുദിവസം അവിടെ ഒരുവിധത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയതിനുശേഷം വൃദ്ധന്മാർ വീണ്ടും പുറപ്പെട്ടു. ആറേ

ഴനാഴിക നടന്നപ്പോഴ് അവർ ഒരു നദീതീരത്തുചെന്നുചേ ൎന്നു. സ്വല്പനേരം അവിടെയിരുന്നു കാററുകൊണ്ടതിന്നുശേ ഷം വീണ്ടും യാത്രതുടരാമെന്നുകരുതി രണ്ടുപേരും സാമാന ങ്ങളും താഴെറെച്ചു് ഒരു വൃക്ഷത്തിൻെറതണലിൽ ഇരു പ്പായി.

ഈ തരംനോക്കി എലിഷ അയാളുടെ പൊടിച്ചെ പ്പു പതുക്കെ പുറത്തെടുത്തു. "ഇതു മോശംതന്നെ" എന്നു ള്ള നാട്യത്തിൽ എഫിം അയാളുടെനേരേനോക്കി തലകു ലുക്കീട്ടു് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു.—"എന്താ ചെങ്ങാതി, ഇ നിയും ഈ സ്വഭാവം കളയാറായില്ലേ?" ഇതുകേട്ടു് എലി ഷ കുറച്ചൊരു നൈരാശ്യത്തോടുകൂടി "എന്തുചെയ്യാം.ഈ ദുസ്സ്വഭാവം എന്നെ പിടികൂടിക്കഴിഞ്ഞു, "ചൊട്ടയിലെ ശീലം ചുടലവരെ" എന്നുള്ള പ്രമാണം ഈ കാൎയ്യത്തിൽ എത്രയോ വാസ്തവമായിരിക്കുന്നു" എന്നുപറഞ്ഞു ചിന്താമ ഗ്നനായി ഇരുന്നു.

ഒന്നുരണ്ടുമണിക്കൂർ അവിടെ ഇരുന്നു വിശ്രമിച്ചതി ന്നുശേഷം അവർ പിന്നെയും യാത്രതുടൎന്നു. ഉഷ്ണാധിക്യം കൊണ്ടു് എലിഷയ്ക്കു സാമാന്യത്തിലധികം ക്ഷീണമുണ്ടാ യി. ദാഹം സഹിക്കവഹിയാഞ്ഞതിനാൽ വല്ലദിക്കിലും കയറി കുറച്ചു വെള്ളംകുടിച്ചാൽകൊള്ളാമെന്നു് അയാഠംക്കു തോന്നി. എഫിം യാതൊരു കുലുക്കവുംകൂടാതെ വേഗ ത്തിൽ നടന്നിരുന്നതുകൊണ്ടു് എലിഷയ്ക്കൊപ്പം എത്തു വാൻ സാധിച്ചില്ല.

"എനിക്കു വല്ലാതെ ദാഹിക്കുന്നു. കുറച്ചു വെള്ളംകു ടിച്ചാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്" എന്നു് എലിഷ പതുക്കെപ്പറ ഞ്ഞു."അതിനെന്താ, എവിടെയെങ്കിലും കയറി കുറച്ചുവെ ള്ളംമേടിച്ചു കുടിക്കരുതേ. എനിക്കു വേണമെന്നില്ല" എ ന്നു് എഫിം മറുപടിപറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടപ്പോഠം എലിഷ "എന്നാൽ ഞാൻ ഈ വീട്ടിൽകയറി കുറച്ചു വെള്ളംവാങ്ങി

കുടിച്ചിട്ട് പ്പെം എത്തിക്കൊള്ളാം. എനിക്കുവേണ്ടി കാത്തുനില്ക്കേണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു് എലിഷ സമീപത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കുടിലിലേക്കുകയറി. എഫിം പഴയപടി മുമ്പോട്ടു നടന്നു.

എലിഷ കയറിച്ചെന്നതു് ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ഒരു കുടിലിലേക്കാണു്. കുടിലിന്റെ നാലുവശവും അയാൾ നടന്നുവെങ്കിലും അവിടെയെങ്ങും യാതൊരു ഒച്ചയും അനക്കവും കേട്ടില്ല. ഒരുസമയം ആ സ്ഥലം ജനവജ്ജിതമായിരിക്കാമെന്നു് എലിഷയ്ക്കു സംശയംതോന്നി. എങ്കിലും അതിനകത്തുകടന്നു് ഒന്നു പരിശോധിക്കാം എന്നു നിശ്ചയിച്ചു് എഫിം വാതില്ക്കൽചെന്നു് അകത്തേക്കു് എത്തിച്ചുനോക്കി. അപ്പോൾ പൂമുഖത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പൊളിഞ്ഞ ബെഞ്ചിന്മേൽ ഒരു വൃദ്ധൻ നിശ്ചേഷ്ടനായികിടക്കുന്നതുകണ്ടു. ജനലിൽക്കൂടി അകത്തേക്കു കടന്നിരുന്ന വെയിൽകൊണ്ടു് ആ മനുഷ്യന്റെ ശരീരംമുഴുവൻ ചുട്ടുപൊള്ളിയിരുന്നു. വൃദ്ധൻ ഉറങ്ങുകയല്ലെന്നു് എലിഷയ്ക്കു് ആദ്യത്തെനോട്ടത്തിൽതന്നെ മനസ്സിലായെങ്കിലും. തീപോലെയുള്ള വെയിലിൽനിന്നു മാറിക്കിടക്കാത്തതു് എന്തുകൊണ്ടായിരിക്കുമെന്നു് അയാൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. എലിഷ അയാളെ ഒന്നുരണ്ടുപ്രാവശ്യം പതുക്കെവിളിച്ചു്, കുറച്ചുവെള്ളം കിട്ടിയാൽകൊള്ളാമെന്നു് അപേക്ഷിച്ചു. ആ മനുഷ്യൻ കേട്ടഭാവംനടിക്കാതെ പിന്നെയും അനങ്ങാതെകിടന്നു: സ്വല്പനേരംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അടുത്തമുറിയിൽ ഒരു ചെറിയ കുട്ടി കരയുന്നശബ്ദം എലിഷ വ്യക്തമായിക്കേട്ടു. "ഇതെന്തുകഷ്ടമാണു്! ഇവിടെയുള്ളവക്കെല്ലാം എന്തുപററിയിരിക്കുന്നു! വിളിച്ചിട്ടു് ആരുംതന്നെ മിണ്ടുന്നില്ലല്ലോ. ഇതെന്താണെന്നൊന്നറിയട്ടെ"എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് എലിഷ വാതിൽ തള്ളിത്തുറന്നു് അകത്തേക്കുകടന്നു. അവിടെ ഒരു ബെഞ്ചിന്മേൽ ഒരു കിഴവി അദ്ധനഗ്നയായിട്ടു്

ഒരു മേശമേൽ തലയുംവെച്ച് ഇരുന്നിരുന്നു. ശരീരം ശോഷിച്ച് വിളൎത്തു വയറുംചാടിയിരുന്ന ഒരു ബാലൻ കണ്ണിൽനിന്നു വെള്ളം ഒലിപ്പിച്ച് "അമ്മമ്മേ! വിശക്കണു. വല്ലതും" എന്നു ഒരു ദീനസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു, ആ സ്ത്രീയുടെ വസ്ത്രംപിടിച്ചുവലിച്ചുകൊണ്ടു കിണുങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കട്ടിലിന്മേൽ ഒരു യുവതി ഏതാണ്ടു 'ഭണ്ഡമിളക്കം' ഉള്ളതുപോലെ കൈകൊണ്ടും കാൽകൊണ്ടും മുഖംകൊണ്ടും പല ഗോഷ്ടികളും കാണിച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നുരുണ്ടിരുന്നു. മുറിയിലെ ദുൎഗ്ഗന്ധം സഹിക്കവഹിയായിരുന്നു. ഈശ്വരനാലും മനുഷ്യരാലും ഒരുപോലെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരുക്കൂട്ടം സത്വങ്ങളാണ് ആ ജീൎണ്ണിച്ച കുടിലിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാർ എന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഏലിഷയ്ക്കു വലിയ താമസം വേണ്ടിവന്നില്ല. ആ സാധുക്കളെ ഈസ്ഥിതിയിൽ കണ്ടിട്ടു വന്നവഴിക്കുതന്നെ പോയാലോ എന്നു ഏലിഷയ്ക്കു് ഒരു ശങ്കതോന്നി. എങ്കിലും അങ്ങനെചെയ്യുന്നതിനു അയാൾക്കു സഹജമായിരുന്ന ദീനദയാലുത്വവും സമസൃഷ്ടിസ്നേഹവും അയാളെ അനുവദിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടു് അയാൾ എന്തുചെയ്യേണ്ടുവെന്നു സംശയിച്ച് അവിടെ നില്ക്കുമ്പോൾ വൃദ്ധ പതുക്കെ തലപൊന്തിച്ച് "എന്തിനാണിവിടെവന്നതു്? ഇവിടെ യാതൊന്നുമില്ല. കടന്നുപൊയ്ക്കൊള്ളൂ" എന്നു കുറച്ചൊരു പരുഷസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു, പണ്ടത്തെസ്ഥിതിയിൽ വീണ്ടും കിടപ്പായി. ഇതുകേട്ടപ്പോൾ ഏലിഷയ്ക്കു കാൎയ്യം ഒരുമാതിരി മനസ്സിലായി.

"എനിക്കു വിശേഷിച്ചൊന്നും വേണമെന്നില്ല. കുറച്ചു പച്ചവെള്ളംകുടിക്കുവാൻ കിട്ടിയാൽമതി" എന്നു് അയാൾ വൃദ്ധയുടെ സമീപം ചെന്നുനിന്നുപറഞ്ഞു. "ഇവിടെ വെള്ളംകൊണ്ടുവന്നതു് ഒട്ടും ഇരിപ്പില്ല. പോയിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിനും ആരും ഇല്ല. പാട്ടുനോക്കി പൊയ്ക്കോ

ഉള്ളു" എന്നു വൃദ്ധ വീണ്ടുംപറഞ്ഞു. "ഈ ദീനക്കാരത്തിയെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിന്നു് ഇവിടെ ആരും ഇല്ലേ?" എന്നു് എലിഷ വ്യസനത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു. ഇതുകേട്ടു വൃദ്ധ, വീണ്ടും തലപൊന്തിച്ചു് ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞു.— "കാണരുതെ, ഇവിടെ ഉള്ളവരുടെസ്ഥിതി. അവളുടെ അച്ഛൻ ആ തോട്ടത്തിൽ പകുതി ജീവനോടെ കിടക്കുന്നുണ്ടു്. ഞങ്ങൾ ഇതാ ഇവിടെയും ചാകാറായിക്കിടക്കുന്നുണ്ടു്. പെട്ടെന്നു പ്രത്യക്ഷനായ എലിഷയെക്കണ്ടു് അയാളെത്തന്നെ തുറിച്ചുനോക്കി സ്വല്പനേരത്തേക്കു കരയുവാൻ മറന്നിരുന്ന ചെറുബാലൻ വീണ്ടും പഴയ സ്വരത്തിൽ സംഗീതംതുടങ്ങി. അപ്പോഴേയ്ക്കു തോട്ടത്തിൽ കിടന്നിരുന്ന കാരണവർ എലിഷയുടെശബ്ദം കേട്ടിട്ടായിരിക്കാം, എങ്ങനെയൊ ഉരുണ്ടുപിരണ്ടു് അവിടെ വന്നുവീണു. അയാൾ എലിഷയെനോക്കി ഓരോന്നു പറയുവാൻതുടങ്ങി. "ഞങ്ങൾക്കെല്ലാവക്കും സുഖക്കേടാണു്. ആ ചെറിയ ചെറുക്കൻ പട്ടിണികിടന്നു ചാകാറായി" എന്നു വളരെ നേരംകൊണ്ടു് ഓരോ വാക്കായി പറഞ്ഞിട്ടു തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരയുവാൻ തുടങ്ങി.

എലിഷ ഉടനെ തോളിൽഇട്ടിരുന്ന ഭാണ്ഡം ഇറക്കി ഒരു ബെഞ്ചിന്മേൽവെച്ചു് അതിൽനിന്നു് ഒരപ്പം എടുത്തുമുറിച്ചു് ഒരുകഷണം ബാലനുകൊടുത്തു. കുട്ടി അതുകിട്ടിയക്ഷണത്തിൽ കടിച്ചുപറിച്ചുതിന്നുവാൻ തുടങ്ങി. ഇതുകണ്ടപ്പോൾ ബെഞ്ചിന്റെ ചുവട്ടിൽ കണ്ണുമടച്ചു ചുരുണ്ടുകൂടി മിണ്ടാതെ കിടന്നിരുന്ന ഒരു ചെറിയ പെൺകുട്ടി കൈയു് നീട്ടിക്കൊണ്ടു് എലിഷയുടെ അടുക്കലേക്കുവന്നു. ഒരു കഷണം അപ്പം എലിഷ ആ പെൺകുട്ടിക്കും കൊടുത്തു. ബാക്കിയുള്ളതു വൃദ്ധയ്ക്കും കാരണവക്കും എടുത്തുവെച്ചു. വായും തൊണ്ടയും വല്ലാതെ ഉണങ്ങിവരണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ടു് അപ്പക്കഷണം തിന്നുവാൻ കഴിയാതെ കിഴവികുഴങ്ങുന്നതുകണ്ടു് എലിഷ എഴുനേററു് എവിടെ നിന്നാണു വെള്ളം

കൊണ്ടുചെരാറെന്നു് അവരോട്ട ചോദിച്ചു. തോട്ടത്തിന്റെ മൂലയ്ക്കൽ ഒരു കിണറുണ്ടെന്നും, അതിന്റെ സമീപത്തു വല്ലെടത്തും വെള്ളം മുക്കുന്ന പാത്രവും കയറും ഉണ്ടാകുമെന്നും വൃദ്ധ പ്രയാസപ്പെട്ടുപറഞ്ഞു. വൃദ്ധയും കുട്ടികളും,അപ്പവും വെള്ളവും ധാരാളമായി കഴിച്ചു. എന്നാൽ വൃദ്ധനായ കാരണവർ കട്ടിലിന്മേൽ കിടന്നിരുന്ന സ്ത്രീയെ നോക്കി കണ്ണുനീർ ഒലിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നതല്ലാതെ എലിഷ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവെച്ച സാധനങ്ങൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കുക പോലും ചെയ്തില്ല.

പിറേറദിവസം എലിഷ ഗ്രാമത്തിൽ പോയി പല ഭക്ഷണസാധനങ്ങളും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു പാകം ചെയ്തു്, വൃദ്ധയ്ക്കും കാരണവൎക്കും കുട്ടികൾക്കും ധാരാളമായി കൊടുത്തു. ക്ഷീണം ഒരുമാതിരി തീൎന്നു സംസാരിക്കാറായപ്പോൾ കിഴവിയും വയസ്സനും അവരുടെ കഷ്ടസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചു പറയുവാൻ തുടങ്ങി. “ഞങ്ങൾ ഒരുകാലത്തും വളരെ നല്ല സ്ഥിതിയിലായിരുന്നില്ല. ആകപ്പാടെ അന്നന്നത്തെ ചിലവു് ഒരുവിധം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു, എന്നേ പറയുവാനുള്ളു. ഈ ആണ്ടിൽ നാടൊട്ടുക്കു ക്ഷാമം ബാധിച്ചപ്പോൾ പണിക്കുപോയാൽ കൂലി കിട്ടുന്നതുകൂടി പ്രയാസമായി. കണ്ണിൽ കണ്ടവരോടൊക്കെ ഇരന്നു കഴിക്കുന്ന കഥ ഇവിടെ എല്ലാവൎക്കും തീരെ സങ്കടകരമായിട്ടാണു തോന്നിയതു്. എന്നതന്നെയല്ല, ‘താനുണ്ണാത്തേവർ വരം കൊടുക്കുന്നാ’തെങ്ങനെയാണു്? അതുകൊണ്ടു് ഒരു സമയം അതിനു പുറപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിൽതന്നെ അതുകൊണ്ടു വലിയ കാൎയ്യമൊന്നും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലായിരുന്നു. കുറച്ചു നിലവും മററുമുണ്ടായിരുന്നതെല്ലാം പണയത്തിലായി. ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന സാധനങ്ങളെല്ലാം വിററുതിന്നു. വല്ലതും സഹായിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ളവർ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവൎക്കും ഇതുതന്നെയായി ഗതി. ‘ഇരുപത്തെ

ട്ട പട്ടിണിയും രണ്ടു് ഏകാദശി'യുമായി കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വായെടുത്തു മിണ്ടാൻ ആൎക്കും ശേഷിയില്ലാതായി. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും പോരാഞ്ഞിട്ടു്, എല്ലാവൎക്കും സുഖക്കേടും വന്നു പിടിപെട്ടു. ഒരു കിണ്ടി വെള്ളം മുക്കിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിനുകൂടി ശേഷംപേൎക്കു ശക്തിയില്ലാതായി. ഇതിലപ്പുറം ഇനി ഒന്നും വരേണ്ടതില്ല. നല്ല തടിപോലെ ഇരുന്നിരുന്ന ആ പെണ്ണിന്റെ കിടപ്പുകണ്ടാൽ ഇനി ജീവിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ള ആശയേ തീൎന്നു! മുജ്ജന്മം ചെയ്ത പാപം അനുഭവിക്കാതെ തിരില്ല; വിധിവിഹിതം ആൎക്കാണു ലംഘിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതു്?

"ഇവനിതുഭവിക്കേണമിന്നകാലംവേണം
അവശതഭവിക്കേണമൎത്ഥനാശംവേണം
ഇതിവിധിവിധിച്ചതിപ്രാണികൾക്കൊക്കവെ
ഹിതമഹിതമെങ്കിലുംലംഘ്യമല്ലേതുമേ."

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെല്ലാം ഞങ്ങൾക്കു നല്ലപോലെ അനുഭവപ്പെട്ടു." എന്നിപ്രകാരം ഓരോന്നു പറഞ്ഞു്, കിഴവി കരഞ്ഞുതുടങ്ങി.

എലിഷ അയാൾക്കു സ്വാഭാവികമായിട്ടുള്ള ക്ഷമയോടും അനുകമ്പയോടുംകൂടി കിഴവിയുടെ പ്രസംഗം അവസാനംവരെ കേട്ടു, കുറേനേരം ചിന്താമഗ്നനായിരുന്നു. ആ സാധുക്കളെ ഈ സ്ഥിതിയിൽ നിരാശ്രയരായി ഇട്ടേച്ചു പോകുന്നതിന്നു് എലിഷയ്ക്കു വല്ലാത്ത വൈമനസ്യമുണ്ടായിരുന്നു. സമസ്തസൃഷ്ടികളോടു തനിക്കുള്ള കടമയെ നിറവേററുന്നതാണു് ഈശ്വരഭജനത്തിന്റെ മൎമ്മം എന്നു വൃദ്ധനായ എലിഷയ്ക്കു നല്ല ബോധമുണ്ടായിരുന്നു. കണ്ണടച്ചു ജപവും, കാശിയാത്രയും, സന്യാസവും, സല്ക്കൎമ്മവുമെല്ലാം സമസ്തസൃഷ്ടിസ്നേഹത്തോടു കൂടാത്തതാണെങ്കിൽ അവ

ഒരിക്കലും നാം വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ നമ്മെ ദൈവസന്നിധിയിലേക്ക നയിക്കുന്നതല്ലെന്നായിരുന്നു എലിഷയുടെ വിശ്വാസം.

ഇപ്രകാരമുള്ള ആലോചനകൾ എലിഷയെ അവിടംവിട്ടു പോകുന്നതിന്ന് അനുവദിച്ചില്ല. അയാൾ തന്റെ യാത്ര ഒന്നുരണ്ടുദിവസത്തേക്കുകൂടി നീട്ടേണ്ടതിന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ചില സമയത്ത് എലിഷയ്ക്കു താൻ ചെയ്യുന്നതു ബുദ്ധിപൂർവ്വമല്ലെന്നു തോന്നി. പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ ദർശിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കിട്ടുവാനിരിക്കുന്ന ഫലം, ആ ജീർണ്ണിച്ച കുടിലിലെ നിവാസികളെ പരിചരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കിട്ടുന്നതാണോ എന്നു വൃദ്ധനു ചിലപ്പോൾ സംശയം തോന്നി. 'പട്ടി ചന്തയ്ക്കു പോയതു'പോലെ 'കടിച്ചതുമില്ല, പിടിച്ചതുമില്ല' എന്നുള്ള സമ്പ്രദായത്തിൽ തിരിച്ചു ചെല്ലുന്നത് ഒരുവേള മററുള്ളവരുടെ പുച്ഛത്തിനും പരിഹാസത്തിനും കൂടി കാരണമായേക്കാം എന്ന് ഓർമ്മവന്നപ്പോൾ, തന്റെ ഈ സാഹസം കുറച്ചു കടന്നുപോയി എന്നും അയാൾക്കു തോന്നാതിരുന്നില്ല. തീർത്ഥയാത്രയ്ക്കു കരുതിയിരുന്ന പണം മുഴുവനും കണ്ണിൽ കണ്ടവക്കു തീററിസ്സാമാനം വാങ്ങിക്കളയുന്നത് എത്ര തന്നെ ഉചിതമായിട്ടുള്ളതാണെന്ന് അയാൾക്ക് ഊഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഈവക സംശയങ്ങളെല്ലാം ഒരു പുറെ തന്റെ വഴിനോക്കിപ്പോകേണ്ടതിന്നും, തനിക്കു പ്രകൃത്യാ, ഉണ്ടായിരുന്ന ദീനദയാലുത്വവും സഹോദരസ്നേഹവും അവിടെത്തന്നെ താമസിക്കേണ്ടതിന്നും എലിഷയെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. സാധുവൃദ്ധൻ വല്ലാത്ത കുഴപ്പത്തിലായി. എന്നാൽ, അവസാനം സ്നേഹപ്രവാഹം തീർത്ഥയാത്രയ്ക്കുള്ള ആഗ്രഹത്തെ അടിച്ചുകററിയതിനാൽ എലിഷ അവിടെ താമസിക്കുവാനുറച്ചു.

ഒന്നുരണ്ടാഴ്ച ക്രമമായി ഭക്ഷണംകഴിച്ചതിനാൽ കിഴവിയും കുട്ടരും ജീവചൈതന്യത്തോടുകൂടിയ മനുഷ്യസ

ത്രൂപങ്ങൾതന്നെ ആയിത്തിൻ. മൃതപ്രായയായിരുന്ന യുവതിയും എലിഷയുടെ ചില ചില്ലറ പൊടിക്കൈകളുടെ ഫലമായിട്ടു കുറേശ്ശെ എഴുനേല്ക്കുവാനും ഭക്ഷണംകഴിക്കുവാനും തുടങ്ങിയിരുന്നു. ആകപ്പാടെ ചത്തതിന്നൊത്തിരുന്ന' ആ സാധുക്കളെ എല്ലാം എലിഷ മോക്ഷകമാർഗ്ഗമായ' തീൎത്ഥയാത്ര ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടുപോലും രക്ഷിച്ചു എന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളു. കൈയിലുള്ള പണം മുഴുവനും അന്നന്നേയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കഴിക്കുന്നതായാൽ മടിശ്ശീല അധികം താമസിയാതെ ഒഴിയുന്നതാണെന്നും, പിന്നീട്ടു കഴിച്ചുക്കൂട്ടേണ്ടതിന്നു വഴിയൊന്നുമില്ലാതെ എല്ലാവരും നിശ്ചയമായും കുഴങ്ങേണ്ടിവരുന്നതാണെന്നും എലിഷയ്ക്കു് അറിയാമായിരുന്നു.തനിക്കു ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങാമായിരുന്നുവെങ്കിലും,ആ ഗൃഹത്തിലെ സാധുക്കൾക്കു പിന്നെയും പട്ടിണിതന്നെ ശരണമായി ഭവിക്കുന്നതാണെന്നും എലിഷയ്ക്കു് ഓൎമ്മവന്നു. അതുകൊണ്ടു് ആ സാധുക്കൾക്കു തന്റെ ഗമനശേഷവും കുറേക്കാലത്തേക്കെങ്കിലും വലിയ കഷ്ടപ്പാടു വരാതിരിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽഎന്തെങ്കിലും ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നായിരുന്നു എലിഷയുടെനിശ്ചയം.ഈഉദ്ദേശ്യം സാധിക്കേണ്ടതിന്ന് ആ സാധുക്കളുടെ പണയത്തിൽ കിടന്നിരുന്ന വസ്തു എടുപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നതായിരിക്കും ഉത്തമം എന്നു് എലിഷയ്ക്കുതോന്നി. ഈ നിശ്ചയത്തോടുക്കൂടി എലിഷ പിറേറന്നു പ്രഭാതത്തിൽതന്നെ എഴുനേററു പണയസ്സംഖ്യ കൊടുത്തു്, വസ്തു തിരികെ കിട്ടേണ്ടതിന്നു വേണ്ട ഏൎപ്പാടുകളെല്ലാം ചെയ്തു. കൊയ്ത്തുകാലംവരെ കഴിക്കേണ്ടതിന്നു വേണ്ട സാമാനങ്ങളും നിവൃത്തിയുള്ളേടത്തോളമെല്ലാം വാങ്ങി ശേഖരിച്ചുകൊടുത്തു. പിറേറന്നു രാത്രി എല്ലാവരും ഉറക്കമായപ്പോൾ മഹാമനസ്കനായ ആ വൃദ്ധൻ തന്റെ ഭാണ്ഡവുമെടുത്തു ചുമലിൽ ഇട്ടു് എഫിമിനെ പിന്തുടൎന്നു യാത്രയാരംഭിച്ചു.

ഏകദേശം പ്രഭാതമായപ്പോഴേക്കു വൃദ്ധൻ ആറേഴു

നാഴിക വഴി പോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. നല്ലവണ്ണം വെളിച്ചമായപ്പോൾ എലിഷ, ഒരു വൃക്ഷത്തണലിൽ ഇരുന്നു, ഭാണ്ഡമഴിച്ച്, ബാക്കി എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടോ എന്നറിയേണ്ടതിന്ന മടിശ്ശീലതുറന്നു നോക്കി. എലിഷയുടെ മടിശ്ശീലയിൽ കുറച്ചു ചില്ലറയല്ലാതെ വേറെ ഒന്നുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പണസ്സഞ്ചിയുടെ ശോചനീയാവസ്ഥയിൽ ലവലേശം അനുകമ്പയോ,തന്റെ സാഹസത്തിൽ പശ്ചാത്താപമോ അയാൾക്കുണ്ടായില്ല. "ഇതുംകൊണ്ടു ദേശാടനത്തിന പുറപ്പെട്ടാൽ കാൎയ്യം നേരേയാകുന്നതല്ല. ഭിക്ഷയെടുത്തു് ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തു്, എത്തുന്നതും അസാദ്ധ്യംതന്നെയാണു്. കൈയുംവീശി പുറപ്പെടുന്നതായാൽ ഇതേവരെ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത പല ദുഷ്കൎമ്മങ്ങളും ചെയ്യേണ്ടിവരുമെന്നാണു തോന്നുന്നതു്. എഫിം പോയിട്ടുണ്ടല്ലോ. തല്ക്കാലം അതുമതി. അയാൾ എനിക്കുവേണ്ടി പ്രാൎത്ഥിക്കാതിരിക്കയില്ല. ഈശ്വരൻ എല്ലായിടത്തുമില്ലേ? ഇനി ഒരിക്കൽ പോകാൻ സാധിക്കുന്നകാൎയ്യം കുറെ സംശയമാണു്. പക്ഷേ, എന്റെ മനസ്സ് എല്ലായ്പോഴും അവിടത്തന്നെയാണെന്നു് ഒരു സമാധാനമുണ്ടു്. സശരീരനായി എത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലന്നല്ലെ ഉള്ളൂ. അതു ക്ഷന്തവ്യമാണു്. എല്ലാം ഈശ്വരേച്ഛപോലെ വരട്ടെ" എന്നു സമാധാനിച്ചുകൊണ്ടു് എഴുനേററ് സ്വഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോകേണ്ടതിന്നുറച്ചു. തൽക്കാലം വിട്ടുപോന്ന ഗ്രാമത്തിൽക്കൂടി കടന്നുപോകുന്നതിന് എലിഷയ്ക്കു് ഇഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ വഴി ഒന്നു വളച്ചാണു യാത്രതുടൎന്നതു്.

ഉദ്ദേശ്യം സാധിക്കാതെ തിരിച്ചുപോകുന്നതിന് എലിഷയ്ക്കു് ഒട്ടുംതന്നെ വൈമനസ്യമുണ്ടായില്ല. ഏകാകിയായി ഇത്രയധികം വഴിനടക്കുന്നതിനും അയാൾക്കു ലേശം ക്ലേശം തോന്നിയില്ല.

എലിഷ, സ്വഗൃഹത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ അവിട

ങ്ങളിലെല്ലാം കൊയ്ത്തുകാലമായിരുന്നു. വൃദ്ധന്റെഭാര്യ്യക്കും മക്കൾക്കും മററും അയാളെ കണ്ടപ്പോൾ ഉണ്ടായസന്തോഷത്തിനു കൈയ്യുംകണക്കുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഓരോരുത്തരും വളരെ ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടി വഴിയാത്രയെപ്പററി ഓരോചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുവാൻതുടങ്ങി. ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്ത് എത്തുന്നതിനുമുമ്പ്, തിരിച്ചുവന്നതിന്റെ കാരണമറിവാൻ എല്ലാവക്കും എന്തെന്നില്ലാത്ത ഔൽസുക്യം ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, എലിഷ ഒന്നുംതന്നെ വ്യക്തമായി പറഞ്ഞില്ല. ദൈവകല്പനയുടെ ഈശ്വരേച്ഛ അങ്ങനെയായിരുന്നുവെന്നും, കൈയിലുണ്ടായിരുന്നപണവുംകൂടെ ഉണ്ടായിരുന്ന കൂട്ടുകാരനും പിരിഞ്ഞതുകൊണ്ടു തിരികെവരാതെ ഗത്യന്തരമില്ലാതായിഎന്നും മാത്രമായിരുന്നു അയാളുടെ സമാധാനം. ഇതുകൊണ്ടുശ്രോതാക്കൾ തൃപ്തിപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു.

ബാക്കി ഉണ്ടായിരുന്ന ചില്ലറ ഭാര്യ്യയുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു വീട്ടുവത്തമാനങ്ങൾ എല്ലാം ഓരോന്നായി ചോദിച്ചുമനസ്സിലാക്കി. എല്ലാം വേണ്ടതുപോലെതന്നെ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു്, വൃദ്ധനു വലിയ സന്തോഷംതോന്നി.

എഫിമിന്റെ വീട്ടുകാർ എലിഷ തിരിച്ചുവന്നവിവരം അറിഞ്ഞ ഉടനെ എഫിമിന്റെ വൎത്തമാനം അന്വേഷിക്കേണ്ടതിന് എത്തി. മററുള്ളവരോടു പറഞ്ഞതുപോലെ എന്തോ ദൈവേച്ഛകൊണ്ടു തനിക്കു തിരിച്ചുവരേണ്ടിവന്നുവെന്നും, എഫിം ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെത്തി വേണ്ടസല്ക്കമ്മങ്ങളെല്ലാംചെയ്തു കുറച്ചുദിവസത്തിനകം സുഖമായിതിരിച്ചുവരുന്നതാണെന്നും എലിഷ അവരോടു സമാധാനം പറഞ്ഞു.

എലിഷയെപ്പോലെ സമൎത്ഥനായ ഒരാൾക്ക് ഇത്രവലിയ ഒരു വിഡ്ഢിത്തംപററിയതിനെക്കുറിച്ച് എല്ലാവരും അത്ഭുതപ്പെട്ടു. പുറപ്പെട്ടേടിക്കിൽഎത്താതെ വഴിക്കു വേണ്ട

അനൎത്ഥങ്ങളെല്ലാം സംഭവിച്ച് ഇത്ര മാനഭംഗത്തോടുകൂടി മടങ്ങേണ്ടിവന്നതു വിധിയുടെ വൈപരീത്യംതന്നെയാണെന്ന് അവരെല്ലാവരും ഐകകണ്ഠ്യേന അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ആ കൂട്ടത്തോടെ ആ പ്രദേശത്തുള്ളവൎക്കെല്ലാം എലിഷയുടെ ദീനാവസ്ഥയിൽ അയാളോടു വലിയ അനുകമ്പയായി. തീൎത്ഥയാത്രയ്ക്കു പോകേണമെന്നുദ്ദേശിച്ചിരുന്നവരെല്ലാം എലിഷയ്ക്കു പററിയതുപോലെ പററാതിരിപ്പാൻ വേണ്ട മുൻകരുതലോടുകൂടി ഇരിക്കുകയുംചെയ്തു. ഏകദേശം ഒന്നരണ്ടാഴ്ചയ്ക്കു നാലുപേർകൂടിയാലത്തെ സംഭാഷണവിഷയം എലിഷയുടെ തീൎത്ഥയാത്രയായിരുന്നു. എഫിമിന്റെ യോഗവിശേഷത്തെ പ്രശംസിക്കാത്തവരും കുറവായിരുന്നു. ഒന്നുരണ്ടാഴ്ചകഴിഞ്ഞപ്പോൾ വിഷയദൌൎല്ലഭ്യം അനുസരിച്ച് എഫിമും എലിഷയും കഥാപാത്രങ്ങളായതല്ലാതെ അവരെ ജനസമുദായം പഴയ റിക്കാൎട്ടുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽനിന്നു പരിശോധനാൎത്ഥം പുറത്തെടുക്കാതെയായി.

വൃദ്ധനായ എലിഷ അസാധാരണമായി യാതൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ള നാട്യത്തിൽ പഴയപടി തേനീച്ചക്കൂട്ടുണ്ടാക്കുവാൻതുടങ്ങി. അയാളുടെ മന്ദഹാസത്തിനും മൂളിപ്പാട്ടിനും യാതൊരുവ്യത്യാസവും ആരുംതന്നെ കണ്ടില്ല. എലിഷയുടെകഥ ഇങ്ങനെഇരിക്കട്ടെ. ഇനിതനിയെ യാത്രതുടൎന്നിരുന്ന എഫിം ഏതുസ്ഥിതിയിൽ ഇരിക്കുന്നുഎന്ന് അന്വേഷിക്കുകതന്നെ.

എലിഷ പിന്നാലെ വരുമെന്നു വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ എഫിം തനിയെ യാത്ര തുടൎന്നത്. വളരെനേരം നടന്നിട്ടും കൂട്ടുകാരൻ ഒപ്പം എത്തുവാനുള്ള ഭാവമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ എഫിം വഴിക്കരികെ ഒരിടത്ത് ഇരുന്നു വിശ്രമിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. വഴിനടന്നു ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന വൃദ്ധൻ വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ ഇരുന്ന് ഉറക്കം തൂങ്ങുവാനാരംഭിച്ചു.

താൻ എത്രനേരം അങ്ങനെ ഇരുന്നുവെന്ന് എഫിമിനു നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പെട്ടെന്നു ഞെട്ടി കണ്ണുതുറന്നു എലിഷ വരുന്നുണ്ടോ എന്നു കണ്ണെത്തുന്നിടത്തോളം ദൂരം എത്തിച്ചുനോക്കി. ആ പ്രദേശം മുഴുവനും ജനശ്ശൂന്യമായിരുന്നു. എലിഷയെ കാത്തു വളരെനേരം ഇരുന്നിട്ടും കാണാതിരുന്നതുകൊണ്ട്, ഒരുപക്ഷേ അയാൾ താൻ കിടന്നുറങ്ങിയിരുന്ന സമയത്ത് ആ വഴിയേ കടന്നുപോയിരിക്കുമോ എന്നു സംശയമായി. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നപക്ഷം തന്നെ കാണാതിരിക്കുന്നതു പ്രയാസമായിരുന്നതുകൊണ്ടു വൃദ്ധന്റെ താമസം എഫിമിനു വളരെ അശുഭസൂചകമായിത്തോന്നി. എങ്ങനെയായാലും ഇനി വഴിക്ക് അവിടേയും ഇവിടേയും കാത്തുനിന്നു സമയം കളയുന്നതല്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ച്, വൃദ്ധൻ ഭാണ്ഡവുമെടുത്തു വീണ്ടും യാത്രതുടർന്നു. കഷണ്ടിക്കാരനായ ഒരു വൃദ്ധൻ കടന്നുപോകുന്നതു കണ്ടവർ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടോ എന്ന് അയാൾ വഴിക്കു കണ്ടവരോടെല്ലാം ചോദിച്ചിരുന്നു. എലിഷയെ കണ്ടതായി ആരുംതന്നെ പറഞ്ഞില്ല. തന്റെ ചങ്ങാതിക്ക് എന്തുസംഭവിച്ചിരിക്കുമെന്ന് എഫിമിന്നു വലിയ അത്ഭുതമായി. “എന്തുതന്നെ സംഭവിച്ചാലും അയാൾ എന്റെഒപ്പം എത്താതിരിക്കയില്ല. ഇത്ര ശുഷ്കാന്തിയോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു പകുതിവഴി വന്നിട്ടു തിരിച്ചുപോകുന്ന കൂട്ടത്തിലുള്ള ഒരാളല്ല എലിഷ. എനിക്കു മുമ്പ് അവിടെ എത്തിയിരിക്കും എന്നാണു വിചാരിക്കേണ്ടത്. എന്തെങ്കിലുമാവട്ടെ, എവിടെയെങ്കിലും വെച്ചു കാണാതിരിക്കയില്ല. അപ്പോൾ അറിയാം കാര്യം.” എന്നിപ്രകാരം ഓരോന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് എഫിം ഒരുദിക്കിലും താമസിക്കാതെ നടന്നു.

എഫിം വഴിക്കു കണ്ടെത്തിയ ഒന്നുരണ്ടു സന്യാസിമാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൂടി. അവരിൽ ഒരാൾ ബോട്ടിൽ കയറിയാൽ ചിലവൊന്നും കൂടാതെ കഴിക്കേണ്ടതിനുള്ള ചില

സൂത്രങ്ങൾ എഫിമിനെ ധരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ സത്യവാനായ എഫിമിന്നു് അതു് ഒട്ടുംതന്നെ സ്വീകാരയോഗ്യമായിത്തോന്നിയില്ല. കൈയിൽ പണമുള്ളപ്പോൾ വല്ല കള്ളവും പറഞ്ഞു് അന്യരെ വഞ്ചിക്കുന്നതു മഹാപാപമാണെന്നും മററും എഫിം ചുരുക്കത്തിൽ പ്രസംഗിച്ചു. ഇതൊന്നും നമ്മുടെ കൂട്ടുകാരന്റെ ചെവിയിൽ കയറിയില്ല. സന്യാസിവേഷം ധരിച്ചിരുന്ന ആ വഞ്ചകനെ എഫിമിന്നു വലിയ വെറുപ്പും ഭയവുമായി.

ബോട്ടിൽ തീൎത്ഥയാത്രക്കാരും, സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമായി ആളുകൾ നിറഞ്ഞിരുന്നു. സൌകൎയ്യംപോലെ ഇരിക്കുന്നതിന്നുപോലും സ്ഥലമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എല്ലാവരും അവരവരുടെ ഭാണ്ഡങ്ങളും മടിയിൽവെച്ചു് കിട്ടിയ സ്ഥലത്തു് ഒരുവിധത്തിൽ ഇരുന്നു എന്നേ പറയുവാനുള്ളൂ. ബോട്ടു കടവിൽ നിന്നിറക്കിയതു് നല്ല തക്കംനോക്കിയാണെങ്കിലും, പകുതിവഴി എത്തുന്നതിമുമ്പു കോളും കാററും ഇളകി. അപകടമൊന്നും കൂടാതെ ബോട്ടു കരയ്ക്കെത്തുന്നകാൎയ്യം കുറേ സംശയമാണെന്നു് അതിലിരിക്കുന്നവൎക്കു തോന്നത്തക്കവിധത്തിൽ ഇളകി മറിയുവാൻ ഭാവിച്ചു. ബോട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എന്നുവേണ്ട വിഷയവിരക്തന്മാരായ സന്യാസികൾക്കുപോലും അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി അത്ര ആശാസ്യമായി തോന്നിയില്ല. സ്ത്രീകളുടേയും, കുട്ടികളുടേയും, നിലവിളിയും തീൎത്ഥയാത്രക്കാരുടെ ഉച്ചത്തിലുള്ള നാമോച്ചാരണങ്ങളുംകൊണ്ടു് ആ പ്രദേശമെല്ലാം മുഴങ്ങി.

എഫിമിന്നു സാമാന്യം ഭയംതോന്നിയിരുന്നെങ്കിലും മററുള്ളവരെപ്പോലെ ഭീരുത്വം കാണിക്കുന്നതു് തന്റെ പൌരുഷത്തിന്നു കുറവായിത്തീരുന്നതാണെന്നു തോന്നിയതിനാൽ അയാൾ ഭയം ഒരുവിധത്തിൽ ഒതുക്കി മിണ്ടാതെയിരുന്നു. എലിഷകൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അയാൾ എ

ന്തുചെയ്യുമായിരുന്നു എന്നു് എഫിമിനു് ഊഹിക്കുവാൻ പോലും കഴിഞ്ഞില്ല. "അയാൾ ഒരു സമയം സ്ത്രീകളേയും കുട്ടികളേയും മററും സമാധാനിപ്പിച്ചു, ധൈര്യപ്പെടുത്തുമായിരുന്നു. അപകടം സംഭവിക്കുന്നതായാൽതന്നെ അതു് സമാധാനത്തോടുകൂടി സഹിക്കേണ്ടതിന്നു വേണ്ടമനശ്ശക്തി അയാൾ തന്റെ ഉദാഹരണംകൊണ്ടുതന്നെ ഓരോരുത്തരിലും ഉളവാക്കുമായിരുന്നു. അഥവാ, അയാൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അനൎത്ഥകരമായ ഈ കോളും കാററും തന്നെ ഉണ്ടാകുന്നതല്ലായിരുന്നു. ഈ ബോട്ടിന്നു് എത്തുവാൻ സംഗതിവരാതിരുന്നതു് അയാളുടെ ഭാഗ്യമല്ലെ?" എന്നുംമററും ഓരോന്നുവിചാരിച്ചു് എഫിം ബഹളമെല്ലാം കണ്ടു് അനങ്ങാതെ ഇരുന്നു.

ഏകദേശം ഒന്നുരണ്ടുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കാററും കോളും, അതോടുകൂടി ബോട്ടിലെ ബഹളവും ഒട്ടുശമിച്ചു. ഓരോരുത്തരും കരയ്ക്കിറങ്ങേണ്ടതിനുള്ള ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി അതിനുവേണ്ട ഏൎപ്പാടുകൾചെയ്തു തയ്യാറായിത്തുടങ്ങി. എഫിമിന്റെ കൂട്ടുകാരായിരുന്ന സന്യാസിമാരും ഭാണ്ഡം കെട്ടി തയ്യാറായി. എഫിമിന്നു വിശേഷിച്ചൊന്നുംതന്നെ ചെയ്വാൻ ഇല്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അയാൾമാത്രം ഇരുന്നിടത്തുനിന്നു് ഇളകിയില്ല.

കരയ്ക്കിറങ്ങിയാൽ ചെയ്യേണ്ട കൃത്യങ്ങളെപ്പററി വേണ്ടതെല്ലാം എഫിം കൂട്ടുകാരിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ബോട്ടിൽനിന്നിറങ്ങിയ ഉടനേ അയാൾ സമീപത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരുസത്രത്തിലേക്കുതിരിച്ചു. കൂട്ടുകാരനായ സന്യാസിയും പിന്നാലെകൂടി. സത്രത്തിൽചെന്നു ഭക്ഷണം കഴിച്ചു്, വഴിയാത്രക്കാരെല്ലാം ഉറങ്ങേണ്ടതിന്നു തയ്യാറാകുന്ന തിരക്കിൽ എഫിമിന്റെ കൂട്ടുകാരൻ സന്യാസി തന്റെ പണസ്സഞ്ചി കളവുപോയെന്നു നിലവിളിച്ചു

വലിയ ലഹളയുണ്ടാക്കുവാൻതുടങ്ങി. പണം പോയവഴി അവിടെ ആക്കുംതന്നെ നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവരാരുംതന്നെ അയാളെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ തുനിഞ്ഞില്ല. വളരെനേരം അവിടേയും ഇവിടേയും തിരഞ്ഞും മററുള്ളവക്കു് അനുകമ്പതോന്നിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഓരോ അവലാധികൾ പറഞ്ഞും, സന്ന്യാസി പകുതി രാത്രി കഴിച്ചു. പണത്തിൻെറ തുമ്പുണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നു തീച്ചപ്പെട്ടപ്പോൾ ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ ജോലിനോക്കി ഉറങ്ങുവാൻ പോകയുംചെയ്തു.

എഫിം ഉറങ്ങേണ്ടതിന് വളരെനേരം ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും, ആ രാത്രി മുഴുവനും അയാൾക്കു് ഒരുപോളകണ്ണടഞ്ഞില്ല. മനുഷ്യക്കു പലവേഷത്തിലും വഞ്ചകവൃത്തി നടത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണെന്നു് എഫിമിനു അപ്പോഴാണു് ആദ്യമായി മനസ്സിലായതു്. താടിയും, മീശയും, കാവിവസ്ത്രവുമെല്ലാം ചിലക്കു സൌകയ്യംപോലെ ദുഷ്കമ്മം ചെയ്യേണ്ടതിനുള്ള കവചവിശേഷം മാത്രമായിരുന്നു എന്നു് ഓമ്മവന്നപ്പോൾ തൻെറ തല്ക്കാലത്തെ വേഷത്തിലും ഉദ്ദേശത്തിലും തനിക്കുതന്നെ ലജ്ജതോന്നി. ആ വഞ്ചകസന്ന്യാസി പണം കളവുപോയെന്നു നിലവിളിക്കൂട്ടിയതു മററുള്ളവരിൽനിന്നു വല്ലതും കിട്ടേണ്ടതിന്നാണെന്നു് എഫിമിന്നു നല്ല വിശ്വാസംതോന്നി. ആ വഞ്ചകൻെറ ഛായ മനസ്സിൽനിന്നു് ഒരുസമയത്തും മറയാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് അയാളെപ്പററി പല ദുവ്വിചാരങ്ങളും എഫിമിൻെറ മനസ്സിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചു. ഇപ്രകാരമുള്ള വിചാരങ്ങളിൽ മനസ്സിനെ വ്യാപരിപ്പിക്കുന്നതു് ഒട്ടുംതന്നെ ശരിയല്ലെന്നുള്ള ബോധം എഫിമിന്നുണ്ടായതു വളരെനേരം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമാണു്. ദൈവികമായ വിചാരങ്ങൾക്കുമാത്രം പ്രവേശാഹമായിരുന്ന ഒരു സന്ന്യാസിയുടെ മനസ്സ് അനാവശ്യമായ ദുവ്വിചാരങ്ങൾക്കു് ഒരു സങ്കേതമായിത്തീന്നതിനെക്കുറിച്ചു് എഫിമിന്നു സാമാന്യം പശ്ചാത്താപമുണ്ടായി. ത

ൻെറ മനസ്സിനെ ശുദ്ധീകരിച്ച്, ദൈവികമായ വിചാരങ്ങളിൽ വ്യാപരിപ്പിക്കേണ്ടതിന്നു സശ്രദ്ധനായിത്തീൎന്ന എഫിം അധികം താമസിയാതെ നിദ്രാവശനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

എഫിം സൂൎയ്യോദയത്തോടുകൂടിത്തന്നെ എഴുന്നേററ് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ടസ്ഥലങ്ങളെല്ലാം സന്ദൎശിക്കേണ്ടതിന്നു തയ്യാറായി പുറപ്പെട്ടു. ഒരു 'ഒഴിയാബാധ'പോലെ നമ്മുടെ വഞ്ചകവൃത്തിക്കാരനും എഫിമിൻെറ പിന്നാലെകൂടി. അയാളേയും അയാളെസ്സംബന്ധിച്ച് എഫിമിൻെറ മനസ്സിൽ ഇടവിടാതെ ഉണ്ടായിരുന്ന ദുൎവ്വിചാരങ്ങളേയും വിട്ടുകിട്ടേണ്ടതിന്നു സാധു എഫിം പഠിച്ചവിദ്യയെല്ലാംനോക്കി. രണ്ടും ഒന്നു് ഒന്നിൻെറ പ്രതിഛായ പോലെ എഫിമിനെ വിടാതെപിടികൂടി.

പ്രധാനപ്പെട്ട പലസ്ഥലങ്ങളും കണ്ടതിനുശേഷം. എഫിം, സാധാരണയായി സന്യാസികൾ ചെന്നുകൂടി പ്രാൎത്ഥനയും ആരാധനയും മററും കഴിക്കാറുള്ള ഒരുവിശേഷപ്പെട്ട കെട്ടിടത്തിൽ ചെന്നെത്തി. അവിടെ അനവധിസന്യാസിമാർ കൂടിയിരിക്കുന്നതായും, തേജസ്വിയായ ഒരുവൃദ്ധൻ എന്തോ മതവിഷയങ്ങളെപ്പററി പ്രസംഗംചെയ്യുന്നതായും കണ്ട്, അവിടെ ഒരിടത്തു് താനും സ്ഥലംപിടിച്ചു. തിക്കും തിരക്കും സാമാന്യത്തിലധികം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് പ്രസംഗം നല്ലവണ്ണം കേൾക്കുന്നതു കുറച്ചു പ്രയാസമായിരുന്നു. എങ്കിലും എഫിം പ്രസംഗം അവസാനംവരെ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു. സമീപത്തിരുന്നിരുന്ന നമ്മുടെ വഞ്ചകവൃത്തിക്കാരൻ തരംനോക്കി തൻെറ പണസ്സഞ്ചി തട്ടാതിരിപ്പാൻമാത്രം എഫിം സൂക്ഷിച്ചു. ഇടയ്ക്കിടെ മടിശ്ശീല അതിൻെറസ്ഥാനത്തുതന്നെ ഭദ്രമായി ഇരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു കൈകൊണ്ടു തപ്പിനോക്കിയിരുന്നു.

പ്രസംഗാവസാനത്തിലുള്ള പ്രാൎത്ഥനയ്ക്കുവേണ്ടി എല്ലാവരും എഴുനേററു. ശ്രീകോവിലിന്നകത്തു് അലങ്കരിച്ചുവെച്ചിരുന്ന തേജഃസ്വരൂപമായിരുന്ന പ്രഭാമണ്ഡലത്തെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു് എഫിം പ്രാൎത്ഥിക്കുവാൻതുടങ്ങി. എന്നാൽ സമീപത്തു നിന്നിരുന്ന കള്ളസ്സന്യാസിയെ മറക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചതെല്ലാം വൃഥാവിലായി. അതുകൊണ്ടു പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കു തന്റെ പണസ്സഞ്ചി തപ്പിനോക്കാതിരിക്കുവാൻ എഫിമിന്നു സാധിച്ചില്ല. മനസ്സമാധാനത്തോടുകൂടി ഏകാഗ്രചിത്തനായിപ്രാൎത്ഥിക്കുവാൻ പല കാരണങ്ങൾകൊണ്ടും എഫിമിന്നു സാധിച്ചില്ല. പണം കളവുപോയെന്നു ലഹളകൂട്ടിയതു് ആ കപടവൃത്തിക്കാരന്റെ സൂത്രമാണെന്നു ഒരിക്കൽതോന്നി. ഒരുപക്ഷെ അയാളുടെ പണം കളവുപോയതു വാസ്തവമായിരിക്കുമെന്നു മററൊരിക്കൻ തോന്നി. ഈ കണക്കിന്നു സ്വന്തം പണസ്സഞ്ചി സൂക്ഷിക്കാതിരുന്നാൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന അനുഭവം അസഹനീയമായും തോന്നി. എന്തിനു്, അതും ഇതും വിചാരിച്ചു കണ്ണടച്ചു കൈകൂപ്പിനിന്നതല്ലാതെ വാസ്തവത്തിൽ ദൈവികമായ യാതൊരു വിചാരത്തിന്നും എഫിമിന്റെ മനസ്സിൽ അധികംനേരത്തേക്കു് സ്ഥലം ലഭിച്ചില്ല!

പ്രാൎത്ഥിക്കേണ്ടതിന്നു് എത്രനേരം കണ്ണടച്ചു നിന്നു എന്നു് എഫിമിന്നു നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഓരോ മനോരാജ്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അയാൾ കുറെ അധികംനേരം ആ സ്ഥിതിയിൽതന്നെ നിന്നിരിക്കണം. പെട്ടെന്നു് ഒരു പ്രാവശ്യം കണ്ണുതുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ പ്രഭാമണ്ഡലത്തിന്റെ നേരേ മുമ്പിലായി കഷണ്ടിക്കാരനായ ഒരു ചെറിയ മനുഷ്യൻ ഇരുന്നു പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നതുകണ്ടു. അനവധി വിളക്കുകളുടെ പ്രകാശത്തിൽ അയാളുടെ കഷണ്ടിത്തല മിന്നിത്തിളങ്ങിയിരുന്നു. ആദ്യത്തെ നോട്ടത്തിൽ എഫിമിന്നു് ആളെ മനസ്സിലായില്ല. എങ്കിലും കുറച്ചുനേരം സൂക്ഷിച്ചു

നോക്കിയപ്പോൾ അതു തന്റെ കൂട്ടുകാരനായ എലിഷതന്നെയാണെന്ന് അയാൾക്കു തീർച്ചയായി. "ആ ഇരിക്കുന്ന ആൾ നിശ്ചയമായും എലിഷതന്നെയാണ്. അയാൾ എങ്ങനെയാണ് എന്റെ മുമ്പിൽ ചാടിവീണതു് വഴിക്കെങ്ങുംതന്നെ അയാളെ കണ്ടില്ലല്ലോ. കണ്ടതായി ആരും പറഞ്ഞതുമില്ല. ഇതെങ്ങനെ പററിച്ചു. ആട്ടെ വഴിയെ അറിയാം. അയാളെ കണ്ടുകിട്ടിയതു് എങ്ങിനെയായാലും നന്നായി. ആൾ സമത്ഥൻതന്നെയാണ്. ഈ തിരക്കിൽ ശ്രീകോവിലിനകത്തു കടക്കുവാൻ സാധിച്ചതു ഭാഗ്യംതന്നെ. സഹായിക്കുവാൻ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കും. സേവയ്ക്കുപോയാൽ എവിടെയും കായ്യംനേടാം. ഇനിയത്തെ പ്രാവശ്യം പ്രാത്ഥനയ്ക്കു് എലിഷയുടെ കൂട്ടുപിടിച്ചാൽ നമുക്കും അവിടെത്തന്നെ സ്ഥലംകിട്ടും" എന്നിങ്ങനെ ഓരോന്നു വിചാരിച്ചു് എലിഷയെത്തന്നെ കണ്ണെടുക്കാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

പ്രാത്ഥനയ്ക്കുശേഷം സഭ പിരിയുവാൻ തുടങ്ങി. ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ വഴിനോക്കി തിരക്കിൽക്കൂടി ബദ്ധപ്പെട്ടു നടന്നു. എഫിം പണസ്സഞ്ചി മുറുക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരുവിധത്തിൽ പുറത്തുകടന്നു് എലിഷയെ കാത്തു നില്പായി. വളരെനേരം കഴിഞ്ഞിട്ടും വൃദ്ധന്റെ വരവു കാണാഞ്ഞതിനാൽ ജനങ്ങൾ കൂടിയിരുന്നിടത്തെല്ലാം ഒരു പരിശോധനനടത്തി; എലിഷയുടെ പൊടിപോലും അവിടെ എങ്ങുംതന്നെ കണ്ടില്ല.

പിറേറദിവസവുംപ്രാത്ഥനസ്ഥലത്തു് എഫിം ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. തലേദിവസം എലിഷ നിന്നു പ്രാത്ഥിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു കടന്നുവീഴുവാൻ പഠിച്ചപണി പതിനെട്ടും നോക്കിയെങ്കിലും, തള്ളും ഇടിയുംകൊണ്ടു തിരിക്കെ പോരേണ്ടിവന്നു. കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എ

ലിഷ പഴയസ്ഥാനത്തു പ്രാൎത്ഥനയ്ക്കിരിക്കുന്നതുകണ്ടു. "ഇന്നു ഞാൻ അയാളെ പിടുത്തംകൂടാതിരിക്കയില്ല" എന്നു നിശ്ചയിച്ചു് എഫിം വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടു കുറേശ്ശ കുറേശ്ശ മുമ്പോട്ടുകയറി ഒരുവിധത്തിൽ എലിഷയുടെ സമീപത്തെത്തിയപ്പോൾ വൃദ്ധൻ എവിടെ—ആ പ്രദേശത്തെങ്ങുംതന്നെ അയാളുടെ നിഴൽപോലും കാണ്മാനില്ല! 'കണ്ണിരിക്കുമ്പോൾ മിഴികൊണ്ടുപോകുന്ന' ഈ കഥ എഫിമിനെ വല്ലാതെ പകപ്പിച്ചു. താൻ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾതന്നെ വൃദ്ധനു മറയുവാൻ കഴിഞ്ഞതു് എന്തു മറിമായമാണെന്നു് എഫിമിനു് ഊഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

മൂന്നാംദിവസവും എലിഷ പതിവുപോലെ കണ്ണുമടച്ചു കൈയുംകൂപ്പി ഏകാഗ്രചിത്തനായി പഴയസ്ഥാനത്തിരുന്നു പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നതു് എഫിം കണ്ടു. ഈ പ്രാവശ്യം അയാളെ വിട്ടയയ്ക്കുന്നതല്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് എഫിം എല്ലാവരും കടന്നുപോയിരുന്ന വാതിൽക്കൽചെന്നു കാത്തുനിന്നു. പ്രാൎത്ഥനയ്ക്കു വന്നിരുന്ന സന്യാസികളെല്ലാം ഓരോരുത്തരായി പുറത്തേയ്ക്കു പോയിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വളരെനേരം കഴിഞ്ഞിട്ടും എലിഷ പുറത്തേയ്ക്കുവരുന്നതു കാണാഞ്ഞിട്ടു് എഫിം വീണ്ടും അകത്തുകടന്നു വൃദ്ധനെ പഴയസ്ഥാനത്തുനോക്കി. അവിടെ ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എഫിമിന്നു വലിയ ഇച്ഛാഭംഗമായി എലിഷയുടെ നേരേ കണക്കിലധികം പരിഭവവും തോന്നി. എലിഷയുടെ പ്രവൃത്തിയുടെ അൎത്ഥം എന്താണെന്നു് എഫിമിന്നു ഒരു പിടുത്തവും ഉണ്ടായില്ല.

എഫിമിന്നു തിരികെ പോരേണ്ട ദിവസമായി. വന്നവഴിയേതന്നെ തിരിച്ചുപോകുന്നതായാൽ അറിവും പരിചയവും ഉള്ളവരുടെ സഹായം ഉണ്ടാകാനിടയുള്ളതുകൊണ്ടു വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടാതെ വീട്ടിലെത്താമെന്നു കരുതി ആ വഴിക്കുതന്നെ തിരിച്ചു.

തിരികെ പുറപ്പെട്ടതോടുകൂടി എഫിമിൻെറ വിചാരമെല്ലാം സ്വന്തം കാൎയ്യങ്ങളെപ്പററിയായി. വീട്ടുപണി കഴിഞ്ഞിരിക്കുമോ, മകൻ വീട്ടുകാൎയ്യമെല്ലാം വേണ്ടവിധം നടത്തിയിരിക്കുമോ, ഈ കൊല്ലത്തെ കൃഷി എങ്ങനെ ഇരിക്കും, കന്നുകാലികളുടെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കും, എന്നിങ്ങനെ ഓരോ മനോരാജ്യങ്ങളിൽ മുങ്ങിയിരുന്ന എഫിം, താനും എലിഷയും തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞ സ്ഥലത്തെത്തിയ കഥ അറിഞ്ഞില്ല. മനോരാജ്യത്തിൻെറ ശക്തിക്കനുസരിച്ചു ബദ്ധപ്പെട്ടു നടന്നിരുന്ന വൃദ്ധനെ ഒരു ചെറിയ പെൺകുട്ടി പിന്നിൽനിന്ന് ഓടിവന്നു കൈയിന്മേൽ പിടിച്ച് "ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ കയറാതെ പൊയ്ക്കൂട. ഇന്നത്തെ കഴിഞ്ഞുപോകാം. ഞങ്ങൾ എത്രനാളായി കാത്തിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളെ പററിക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു, അല്ലേ. അതു ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല. വേഗം ഇങ്ങോട്ടു നടന്നോളു" എന്നിപ്രകാരം പറഞ്ഞു കൈയിന്മേൽ തൂങ്ങിക്കിടന്നു വലിക്കുവാൻതുടങ്ങി. അപരിചിതയായ ആ ചെറിയ പെൺകുട്ടിയുടെ പ്രവൃത്തിയുടെ ഉദ്ദേശ്യം മനസ്സിലാകാതെ എഫിം നാലുപുറവും തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ചില പഴയ ഓൎമ്മകൾ വന്നു. താനും എലിഷയും പിരിഞ്ഞതു് ആ സ്ഥലത്തുവെച്ചാണെന്നും, സമീപത്തുകണ്ട ആ കുടിലിലേക്കാണു് എലിഷ വെള്ളംകുടിക്കുവാൻ കടന്നുപോയതെന്നും എഫിമിനു തീൎച്ചപ്പെട്ടു. കുട്ടി, തന്നെ പിടിച്ചു വലിച്ചിരുന്നതു് താൻ എലിഷയാണെന്നു തെററിദ്ധരിച്ചിട്ടാണെന്നും മനസ്സിലായി. എലിഷയുടെ വൎത്തമാനം കുടിലിലുള്ളവരോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കാമെന്നു കരുതി എഫിം കുട്ടിയെ അനുസരിച്ചു കുടിലിലേക്കു ചെന്നു.

കുട്ടിയുടെ "കലപില" എന്നുള്ള സംസാരംകേട്ടു കുടിലിലുണ്ടായിരുന്നവർ ആബാലവൃദ്ധം വാതില്ക്കലേയ്ക്കുവന്നു. ഓരോരുത്തരും എഫിമിനു സ്വാഗതംപറഞ്ഞു് അയാളെ

ൻകത്തു പിടിച്ചിരുത്തി. എലിഷയുടെ വത്തമാനം എഫ്രം ചോദിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അവർ പറയുവാൻ തുടങ്ങി. "ഞങ്ങൾ എങ്ങനെയാണു നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ളവരെ സൽക്കരിക്കാതിരിക്കുന്നതു്. ഒരുദിവസം ഉച്ചയ്ക്കു, ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും ഇപ്പോൾ ചാകണോ പിന്നെ ചാകണോ എന്നുള്ള സ്ഥിതിയിൽ കിടക്കുമ്പോഴാണു്, നിങ്ങളെപ്പോലെ ഒരുസന്യാസി—അയ്യോ! അദ്ദേഹം ദൈവമോ, ദൂതനോ ത്യാഗിയോ, യോഗിയോ എന്നു ഞങ്ങൾക്കിനിയും തിച്ചപ്പെട്ടിട്ടില്ല—ഇവിടെവന്നു് ഏതാണ്ടുമന്ത്രം ചൊല്ലിട്ടെന്നപോലെ ഞങ്ങളെയെല്ലാം രക്ഷിച്ചതു്. ഉറക്കത്തിൽ നിന്നുണന്നതുപോലെയാണു ഞങ്ങൾക്കു് അന്നു തോന്നിയതു്. ആ മഹാത്മാവു ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്തതിന്നു് ആരുമറിയാതെ ഇവിടെനിന്നു മറഞ്ഞു. അതിനുശേഷം ഇതേവരെ ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിട്ടില്ല. ഈ കുട്ടികൾ സദാസമയവും പടിക്കലാണു്. മുത്തച്ഛൻെറ വരവുകാത്തു നില്ക്കുകയാണത്രെ" എന്നിങ്ങനെ ഓരോരുത്തരും എലിഷയെപ്പററി, അയാൾചെയ്ത ഓരോപ്രവൃത്തിയും അയാൾപറഞ്ഞ ഓരോവാക്കും അനവധിപ്രാവശ്യം ആവത്തിച്ചുപറഞ്ഞു്, അവക്കു് അയാളോടുള്ള നന്ദിപ്രദശിപ്പിച്ചു. "മൃതപ്രായന്മാരായി കിടന്നിരുന്ന ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചു് ഈ വിധത്തിൽ ജീവനിട്ടുതന്ന അദ്ദേഹം ആരാണെന്നറിവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനുവേണ്ടി എന്തും ചെയ്യുമായിരുന്നു" എന്നു വൃദ്ധപറഞ്ഞു.

എഫ്രം അന്നത്തെ ആ കുടിലിൽതന്നെ താമസിക്കുവാൻ തീച്ചയാക്കി. ഭക്ഷണവും മററും വളരെ സുഖമായി കഴിഞ്ഞു. അന്നുരാത്രി എഫ്രിമിനു മനോരാജ്യംകൊണ്ടു് ഒരു പോളകണ്ണടഞ്ഞില്ല. വൃദ്ധൻെറ വിചാരംമുഴുവനും ഭാഗ്യവാനായ എലിഷയെപ്പററിയായിരുന്നു. ശ്രീകോവിലിനകത്തു പ്രഥമസ്ഥാനം എലിഷയ്ക്കു ലഭിച്ചതിനുള്ളകാ

രണം എഫിമിന് അപ്പോൾ നല്ലപോലെ മനസ്സിലായി. സമസൃഷ്ടിസ്നേഹം ദൈവഭക്തിയുടെ മർമ്മമാണെന്ന് എഫിമിന്ന ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു വഞ്ചകവൃത്തിക്കാരനായ സന്യാസിയെ വെറുത്തതിന് എഫിമിന്ന കുറച്ചൊരു പശ്ചാത്താപമുണ്ടായി. തന്റെ തീർത്ഥയാത്രയുടെഫലം എന്തായിരിക്കുമെന്ന് അയാൾക്ക് ഊഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പിറേറന്ന രാവിലെ എഫിം കുടിലിലുള്ളവരോടു യാത്രപറഞ്ഞ് അവിടെനിന്ന പോകയുംചെയ്തു.

സ്വഗൃഹത്തിലെ സ്ഥിതികളെല്ലാം അറിയേണ്ടതിന് എഫിമിന്ന സാമാന്യത്തിലധികം ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. എഫിം ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നെത്തിയതു സന്ധ്യയോടുകൂടിയാണ്. വീട്ടിൽചെന്ന കയറിയ ഉടനേതന്നെ മകനെ അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അയാൾ അവിടെ ഇല്ലെന്നറിഞ്ഞു് എഫിം അക്ഷമനായിത്തീൎന്നു. മകന്റെ വരവുകാത്തിരുന്ന വിഷമിച്ച്, ഒടുവിൽ അയാളെ എവിടെയെങ്കിലും അന്വേഷിക്കുന്നതായിരിക്കും നല്ലതെന്നുനിശ്ചയിച്ച്, എഫിം പുറത്തേയ്ക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ, തന്റെപുത്രൻ സമീപത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കള്ളുകടയിൽനിന്ന കുടിച്ചു മത്തുപിടിച്ച് ആട്ടവും പാട്ടമായി ഇറങ്ങിവരുന്നതുകണ്ടു. ഗൃഹകാൎയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് എഫിം ചിലചോദ്യങ്ങൾ അയാളോടു ചോദിച്ചതിന്, ഇത്രനാളും കണ്ണിൽക്കണ്ട നാട്ടിലെല്ലാംപോയി തെണ്ടിത്തിരിഞ്ഞുകൈയിലുള്ളകാശെല്ലാംനശിപ്പിച്ച്, ഒടുവിൽ ഗതിയില്ലാതായപ്പോൾ തിരികെവീട്ടിൽവന്ന് എല്ലാം ശരിയായി നടക്കുന്നില്ലേ എന്ന ചോദിക്കുന്നതു് ഒരുമാതിരി പുരുഷത്വത്തിന്റെയും, സ്വജനസ്നേഹത്തിന്റെയും ലക്ഷണംതന്നെയാണെന്ന പരിഹാസത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞുകൊണ്ടു്, തന്റെ ഏകപുത്രൻ ആടിഅലഞ്ഞുപോകുന്നകാഴ്ച, എഫിമിനെ വ്യസനംകൊണ്ടും, ദ്വേഷ്യംകൊണ്ടും, പശ്ചാത്താപംകൊണ്ടും വലച്ചു ദ്വേഷ്യവും വെറുപ്പും സഹിക്കവ

ഹിയാതെ വൃദ്ധൻ മകന് ഒന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

പിറേറന്നുരാവിലെ എഫിം തൻെറമകൻെറ തോന്നിവാസത്തേയും ധിക്കാരത്തേയും പററി ഗ്രാമകാര്യസ്ഥന് അറിവുകൊടുക്കുവാൻ വേണ്ടിപുറപ്പെട്ടു. എലിഷയുടെ വീട്ടിൻെറ പടിക്കൽക്കൂടി കടന്നുപോകുമ്പോൾ അയാളുടെ ഭാര്യ കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തു എഫിമിനെ അകത്തേയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു. താമസിയാതെ എലിഷയും അവിടെയെത്തി. "അല്ലാ, ചങ്ങാതി എന്നാണു തിരികെഎത്തിയതു്? നമ്മൾ തമ്മിൽപിരിഞ്ഞതിൽപിന്നെ എന്താണു വിശേഷമുണ്ടായതു്?" എന്നു് എലിഷ അയാൾക്കു സഹജമായിരുന്ന മന്ദഹാസത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

"എൻെറകാലുകൾ തീൎത്ഥയാത്രകഴിഞ്ഞു തിരികെ എത്തീട്ടുണ്ടു്. എൻെറമനസ്സു് ഒരുനിമിഷമെങ്കിലും ഇവിടം വിട്ടിരുന്നുവോ എന്നു സംശയമാണു്. ഈ ബുദ്ധിമുട്ടുകളെല്ലാം അനുഭവിച്ചതിന് എനിക്കു വല്ലപ്രസാദവും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു് എനിക്കുതന്നെസംശയമാണു്. ഞാൻ കുറച്ചുതീൎത്ഥംകൊണ്ടു വന്നിട്ടുണ്ടു്. വേണമെങ്കിൽ എടുക്കാം." എന്നു് എഫിം ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു. "പ്രസാദിച്ചിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നന്വേഷിക്കേണ്ട ചുമതല നമുക്കില്ല. അതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിൻെറഭാരമാണു്. ചെയ്യേണ്ടതുശരിയായി ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽമതി" എന്നു് എലിഷ സമാധാനംപറഞ്ഞു. "ഓ!, നിങ്ങൾ വെള്ളംകുടിക്കുവാൻ കയറിയിരുന്ന ആ കുടിലിൽ എന്തുകോലാഹലമാണു ഞാൻചെന്നപ്പോൾ ഉണ്ടായതു്! അവർനിങ്ങളെ ഒരു ദൈ......" എന്നു്എഫിം പറഞ്ഞവസാനിക്കുന്നതിനുമുമ്പു് എലിഷ ഇടയ്ക്കുകടന്നു് ഓരോന്നുപറഞ്ഞു്, എഫിമിനെ അകത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോയി തേനും മററുഭക്ഷണസാധനങ്ങളും കഴിക്കുവാൻ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. എലിഷ അവ

രുടെ തീൎത്ഥയാത്രയുടെ വൎത്തമാനംതന്നെനിറുത്തിവെച്ച്, വേറെ ഓരോന്നു പറയുവാൻ തുടങ്ങി.

എലിഷയുടെസൂത്രം എഫിമിനു മനസ്സിലായതുപോലെഅയാൾ ഒരുദീൎഘശ്വാസംചെയ്തു.എലിഷയെ ശ്രീകോവിലിനകത്തു കണ്ടകഥയൊന്നും പറയുവാൻ എഫിമിനു ധൈൎയ്യമുണ്ടായില്ല. ഈലോകത്തിൽ സമസൃഷ്ടിസ്നേഹത്തോടുകൂടി സൽപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നവരാണു വാസ്തവത്തിൽ ദൈവഭക്തന്മാരെന്നും, അങ്ങനെയുള്ളവരെയാണു ദൈവം അനുഗ്രഹിക്കുന്നതെന്നും, ഇതുതന്നെയാണ് എലിഷയെ ശ്രീകോവിലിനകത്തു കണ്ടതിൻെറ 'സ്വകാൎയ്യ'മെന്നും എഫിമിനു വിശ്വാസമായി.

വൃ· ചെകിത്താൻ സാമ്രാട്ടിൻെറ ആലോചനസഭ·

ലോകഗുരുക്കന്മാരിൽ പ്രധാനിയായ ഒരു അവതാരപുരുഷൻ, ലോകത്തെ അതിൻെറ തൽക്കാലത്തെ അധോഗതിയിൽനിന്ന് ഉദ്ധരിക്കേണ്ടതിനു, ദൈവകല്പിതങ്ങളായ പ്രമാണങ്ങളെ ജനസാമാന്യത്തിനു ബോദ്ധ്യംവരത്തക്കവിധത്തിൽ പ്രസംഗിച്ച്, അവരെക്കൊണ്ട് അവയെ അനുസരിപ്പിച്ച്, തൽഫലമായിട്ടുള്ള ഗുണങ്ങളെ അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തിരുന്നു. ദിവ്യപുരുഷനായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉപദേശം വളരെ സ്പഷ്ടമായിരുന്നതിനാൽ തദനുസരണം ലോകൎക്കു സുസാദ്ധ്യമായിരുന്നു. ലോകത്തിലുള്ളവരെല്ലാം പ്രത്യക്ഷത്തിൽതന്നെ സന്മാൎഗ്ഗികളാകാൻ തു

ടങ്ങി. ലോകഗുരുവിന്റെ ഉപദേശത്തിന്ന പ്രത്യേകമായ ഒരു ആകൎഷണശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട ജനങ്ങളെല്ലാം ഒന്നുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളായി. വേദവാക്യസമങ്ങളായ സദുപദേശങ്ങളുടെ പ്രസരണത്തെ പ്രതിബന്ധിക്കത്തക്കതായി യാതൊന്നുംതന്നെ സംഭവിച്ചില്ല.

ഇതു കണ്ടപ്പോൾ ദുൎമ്മാൎഗ്ഗപ്രേരകനും നരകനിയന്താവുമായ ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ടിന്ന് എന്തെന്നില്ലാത്ത പരിഭ്രമമായി. ലോകത്തിലുള്ളവരെല്ലാം ഇപ്രകാരം സന്മാൎഗ്ഗികതല്പരന്മാരായിത്തീൎന്നതുകൊണ്ട തന്റെ നരകസാമ്രാജ്യം ജനശൂന്യമാകാൻ തുടങ്ങി. പാപികളെല്ലാം തന്റെ പിടിവിട്ട രക്ഷപ്പെട്ടതുകൊണ്ട തനിക്കും കിങ്കരന്മാൎക്കും ദിവസവൃത്തി കഴിക്കേണ്ടതിന്ന വകയില്ലാതായി. നരകം മുഴുവനും നശിച്ചു തേച്ചുകഴുകുമാറായി. നരകസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഓരോ ഭാഗവും ചിതൽ പിടിച്ച് ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞു പുറവുകയറി ജീൎണ്ണിച്ചു നശിക്കുമാറായി. അതിന്റെ നാലുപുറവും ഉണ്ടായിരുന്ന വലിയ മതിലുകൾപോലും മറിഞ്ഞുവീണു നിലത്തോടു സമമായി. എത്രയും ഭീതികരമായിരുന്ന നരകസാമ്രാജ്യം ചിതൽ, പെരിച്ചാഴി, കൃമി, കഴുകൻ മുതലായ ജന്തുക്കളാൽപോലും വൎജ്ജിതമായി. ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ടിന്നും കൂട്ടുകാൎക്കുംകൂടി നരകസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പൂൎവ്വസ്ഥിതിയും പ്രതാപൈശ്വൎയ്യാദിയും ഒരു പഴങ്കഥപോലെ ആയിത്തീൎന്നു.

ഏതാദൃശമായ അധഃപതനത്തിന്നുള്ള കാരണം കണ്ടുപിടിച്ചു വേണ്ട പ്രതിവിധി ചെയ്ത് നരകത്തെ പൂൎവ്വസ്ഥിതിയിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ടതിന്ന ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ട് ഉൽസുകനായിത്തീൎന്നു. മഹാനായ ലോകഗുരു ചെയ്തിരുന്ന അക്രമങ്ങൾ നിൎത്തി ലോകത്തിൽ അധൎമ്മം വൎദ്ധിപ്പിച്ച്, നരകത്തെ ഉദ്ധരിച്ചു പൂൎവ്വസ്ഥിതിയിൽ കൊണ്ടുവരുവാൻ വേണ്ട ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതിന്ന കിങ്കരന്മാരെ

ശട്ടം ചെയ്ത്, ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ട ക്ഷീണിച്ച വിഷണ്ണനായി തനിക്കു വന്ന അത്യാപത്തിനെപ്പററി വിചാരിച്ച ക്ലേശത്തോടുകൂടി തൻെറ ജീവശൂന്യമായ സാമ്രാജ്യത്തിൻെറ ഒരു മൂലയ്ക്കൽ ചെന്നു കിടപ്പായി.

കാലം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനോ ദിവസം കണക്കാക്കുന്നതിനോ നിരാശാനിമഗ്നനായ ചെകിത്താൻ സാമ്രാട്ടിനു മനസ്സു വന്നില്ല. അയാൾ നിലത്തുകിടന്നു വാലിട്ടടിച്ചു നരകസാമ്രാജ്യത്തിനു സംഭവിച്ച അത്യാപത്തിനെപ്പററി വിചാരിച്ചു മനോവേദനയും ലജ്ജയും സഹിക്കവഹിയാതെ ഉരുണ്ടുപിരണ്ടു ഞെരങ്ങിയുംകൊണ്ടു വളരെക്കാലം അവിടെത്തന്നെ കിടന്നു. നരകനാശത്തെപ്പററി മറന്നുകളയാംഎന്നു വിചാരിച്ചതെല്ലാം വ്യഥാവിലായി. പീഡിതന്മാരായ പാപികളുടെ പലവിധത്തിലുള്ള ആർത്തനാദങ്ങൾകൊണ്ടു മുഴങ്ങാറുള്ള നരകസാമ്രാജ്യത്തിലെ സ്ഥിരമായ നിശ്ശബ്ദത, അയാൾക്കു് അസഹനീയമായി തോന്നി. ജീവശൂന്യമായി കൂരിരുട്ടിൽ കിടന്നിരുന്ന സ്വരാജ്യത്തിൻെറ ശോചനീയസ്ഥിതി ചെകിത്താൻ സാമ്രാട്ടിനുപോലും ഒരു നടുക്കം ഉണ്ടാക്കി.

ഒന്നല്ല, രണ്ടല്ല, കൊല്ലം മൂന്നുകഴിഞ്ഞു—നരകസാമ്രാട്ട കിടന്നകിടപ്പിൽനിന്നു് ഇളകുകപോലും ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു തലപൊക്കി പൊന്തിച്ചുവല്ല ശബ്ദവും കേൾക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു മാത്രം ആ നിരാശാമൂർത്തിചെവികൊടുത്തിരുന്നു. ഒരുദിവസം പ്രഭാതത്തിങ്കൽ പെട്ടെന്നു തൻെറ സമീപത്തു് എന്തോ ചില ശബ്ദങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതുപോലെ അയാൾക്കുതോന്നി, പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി തല പത്തുക്കെ പൊക്കി ചെവികൊടുത്തുനോക്കിയപ്പോൾ ചില ചീററലും തുപ്പലും, മുക്കലും, മൂളലും, വാലിട്ടടിക്കലും പല്ലുകടിക്കലും വ്യക്തമായി കേട്ടു. താൻ കേൾക്കുന്നതെല്ലാം വാസ്തവമോ സ്വപ്നമോ എന്നു് അയാൾക്കു സംശയമായി.

നരകത്തെ പുനരുദ്ധാരണം ചെയ്തു, പൂൎവ്വസ്ഥിതിയിലാക്കു വാൻ സാധിക്കുന്നതാണെന്ന് അയാൾക്കു സ്വപ്നേപി വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു താൻ കേൾക്കുന്നതെന്താണെന്നറിയേണ്ടതിന്ന് അയാൾ അവിടെനിന്നു പതുക്കെ എഴുന്നേററു. നഖങ്ങളും രോമവും നീണ്ടുവളൎന്നിരുന്ന അയാളുടെ ശരീരത്തിനു പുതിയതായ ഒരു ശക്തിയുണ്ടാകുന്നതുപോലെ തോന്നി. രോമംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്ന വാൽ തനിയെ ആട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. ഘനംപിടിച്ചിരുന്ന ചിറകുകൾ സ്വയമേവ ശരീരത്തിന്മേൽ വീശി അടിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ശരീരമാസകലം ബാധിച്ചിരുന്ന തളൎച്ചയ്ക്കു, ചോരതിളപ്പുകൊണ്ട് അസാധാരണമായ ഉത്സാഹംതോന്നി. ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ട കിടന്നേടത്തുനിന്നു നരകം മുഴുവൻ മാറൊലി കൊള്ളത്തക്കവണ്ണം ഒരു അട്ടഹാസത്തോടുകൂടി ചാടി എഴുന്നേററു കിങ്കരന്മാരും താനും കൂടി സഭ കൂടാറുള്ള സ്ഥലത്തേയ്ക്ക് ഒരേ കുതിയായി പ്പാഞ്ഞു.

നമ്മുടെ സാമ്രാട്ട് അവിടെ എത്തുമ്പോഴേയ്ക്ക് അഗ്നി ജ്വലിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ഗഹ്വരത്തിൽനിന്ന് അനവധി ചെകിത്താന്മാർ ഓരോരുത്തരെ, വന്ന് ഓരോരുത്തനായി മഹാരാജാവിനെ കുമ്പിട്ടുകൂപ്പി, അയാളുടെ നാലുപുറവും ചെന്നു നിലകൊണ്ടു. ചെകിത്താന്മാരെല്ലാം അവരവരുടെ ആകൃതിക്കും വലിപ്പത്തിനും അനുസരിച്ചു, ഓരോ ഗോഷ്ഠികൾ കാണിക്കുവാനാരംഭിച്ചു. തുള്ളലും, ചാടലു, വാലിട്ടടിക്കലും, പല്ലിളിച്ചുകാട്ടലും എല്ലാം ഒരുവിധം അവസാനിച്ചപ്പോൾ, കൂട്ടത്തിൽനിന്നു, കുറെ പ്രമാണിയായ ഒരുത്തൻ തിമ്പടംപോലെ കറുത്ത ശരീരവും, സാമാന്യം വലിയ കുടവയറു, തലയിൽ രണ്ടു കൊമ്പും, കുറിയ കാലുകളും ചെറിയ വാലുമായി ചെകിത്താൻ സാമ്രാട്ടിന്റെ തിരുമുമ്പിൽ വന്നു പല്ലിളിച്ച്, കനൽക്കട്ടപോലെ മിന്നുന്ന തുറുകണ്ണുകൊണ്ട് ഒന്നു കടാക്ഷിച്ച്, അതി

ന്റെ കുറിയവാൽ ഇടവിടാതെ ഇട്ടടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കൊണ്ടു.

ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ട്—"ഈ കോലാഹലമെല്ലാം എന്തുവകയാണ്? നമ്മുടെകാൎയ്യമെല്ലാം എങ്ങനെ നടക്കുന്നു?"

കുടവയറൻ—"തിരുമേനിയുടെ തിരുവുള്ളംകൊണ്ട് എല്ലാം പണ്ടത്തെപ്പോലെതന്നെ ശരിയായി നടക്കുന്നുണ്ട്".

സാമ്രാട്ട്—"എന്ത്! ജനങ്ങളെല്ലാം പഴയപടി പാപികളായിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നോ?"

കുടവയറൻ—"എല്ലാം പഴയപടിതന്നെ തിരുമേനി. യാതൊരു കുറവുംഇല്ല."

സാമ്രാട്ട്—"അപ്പോൾ ആ കഴു—അച്ഛന്റെപേർ ഞാൻ പറയുന്നില്ല—അവന്റെ ഉപദേശമോ?

കുടവയറൻ—പ്രസംഗവും പ്രമാണവുമെല്ലാം പണ്ടത്തെപ്പോലെതന്നെ. പക്ഷെ, അതെല്ലാം വിശ്വസിക്കുവാൻ ആരുമില്ലെന്നുമാത്രം.

സാമ്രാട്ട്—"ഒന്നു സംശയമില്ല, അയാളുടെ ഉപദേശം മനുഷ്യരെയെല്ലാം സന്മാൎഗ്ഗികളാക്കിയിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ നമുക്കിത്ര തോൽവിവരുവാൻ വകയില്ല. നോക്കു, നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ സ്ഥിതി. ഇത്ര ശൂന്യമായി ഈസ്ഥലം കാണേണ്ടിവരുമെന്നു സ്വപ്നേപി വിചാരിച്ചിരുന്നുവോ?"

കുടവയറൻ "ഉപദേശമെല്ലാം നല്ലതുതന്നെ. പക്ഷെ, അടിയൻ അവയെ ഒന്നു തിരിച്ചു. അതുകൊണ്ടു് ഇപ്പോൾ ജനങ്ങൾ അധികഭാഗവും അയാളുടെഉപ

ദേശത്തിൻെറ സാരമെല്ലാം മറന്ന്, അടിയൻ ഉണ്ടാക്കിത്തീൎത്ത ബാഹ്യാൎത്ഥത്തെയാണ് അനുസരിച്ചു പോരുന്നത്. നീർകളഞ്ഞു് ഇപ്പോൾ പിശർവെച്ചു വഴക്കുപറകയാണ്"

സാമ്രാട്ട്—"അതു നി എങ്ങനെ പററിച്ചു?"

കുടവയറൻ—"കുറേയെല്ലാം തന്നെത്താൻ വന്നുകൂടിയതാണ്. ബാക്കി അടിയൻെറ സാമൎത്ഥ്യംകൊണ്ടും."

സാമ്രാട്ട്—"എന്തെല്ലാമാണുണ്ടായതു്? വിസ്തരിച്ചു കേൾക്കട്ടെ".

കുടവയറൻ കുറച്ചുനേരം ആലോചനയോടുകൂടി തലചൊറിഞ്ഞുകൊണ്ടു നിന്നതിനു ശേഷം ഇപ്രകാരം പറയുവാൻ തുടങ്ങി:—"നമ്മുടെ രാജ്യത്തിനും തന്നിമിത്തം തിരുമേനിക്കും സംഭവിച്ച അപ്രതീക്ഷിതവും ഭയങ്കരവുമായ അവസ്ഥാന്തരം അടിയൻെറ ഈ കഠിനഹൃദയത്തെപ്പോലും ഭേദിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. തിരുമേനിയുടെ കല്പന അനുസരിച്ച് ആദ്യം എന്തുചെയ്യേണ്ടു എന്നറിയാതെ അസാരം കുഴങ്ങി. പിന്നീട് ആ സന്മാർഗ്ഗികളുടെഇടയിൽത്തന്നെ ചെന്ന്, നമുക്കു പ്രവേശത്തിനു വല്ലപഴുതും ഉണ്ടാകുമോ എന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയുംകൊണ്ടുനിന്നു. ലോകഗുരുവിൻെറ ഉപദേശം അനുസരിക്കുന്നവർ വളരെ സുഖസമാധാനങ്ങളോടുകൂടിത്തന്നെയാണു കഴിഞ്ഞിരുന്നതു്. സംസാരപാശങ്ങൾക്കൊന്നും അവരെ ബന്ധിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. തിന്മയ്ക്കുപകരം നന്മചെയ്യുന്നതായിരുന്നു അവിടത്തെ വഴക്കം. ഇവിടെക്കിടന്നു പരുങ്ങുന്നതുകൊണ്ടു വലിയ ഗുണമൊന്നുമുണ്ടാകുന്നതല്ലെന്ന് അടിയന് ഒരുമാതിരി തീൎച്ചപ്പെട്ടു. തിരികെപ്പോരേണ്ടകാൎയ്യം ആലോചനയിൽഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ചെറിയസംഭവം ഉണ്ടായി. ഈ സന്മാർഗ്ഗികളുടെഇടയിൽ ഈശ്വരാരാധനയുടെ കാൎയ്യ

ത്തിൽ ചില അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ കടന്നുകൂടി. ഇതു തന്നെ തരമെന്ന് അടിയനും കണ്ടു. "ഞാൻ പിടിച്ചമുയലിനു കൊമ്പുരണ്ടുണ്ടു"ന്നു് ഓരോ കക്ഷികളും ബലമായി തക്കിക്കുവാൻതുടങ്ങി. എന്തിന്, വലിയതാമസംകൂടാതെ 'അണ്ടിയോമൂത്തതു, മാവോമൂത്തതു" എന്നപറഞ്ഞു വഴക്കായി എന്നല്ലേ പറയേണ്ടു ഈശ്വരനിലുള്ള വിശ്വാസം ഒന്നരിഞ്ഞു. 'ഞാൻപിടിച്ചവാശി ജയിക്കണം. ഞാൻപറയുന്നതാണു ശരി' എന്നു് ഓരോരുത്തരും ശഠിച്ചു്, തന്റെ അഭിപ്രായമാണു് അധികം വിലയേറിയ പ്രമാണം എന്നു സിദ്ധാന്തിച്ചുതുടങ്ങി. അവരവരുടെ അഭിപ്രായം സ്ഥാപിക്കേണ്ടതിനു ചില ചില്ലറപൊടിക്കൈകളും സൂത്രങ്ങളും പ്രയോഗിക്കുവാനാരംഭിച്ചു. ദൈവത്തിന്റെപേർ യാതൊരുവിചാരവുംകൂടാതെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു് ആണയിടുവാൻ ഒരു കൂസലുമില്ലാതായി. ഈവക ചെറിയചെറിയ വ്യത്യാസങ്ങളും അഭിപ്രായഭേദങ്ങളും നിലനിത്തി വദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിന്നു് അടിയൻ ഒരുപണിപററിച്ചു. ദൈവത്തെ ഒരു പ്രത്യേകസ്ഥലത്തുകൊണ്ടുപോയി സ്ഥാപിക്കുന്നതായിരിക്കും നല്ലതെന്നു് ആ 'സന്മാർഗ്ഗികളെ' ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി".

തന്റെ കിങ്കരന്മാൎക്കു തന്നേക്കാൾ അധികം സാമത്ഥ്യമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു് കുറച്ചൊരു സങ്കോചത്തോടുകൂടി ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ടു് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു. "അങ്ങനെ ദൈവത്തെ ഒരിടത്തു് ഇരുത്തുന്നതുകൊണ്ടു് എന്താണു ഗുണം?"

കുടവയറൻ—"അതുകൊണ്ടല്ലെ നമുക്കു സകലതും സിദ്ധിച്ചതു്. ഒന്നാമതായി ഈ സ്ഥലത്തു മാത്രമെ ദൈവം ഉള്ളു എന്നു് ഒരു വിശ്വാസം ജനിച്ചു. ഇവിടെ വരുമ്പോൾ മാത്രം കണ്ണടയ്ക്കലും ജപിക്കലും ബദ്ധ

ഘോരമായി നടത്തും. പുറത്തുകടന്നാൽ, ദൈവത്തെ അടച്ചുപൂട്ടി ഭദ്രമായി ഒരിടത്തു ഇളക്കാതെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടില്ലെ—പിന്നെ എന്താ പേടിക്കുവാനുള്ളതു്—എന്തു പാതകവും ബഹുസ്വാതന്ത്ര്യമായി നടത്താം - ആരും ചോദ്യത്തിനു വരില്ല—എന്നമട്ടായി. 'ഈശ്വരനാണ്' എന്നോ, 'ഈശ്വരൻ സാക്ഷി' എന്നോ കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞാൽ അതിനു പിന്നെ ചോദ്യമില്ല. ഇതിനും പുറമെ ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്താ ആളുകൾ എന്ന നിലയിൽ ചിലർ പുറപ്പെട്ടു. മററുള്ളവർ ചെയ്യുന്ന പാപമെല്ലാം പരിഹരിക്കുവാനുള്ള ശക്തി ഇവക്കുണ്ടത്രെ. ഈശ്വരന്റെ പേർപറഞ്ഞു മററുള്ളവരെ വഞ്ചിക്കുകയാണ് ഇവരുടെ തൊഴിൽ. മോഷണവും വഞ്ചനയും ഒന്നു വേഷം മാറി എന്നേയുള്ളു. ദൈവത്തിന്റെ പേർ പറഞ്ഞാൽ ഏതു കൊലപാതകവും ശുഭം.

ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ട്—"ഓ, ഇതെല്ലാം വളരെ പ്രശംസാവഹമായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികൾ തന്നെ" എന്നു പറഞ്ഞു ചിരിക്കുവാൻതുടങ്ങി. ചെകിത്താന്മാരെല്ലാം അട്ടഹസിച്ചു രസിച്ചു.

കുടവയറൻ: "ഇതുകൊണ്ടു പോരെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അടിയൻ വേറൊരുവിദ്യ പ്രയോഗിച്ചുനോക്കി. ദൈവം എന്നു പറഞ്ഞ ആ വസ്തുവിന് കുറച്ചൊരു മനുഷ്യത്വം കല്പിച്ചുവിട്ടു. ഒന്നോ രണ്ടോ കൊടുത്താൽ തല്ക്കാലം വേണ്ട കാര്യമെല്ലാം സാധിച്ചുതരുന്ന മട്ടിലാക്കി. പണമുള്ളവക്കു ദൈവത്തെ പിടികിട്ടുന്നതിനു പ്രയാസമില്ലെന്നു ധരിപ്പിച്ചു. അങ്ങാടിയിൽനിന്നു സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നമാതിരി ദൈവത്തിന്റെ പ്രസാദവും വിലകൊടുത്തു വാങ്ങാം. പ്രസംഗവും പ്ര

മാണവും ഉപദേശവുമെല്ലാം ക്രയവിക്രയ വസ്തുക്കളിൽ പെട്ടു. ഇതുകൊണ്ടെല്ലാം നമ്മുടെ സന്മാൎഗ്ഗികൾ ദൈവത്തിനു കല്പിച്ചു കൊടുത്തിട്ടുള്ള സ്ഥാനം ഏതാണെന്ന്. ഏതാണ്ട് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്!!"

സാമ്രാട്ട്—"എന്ത്! ഇതെല്ലാം സാദ്ധ്യമാണോ? ഇത്ര മഹത്തായ ഉപദേശങ്ങളെല്ലാം ഉരുവിട്ടു പഠിച്ചിട്ടും നാട്ടിൽ കൊള്ളയും കൊലയും മററും ഉണ്ടെന്നോ? വിശ്വസിക്കുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. എല്ലാം പൂൎവ്വസ്ഥിതിയിൽ തന്നെയിരിക്കുന്നുവോ? ചെകിത്താന്മാരെല്ലാം ഉത്സാഹഭരിതരായി. ഓരോരുത്തനും തന്റെ സാമൎത്ഥ്യത്തെപ്പററി പ്രസംഗിച്ചു രാജാവിനെ സന്തോഷിപ്പിക്കുവാൻ തിരക്കായി. അവരെല്ലാംകൂടി ആൎത്തുവിളിച്ചു ലഹളകൂട്ടിത്തുടങ്ങി.

"എല്ലാം പണ്ടത്തെപ്പോലെ അല്ല. ഒരു പടികൂടി കയറിട്ടുണ്ട്" എന്ന് ഒരുത്തൻ ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിച്ചു. അപ്പോൾ മറെറാരുത്തൻ "ദുൎമ്മാൎഗ്ഗികൾക്കു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ സ്ഥലം മതിയാകാതെയാണ് ഇരിക്കുന്നതു്" എന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. "ഇപ്പോഴത്തെ കൊള്ളക്കാർ പണ്ടുള്ളവരേക്കാൾ അധികം ക്രൂരന്മാരാണ്" എന്നു വേറൊരുത്തൻ അട്ടഹസിച്ചു. "അയ്യോ, തമ്പുരാനേ—ഈ വരുന്ന കൊലപാതകികളെയെല്ലാം ചുട്ടുകരിച്ചു ഭസ്മമാക്കുവാൻ നമ്മുടെ നാട്ടിലെ വിറകു മുഴുവൻ ഉണ്ടെങ്കിൽ മതിയാവില്ല" എന്നു വേറൊരുവൻ ഗൎജ്ജിച്ചു.

സാമ്രാട്ട്—"എല്ലാവരുംകൂടി അവിടേയും ഇവിടേയും നിന്നു നിലവിളിക്കാതിരിക്കിൻ! ഞാൻ പ്രത്യേകം ഓരോരുത്തരോടു ചോദിക്കുമ്പോൾ ഉത്തരം പറഞ്ഞാൽ മതി. വ്യഭിചാരപ്രേരകൻ ആരാണ്? പരസ്ത്രീ

കളെ കണ്ണുകൊണ്ടു കാണുകപോലും ചെയ്യരുതെന്നുള്ള പ്രമാണത്തെ കീഴ്മേൽ മറിച്ചു, മനുഷ്യരെയെല്ലാം ആത്മവഞ്ചകന്മാരും സ്ത്രീജിതന്മാരും ആക്കിത്തീൎത്തതെങ്ങനെയാണു്? അതറിയുവാൻ എനിക്കു കൌതുകം തോന്നുന്നു; കേൾക്കട്ടെ.”

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ വായ്പൊളിച്ചുനാവു പുറത്തിട്ടു വെള്ളവും ഒലിപ്പിച്ചു, വാലിന്മേൽ രണ്ടു പൊടിപ്പും തൂക്കിയിട്ടു, കറുത്തിരുണ്ട തൻെറ ശരീരം അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും താളത്തിൽ ഇളക്കിക്കൊണ്ടു് ഒരു സത്വം മുമ്പോട്ടുവന്നു ഗാനരീതിയിൽ സംസാരിക്കാൻതുടങ്ങി. “തമ്പുരാനേ, അടിയനാണു വ്യഭിചാരകാൎയ്യാന്വേഷണം നടത്തുന്നവൻ. പഴയ സമ്പ്രദായത്തിലും ഇപ്പോഴത്തെ പുതിയരീതിയിലും ഈ ദുഷ്കൎമ്മം വളരെ പ്രബലമായി നടക്കുന്നുണ്ടു്. പഴയസമ്പ്രദായമെല്ലാം ഇവിടേക്കറിയാമല്ലോ. പുതിയസമ്പ്രദായം ഇങ്ങനെയാണു്. സ്ത്രീപുരുഷന്മാർതമ്മിൽ പൊതുജനങ്ങളെ അറിയിച്ചിട്ടുള്ള വാസ്തവത്തിലുള്ള ബന്ധം ഒരു വിവാഹഘോഷംകൊണ്ടു സ്ഥിരപ്പെടുത്തും. ഈ വിവാഹംകൊണ്ടു ബന്ധപ്പെടാത്തവർ തമ്മിൽ നടക്കുന്ന ദുരാചാരങ്ങളെല്ലാം കണക്കിൽക്കൂട്ടാറില്ല. ആകപ്പാടെ ഒരു നേരമ്പോക്കിൻെറക്കൂട്ടത്തിലേ ഗണിക്കാറുള്ളു. ദരിദ്രന്മാൎക്കു് ഇതു് ഉദരപൂരണത്തിനുള്ള വഴിയാണത്രെ. ധനികന്മാരുടെ കാൎയ്യത്തിലാണു് അല്പമൊന്നു കുഴങ്ങിയതു്. പക്ഷെ, അതും വലിയ വിഷമമൊന്നുംകൂടാതെ സാധിച്ചു. ഹൃദയം എന്നൊന്നുണ്ടായിരുന്നതു പണ്ടുള്ളവൎക്കു് ഉള്ളിലായിരുന്നുവത്രെ. ഇപ്പോഴുള്ളവർഈവക കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിക്കേണ്ടതിനു് അതിനെ കുറേശ്ശ പുറത്തിറക്കി ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. ‘എൻെറ ഹൃദയംതുടിക്കുന്നു, മനോവേദന സഹിക്കവഹിയാതെ ഞാൻ മരിക്കുമാറായിരിക്കുന്നു. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ മരണംതന്നെയാണു് ഉത്തമം’

എന്നുതുടങ്ങിയ ചില വാചകങ്ങൾ മുഖമൊന്നു ചുവപ്പിച്ചു സഗൽഗദം പറയുകയോ, വികാരരൂപേണയോ—അല്ലെങ്കിൽ ഒരുകടാക്ഷംകൊണ്ടായാലുംകൊള്ളാം—പ്രദർശിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്താൽ പിന്നെ വിവാഹബന്ധത്തേക്കാൾ എത്രയോ ബഹുമാനയോഗ്യവും സ്വീകാരയോഗ്യവും ആയ ഒരുബന്ധംഅതിൽ നിന്നുതന്നെ ഉണ്ടാകുമെന്നു സമ്മതമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ എത്രബന്ധമെങ്കിലുംവേണമെങ്കിൽ ആകാം. ഇതൊന്നും പൊതുജനങ്ങളുടെ അറിവോടുകൂടിയ—ദൈവത്തിന്റെകഥ അവിടെ ഇരിക്കട്ടെ, അദ്ദേഹത്തെ ഭദ്രമായി അടച്ചുപൂട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്ന കഥ നമ്മുടെ ചങ്ങാതി പറഞ്ഞുവല്ലോ—വിവാഹബന്ധമാകുന്നതല്ല. ആകപ്പാടെ ഒരു വിലാസവിശേഷം എന്നേ പറയുവാനുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ പഴയരീതിയിലും പുതിയരീതിയിലും ദുൎമ്മാൎഗ്ഗനീതി പരിചയിച്ചുതുടങ്ങീട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഇവിടെ സ്ഥലം കുറച്ചുകൂടി കരുതേണ്ടിവരുമെന്നാണ് അടിയന്റെ താഴ്മയായ അഭിപ്രായം". ഇത്രയും ഗാനരീതിയിൽ പറഞ്ഞവസാനിപ്പിച്ചതിനുശേഷം രാജാവിനു വാൽവളച്ചു വന്ദനംപറഞ്ഞു വന്നമാതിരിതന്നെ പോകയും ചെയ്തു.

ഇതുകണ്ടു സാമ്രാട്ടു സന്തോഷപൂൎവ്വം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"നിന്റെ ചുമതലകളെല്ലാം ബഹുഭംഗിയായി നിറവേററിയിരിക്കുന്നു. ഇതിനു ഞാൻ നിനക്ക് ഒരു നല്ല സമ്മാനംതരം. ആട്ടെ, കൊള്ളക്കാരെക്കൊണ്ടു നടത്തുന്നതു് ആരാണ്?" 'അടിയൻതന്നെ'എന്നു ഗജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു കൂൎത്തുവളഞ്ഞ കൊമ്പുകളും, വളഞ്ഞുപിരിഞ്ഞ കാലുകളും നീണ്ടുനിലത്തടിയുന്ന മീശയുമായി രാക്ഷസാകാരനായ ഒരുവൻ മുമ്പോട്ടു ചാടിവന്നു.

ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ട്—"നരകംമുഴവൻ ശൂന്യമാക്കി, മനുഷ്യൻ സമസ്തസൃഷ്ടിസ്നേഹത്തോടും ഭൂതദയയോടുംകൂ

ടി ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടതിനുചെയ്ത ഉപദേശങ്ങളെല്ലാം ഇപ്പോഠം ഏതുസ്ഥിതിയിലായി? ഒരു ചെകിടത്തു അടികൊണ്ടാൽ മറേറച്ചെകിടും കാണിച്ചുകൊടുക്കേണമെന്നായിരുന്നുവല്ലൊ പ്രസംഗവിഷയം. മററുള്ളവരെ സഹായിക്കേണ്ടതിനു തനിക്കുള്ളതുംകൂടി സസന്തോഷം ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നെല്ലാം ഉരുക്കഴിച്ചു പച്ചപ്പരമാത്ഥികളുടെകൂട്ടത്തിൽ കൊള്ളക്കാരും കള്ളന്മാരും ചാടിവീണതെങ്ങനെ? ഇതു കേഠക്കേണ്ടതുതന്നെയാണ്."

മീശക്കാരൻ കാലുകവച്ച്, മാറുഞെളിച്ച് തലഉയത്തി, കണ്ണുമിഴിച്ചു, മീശപിരിച്ച്, അഹങ്കാരത്തോടുകൂടി പറയുവാനാരംഭിച്ചു. "കൊള്ളയും കവച്ചയും പണ്ടത്തെ സമ്പ്രദായത്തിൽ അവിടവിടെ കുറേശ്ശ നടക്കുന്നില്ലെന്നില്ല. പക്ഷെ, ഞങ്ങഠ വളരെ പരിഷ്കരിച്ച രീതിയിലാണ് ഇപ്പോഠ പ്രചാരമാക്കീട്ടുള്ളത്. ഓരോരുത്തരും തമ്മിൽതമ്മിൽ കൊള്ളചെയ്യുന്നതിനേക്കാഠ നല്ലതു് ഒരാഠ സകല അധികാരങ്ങളോടുകൂടി എല്ലാവരിൽനിന്നും കൊള്ളചെയ്യുന്നതാണ് എന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിനായി ഒരാളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു നിയമിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ആളെ പൊതുജനങ്ങഠ യാതൊരു ചോദ്യവുംകൂടാതെ ബഹുമാനിക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളണമെന്നുള്ളതു നിയമകല്പിതമാണ്. അയാഠ ചെയ്യുന്ന അന്യായങ്ങഠ എന്തുതന്നെ ആയാലും അതിനെപ്പററി ചോദ്യം ചെയ്യാൻ അധികാരമുള്ളവർ ആരുംതന്നെ ഇല്ല. അതുപോലെതന്നെ, അയാളുടെ കീഴിലുള്ളവരും അവരവരുടെ സ്ഥിതി അനുസരിച്ചുകൊള്ളചെയ്യാൻ അധികാരത്തോടുകൂടിയവരാണ്. സാധാരണയായി ഉണ്ടാകുന്ന നിയമങ്ങളെല്ലാം അദ്ധ്വാനശീലന്മാരായ ദരിദ്രന്മാർ മടിയന്മാരായ മയ്യാദക്കാരെ പുലത്തേണ്ടതിനാണ്. ഇതു കൊള്ളയിൽ ഒരു പുതിയ പദ്ധതിയാണ്. തങ്ങളെ കവരുന്നതു് ആരാ

ണെന്നു സാധുക്കൾക്കു് ഒരിക്കലും കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ കഴിയാത്തവിധത്തിൽ ചില ഗൂഢവഴിക്കാണു് ഈ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള കൊള്ളനടക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് ഈ ഏപ്പാടാണു നാട്ടിൽ അധികം സാധാരണയായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നതു്. അവകാശവും അധികാരവും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു് എന്തു പ്രവൃത്തിചെയ്താലും അതു ന്യായവകുപ്പിൽ പെടുന്നതാണു്. വടക്കലും കുടുക്കലും മാത്രമേ എണ്ണത്തിൽ പെടുത്താറുള്ളു. എങ്കിലും മേൽ പറഞ്ഞവിധത്തിലുള്ള അവകാശക്കവച്ചുകൾ അവയിൽനിന്നു് ഒട്ടും വ്യത്യാസപ്പെട്ടവയല്ല. അവകാശക്കവച്ചുകൾക്കു് യാതൊരു ചോദ്യവും ഇല്ല, ശിക്ഷയും ഇല്ല. അതുകൊണ്ടു് കവച്ചുക്കാർ തമ്മിൽ തന്നെ സ്പർദ്ധയും, പിടിയും വലിയും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ മാത്രമെ ഈവതരം കവച്ചുകൾക്കു കുറവുണ്ടാകയുള്ളു".

സാമ്രാട്ടു്:—"അതുകൊള്ളാം. ഇതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ പ്രജാസംഘം പഴയകാലത്തേക്കാൾ വളരെ അധികം വൎദ്ധിക്കുന്നതാണു്. കവച്ചു് ഏതുതരത്തിൽ നടന്നാലും നമുക്കു ഗുണംതന്നെ. ആകട്ടെ മരണങ്ങളും കൊലപാതകങ്ങളുമെല്ലാം എങ്ങനെ നടക്കുന്നു". ഇതുകേട്ടപ്പോൾ ആപാദചൂഡം രക്തത്തിൽമുങ്ങി കറുത്തിരുണ്ട കണ്ണുകൾ തുറിച്ചുമിഴിച്ചു, വാൽഉയൎത്തി കൊമ്പുകുലുക്കി ചുവന്ന താടിപിടിച്ചുകൊണ്ടു, കൈയിൽഒരുശൂലവുമായി ചെകിത്താൻസാമ്രാട്ടിനെക്കൂടി വിറപ്പിക്കത്തക്ക ഒരു ഗൎജ്ജനത്തോടുകൂടി ഒരു ഭീമാകാരൻ അയാളുടെ മുമ്പിൽ ചാടിവീണു, നിലത്തോളം താഴ്ന്നു് ഒരു സലാംകൊടുത്തു മററുള്ളവരെ നോക്കി ഇളിച്ചുകൊണ്ടു നിലയായി.

ചുവന്ന താടിയെക്കണ്ടു സാമ്രാട്ടു് ഒരു മന്ദഹാസത്തോടുകൂടി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—'തിന്മയ്ക്കുപകരം നന്മ ചെയ്യണമെന്നും, ശത്രുക്കളെപ്പോലും ഹൃദയപൂർവ്വം സ്നേ

ഹിക്കണമെന്നും മററും ജനനംമുതല്ക്കുതന്നെ അഭ്യസിച്ചു പഠിച്ച പരമാൎത്ഥികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൊലപാതകത്തിനു സ്ഥലംലഭിച്ചതു് എങ്ങനെ? കേൾക്കാൻ രസമുള്ളതുതന്നെ, വേഗംപറയൂ".

ചുവന്നതാടി ഇടിമുഴക്കംപോലെയുള്ള ശബ്ദത്തിൽ സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. "കൊലപാതകം പഴയരീതിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതു് ഇപ്പോഴും ബലമായി നടക്കുന്നുണ്ടു്. കാമക്രോധാദി മനോഭാവങ്ങളെ മനുഷ്യൻ സഹജമാക്കി വളൎത്തുന്നിടത്തോളം കാലം കൊലപാതകത്തിനു യാതൊരു കുറവും ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. മനുഷ്യൻ ഈ ഷഡ്വികാരങ്ങൾക്കു വശംവദനാകുമ്പോൾ മൃഗങ്ങളേക്കാൾ അധികം ഭയങ്കരനായിത്തീൎന്നു് മനുഷ്യജാതിക്കു യോഗ്യമല്ലാത്തപലക്രൂരകൃത്യങ്ങളും ചെയ്യാൻ പ്രേരിതനായിത്തീരുന്നു. അതിനുംപുറമേ, കൊലപാതകത്തിന്റെ സംഖ്യവൎദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിനു ഞങ്ങൾ വേറെ ഒരു വിദ്യകൂടി എടുത്തിട്ടുണ്ടു്. സപ്രകാശ്യമായി ഈ കുററം ചെയ്യുന്നവരെ—വാസ്തവത്തിൽ കുററംചെയ്ത ആളെ ആയിരിക്കേണമെന്നില്ല—നിയമകൎത്താക്കന്മാർ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ആരെയെങ്കിലും—പരസ്യമായി കൊലപാതകശിക്ഷയ്ക്കു വിധേയനാക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള നിയമം രാജ്യമെങ്ങും നടപ്പാക്കിയിരിക്കുന്നതനുസരിച്ചു് ഒരു കൊലപാതകം കഴിഞ്ഞാൽ ഉടനേതന്നെ വേറൊന്നും അതിനെ പിന്തുടരാതെ ഗത്യന്തരമില്ലാതായിരിക്കുന്നു. വിശിഷ്യ, മാതൃസ്ഥാനം കല്യാണാഘോഷംകൂടാതെ സ്വീകരിക്കുന്ന കന്യകമാരും, പുനൎവ്വിവാഹം വിരോധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിധവകളും ശിശുമാരണം സാധാരണയായി ചെയ്തുവരുന്നതു വലിയ ഒരു കുററമല്ലത്രെ! പുതിയരീതിയിലുള്ള വിവാഹനിയമവലയിൽ പെട്ടുഴലുന്ന ഭാൎയ്യാഭൎത്താക്കന്മാരും അതിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രരാകേണ്ടതിനു ചിലപ്പോൾ പരസ്പരം വധക്രിയ നടത്താറുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു്

ഇനി എങ്ങനെയായാലും നമ്മുടെ കൊററിന മുടക്കംവരു ന്നതല്ല. ഇതിനെല്ലാം പുറമെ കൊലപാതകം ലക്ഷക്ക ണക്കിനു നടക്കുന്ന സന്ദർഭവും ഉണ്ട്."

സാമ്രാട്ട് ഇതുകേട്ടു കണ്ണുമിഴിച്ചു വായ്പൊളിച്ചുനി ന്നുപോയി. കുറച്ചുനേരം അത്ഭുതപരവശനായി നിന്ന ശേഷം ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞു:—"ശത്രുക്കളെപ്പോലും സ്നേഹി ക്കണമെന്നു പ്രസംഗിച്ചവൻെറശിഷ്യർ ലക്ഷക്കണക്കിനു കൊലപാതകം ചെയ്യുന്നതെങ്ങനെ? ഞാൻകേൾക്കുന്നതു വാസ്തവംതന്നെയോ?. ചുവന്നതാടി വാലിട്ടടിച്ചു പല്ലിളി ച്ച് "അതെ" എന്നുതലകുലുക്കി കാൎയ്യം സവിസ്തരം പറ യുവാനാരംഭിച്ചു:—"ഇതു ഞങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതു എങ്ങ നെയാണെന്നല്ല—ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാ മഹാശക്തികൾ ക്കും മററുള്ള മഹാശക്തികൾ തങ്ങളുടെ ബദ്ധവൈരികളാ ണെന്നുള്ള ഒരു ബോധം അവരുടെമനസ്സിൽ സ്ഥിരപ്പെടു ത്തും. ഇതു കഴിഞ്ഞാൽപിന്നെ ഈ കൂട്ടരെല്ലാം തങ്ങൾ ശത്രുക്കളായി കരുതുന്നവരോട് എതൃത്തു നില്ക്കേണ്ടതിനും, അവരെ തോല്പിച്ച് ഓടിക്കേണ്ടതിനും വേണ്ടവട്ടങ്ങൾ കൂ ട്ടുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധന്മാരായിത്തീരും. ശക്തിവൎദ്ധിക്കു ന്തോറും അസൂയയും വൈരവും മുഴക്കും. ഇപ്രകാരം "വൈ രിയെ സ്നേഹിക്കേണ'മെന്നു ജപിക്കുന്ന പൂച്ചസ്സന്ന്യാസിമാ രെല്ലാം സദാ ശത്രുസംഹാരത്തിനു 'കാപ്പുംകെട്ടി കോപ്പും കൂട്ടി'യാണിരിപ്പ്. കൊലപാതകം ലക്ഷക്കണക്കാകുന്നതു് ഇവർതമ്മിൽ സമ്മേളനമുണ്ടാകുമ്പോഴാണ്."

സാമ്രാട്ടു:—"വളരെ പരിഷ്കരിച്ചരീതിയിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാ സം സിദ്ധിച്ചു മനോവികാസം വന്നിട്ടുള്ളവർ എങ്ങ നെയാണു ലോകഗുരുവിനെ ഇത്ര ക്ഷണത്തിൽ വി സ്മരിച്ചതു്?"

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ കറുത്തിരുണ്ട നരച്ചതലയും നീണ്ട ചെവിയും, ശോഷിച്ച കൈകാലുകളും ആയി ഒരുത്തൻ മു മ്പോട്ടുവന്നു, ക്ഷീണിച്ചതെങ്കിലും ആത്മവിശ്വാസത്തോടു കൂടിയ സ്വരത്തിൽ പറയുവാനാരംഭിച്ചു:—"മനോവികാസം വന്നവർ ഇല്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ അവക്കെല്ലാം വേറെവിധത്തിലുള്ള വ്യാപാരങ്ങളിലേർപ്പെടാതെ ഗത്യന്തരമില്ലാതായിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യന് ആത്മീയമായും മാനസികമായും ഉള്ള വിഷയങ്ങളെപ്പററി വിചാരിക്കുവാൻപോലും സമയമുണ്ടാകരുതെന്നുള്ള ഏകോദ്ദേശത്തോടുകൂടി ഞങ്ങൾ ഒരു ചെറിയ പണി പററിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏത്രയും ഉൽകൃഷ്ടമായ മനുഷ്യജന്മത്തെ അത്രയുംതന്നെ ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരു വസ്തു ആജ്ജിക്കുന്നതിൽ വിനിയോഗിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ളതു സമ്മതിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കാൎയ്യംതന്നെ. ഈ ഉൽകൃഷ്ടവസ്തു ഏതാണെന്ന് ആ പരമാൎത്ഥികളെ അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ അല്പമൊന്നുകുഴങ്ങി. പെണ്ണുമുതൽ പിണ്ണാക്കുവരെ, മഹാരാജാവുമുതൽ മണ്ണുങ്കട്ടവരെ, ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ പരബ്രഹ്മംമുതൽ പാറക്കല്ലുവരെ, അഖിലപ്രപഞ്ചം ആസകലംതന്നെ ഏതൊരുവസ്തുവിന്നധീനമോ അതിനുവേണ്ടി ഏവരും പ്രയത്നിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ളതു സൎവ്വസമ്മതംതന്നെ. ചില പടുവിഡ്ഢികൾ പഴയഗുരുവിനെ ഓൎത്തു മനഃശ്ശുദ്ധി, ആത്മസംസ്കാരം, സാരൂപ്യം, സായൂജ്യം, എന്നുംമററും അൎത്ഥശൂന്യങ്ങളായ ചില ശബ്ദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നില്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ അതെല്ലാം ഒരുവക ഭ്രാന്തിന്റെ ലക്ഷണമാണെന്നു പരക്കെ സമ്മതമായിരിക്കുന്നു. സമൎത്ഥന്മാരും ബുദ്ധിശാലികളുമായ പരിഷ്കാരികൾ "സൎവ്വേഗുണാഃ കാഞ്ചനമാശ്രയന്തേ" എന്ന് അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ഓരോരുത്തനും തന്റെ ബുദ്ധിശക്തി മുഴുവൻ പ്രയോഗിച്ചു പ്രയത്നിക്കുന്നതു ഈ കാഞ്ചനത്തിനുവേണ്ടിയാണ്. പണം സത്യമായും ന്യായമായും അവനവ

ന്റെ പ്രയത്നംകൊണ്ടുതന്നെ സമ്പാദിക്കേണ്ടതാണെന്നും മററും യാതൊരു നിർബ്ബന്ധവുമില്ല. വിവാഹവും വിവാദവും എന്നുവേണ്ട, മനോവാക്കർമ്മങ്ങളാൽ സാദ്ധ്യമായിട്ടുള്ള സകല വ്യാപാരങ്ങളും പണത്തിനുവേണ്ടിത്തന്നെ കവൎന്നെടുത്തതായാലും കൊന്നുകൊണ്ടുവന്നതായാലും, പണത്തിനു പണത്തിന്റെ വില. കള്ളനായാലും, കൊലപാതകനായാലും പണക്കാരൻതന്നെ പ്രമാണി. പണമുള്ളവനാണു് സർവ്വജ്ഞൻ, പണക്കാരൻ തന്നെ സർവ്വശക്തൻ, പണമുള്ളവനു മാത്രമേ ദൈവാനുകൂല്യമുള്ളൂ എന്നുകൂടി വിശ്വസിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു! ഈശ്വരകടാക്ഷത്തിന്റെ ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തം 'ഐശ്വര്യ'മാണത്രെ! ദരിദ്രൻ ഈശ്വരനാലും തന്നിമിത്തം ലോകത്താലും ത്യക്തനാണു്! ദാരിദ്ര്യം ഒരു വലിയ ദൈവശിക്ഷയാണു്. പണം തന്നെ 'ജഗൽസർവ്വം' എന്നിനേററപ്പറയുന്നു. 'കാഞ്ചനമന്ത്രം' ജപിച്ചുരുവിടുന്നതു കാലോചിതമെന്നു വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ. അതുകൊണ്ടു് ഈശ്വരഭജനത്തിനോ ദൈവകല്പിതങ്ങളായ നിയമങ്ങൾ യഥാവിധി അനുസരിക്കുന്നതിനോ മനുഷ്യർക്കു സമയമില്ല തന്നെ. അഥവാ ആരെങ്കിലും അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ അതു് ആത്മീയമായ യാതൊരു സംസ്കാരത്തിനും വേണ്ടിയല്ലെന്നു നമുക്കു സമാധാനിക്കാവുന്ന കാലമാണു്. ദൈവാനുകൂല്യം എത്രമാത്രമുണ്ടെന്നു കണക്കാക്കുന്നതു് പണപ്പെരുപ്പം അനുസരിച്ചാണു്. മനുഷ്യൻ കാര്യം സാധിക്കുന്നതെല്ലാം 'എന്റെ മിടുക്കു'കൊണ്ടാണു്. പക്ഷെ, മനുഷ്യന്റെ സുഖസൌകര്യാദികൾക്കു് എന്തെങ്കിലും ന്യൂനതസംഭവിച്ചാൽ അതിനുപിഴച്ചതു് ഈശ്വരനാണുതാനും, 'വിളിച്ചവഴിയേ വരാത്തദേവൻ അവിടെക്കിട!' 'പിടിച്ചവഴിയെ വരുന്ന ദേവനുണ്ടെങ്കിൽ പിന്തുടരാം' എന്നായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. ഇതെല്ലാം

പൊന്നുതിരുമേനിയുടെ കിങ്കരന്മാർപററിച്ചപണിയാണെന്ന പാവങ്ങൾ അറിയുന്നില്ല! അതിലാണ നേരമ്പോക്ക്. അതിനാൽ മനുഷ്യർ മതിമറന്ന് ഭ്രാന്തന്മാരെപ്പോലെ അന്തമറിയാതെ അലയുവാൻതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആയിരംകൊല്ലംമുമ്പു ആളുകൾ എങ്ങനെയാണ ശ്വസിച്ചിരുന്നത്. ആയുസ്സവൎദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ അമൃതു കുഴിച്ചെടുക്കേണ്ടതു് എവിടെനിന്നാണ്. തീയ്യിലിട്ടാൽസ്വൎണ്ണമാകുന്ന കല്ലു് ഏതുസമുദ്രത്തിലാണ്, ഭൂമി ഉരുണ്ടോ പരന്നോ, ചന്ദ്രനിൽ ഉള്ളവരുടെ ചരിത്രസംഗ്രഹം ചിത്രങ്ങളോടുകൂടിയതിനു വില അധികമോ കുറവോ, നിമിഷത്തിൽ അറുപതുനാഴിക ഓടുന്ന പടക്കപ്പലിന്ന് സൂൎയ്യനിൽ എത്തുവാൻ എത്രനാൾ വേണ്ടിവരും, ഹിമവാൻ പൎവ്വതം എത്ര റാത്തൽ തൂങ്ങും, പെസഫിക്ക് സമുദ്രത്തിലെ വെള്ളം അളന്നുതീക്കേണമെങ്കിൽ എത്രപേർ എത്രദിവസം ജോലിചെയ്യണം, ജീവികളുടെ ആദിമചരിത്രം, മനുഷ്യൻ കുരങ്ങാകുന്നതും കുരങ്ങു മനുഷ്യനാകുന്നതും എങ്ങനെ, തലച്ചോറു് ഭക്ഷണത്തിന്ന് എത്രതന്നെ പററിയ വസ്തുവാണ്, ഈവക ഓരോവിഷയങ്ങളെപ്പററി അഗാധമായി ആലോചിച്ചു്, കണ്ടുപിടിച്ചു്, പ്രസംഗിച്ചു്, എഴുതി അച്ചടിപ്പിച്ചു്, തൎജ്ജമചെയ്തു്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഓരോ വിശേഷവും ലോകോപകാരവും ആത്മപോഷകവുമായ വ്യാപാരങ്ങളിൽ സമയം ചിലവുചെയ്യുന്നവൎക്ക ദൈവത്തെപ്പററി ഓൎമ്മിക്കുവാൻ പോലും സമയമില്ലാത്തതിൽ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല! പത്തും ഇരുപതും കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾ കേൾക്കാത്ത ദിവസമില്ല! ലോകം മുഴുവനും കീഴ്മേൽ മറിയുന്നകാലം ദൈവത്തിന്ന് ഇരിക്കുവാൻ ഒരിഞ്ചു് പഴുതെങ്കിലും ഉണ്ടാകരുതെന്നാണ അടിയങ്ങളുടെമോഹം. അതിനുള്ള ശ്രമം കൊണ്ടുപിടിച്ചു നടത്തുന്നുണ്ടു്. കാൎയ്യം സാധിച്ചുകൂട്ടത്തിലാണ്. എന്നുപറഞ്ഞു നാലുപുറവും നോക്കി ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചു.

സാമ്രാട്ട്—"ഇതെല്ലാം വളരെ രസകരമായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ഓരോരുത്തരും അർഹിക്കുന്ന വിധത്തിൽ ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു പ്രതിഫലം തരാം" എന്നു പറഞ്ഞു പിന്തിരിഞ്ഞു നടക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു.

ഇതുകണ്ടപ്പോൾ അനവധി ചെകിത്താന്മാർ ഒന്നിച്ച് "അയ്യോ പൊന്നുതിരുമേനി—ഞങ്ങളെ മറന്നുവോ?" എന്നു ഉറക്കെ നിലവിളിക്കൂട്ടിയതുകേട്ട് സാമ്രാട്ട് തിരിഞ്ഞു നിന്ന് 'നിങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണു ചെയ്തിരിക്കുന്നത്?" എന്നു ചോദിച്ചു.

അടിയൻ രാഷ്ട്രീയപരിഷ്കരണം.

അടിയൻ അദ്ധ്വാനവിഭജനം.

അടിയൻ ഗതാഗതസൌകര്യം

അടിയൻ അച്ചടിപരിഷ്കരണം.

അടിയൻ കലാവിദ്യാവദ്ധനം

അടിയൻ ഔഷധസിദ്ധാന്തപ്രചരണം

അടിയൻ പരിഷ്കാരവിദ്യാപ്രസരണം

അടിയൻ പൊതുജനോപകാരസംഘനിമ്മാണം

അടിയൻ സമുദായപരിഷ്കരണം

അടിയൻ അബലകളുടെ അവകാശസ്ഥാപനം.

അടിയൻ ഭക്ഷ്യപാനീയ പരിശോധനം

അടിയൻ മതപ്രസംഗം.

എന്നിങ്ങനെ അനവധി ചെകിത്താന്മാർ അവരവരുടെ ജോലികൾ പറഞ്ഞു ലഹളകൂട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. ഇതു കേട്ട സാമ്രാട്ട സന്തുഷ്ടനായി, അവരവരുടെ ചുമതലകളെ കൃത്യബോധത്തോടും ബുദ്ധിചാതുര്യത്തോടുംകൂടി പ്രശംസാവഹമായവിധത്തിൽ നിർവ്വഹിച്ചതിന്ന പ്രത്യേകം വന്ദനംപറഞ്ഞു്, ഓരോരുത്തക്കും സവിസ്തരം പ്രസംഗിക്കുവാനുള്ളതു് അടുത്ത അവസരത്തിൽ കേട്ടുകൊള്ളാമെന്നും, രാജഭക്തന്മാരായ തന്റെ കിങ്കരന്മാക്കു് അവസ്ഥാനുസരണം വളകളും മെഡലുകളും കൊടുത്തു് അവരെയെല്ലാവരേയും സന്തുഷ്ടന്മാരാക്കുന്നതാണെന്നും, സമയം അതിക്രമിച്ചതുകൊണ്ടു് അന്നത്തെ സഭ തല്ക്കാലം പിരിഞ്ഞു് ഓരോരുത്തരും വിശ്രമസ്ഥലങ്ങളിലേക്കു പോകേണ്ടതാണെന്നും പറഞ്ഞു് വന്നതുപോലെതന്നെ പിന്തിരിഞ്ഞു നടകൊണ്ടു. ചെകിത്താന്മാർ വാലിട്ടടിച്ചും അട്ടഹാസിച്ചും പലവിധത്തിൽ ജയഭേരി മുഴക്കിക്കൊണ്ടു് ഓരോവഴിക്കു പോകയും ചെയ്തു.

വിജ്ഞാപനം

ഗ്രന്ഥകർത്രിയുടെ ഇതരകൃതികൾ.

		രൂ.	ണ.	നു.
1.	ശ്രീഹർഷൻ.	0	8	0
2.	ദിവാൻ ശങ്കരവാര്യർ	0	6	0
3.	ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ നീതികഥകൾ (ഒന്നാംഭാഗം.)	0	2	6
4.	,, ,, (രണ്ടാംഭാഗം.)	0	6	0
5.	,, ,, (മൂന്നാംഭാഗം.)	0	6	0

"ഗ്രന്ഥകർത്രിയുടെ കൃതികളെല്ലാം തിരുവിതാംകൂറിൽ കോട്ടയം കെ. വി. ബുക്കഡിപ്പോവിൽനിന്നും, കൊച്ചിയിൽ, തൃശ്ശിവപേരൂർ രാമാനുജമുദ്രാലയത്തിൽനിന്നും വാങ്ങാൻ കിട്ടുന്നതാണു്".

N. B:—വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും വിദ്യാസമ്പാദനതല്പരന്മാൎക്കും ഉപയോഗമുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ, പകൎപ്പവകാശം വാങ്ങിയും ലഘുവായ പ്രതിഫലം സ്വീകരിച്ചും ഞങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവരുന്നു: പ്രസിദ്ധീകരിപ്പാനും തയാർ.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി